OSHO

CARTEA DESPRE FEMEI

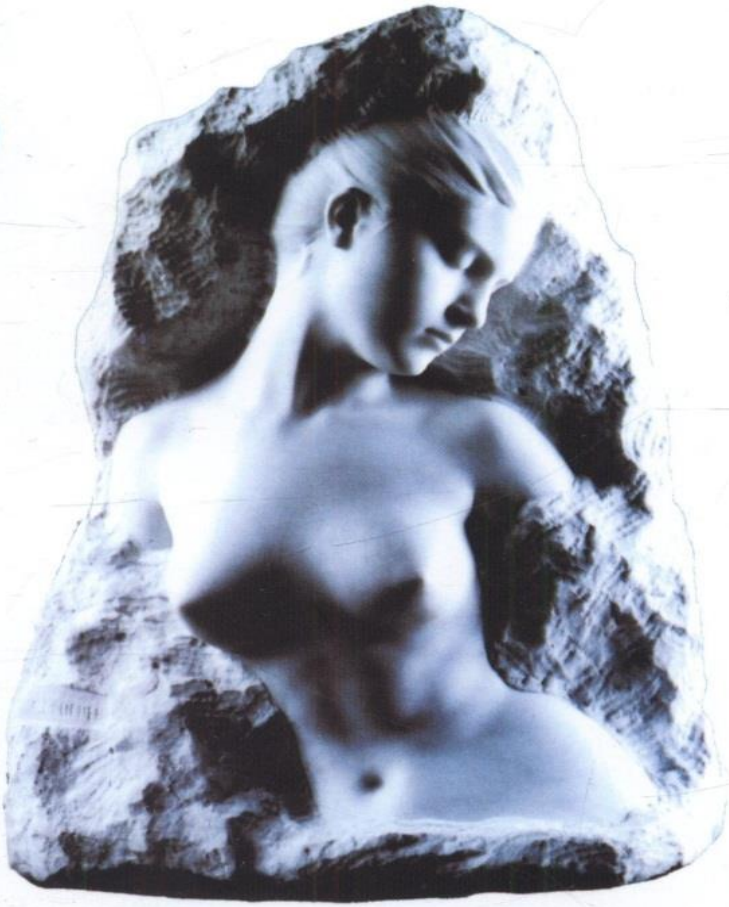

EDITURA MIX

OSHO

CARTEA DESPRE FEMEI

Cum putem intra în contact cu
puterea spirituală a feminității

Traducere: Cristian Hanu

EDITURA MIX
BRAŞOV 2012

Culegere şi corectură text: Cristian Hanu
Tehnoredactare: Elena David
Copertă realizată după „Le Reve" – Alfred Boucher
Consilier editorial: Florin Zamfir

Autorul şi editorul nu dau niciun fel de garanţii exprese sau implicite referitoare la conţinutul acestei cărţi. Prin urmare cititorul îşi asumă întreaga responsabilitate pentru utilizarea informaţiilor cuprinse în această carte.

Descrierea CIP a bibliotecii Naţionale a României
OSHO
Cartea despre femei / Osho; trad. Cristian Hanu –

Braşov: Mix, 2002
280 p,; 13x20 cm. – (Osho;3)
ISBN 973-85646-0-3

I. Hanu, Cristian (trad.)

3-055.2

Copyright © 1997 OSHO INTERNATIONAL FOUNDATION
All rights reserved.

Originally published as The Book of Women.
This book is excerpts from selected talks.
Published by arrangement with
OSHO INTERNATIONAL FOUNDATION
Bahnhofstr. 52, 8001 Zurich, Switzerland
www.osho.com

Copyright © 2012 by Editura MIX
Toate drepturile asupra prezentei ediţii în limba română aparţin în exclusivitate Editurii MIX.

Pentru informaţii actuale şi comenzi vizitaţi site-ul nostru:
www.edituramix.ro sau contactaţi-ne la:
tel.: 0720 499 494; fax: 0268 257 811
e-mail: contact@edituramix.ro

Tiparul executat la S.C. Ganesha Publishing House LTD S.R.L. - Bucureşti
tel: 021 423 20 58, tel/fax: 021 424 98 13, e-mail: contact@ganesa.ro, web: ganesa.ro

CUPRINS

NOTA EDITORULUI 4
INTRODUCERE 5
Capitolul 1 FEMEIA 7
Capitolul 2 POVESTEA LUI 18
Capitolul 3 ELIBERAREA FEMEII 30
Capitolul 4 SEXUALITATEA 42
Capitolul 5 CĂSNICIA 62
Capitolul 6 IUBIREA 80
Capitolul 7 RELAȚIA DE CUPLU 96
Capitolul 8 MATERNITATEA 116
Capitolul 9 DESPRE FAMILIE ŞI DESPRE CONTROLUL NAŞTERILOR 130
Capitolul 10 CREATIVITATEA 153
Capitolul 11 CORPUL 168
Capitolul 12 MINTEA 200
Capitolul 13 MEDITAȚIA 229
DESPRE AUTOR 245
CENTRUL RECREAȚIONAL INTERNAȚIONAL DE MEDITAȚIE OSHO 247
NOTA EDITORULUI 249

NOTA EDITORULUI

Alături de „Cartea despre Bărbați" şi „Cartea despre Sex" cartea pe care o ții în mână vine să întregească perspectiva oferită de Osho despre universul misterios al relațiilor dintre bărbați şi femei, oferindu-ne repere valabile pentru a reuşi să înțelegem resorturile ascunse ce stau la baza acțiunilor noastre. Sunt prezente din belşug anecdotele, adevărurile amare, afirmațiile ieşite din comun şi soluțiile eficiente oferite de Osho celor ce vor să înțeleagă misterul femeii, atât cât poate fi el înțeles de mintea umană obişnuită. Şi pentru această carte rămâne valabilă recomandarea de a nu scoate afirmațiile lui Osho din context şi de a sesiza spiritul textului. Putem face foarte uşor asta dacă înțelegem faptul că Osho şi-a transmis învățăturile pe cale orală şi pentru a avea acces la întreaga atenție a celor ce îl ascultau, nu a ezitat să facă afirmații şocante.

Florin Zamfir

INTRODUCERE

Cum se face că tu, ca bărbat, ne vorbeşti despre psihicul feminin?

Eu nu vorbesc în calitate de bărbat, la fel cum nu vorbesc nici în calitate de femeie. Eu nu vorbesc aşa cum o face mintea. Mă folosesc de minte ca de un instrument, dar cea care vorbeşte este conştiința, luciditatea. Iar conştiința nu are sex, la fel cum luciditatea nu este nici masculină, nici feminină. Corpul vostru poate fi clasificat în funcție de această diviziune, la fel şi mintea voastră, căci mintea nu este altceva decât aspectul interior al corpului, iar corpul nu este altceva decât aspectul exterior al minții. Corpul şi mintea voastră nu sunt separate; ele alcătuiesc împreună o singură entitate. De fapt, nici nu este corect să vorbeşti despre corp *şi* despre minte; conjuncția *şi* nu ar trebui folosită în acest caz. Se poate vorbi numai despre ansamblul corp-minte, căci între cele două nu există nici cea mai mică linie de demarcație.

Cuvinte precum corp, minte, „masculin", „feminin" – sunt relevante, ele au o semnificație precisă. Dar există ceva care le transcende, ceva care este transcedental. Aceasta este esența voastră, ființa voastră. Această ființă este alcătuită exclusiv din conştiință, din luciditatea martorului, din atenție şi contemplare. Ea este conştiința pură.

Aşadar, eu nu vorbesc acum în calitate de bărbat; de altfel, un bărbat nici nu ar putea fi capabil vreodată să vorbească despre femei. Eu vorbesc în calitate de conştiință. Am trăit numeroase vieți în încarnări feminine, şi am trăit în numeroase alte vieți în încarnări masculine, astfel încât am putut cunoaşte ambele situații. Am cunoscut toate locuințele, dar şi toate ornamentele. Aceste cuvinte sunt

concluzia foarte multor vieți trăite, nu doar a actualei mele încarnări. Actuala mea viață reprezintă doar apogeul unui pelerinaj nesfârşit.

De aceea, nu considerați că vorbele mele aparțin unui bărbat sau unei femei, căci atunci nu m-ați asculta pe mine. Considerați că cea care vă vorbeşte este conştiința[1].

[1] Dhammapada: Calea lui Buddha, Vol. 8, Cap. 12.

Capitolul 1
FEMEIA

Mie mi se pare că tu eşti intr-adevăr primul om de pe această planetă care înțelege cu adevărat şi care acceptă femeile. Te rog să comentezi.

V-am mai spus, femeia trebuie iubită, nu înțeleasă Acesta este primul pas către înțelegere.

Viața este atât de misterioasă încât palmele noastre nu îi pot atinge înălțimea, ochii noştri nu pot pătrunde în misterul său cel mai profund. Înțelegerea unei expresii a existenței – cum ar fi un bărbat sau o femeie, un animal sau o pasăre – este treaba ştiinței, nu a misticilor. Eu nu sunt un om de ştiință. Pentru mine, ştiința însăşi este un mister, lucru pe care oamenii de ştiință moderni au început să îl recunoască ei înşişi. Mulți dintre ei renunță la vechea atitudine încăpățânată, superstițioasă, potrivit căreia va veni cândva o zi în care vor cunoaşte tot ceea ce poate fi cunoscut.

Odată cu Albert Einstein, întreaga istorie a ştiinței a apucat-o pe o altă cale, extrem de diferită, căci cu cât oamenii de ştiință pătrund mai adânc în inima materiei, cu atât mai mare devine confuzia lor. La acel nivel, întreaga logică dispare, iar rațiunea nu mai are niciun cuvânt de spus. Nimeni nu-i poate dicta existenței, căci aceasta nu urmează logica oamenilor. Logica este o invenție a omului. A existat un moment în viața lui Albert Einstein în care savantul a ezitat să se mai considere o ființă rațională… Dar o asemenea atitudine ar fi naivă; omenească, dar lipsită de inteligență. Oricum, chiar dacă vom insista asupra logicii, asupra rațiunii, existența nu se va schimba în funcție de logica noastră; dimpotrivă, logica noastră trebuie să se schimbe în funcție de existență. Şi cu cât pătrundem mai

adânc în ea, cu atât mai misterioasă devine existența. La un moment dat, apare o limită dincolo de care trebuie să renunțăm la logică şi la raţiune, ascultând pur şi simplu de natură. Aceasta este ceea ce eu numesc înțelegerea supremă, dar nu este vorba aici de înțelegerea obişnuită a omului. Este ceva care poate fi cunoscut, simțit, dar care nu poate fi exprimat în cuvinte.

Bărbatul este un asemenea mister. Femeia este şi ea un mister. Tot ceea ce există este un mister, şi toate eforturile noastre de a înțelege rațional existența vor eşua mai devreme sau mai târziu.

Îmi amintesc o anecdotă. Cică un bărbat a intrat într-un magazin de jucării ca să-i cumpere fiului său un cadou de Crăciun. Era un matematician cunoscut, aşa că vânzătorului i s-a părut firesc să-i aducă un joc de puzzle. Matematicianul a încercat să-l rezolve... era un puzzle frumos. A încercat şi a tot încercat, până când a început să transpire. Situația era destul de neplăcută pentru el. Toți vânzătorii, patronul şi ceilalți clienți erau cu ochii pe el, iar el nu era în stare să găsească soluția puzzle-ului. În sfârşit, prin minte i-a trecut o idee salvatoare, aşa că a început să țipe la vânzător:

— Dacă eu, care sunt matematician, nu pot să rezolv acest puzzle, cum ar putea-o face fiul meu, care are numai câțiva ani?

Vânzătorul i-a răspuns:

— N-ați înțeles. Este astfel construit încât nimeni să nu-l poată rezolva, indiferent dacă este matematician sau nu.

Matematicianul a întrebat:

— Dar de ce l-au construit astfel?

Vânzătorul i-a răspuns:

— L-au construit aşa pentru ca încă de la început, copiii să învețe că viața este un mister care nu poate fi rezolvat, care nu poate fi înțeles rațional.

Puteți trăi viața, vă puteți bucura de ea, puteți deveni una cu misterul ei, dar însăşi ideea de a o înțelege în calitate de observator este imposibilă.

Eu nu mă înțeleg pe mine însumi. Pentru mine, cel mai mare mister între toate sunt eu însumi. Dar vă pot da totuşi câteva indicii:

Se spune că un psihiatru este un tip care îți pune, contra unei sume foarte mari, o sumedenie de întrebări la care soția ta îți poate răspunde pe gratis.

Cheia fericirii este următoarea: poți vorbi oricât despre iubire, tandrețe şi pasiune, dar adevăratul extaz constă în marea descoperire că – slavă cerului! — nu ți-ai pierdut cheia de la apartament!

Femeia începe prin a rezista avansurilor bărbatului şi sfârşeşte prin a-i bloca orice posibilitate de retragere.

Dacă doreşti să-i schimbi opinia unei femei, fii de acord cu ea.

Dacă doreşti să afli ce este cu adevărat o femeie, priveşte-o, nu o asculta.

O femeie s-a dus la un polițist şi i-a spus:

— Domnule ofițer, bărbatul acela mă enervează îngrozitor.

— V-am privit tot timpul, i-a răspuns polițistul, iar bărbatul acela nici măcar nu s-a uitat la dumneavoastră.

— Ei bine, a spus femeia, şi acest lucru nu vi se pare îngrozitor de enervant?

Un tânăr romantic s-a întors către tânăra şi frumoasa femeie din patul lui şi a întrebat-o:

— Sunt primul bărbat cu care ai făcut dragoste?

Ea s-a gândit câteva momente, după care i-a răspuns:

— S-ar putea. Memoria îmi joacă întotdeauna feste când vine vorba de fețele oamenilor.

Aşadar, totul este un mister. Este mai bine să vă bucurați de el decât să încercați să-l înțelegeți, în ultimă instanță, cel care continuă să încerce să înțeleagă viața se dovedeşte a fi un prost, iar cel care se bucură de viață devine un înțelept şi continuă astfel să se bucure de viață, căci devine din ce în ce mai conştient de misterul care îi înconjoară.

Cea mai înaltă formă de înțelegere constă în a şti că nimic nu poate fi cu adevărat înțeles, că totul este un mister şi un miracol. În viziunea mea, acesta este începutul religiei în viața oricărui om.

Care sunt adevăratele diferențe între bărbați şi femei?

Majoritatea diferențelor între bărbați şi femei se datorează miilor de ani de condiționări. Ele nu sunt fundamentale pentru natura oamenilor, dar există totuşi câteva diferențe care le conferă o frumusețe unică, o individualitate aparte. Acest gen de diferențe pot fi enumerate foarte uşor.

Una dintre ele se referă la faptul că femeile sunt capabile să dea naştere unei noi vieți, în timp ce bărbații nu sunt. Din acest punct de vedere, bărbatul îi este inferior femeii, iar această inferioritate a jucat un rol extrem de important în dominația femeilor de către bărbați. Orice complex de inferioritate acționează în acest fel: el pretinde că este superior, pentru a se autoamăgi şi pentru a-i amăgi pe ceilalți. Aşa se face că de-a lungul timpului, bărbații au distrus geniul femeilor, talentele şi capacitățile acestora, pentru a-şi dovedi superioritatea proprie.

Atunci când este însărcinată, femeia rămâne vulnerabilă timp de nouă luni, fiind complet dependentă de bărbat. Bărbații au profitat de acest lucru, într-o manieră care nu le face cinste. Aceasta este una din diferențele fiziologice.

În ceea ce priveşte psihologia femeilor, aceasta este uşor coruptibilă de către bărbații care le spun minciuni, transformându-le astfel în adevărate sclave ale lor, reducându-le la statutul de cetățeni de rangul al doilea. Explicația constă în forța musculară superioară a bărbatului, dar această putere musculară nu ține decât de animalitate. Dacă ar fi să decidem superioritatea numai din această perspectivă, atunci orice animal sălbatic ar fi superior omului.

Există totuşi şi anumite diferențe reale între cele două sexe, dar acestea trebuie căutate în profunzime, dincolo de

diferențele inventate. Una dintre ele constă în faptul că femeia este în mai mare măsură capabilă de iubire decât bărbatul. Iubirea unui bărbat ține mai mult sau mai puțin de necesitatea fizică; iubirea unei femei nu ține de această necesitate. Ea este ceva superior, mai înalt şi mai profund, o experiență spirituală. Aşa se explică de ce femeile sunt monogame, iar bărbații sunt poligami. Bărbații şi-ar dori să poată poseda toate femeile lumii, şi tot nu ar fi satisfăcuți. Nemulțumirea lor este infinită.

Femeia poate fi satisfăcută cu o singură iubire, care o poate împlini pe deplin, căci ea nu priveşte mai întâi de toate trupul bărbatului, ci calitățile sale lăuntrice, sufleteşti.

Ea nu se îndrăgosteşte de trupul frumos şi musculos al unui bărbat, ci de carisma sa, de acel ceva indefinibil, dar atât de atrăgător, de misterul care poate fi explorat. Ea îşi doreşte ca bărbatul ei să nu fie un simplu bărbat, ci o adevărată aventură a descoperirii conştiinței.

Bărbații sunt foarte slabi în ceea ce priveşte sexualitatea; ei nu pot avea decât un singur orgasm. Femeile le sunt infinit superioare din acest punct de vedere, putând avea orgasme multiple. Această chestiune a provocat dintotdeauna mari necazuri cuplurilor. Orgasmul bărbatului este local, limitat la organele sale genitale. Orgasmul femeii este total şi nu este limitat numai la organele sexuale. Întregul corp al femeii este sexual, lucru care îi permite să trăiască minunate experiențe orgasmice, de mii de ori mai mari, mai profunde, mai satisfăcătoare decât orgasmul bărbatului.

Tragedia constă însă în faptul că trupul ei trebuie mai întâi trezit, iar bărbatul nu este deloc interesat de acest lucru. El s-a folosit întotdeauna de trupul femeii ca de un instrument sexual, pentru a-şi elibera propriile tensiuni sexuale. Câteva secunde îi sunt suficiente pentru acest lucru, în clipa când el a terminat, femeia nici măcar nu a început. Când a terminat de făcut dragoste, bărbatul se întoarce pe partea cealaltă şi adoarme. Actul sexual îl ajută să doarmă mai bine, mai relaxat, căci toate tensiunile sale au fost eliberate în urma

actului sexual. Toate femeile din lume au plâns şi s-au lamentat văzând această atitudine. Ele nici măcar nu au început, nu au trăit nimic deosebit, ci au fost folosite ca un obiect, ca un instrument, lucru îngrozitor pentru oricine. Femeia nu îl poate ierta pe bărbat pentru faptul că se foloseşte de ea în acest fel.

Pentru ca femeia să poată deveni cu adevărat o parteneră de cuplu, pentru ca ea să poată împărtăşi orgasmul bărbatului, acesta trebuie să învețe arta preludiului, nu să se grăbească să ajungă în pat. El trebuie să facă din actul sexual o artă. Cei doi parteneri îşi pot amenaja un loc special, ca un fel de templu, în care să aprindă lumânări (fără să folosească iluminatul electric), să ardă răşini parfumate, etc. Bărbatul trebuie să se apropie de femeie numai atunci când se află într-o dispoziție bună, fericită, astfel încât partenera sa să i-o poată împărtăşi. De regulă, lucrurile stau cu totul altfel. Înainte să facă dragoste, bărbatul se ceartă cu femeia, iar acest lucru nu poate decât să otrăvească iubirea. Actul lor sexual devine astfel un fel de pact de neagresiune pentru restul serii respective, un fel de mită, un act de înşelăciune.

Un bărbat ar trebui să facă dragoste la fel cum pictează un pictor, atunci când simte în inima sa impulsul de a pune mâna pe pensulă, sau cum compune un poet, ori un compozitor. El ar trebui să privească trupul femeii ca pe un instrument muzical, ceea ce şi este de altfel. Când bărbatul este cu adevărat fericit, actul său sexual nu mai este o metodă de relaxare, de detensionare, de facilitare a somnului. Atunci se naşte în mod spontan preludiul. Bărbatul dansează cu femeia, cântă alături de ea, iar muzica lor minunată umple templul cu vibrațiile iubirii, cu mireasma ei. Actul sexual ar trebui să fie ceva sacru, căci dacă iubirea nu este sacră, nimic altceva din viața de zi cu zi nu poate fi sacru. Transformarea actului amoros într-un ritual sacru va deschide apoi poarta către întreaga fenomenologie a supraconştiinței.

Iubirea nu ar trebui să fie niciodată forțată. Ea nu ar trebui să ia niciodată forma unei tentative. Iubirea nu are nimic de-a face cu mintea, ea este un dans, un joc, un cântec, o bucurie. Dacă se petrece, atunci este frumoasă. Când iubirea apare în mod natural, frumusețea este şi ea prezentă. Când ea este forțată să apară, singura care o însoțeşte este urâțenia.

Când bărbatul face dragoste cu o femeie stând deasupra ei, această poziție este cunoscută sub numele de poziția misionarului. Esticii şi-au dat de mult seama că acest lucru este urât, că bărbatul este mai greu, mai înalt şi mai musculos decât femeia, şi că el striveşte această creatură delicată. În Orient, calea a fost întotdeauna cea opusă: femeia este cea care stă deasupra bărbatului. Strivită sub greutatea bărbatului, femeia nu mai poate avea nicio mobilitate. El este singurul care se mişcă, aşa că poate ajunge la orgasm în numai câteva secunde, în timp ce femeia rămâne înlăcrimată. Ea i-a fost parteneră, dar nu a fost lăsată să se implice în niciun fel. A fost doar folosită.

Atunci când femeia stă deasupra bărbatului, ea are o mobilitate mai mare decât el, ceea ce va permite o apropiere a orgasmelor lor. Atunci când amândoi trăiesc simultan experiența orgasmului, ei păşesc parcă într-o altă lume. Pot apărea acum primele viziuni ale stării de *samadhi,* prima realizare că omul nu este limitat numai la trupul său. Cei doi uită de trup, de lumea exterioară, şi păşesc împreună într-o altă dimensiune, pe care nu au mai cunoscut-o niciodată înainte.

Femeia are capacitatea de a trăi orgasme multiple; de aceea, bărbatul trebuie să acționeze cât mai lent cu putință. Din păcate, de cele mai multe ori lucrurile stau exact invers: bărbatul se grăbeşte întotdeauna şi distruge întreaga relație de cuplu. El ar trebui să fie foarte relaxat, astfel încât femeia să poată experimenta mai multe orgasme. Orgasmul lui ar trebui să vină numai la sfârşit, când femeia a ajuns la apogeu. Totul este atât de simplu, dar este o realitate care

trebuie înțeleasă.

Acestea sunt aşadar diferențele naturale, care nu au nimic de-a face cu condiționarea, Spre exemplu, o femeie este mult mai centrată decât un bărbat... Ea este mult mai senină, mai tăcută, mai răbdătoare, mai dispusă să aştepte. Datorită acestor calități, ea are o rezistență mai mare la boli, ceea ce explică de ce femeile trăiesc de regulă mai mult decât bărbații. Datorită seninătății şi delicateții ei, femeia poate împlini viața bărbatului aşa cum nimic altceva nu ar putea-o face. Ea îl poate înconjura pe acesta într-o atmosferă plăcută şi feerică. Dar bărbatul se teme, el nu doreşte să fie înconjurat de femeie, nu vrea să o lase să creeze această atmosferă caldă în jurul lui. Lui îi este frică de faptul că va deveni astfel dependent de ea. Timp de atâtea secole, el a ținut-o pe femeie la distanță, iar acuma se teme, căci în adâncurile ființei sale el ştie că femeia este mai puternică decât el. Ea este cea care poate da naştere vieții. Natura a ales-o pe ea pentru a perpetua specia, nu pe el.

Funcția bărbatului în procesul de reproducere este aproape nulă. Vădita lui inferioritate i-a creat mari probleme, aşa că bărbatul a început să-i taie aripile femeii. El a urmărit prin toate mijloacele să o reducă la tăcere, să o condamne, astfel încât să-i rămână iluzia că el îi este superior. Bărbații le-au tratat pe femei ca pe nişte vite, uneori chiar mai rău. Timp de mii de ani, în China s-a crezut că femeile nu au nici măcar un suflet, astfel încât soții îşi puteau ucide soțiile, iar legea nu putea interveni cu nimic. Femeile erau proprietatea bărbaților. Dacă soțul dorea să-şi distrugă mobila, autoritățile nu considerau nimic ilegal în aceasta. Dacă el dorea să-şi ucidă soția, la fel. Această convingere, că femeia nu are un suflet, reprezintă cea mai mare insultă posibilă.

Bărbații le-au privat pe femei de educație, de independența financiară, de mobilitatea socială, şi toate acestea numai din teamă. Ei ştiu că femeile le sunt superioare, că ele sunt frumoase, şi că dacă le-ar oferi independența, acest lucru ar fi periculos pentru ei. De aceea, secole la rândul, femeile nu

au avut parte de independență. Femeile mahomedane sunt nevoite chiar să-şi țină fețele acoperite, astfel încât nimeni să nu le poată vedea frumusețea feței, profunzimea privirii, cu excepția bărbaților lor.

În hinduism, atunci când soțul murea, soția era obligată să moară şi ea. Câtă gelozie! Ai posedat-o întreaga viață, şi doreşti să o posezi chiar şi după moarte. Şi asta pentru că ți-e teamă. Ea este frumoasă, aşa că dacă te duci, cine ştie? Ea şi-ar putea găsi un alt partener, poate chiar mai bun decât tine. Aşa se face că sistemul numit *sati,* cel mai îngrozitor lucru care poate fi imaginat, a continuat să subziste timp de mii de ani.

Bărbatul este foarte egoist. Eu l-aş numi chiar masculul şovin. Bărbatul este cel care a creat acest gen de societate, în care nu există loc pentru femeie. Iar femeia are atâtea calități! Spre exemplu, în timp ce bărbatul are capacitatea de a fi inteligent, femeia are capacitatea de a iubi. Aceasta nu înseamnă că femeia nu poate fi inteligentă; ea poate dispune de inteligență, dar trebuie să i se acorde ocazia să o manifeste. Dar iubirea îi este înnăscută, ea dispune în mod natural de compasiune, de bunătate, de înțelegere... Bărbatul şi femeia sunt două coarde ale aceleiaşi harpe, dar preferă să stea despărțiți şi să sufere. Şi din cauza faptului că suferă şi nu ştiu de ce, ei încep să se răzbune unul pe celălalt.

Femeile ar putea fi atât de utile în crearea unei societăți organice. Ele sunt diferite de bărbați, dar nu sunt mai prejos decât ei. O femeie îi este egală bărbatului, la fel cum îi este un alt bărbat. Ea are propriile sale talente, care sunt absolut necesare. Nu este suficient să câştigi bani, să ai succes în plan social; mult mai necesar este să ai un cămin frumos, iar femeia are capacitatea de a transforma o casă într-un cămin. Ea o poate umple cu iubire, cu sensibilitate. Ea îl poate revigora pe bărbat, îl poate ajuta să se relaxeze.

În *Upanişade* există o binecuvântare foarte ciudată pentru tinerii căsătoriți. Un cuplu tânăr se duce la un clarvăzător,

iar acesta le oferă binecuvântarea sa. El se adresează îndeosebi fetei: „Sper că vei deveni mama a zece copii, iar în cele din urmă, bărbatul tău va deveni cel de-al unsprezecelea copil al tău. Până când nu vei deveni mama bărbatului tău, nu te vei simți împlinită ca soție". Această afirmație sună ciudat, dar reprezintă o viziune psihologică de o mare profunzime, lucru atestat şi de psihologia modernă, care afirmă că orice bărbat îşi caută mama în soția sa şi orice femeie îşi caută tatăl în bărbatul ei.

Aşa se explică de ce atâtea căsnicii reprezintă eşecuri: bărbații nu îşi regăsesc în soțiile lor mama. Femeile cu care s-au căsătorit nu au venit în casa lor pentru a le fi mame, ele doresc să le fie soții, iubite. Binecuvântarea din *Upanişade,* texte care au fost scrise cu 5.000 sau chiar cu 6.000 de ani în urmă, oferă însă o cheie pentru psihologia modernă. Orice femeie este în esență o mamă. Tatăl nu este decât o instituție inventată, nu este ceva natural... Mama rămâne însă întotdeauna indispensabilă. Oamenii de ştiință au făcut experimente, le-au oferit copiilor mici toate facilitățile necesare, medicamente, hrană, toate cunoştințele de care aveau nevoie, dar s-a dovedit în mod ciudat că aceştia nu se dezvoltau, iar după trei luni puteau chiar muri. Ei au descoperit apoi că trupul şi căldura mamei sunt absolut necesare pentru ca viața să poată creşte. Căldura în acest univers imens şi rece este absolut necesară la început; în caz contrar, copilul se va simți abandonat. El va pierde în greutate şi va muri...

Este absurd ca bărbatul să se simtă inferior femeii. Totul porneşte de la faptul că voi considerați că bărbatul şi femeia sunt două specii diferite. În realitate, ei aparțin aceleiaşi umanități şi au calități complementare. Amândoi au nevoie unul de celălalt, şi nu se simt întregi decât atunci când sunt împreună... Viața ar trebui luată mai uşor. Diferențele nu reprezintă neapărat contradicții. Cei doi se pot ajuta reciproc şi pot creşte astfel foarte mult. Femeia care îl iubeşte pe bărbat îl poate ajuta să-şi amplifice creativitatea, îl poate

ajuta să atingă înălțimi la care nici nu visase, şi asta fără să-i ceară nimic în schimb. Tot ce doreşte ea este iubirea bărbatului, adică dreptul ei prin naştere. Majoritatea aspectelor care îi deosebesc pe bărbați de femei sunt condiționale. Multe diferențe ar trebui menținute, căci numai astfel bărbații se pot simți atraşi de femei, şi invers, dar ele nu ar trebui să fie folosite pentru a se condamna reciproc. Cei doi ar trebui să devină un întreg organic, rămânând în acelaşi timp absolut liberi, căci adevărata iubire nu creează niciodată lanțuri, şi nu dă naştere decât libertății. Numai astfel lumea în care trăim va putea deveni mai bună. Unei jumătăți din această lume i s-a negat contribuția, iar această jumătate, cea feminină, are o capacitate imensă de a contribui la bunăstarea lumii. Ea ar putea transforma această lume într-un paradis terestru.

Femeia ar trebui să caute în sufletul ei propriul său potențial, pentru a şi-l dezvolta, iar viitorul ei va fi luminos. Bărbatul şi femeia nu sunt egali, dar nici inegali; ei sunt unici. Iar întâlnirea dintre două ființe unice aduce întotdeauna cu sine ceva miraculos la nivelul existenței.

Capitolul 2
POVESTEA LUI

În Profetul lui Kahlil Gibran, o femeie îl roagă pe Almustafa să vorbească despre durere. Vrei să comentezi următorul pasaj?

Şi femeia a vorbit, spunând:
„Vorbeşte-ne despre durere”.
Iar Almustafa a spus:
„Durerea voastră este spargerea carapacei
Care vă limitează înțelegerea.
Aşa cum coaja fructului trebuie spartă
Pentru ca miezul său dulce să poată fi zărit în lumina soarelui,
La fel, voi trebuie să cunoaşteți durerea.
Dar dacă inima voastră s-ar putea minuna
De miracolele zilnice ale vieții voastre,
Atunci durerea voastră nu vi s-ar părea mai puțin minunată decât fericirea.
Şi ați accepta anotimpurile din inima voastră.
La fel de uşor cum acceptați anotimpurile naturii.
Ați trece atunci cu seninătate Prin iernile durerii voastre.
O mare parte din durerea voastră este chiar opțiunea voastră.
Ea este poțiunea amară
Cu ajutorul căreia doctorul dinlăuntrul vostru vindecă eul vostru bolnav.
De aceea, aveți încredere în acest medic.
Şi beți remediul în linişte,
Căci, deşi grea, mâna lui
Este ghidată de mâna delicată a Celui Invizibil,
Iar cupa lui,

Deşi vă arde buzele,
A fost creată din lutul
Pe care Marele Olar l-a umezit
Cu lacrimile Sale sacre."

Pare foarte dificil, chiar şi pentru un bărbat de talia lui Kahlil Gibran, să uite de atitudinea şovin-masculină adânc înrădăcinată în el. Spun asta deoarece deşi sunt adevărate dintr-o anumită perspectivă, afirmațiilor lui Almustafa le lipseşte ceva esențial. El uită că întrebarea a fost pusă de către o femeie, iar răspunsul său este extrem de general, fiind valabil deopotrivă pentru bărbați şi femei. Adevărul este că durerea şi suferința prin care au trecut de-a lungul vremii femeile acestei lumi au fost de mii de ori mai mari decât cele pe care le-au cunoscut bărbații. De aceea afirm că Almustafa răspunde la întrebare, dar nu şi celei care a pus întrebarea. Şi până când îi va răspunde acesteia, răspunsul va rămâne superficial, oricât de profund ar putea părea… Răspunsul lui pare academic, filosofic. Lui îi lipseşte perspectiva răului pe care bărbații l-au făcut femeilor, căci aceasta nu este o întrebare de o zi, ci de mii de ani. El nici măcar nu aminteşte de acest lucru. Dimpotrivă, el face ceea ce au făcut dintotdeauna preoții şi politicienii: oferă consolări. Dincolo de cuvintele sale frumoase nu există nimic altceva decât consolări. Iar consolarea nu poate înlocui adevărul.

Şi femeia a vorbit…

Nu este ciudat că din întreaga mulțime prezentă acolo, niciun bărbat nu a întrebat despre durere? Să fie un simplu accident? Nici vorbă. Este extrem de relevant faptul că întrebarea a fost pusă de o femeie, „*Vorbeşte-ne despre durere*", căci numai femeia ştie câte răni poartă sufletul ei, cât de mult a suferit, din punct de vedere fizic, mental şi spiritual, şi încă mai suferă.

Atunci când suferă, femeia suferă cu partea cea mai profundă din ființa ei. Niciun bărbat nu cunoaşte profunzimea la care poate ajunge durerea, distrugându-ți

demnitatea, mândria, însăşi umanitatea ta.

Almustafa a spus: *„Durerea voastră este spargerea carapacei care vă limitează înțelegerea”’.* O afirmație foarte slabă, atât de superficială încât uneori mă simt de-a dreptul ruşinat pentru Kahlil Gibran. Orice idiot ar putea-o spune. Nu este deloc demnă de Kahlil Gibran. „*Durerea voastră este spargerea carapacei care vă limitează înțelegerea*”. Este o afirmație pe cât de simplă, pe atât de generală. „*La fel cum coaja fructului trebuie spartă, pentru ca miezul său dulce să poată cunoaşte lumina soarelui, la fel, voi trebuie să cunoaşteți durerea*”. Urăsc acest gen de afirmații. Almustafa susține ideea că voi trebuie să experimentați durerea. Acesta este un truism, dar nu un adevăr. Este ceva factual. O sămânță trebuie să treacă într-adevăr prin mari suferințe, căci numai dacă ea moare în suferință se poate naşte copacul; în caz contrar, el nu se va naşte niciodată, iar frumusețea florilor sale nu va fi manifestată niciodată. Dar cine îşi mai aminteşte de sămânță şi de curajul ei de a-şi da viața pentru ca necunoscutul să se poată naşte?

Acelaşi lucru ar fi valabil şi în cazul în care... *carapacea care vă limitează înțelegerea...* ar suferi, s-ar sparge, ar elibera înțelegerea voastră, suportând o anumită durere. Dar ce este carapacea? Aşa se explică de ce poeții scapă întotdeauna de crucificări. Almustafa ar fi trebuit să explice ce este carapacea. Întreaga cunoaştere, toate condiționările voastre, întregul proces ai educației voastre, al felului în care sunteți crescuți, societatea şi civilizația voastră – toate acestea alcătuiesc carapacea care vă menține pe voi şi înțelegerea voastră în închisoare. Dar el nu spune nici măcar un singur cuvânt despre toate acestea!

* *
*

Gautama Buddha a fost bărbat; marii săi discipoli, Mahakashyap, Sariputta, Moggalayan, toți au fost bărbați. Să

nu fi fost oare nici măcar o singură femeie care să se fi putut înălța până la acelaşi nivel de conştiință? Gautama Buddha însuşi le interzicea femeilor inițierea, ca şi cum ar fi aparținut unei specii subumane, nu umanității, la fel ca şi bărbații. De ce să ne mai ostenim cu ele? Mai întâi să atingă starea de umanitate!

În viziunea lui Gautama Buddha, bărbatul este intersecția de unde o poți lua pe orice drum, inclusiv către iluminare, către eliberarea supremă. Despre femeie el nu spune însă niciun cuvânt Ba nu este o intersecție, ci o fundătură întunecoasă, pe care municipalitatea nu s-a mai ostenit să o ilumineze; ea nu duce nicăieri. Bărbatul este în schimb o super-autostradă. De aceea, lăsați femeia să ajungă mai întâi pe autostradă, să devină un bărbat, să se nască în trupul unui bărbat, şi abia apoi va avea o şansă să se apropie de iluminare.

Almustafa spune: *„De aceea, voi trebuie să cunoaşteți durerea”,* dar de ce? Dacă femeia tot nu poate fi iluminată, de ce trebuie să treacă prin dureri? Ea nu este tăcută din aur, astfel încât să devină pură dacă trece prin foc.

Dar dacă inima voastră s-ar putea minuna de miracolele zilnice ale vieții voastre, atunci, durerea voastră nu vi s-ar părea mai puțin minunată decât fericirea… Este adevărat, dar uneori, adevărul poate fi extrem de periculos, o sabie cu două tăişuri. Pe de o parte protejează, pe de alta distruge. Este adevărat că dacă v-ați putea minuna de tot ceea ce vedeți, ați descoperi că chiar şi durerea are propria ei frumusețe, că ea este un miracol, o formă de bucurie. Ea nu este cu nimic mai puțin minunată decât fericirea însăşi. Ciudat este însă că femeia este aproape întotdeauna precum un copil, aşa că ea se minunează mult mai uşor decât bărbatul. Bărbatul aleargă întotdeauna după cunoaştere, şi în fond, ce este cunoaşterea? Cunoaşterea este doar un instrument pentru a scăpa de minunare. Întreaga ştiință nu face altceva decât să demistifice existența, iar cuvântul „ştiință” înseamnă cunoaştere. Este o realitate binecunoscută aceea că cu cât

ştii mai mult, cu atât te minunezi mai puțin.:.

Pe măsură ce îmbătrâneşte, omul îşi pierde sensibilitatea față de arta de a se minuna, devenind din ce în ce mai închistat. Motivul este simplu: acum el ştie totul. În realitate, el nu ştie nimic, dar mintea sa este înțesată de cunoştințe împrumutate, iar el nu realizează că dincolo de ele nu există altceva decât întuneric şi ignoranță...

Almustafa nu menționează faptul că femeile sunt mult mai apropiate de starea de copil decât bărbații. Acest lucru face parte din frumusețea lor: ele sunt inocente, ele nu ştiu. Bărbații nu le-au permis niciodată să afle ceva. Tot ce ştiu ele sunt lucruri mărunte, cum să țină o casă, cum să gătească, cum să-şi crească copiii şi cum să-şi îngrijească bărbații, dar aceste lucruri nu sunt importante... Ele nu reprezintă marea cunoaştere, aşa că nu înseamnă mare lucru.

Nu întâmplător, ori de câte ori a venit să mă asculte o femeie, ea m-a *auzit* mult mai profund, mult mai intim, mult mai plină de iubire. Dar atunci când la mine vine pentru prima oară un bărbat, el opune rezistență, îmi interpretează spusele, îi e teamă că l-aş putea influența, că l-aş putea chiar răni, dacă nu voi ține seama de cunoaşterea sa. Sau, dacă este foarte viclean, el interpretează tot ceea ce spun în funcție de propria sa cunoaştere, aşa că va spune: „Ştiam deja tot ce mi-a spus. Nu a fost nimic nou". El gândeşte astfel pentru a-şi proteja egoul, carapacea cea dură. Iar până când această carapace nu este spartă şi nu veți ajunge să vă minunați precum un copilaş, nu veți putea pătrunde în acel spațiu pe care îl numim suflet, esența ființei voastre.

Oriunde am călătorit în această lume, aceasta a fost experiența mea: femeile ascultă, şi poți vedea licărul minunării în ochii lor. Acest lucru nu este deloc superficial, el este adânc înrădăcinat în inima lor. Dar Kahlil Gibran nu menționează acest fapt, deşi întrebarea este pusă de o femeie. În realitate, bărbații sunt atât de laşi încât le este chiar teamă să pună întrebări, căci a pune întrebări este o dovadă a propriei ignoranțe.

Cele mai bune întrebări din *Profetul* sunt puse de femei: cele despre iubire, despre căsătorie, despre copii, despre durere. Toate acestea sunt autentice, reale. Ele nu se referă la Dumnezeu, la un sistem filosofic sau altul, ci la viața însăşi. Nu par întrebări măreţe, dar ele sunt adevăratele întrebări, iar cel care le descoperă răspunsul pătrunde într-o lume nouă. Din păcate, Almustafa răspunde de parcă toate întrebările ar fi puse la modul general, de către X, Y sau Z. Răspunsul lui nu se adresează direct celei care a pus întrebarea. În viziunea mea, adevărata întrebare este cea *care pune întrebarea…*

De ce a apărut această întrebare în mintea unei femei, şi nu în cea a unui bărbat? Deoarece femeia a suferit dintotdeauna de sclavie, de umilire, de dependența economică, iar mai presus de toate, a suferit de o sarcină permanentă. Timp de secole, ea a trăit numai în durere. Copilul care creşte în ea nu îi permite să mănânce: ea simte întotdeauna greţuri, dorința de a vomita. Atunci când copilul ajunge la nouă luni, naşterea lui aproape că o omoară pe femeie. Şi nici nu a scăpat bine de sarcină că bărbatul este din nou gata să o lase însărcinată. Ai zice că unica funcție a femeii este aceea de a da naştere pe bandă rulantă la adevărate mulțimi de copii.

Şi care este funcția bărbatului? El nu participă la durerea ei. Femeia suferă timp de nouă luni, suferă la naşterea copilului ei, iar bărbatul? Tot ce face el este să se folosească de femeie pentru a-şi satisface poftele şi sexualitatea. El nu este deloc interesat de consecințele acțiunilor sale pentru femeie, dar continuă să-i spună: „Te iubesc”. Dacă ar fi iubit-o cu adevărat, lumea nu ar fi astăzi suprapopulată. Cuvântul „iubire” este pur şi simplu lipsit de conținut în cazul lui. El a tratat femeia aproape ca pe o vită. *Şi ați accepta anotimpurile din inima voastră, la fel de uşor cum acceptați anotimpurile naturii.* E adevărat, şi totuşi nu prea. Este adevărat numai dacă uităm de cea care a pus întrebarea, dar nu şi dacă ne amintim de ea. Dacă o considerăm o simplă afirmație

filosofică, este adevărată.

Şi ați accepta anotimpurile din inima voastră... Uneori, în inima omului apare plăcerea, alteori durerea, sau indiferența; în fond, fără durere nu poate exista plăcerea.

Autorul afirmă: „Dacă ați accepta anotimpurile din inima voastră, la fel de uşor cum acceptați anotimpurile naturii...".

Dintr-o perspectivă superficială este adevărat. Acceptarea oricărui lucru conferă o stare de pace, o stare de calm interior. Nu mai eşti atât de îngrijorat, căci ştii că va trece şi asta. În ceea ce priveşte însă femeia apare o diferență: ea trăieşte constant într-un singur anotimp - acela al durerii. În cazul ei, anotimpurile nu se schimbă de la vară la iarnă, în viața ei nu plouă niciodată. Viața femeii este cu adevărat grea.

În zilele noastre nu mai este atât de grea, dar acest lucru este valabil numai în țările dezvoltate. 80% din populația Indiei trăieşte la sate, şi acolo poți vedea adevăratele greutăți prin care trec femeile. Ele au cunoscut aceste greutăți de secole, iar anotimpurile nu se schimbă pentru ele. Dacă privim lucrurile din această perspectivă, atunci această afirmație devine anti-revoluționară, devine pur şi simplu o consolare: „Acceptați sclavia în care vă țin bărbații, acceptați tortura bărbaților"...

Femeia a trăit dintotdeauna într-o durere atât de mare... Şi totuşi, Almustafa uită complet cine este cea care pune întrebarea. Da, este posibil să accepți schimbarea anotimpurilor, dar nu şi zece milenii de sclavie. Atunci, anotimpurile nu se mai schimbă...

Femeia simte nevoia de revoltă, nu de acceptare.

Bărbatul este animalul cel mai desfrânat de pe această planetă. Orice animal are un anotimp, o perioadă de rut care nu durează decât câteva săptămâni, cel mult o lună sau două, după care uită de sex tot restul anului, uită complet de reproducere. Aşa se explică de ce la animale nu apare tendința suprapopulării. Singur omul este sexual de-a lungul întregului an, iar dacă este american, este sexual dimineața,

la prânz şi seara. Şi îi mai cereți femeii să accepte durerea?

Eu nu v-aş putea cere să acceptați o asemenea durere, mai ales o durere pe care v-o impun alții. Oamenii au nevoie de o revoluție.

Şi ați trece atunci cu seninătate prin iernile durerii voastre. De ce? Dacă putem schimba lucrurile, de ce să le acceptăm cu seninătate? Noi contemplăm senini numai ceea ce nu putem schimba. Contemplați ceea ce este natural, fiți martorii acestor lucruri. În cazul de față avem însă de-a face cu un truc poetic. Sună frumos să spui: *treceți cu seninătate…*

Acceptați tot ceea ce este natural cu seninătate, dar revoltați-vă împotriva suferinței care vă este impusă de alții, indiferent dacă este vorba de un bărbat sau de o femeie, de tatăl sau de mama voastră, de preot sau de un profesor, de guvern sau de societate! Dacă nu aveți un spirit rebel, nu se poate spune că trăiți, în adevăratul înțeles al cuvântului.

O mare parte din durerea voastră este chiar opțiunea voastră. Acest lucru este adevărat. Cea mai mare parte din suferința voastră, din durerea voastră… nu vă sunt impuse de ceilalți. Revoltați-vă împotriva acelor lucruri care vă sunt impuse de alții, dar dacă ați ales singuri suferința, atunci renunțați la ea. Nu este nevoie să o acceptați cu seninătate. Este suficient să înțelegeți faptul că voi singuri sunteți cei care ați optat pentru suferința voastră. Renunțați la ea. Lăsați-i pe alții să accepte cu seninătate faptul că voi renunțați la suferință! Văzând acest lucru, poate că vor înțelege şi ei. „De ce să suferim dacă acest lucru nu este necesar? Iată, vecinul a renunțat la suferința lui”. Gelozia, mânia, lăcomia voastră, toate acestea aduc după sine durerea. Toate ambițiile voastre aduc cu ele suferința. Voi singuri ați optat pentru ele.

Ea este poțiunea amară cu ajutorul căreia doctorul dinlăuntru! vostru vindecă eu! vostru bolnav. Aceasta este tot o consolare. Almustafa nu face o distincție clară. Există dureri impuse de alții; revoltați-vă împotriva acestora. Dar

există şi dureri naturale; acestea trebuie acceptate cu seninătate, căci ele sunt remediile amare ale naturii, pe care medicul dinlăntrul vostru le foloseşte pentru a vă vindeca eul bolnav.

De aceea, aveți încredere în acest medic şi beți remediul în linişte. Dar amintiți-vă că sfatul se referă la medic, nu la soțul vostru, nu la guvern. Aceştia din urmă vă impun durerea nu pentru a vă vindeca, ci pentru a vă distruge, astfel încât ei să vă poată domina mai uşor. Atunci, ei nu se vor mai teme de o rebeliune din partea voastră. Amintiți-vă deci întotdeauna cine este medicul. Natura vindecă, timpul vindecă... Tot ce aveți de făcut este să aşteptați, să fiți martorii evenimentelor. Trebuie să vă fie însă foarte clar ce anume este natural şi ce este artificial.

Căci, deşi grea, mâna lui este ghidată de mâna delicată a Celui Invizibil, iar cupa lui, deşi vă arde buzele, a fost creată din lutul pe care Marele Olar l-a umezit cu lacrimile Sale sacre.

În cazul în care cauza durerii voastre este naturală, dacă nu vă puteți revolta împotriva ei, nu vă simțiți trişti; acceptați cu recunoştință această durere. Ea este mâna invizibilă a Divinului care doreşte să vă vindece, pentru a vă aduce pe un nivel superior de conştiință. Dar ceea ce nu este natural... Acceptarea oricărei forme de sclavie este similară cu distrugerea propriului suflet. Este mai bine să mori decât să trăieşti ca un sclav[2]!

Am simțit în interior o furie rece, o dorință de răzbunare adânc îngropată în sufletul meu, împotriva tuturor bărbaților care au forțat vreodată o femeie, care au violat-o, au rănit-o, sau chiar au ucis-o. Mi se pare că am purtat cu mine acest sentiment timp de mai multe vieți. Te rog, ajută-mă să scot la lumină şi să îmblânzesc această vrăjitoare care mă urmăreşte de atâta timp.

Primul lucru pe care trebuie să-l înțelegeți este acela că vrăjitoarele au fost condamnate numai de către creştinism;

[2] Mesia: Comentarii la „Profetul“ lui Kahlil Gibran, Vol. 2, Cap. 1.

altminteri, ele au fost la fel de respectate ca şi „misticii” – care înseamnă „bărbaţi înţelepţi”. Cuvântul „vrăjitoare” înseamnă „femeie înţeleaptă”, echivalentul feminin al bărbatului înţelept.

În Evul Mediu, creştinismul s-a simţit însă ameninţat. Existau mii de femei care erau cu mult mai înţelepte decât episcopii, cardinalii şi papii. Ele cunoşteau arta de a transforma vieţile bărbaţilor lor.

Întreaga lor filosofie era bazată pe iubire şi pe transformarea energiei sexuale, iar o femeie poate face acest lucru mult mai uşor decât un bărbat. În fond, ea este întotdeauna o mamă. Chiar şi o fetiţă cât de mică manifestă deja calitatea maternă.

Această calitate maternă nu are nimic de-a face cu vârsta, ci este o parte intrinsecă a feminităţii. Iar transformarea are nevoie de o atmosferă plină de iubire, de un transfer energetic matern. Pentru creştinism, femeile erau un competitor. Prin comparaţie cu ele, creştinismul nu are nimic de oferit, dar el se afla pe atunci la putere.

Puterea aparţinea pe atunci bărbaţilor; aşa că aceştia s-au decis să distrugă toate vrăjitoarele. Dar cum ar fi putut să le distrugă? Nu se punea problema să omoare o singură femeie, ci mii de femei. De aceea, inchiziţia a creat un tribunal special, care să stabilească cine este vrăjitoare şi cine nu.

Toate femeile denunţate că ar fi avut o influenţă asupra celor din jur, şi pe care aceştia le respectau, au fost prinse şi torturate, atât de mult, încât au fost nevoite să recunoască. Inchizitorii nu se opreau din tortură până când femeia nu mărturisea că este o vrăjitoare. Conform minţii creştine, conform teologiei creştine, semnificaţia reală a cuvântului „vrăjitoare” a fost schimbată: ea a devenit cineva care întreţine relaţii sexuale cu diavolul.

Astăzi nu mai auzim de diavoli care întreţin relaţii sexuale cu femeile. Fie că diavolul s-a convertit şi a devenit un călugăr creştin, un practicant al celibatului, fie… în fond, ce s-o fi întâmplat cu diavolul? Cine avea în realitate relaţii

sexuale cu mii de femei? Ca să nu mai vorbim că aceste femei erau în marea lor majoritate femei bătrâne. Nu pare deloc rațional. De vreme ce existau atâtea femei tinere şi frumoase disponibile, de ce să se ducă diavolul la cele bătrâne?

Dar ca să devii o vrăjitoare este nevoie de un antrenament îndelungat, de multă disciplină şi de numeroase experiențe. De aceea, atunci când o femeie ajungea o vrăjitoare, adică o femeie înțeleaptă, ea era deja bătrână; ea sacrificase totul pentru a ajunge la înțelepciune, la acea alchimie interioară.

Inchizitorii forțau deci aceste sărmane femei bătrâne să afirme că întreținеau relații sexuale cu diavolul. Multe dintre ele încercau să reziste, dar tortura se dovedea prea dură. Inchizitorii le torturau pe bătrâne în cele mai îngrozitoare feluri, pentru un singur scop, să mărturisească. Femeile continuau să afirme că nu avuseseră nimic de-a face cu diavolul, că nu era nimic de mărturisit. Dar nimeni nu le asculta; bărbații continuau să le tortureze. Şi vine întotdeauna un moment în care simți că este mai bine să mărturiseşti decât să continui să suferi aceeaşi tortură la infinit. De îndată ce o femeie mărturisea că era o vrăjitoare şi că întreținuse relații sexuale cu diavolul, tortura ei înceta imediat, iar ea era prezentată tribunalului, un tribunal special constituit de papă; aici, femeia era silită să repete confesiunea ei. Auzind această confesiune, tribunalul putea să-i dea o pedeapsă, căci acest păcat este considerat capital de către creştinism. În realitate, chiar dacă femeia ar întreține relații sexuale cu diavolul, aceasta nu ar fi treaba nimănui şi nu ar constitui o crimă, căci ea nu ar face rău nimănui, iar diavolul nu s-a plâns vreodată la poliție. „Această femeie este periculoasă". Cu ce drept şi din ce autoritate îşi permitea Biserica să ardă pe rug aceste femei?

Singura pedeapsă care era aplicată era arderea pe rug, astfel încât nicio femeie să nu mai îndrăznească să facă pe vrăjitoarea. Au ars astfel mii de femei, eliminând complet o parte semnificativă a umanității. Au eliminat astfel inclusiv înțelepciunea acelor femei, cărțile lor, metodele lor, tehnicile

lor de transformare a bărbatului, de transformare a energiei sale.

Aşadar, este vorba de o simplă asociere de idei, dar trebuie să renunțăm la această asociere. Ea nu a fost practicată de toți bărbații, ci numai de creştini. Iar creştinii au săvârşit atât de multe crime, şi continuă să o facă şi astăzi. Este de necrezut... Iar ei continuă să vorbească despre adevăr, despre Dumnezeu... şi orice ar spune, mint... Există nenumărați asemenea oameni „religioşi" care încearcă prin toate mijloacele să-i înşele pe ceilalți, să păcălească mintea umană, să o polueze cu minciuni îngrozitoare.

De aceea, nu trebuie să vă împotriviți tuturor bărbaților; este suficient să o faceți împotriva atrocităților creştine...

Timp de 2.000 de ani, creştinismul a ucis oameni în numele religiei, în numele lui Dumnezeu, în numele lui Christos, în numele națiunii, aşa că este normal ca aceşti oameni să fie condamnați. Dar nu orice bărbat este un creştin.

Dacă doriți însă mai multe clarificări, ar fi bine să apelați la hipnoză. Poate că vă veți aminti care erau tehnicile vrăjitoarelor, cum funcționau ele, cum reuşeau ele să-i transforme pe oameni, căci dacă nu ar fi reprezentat un pericol pentru creştinism, acesta nu le-ar fi ucis.

Ele reprezentau cu adevărat un pericol, căci creştinismul nu are nimic de oferit prin comparație cu ele[3].

[3] *Transmisia lămpii,* Cap. 2

Capitolul 3
ELIBERAREA FEMEII

Care crezi că este cea mai mare necesitate pentru femeia contemporană?

Întrucât au fost dominate, torturate şi reduse la simple entităţi lipsite de suflet, femeile s-au urâţit. Atunci când naturii nu i se permite să funcţioneze în conformitate cu nevoile sale interioare, ea se acreşte, se otrăveşte, devine mutilată, paralizată, pervertită. Femeile pe care le vedem astăzi în lume nu sunt femei adevărate, căci au fost corupte de secole. Iar atunci când femeia este coruptă, nici bărbatul nu poate rămâne într-o stare naturală, căci la urma urmei, şi el s-a născut tot dintr-o femeie. Dacă ea nu este naturală, nici copiii ei nu vor fi naturali. Dacă ea nu este naturală, ea va da naştere unui copil, fie el de sex masculin sau feminin, care va fi la fel de nenatural ca şi mama.

Femeile au cu adevărat nevoie de o mare eliberare, dar ceea ce se petrece astăzi în numele acestei eliberări este stupid. Este o imitaţie, nu o eliberare.

Există alături de noi numeroase femei care au făcut parte din mişcarea de eliberare a femeilor, iar prima oară când vin aici ele sunt foarte agresive. Iar eu înţeleg agresivitatea lor: secole întregi de dominaţie masculină le-au transformat în fiinţe violente. Tot ce fac ele este să se răzbune. Ele au devenit nebune, dar nimeni nu este responsabil pentru acest lucru decât bărbaţii. Dacă le iei însă cu binişorul, ele îşi regăsesc gradat graţia, se îmblânzesc, iar agresivitatea lor dispare. Pentru prima oară, ele devin feminine.

Adevărata eliberare nu va face altceva din femei decât femei adevărate, nicidecum imitaţii ale bărbaţilor. Din păcate, asta se întâmplă astăzi: femeile încearcă să fie

precum bărbaţii. Dacă bărbaţii fumează, atunci trebuie să fumeze şi ele. Dacă bărbaţii poartă pantaloni, atunci trebuie să poarte şi ele. Dacă bărbaţii fac orice altceva, atunci trebuie să facă şi ele acelaşi lucru. Ele devin astfel bărbaţi de *second-hand.*

Aceasta nu este o eliberare, ci doar o aprofundare a sclaviei, mult mai gravă decât prima sclavie impusă de bărbaţi. Cea de-a doua sclavie este mai profundă decât prima, deoarece ea este creată chiar de către femei. Dacă sclavia îţi este impusă de cineva din afară, te poţi revolta împotriva ei, dar dacă ţi-o impui singură în numele eliberării, nu mai poţi face nimic.

Eu aş dori ca femeile să devină cu adevărat femei, căci foarte multe lucruri depind de ele. Ele sunt cu mult mai importante decât bărbaţii, căci poartă în pântecele lor deopotrivă pe femeile şi pe bărbaţii de mâine. Ele nasc ambele sexe şi le hrănesc pe amândouă. Dacă femeia este otrăvită, laptele ei va fi de asemenea otrăvit, iar felul în care îşi va creşte copiii la fel.

Dacă femeia nu este liberă să fie femeie, nici bărbatul nu se va simţi cu adevărat liber să fie bărbat. Libertatea femeii este o premisă necesară pentru ca bărbatul să fie liber; ea este chiar mai fundamentală decât libertatea bărbatului. Dacă femeia este o sclavă, aşa cum se întâmplă de secole, ea va face şi din bărbat un sclav, într-o manieră foarte subtilă; căile prin care operează ea sunt întotdeauna subtile. Ea nu se va lupta direct cu bărbatul, ci indirect, într-o manieră feminină.

Va plânge şi se va jeli. Nu îl va lovi pe el, ci se va lovi singură, şi astfel, chiar şi cel mai dur dintre bărbaţi va fi făcut *knock-out.* O femeie foarte slabă poate domina chiar şi pe cel mai puternic bărbat... Aşadar, femeia are nevoie de o libertate totală pentru a-i putea dărui această libertate şi bărbatului.

Un adevăr fundamental pe care nu ar trebui să-l uitaţi niciodată este acesta: dacă reduceţi pe altcineva la condiţia

de sclav, mai devreme sau mai târziu veți deveni sclavi voi înşivă; nu aveți cum să vă păstrați libertatea. Dacă doriți să rămâneți liberi, ajutați-i pe ceilalți să se elibereze. Aceasta este singura cale pentru a deveni liber[4].

Eşti împotriva Mişcării de Eliberare a Femeilor?

Mişcarea de Eliberare a Femeilor este ceva urât, dar eu ştiu că responsabilitatea pentru acest lucru le aparține bărbaților şovini. Ei le-au făcut atât de mult rău femeilor timp de secole întregi, încât acum femeile doresc să se «i răzbune. Din păcate, răzbunarea nu poate aduce după sine decât distrugere. De aceea, nu are rost să scormoniți rănile trecutului. Nu are rost să vă răzbunați din cauza greşelilor trecute. Cel mai bine este să învățați să iertați şi să uitați. Da, s-au făcut greşeli mari. Tot ce li s-a făcut femeilor timp de secole de-a rândul a fost greşit. Bărbații le-au redus la statutul de sclave, sau chiar mai rău, de posesiuni ale lor, de obiecte. Dar ce rost are răzbunarea? Ea nu poate decât să vă transforme pe voi în urmăritoare şi pe bărbați în urmăriți.

Va apărea astfel – şi deja a început să apară – doar o altă formă de şovinism. Se va naşte astfel femeia-şovină, care nu va putea îndrepta în niciun caz lucrurile. Ea va începe să-l rănească pe bărbat, iar mai devreme sau mai târziu, acesta se va răzbuna la rândul lui. Unde s-ar putea opri lucrurile? Este un cerc vicios.

În viziunea mea, femeilor le este mult mai uşor să pună capăt acestui cerc vicios decât bărbaților, căci ele cunosc ce este iubirea, compasiunea. Bărbații sunt mai agresivi, mai violenți. Nu am mari speranțe în ceea ce îi priveşte pe bărbați, dar am mari speranțe în ceea ce le priveşte pe femei. De aceea, eu nu sunt în favoarea atitudinii agresive din Mişcarea pentru Eliberarea Femeii.

Toate problemele vieții pot fi rezolvate prin iubire, dar ele nu pot fi rezolvate printr-o abordare violentă.

[4] Dhammapada: Calea lui Buddha, Vol. 7, Cap.10.

Bărbatul şi femeia sunt două lumi diferite, de aceea, le este dificil să se înțeleagă unii pe alții. Trecutul a fost plin de neînțelegeri, dar aceasta nu înseamnă că viitorul trebuie să fie la fel. Putem învăța cu toții această lecție a trecutului, şi de fapt singura lecție pe care ne învață trecutul este că bărbatul şi femeia trebuie să fie mai înțelegători unul cu celălalt şi să-şi accepte diferențele. Aceste diferențe sunt foarte valoroase, aşa că nu ar trebui să creeze conflicte. Ele sunt chiar premisele pentru care bărbații se simt atraşi de femei, şi invers.

Dacă toate diferențele dintre bărbați şi femei ar dispărea, dacă ei ar avea psihologii identice, iubirea ar dispărea Ia rândul ei, căci nu ar mai exista polaritatea care să-i dea naştere. Bărbatul şi femeia sunt precum polul pozitiv şi polul negativ din electricitate; ei se atrag magnetic unul pe celălalt. Ei sunt doi poli opuşi, de aceea, conflictele sunt naturale. Dar prin înțelegere, prin compasiune, prin contemplarea empatică a lumii celuilalt, toate problemele pot fi rezolvate. Nu mai este nevoie de noi conflicte. Ce-i prea mult nu-i sănătos.

Bărbații au tot atâta nevoie de eliberare ca şi femeile. Amândouă sexele au nevoie de eliberare, de eliberarea în fața tiraniei minții. De aceea, ele ar trebui să coopereze şi să se ajute reciproc în această direcție. Aceasta va fi adevărata Mişcare de Eliberare[5].

Crezi că numai femeile sunt responsabile pentru apariția Mişcării de Eliberare?

Mişcarea de Eliberare care există astăzi este creația bărbatului. Veți fi surprinşi, dar este o altă conspirație masculină. Acum bărbații doresc să scape de tot de femei. Ei doresc să nu mai aibă nicio responsabilitate. Doresc în continuare să se bucure de femei, dar numai ca distracție. Ei nu doresc să îşi asume şi responsabilitățile care derivă din

[5] Dhammapada: Calea lui Buddha, Vol. 10, Cap. 2.

această bucurie.

Această conspirație este însă extrem de subtilă. Bărbații încearcă să le convingă pe femeile din toată lumea că ele trebuie să devină independente. Este o capcană subtilă. Mintea masculină este vicleană şi orientată către succes. Iar acum, foarte multe femei au căzut în capcana întinsă de bărbați.

Ştiați că primele persoane care au vorbit vreodată despre egalitatea dintre femei şi bărbați au fost de sex masculin, nu feminin? Primii care au început să vorbească despre acest subiect, despre egalitatea dintre sexe, au fost bărbații, nu femeile. Sămânța se naşte întotdeauna din mintea masculină. Iar lucrurile au stat dintotdeauna astfel. Ori de câte ori un bărbat simte că ceva este în favoarea sa, el reuşeşte să-l obțină. Viclenia sa este foarte subtilă. Iar uneori ei reuşeşte atât de bine, încât femeia crede că a fost ideea ei.

Şi în trecut lucrurile au stat la fel. Bărbații din trecut le-au convins pe femei că ele sunt ființe pure, îngeri. Bărbații sunt impuri, băieții sunt băieți, dar femeile? Ele sunt divine. Bărbații acelor vremuri au înălțat femeile pe un piedestal foarte înalt, dar acesta nu era decât un alt truc pentru a le controla. Bărbații le-au adorat, şi în acest fel le-au controlat pe femei. Şi evident, văzându-se puse pe un piedestal atât de înalt, femeile au crezut că ele reprezintă ceva divin şi nu au mai făcut ceea ce făceau bărbații; nici nu ar fi putut, căci ar fi fost împotriva egoului lor. Înaltul piedestal pe care fuseseră aşezate era foarte satisfăcător pentru egoul lor. Femeia era mamă, era divină, avea mai multe calități divine decât bărbatul. Bărbatul este urât, imoral, etc. De aceea, bărbatul trebuie iertat.

Şi uite aşa, de-a lungul secolelor, bărbații au continuat să le domine pe femei. Şi culmea este că femeile se simțeau bine. Dar totul nu era decât o capcană, un truc. Egoul femeilor era convins, şi dacă egoul tău este prins, ai căzut în capcană. Şi atunci, nu te mai poți mişca. În acele vremuri, discuțiile despre egalitate ar fi fost un fel de cădere de pe

piedestal. Nu poți deveni egal decât dacă te dai jos de pe el. A fost o strategie, iar femeile au urmat-o. Şi aşa, ele au rămas pure, au rămas virgine până la căsătorie.

În Occident, bărbații au trecut la altă strategie: „Acum trebuie să vă eliberați, trebuie să deveniți egalele noastre". Căci acum lucrurile s-au schimbat, timpurile s-au schimbat. Bărbații doresc să se bucure de mai multe femei decât de o singură soție. Ei doresc acum libertatea absolută. Şi singura cale de a obține această libertate este să le elibereze pe femei. Aşa că le-au convins din nou. Aşa se face că astăzi femeile țipă în gura mare despre eliberare şi egalitate, dar nu-şi dau seama că au căzut din nou în aceeaşi capcană: bărbații sunt cei care le-au convins şi de această dată. Acum, bărbații doresc să se folosească de ele şi să le arunce, fără să mai aibă nici cea mai mică responsabilitate.

Dacă priviți cu cea mai mare atenție această chestiune, veți rămâne uimiți. Mintea masculină este o minte vicleană. Femeia este mai inocentă, ea nu poate fi la fel de strategică, de politică precum bărbatul. Ea a crezut întotdeauna în bărbat. Şi nu o să vă vină să credeți: toate aceste femei din Mişcarea de Eliberare îi cred din nou pe bărbați! Nimic nu s-a schimbat cu adevărat. Astăzi, bărbații sunt avantajați de eliberarea femeilor, căci nu li se mai cere să se angajeze în mod serios. Ei vor să aibă parte de întreaga libertate. Nu mai doresc să-şi asume responsabilitatea pentru copiii lor. Nu mai doresc să trăiască împreună cu ele o viață întreagă. Dacă s-ar putea, ar dori să schimbe femeile în fiecare zi.

Şi pentru asta, ei creează din nou tot felul de cuvinte frumoase: omul ar trebui să trăiască fără angajamente, fără implicare. Nimeni nu ar trebui să fie posesiv, gelos. Ei creează din nou o filosofie frumoasă. Au făcut-o de atâtea ori înainte, iar femeile s-au lăsat întotdeauna înşelate, aşa că la fel se vor petrece lucrurile şi de această dată. Femeile au încredere în bărbați.

Este uşor ca ele să aibă încredere, căci iubirea le este mai accesibilă decât logica. În plus, ele sunt mult mai preocupate

de ceea ce este imediat. Bărbatul se gândeşte întotdeauna la strategii, la tactici, la ceea ce se va întâmpla, la felul cum se va întâmpla, el se gândeşte la viitor, face planuri... Astăzi, interesele îi cer ca femeia să fie egală cu bărbatul, să nu mai fie atât de interesată de cămin, de familie, de copii, de maternitate. Ea trebuie să devină interesată de poezie, de literatură, de pictură, de ştiinţă, de tehnologie, de cutare sau cutare subiecte. Femeile modeme se asociază în grupuri pentru a-şi ridica nivelul de conştiinţă. Dar tot ceea ce fac ele în şedinţele lor este să distrugă ceva adânc înrădăcinat în feminitatea lor. Numai astfel pot concura ele cu bărbaţii. Prin natura lor, ele sunt blânde, gingaşe în mod natural. Ele nu pot concura cu bărbaţii. Dacă doresc să concureze cu bărbaţii, ele trebuie să devină dure. Ori de câte ori te întâlneşti cu o femeie din Mişcarea pentru Eliberare, vei constata că faţa ei îşi pierde gingăşia şi blândeţea. Este foarte greu să-i spui unei femei din Mişcare „scumpo"; de altfel, nici ei nu-i place acest lucru, aşa că se va înfuria pe tine. În fond, este egală cu tine. Şi uite aşa se naşte duritatea.

Orice fel de luptă dă naştere la duritate. Mai mult, interesul pentru cămin dispare, căci dacă eşti interesată de cămin nu mai poţi concura cu nimeni. Dacă eşti interesată de copii, nu mai poţi fi un competitor adevărat în lumea exterioară; copiii îţi distrag atenţia. Pe de altă parte, dacă lupţi în lumea exterioară şi încerci să demonstrezi că eşti la fel de puternică precum un bărbat, trebuie să te şi comporţi ca atare.

Iar acest lucru este o pierdere, căci singura speranţă pe care o mai are umanitatea este gingăşia femeilor, nu duritatea bărbaţilor. Am suferit cu toţii destul din cauza durităţii bărbaţilor. Astăzi este mai mare nevoie ca bărbaţii să devină mai apropiaţi de femei, decât invers.

Femeile fac mari eforturi, urmărind să facă faţă noilor cerinţe. Dar acest lucru nu este natural. Cu adevărat natural este pântecul femeii, care are nevoie de un copil, care tânjeşte după un cămin. Căminul este aspectul exterior al

pântecului femeii, este o proiecție a pântecului interior.

Când femeia nu mai este interesată de cămin, ea nu mai este interesată nici de pântecul ei. Şi totuşi, acesta există, nu dispare. Cât despre egalitatea dintre femei şi bărbați, aceasta *nu* există, căci bărbatului îi lipseşte pântecul. Cum ar putea fi el egal cu femeia? Eu nu spun că cei doi sunt inegali, dar afirm cu toată puterea că nu sunt egali. Ei sunt atât de diferiți, cum ar putea fi egali? Polarități le lor sunt diametral opuse. Sunt atât de* diferiți, încât nu pot fi comparați în termeni de egalitate sau inegalitate. O femeie este o femeie, iar un bărbat este un bărbat. Şi aşa *ar trebui ei să rămână:* o femeie şi un bărbat. Femeia ar trebui să rămână interesată de cămin, căci în caz contrar ea nu va mai fi interesată de pântecul ei, de copilul ei. Şi atunci, ea se transformă în mod natural într-o lesbiană.

În viziunea mea, bărbatul este cel care ar trebui să devină ceva mai feminin. El a mers mult prea departe cu bărbăția lui, pierzând astfel orice urmă de umanitate. Nu-l urmați, nu intrați în concurență cu el, căci veți parcurge acelaşi drum greşit. Vă veți transforma în războinice. De altfel, toate protestele şi țipetele şi urletele de pe străzi ale femeilor din Mişcarea pentru Eliberare sunt cât se poate de îngrozitoare. Ele nu fac altceva decât să demonstreze cele mai urâte trăsături ale minții masculine[6].

Pur şi simplu nu pot să înțeleg generalizările pe care le faci în legătură cu arhetipul bărbatului şi cu cel al femeii. Uneori vorbeşti despre principiul feminin şi principiul masculin, indiferent de sex. Dar de cele mai multe ori, vorbeşti despre femeie ca despre cineva „primitiv", iar despre bărbat ca despre un „lup" care este vânat de aceasta. Ce se poate spune despre femeile care sunt dominante şi care văd în bărbații lor o „pisică", nu un „lup"? Există bărbați care îşi doresc cu adevărat să fie pasivi. La fel, există femei care doresc să se

[6] Luați-o uşor, Vol. 2, Cap. 2.

afirme, pentru a putea creşte. De ce transformi totul intr-o chestiune de Eliberare a Femeilor, datorită căreia acestea ar deveni prea „sofisticate" şi suprarațională?

Afirmația mea potrivit căreia femeile sunt mai primitive decât bărbații nu înseamnă o condamnare a lor, ci o condamnare a bărbaților. Prin „primitiv" eu înțeleg ceva mai natural, mai în acord cu existența. Civilizația este o falsificare, o îndepărtare de natură. Cu cât omul s-a îndepărtat mai mult de natură, cu atât mai concentrat a devenit el în mintea sa. El a pierdut contactul cu inima sa. Inima este încă primitivă. Slavă cerului că universitățile nu au descoperit încă o metodă de predare pentru inimă, pentru a o civiliza. Ea a rămas singura speranță pentru supra-viețuirea umanității.

Renunțați la toate aceste idei despre femei şi bărbați. Suntem cu toții ființe umane. Faptul că suntem femeie sau bărbat reprezintă doar un aspect superficial al nostru. Nu trebuie să faceți atâta caz de acest lucru, căci nu este ceva foarte important.

Uneori, ceea ce spun eu poate părea o generalizare, căci nu am cum să mă refer întotdeauna la toate posibilitățile particulare. În caz contrar, discursul meu ar deveni înțesat de note de subsol. Iar eu *urăsc* cărțile cu note de subsol! Pur şi simplu nu le citesc. Dacă văd într-o carte note de subsol, renunț imediat la ea, căci este limpede pentru mine că ea a fost scrisă de un *pundit,* de un teoretician, de un prost.

Spuneți în bilet: *„Pur şi simplu nu pot să înțeleg generalizările tale referitoare la arhetipul masculin şi la cel feminin".*

Eu vorbesc întotdeauna despre tipologiile generale, iar acestea nu au legătură cu sexul. Atunci când spun „bărbat" mă refer la arhetipul bărbatului, iar atunci când spun „femeie" mă refer la arhetipul femeii. Dar nu pot să spun de fiecare dată „arhetipul bărbatului" sau „arhetipul femeii". Da, aveți dreptate atunci când spuneți că există femei care nu sunt femei, care sunt lupoaice, şi că sunt bărbați care nu

sunt lupi, ci pisici. Dar şi atunci, ceea ce afirm eu în legătură cu arhetipul bărbatului va fi valabil pentru femeile-lupoaice, iar ceea ce afirm în legătură cu arhetipul femeii rămâne valabil pentru bărbaţii-pisici.

Eu nu vorbesc aici despre distincţia biologică dintre bărbat şi femeie, ci despre cea psihologică. Da. Există bărbaţi care sunt mai feminini decât orice femeie, şi femei care sunt mai masculine decât orice bărbat. Dar aceasta nu este ceva frumos; este ceva urât. Căci creează în respectivele fiinţe o dualitate. Dacă ai corpul unui bărbat şi mintea unei femei, va apărea un conflict, o luptă interioară, un veritabil război civil. Un asemenea om se va afla într-un conflict interior perpetuu, veşnic tensionat şi pe picior de război.

Cât despre Mişcarea pentru Eliberarea Femeii, aceasta nu face decât să creeze tensiuni care nu sunt necesare. Ea transformă femeile în lupoaice, le învaţă cum să se lupte. Bărbatul este duşmanul; cum ai putea să-ţi mai iubeşti duşmanul? Cum poţi intra într-o relaţie intimă cu duşmanul tău? De fapt, bărbatul nu este duşmanul. Ca să devină cu adevărat femeie, femeia trebuie să devină din ce în ce mai feminină, să atingă culmea absolută a gingăşiei şi vulnerabilităţii. La fel, ca să devină cu adevărat bărbat, bărbatul trebuie să se scufunde cât mai adânc în masculinitatea sa. Atunci când un bărbat adevărat intră în contact cu o femeie adevărată, ei reprezintă două extreme polar opuse. Dar numai extremele se pot îndrăgosti, numai ele pot crea o relaţie intimă. Numai extremele se atrag.

Ceea ce se petrece astăzi este un fel de unisex: bărbaţii devin din ce în ce mai feminini, în timp ce femeile devin din ce în ce mai masculine. Mai devreme sau mai târziu, toate distincţiile se vor pierde, şi nu va mai rămâne decât o societate incoloră, o plictiseală generalizată.

Personal, mi-ar plăcea să văd că femeile devin din ce în ce mai feminine, căci numai atunci pot înflori ele. Iar bărbaţii ar trebui să devină cât mai masculini cu putinţă, căci numai astfel se pot simţi împliniţi. Când două fiinţe de sex opus se

află la antipozi, între ele apare o mare atracție, un adevărat magnetism. Iar atunci când ele se apropie una de alta, când stabilesc o relație de cuplu, fiecare aduce cu sine o lume diferită de a celuilalt, o altă dimensiune, o altfel de bogăție, astfel încât întâlnirea dintre ei devine o adevărată binecuvântare[7]6.

Care crezi că va fi următorul pas pe care vor trebui să-l facă femeile?

Eu aş dori să le spun femeilor din întreaga lume că Mişcarea lor de Eliberare nu a realizat nimic bun, căci ea este condusă de cele mai proaste dintre femei. Ele sunt nişte reacționare, nu nişte evoluționiste. Cât despre paşii care ar trebui făcuți, prima şi cea mai importantă prioritate mi se pare aceea ca femeile să ceară un drept de vot separat, astfel încât să poată vota numai pentru femei, iar bărbații să voteze numai pentru bărbați. Este un pas simplu, dar prin el toate parlamentele lumii ar fi alcătuite pe jumătate din femei. Iar femeile vor dobândi în mod natural puterea, căci bărbații au tendința naturală de a se certa între ei. Ei creează partide politice, ideologii religioase, grupuri de tot felul, cu privire la cele mai minore şi mai triviale lucruri.

De aceea, în timp ce femeile din parlament vor alcătui în mod natural o unitate, cealaltă jumătate, cea alcătuită din bărbați, va fi divizată în cel puțin opt sau zece grupuri. Întreaga lume ar trece astfel în mâinile femeilor. Iar femeile nu sunt interesate de războaie, de armele nucleare, de comunism sau de capitalism.

Toate aceste „isme" se nasc în mintea omului. Femeile sunt interesate de fericire, de micile bucurii ale vieții: o casă frumoasă, o grădină, o piscină.

Viața poate fi un paradis, dar va rămâne un iad atâta vreme cât bărbații vor rămâne la putere. Şi vai, ei pot fi

[7] Cartea înțelepciunii, Cap. 7.

eliminați atât de uşor de la putere[8]!

[8] Splendoarea ascunsă, Cap. 22.

Capitolul 4
SEXUALITATEA

Mă simt atât de încătuşată de teama de a deveni cu adevărat intimă şi a-mi pierde astfel controlul alături de un bărbat. Există în interiorul meu o femeie teribilă, care este blocată înlăuntrul meu. Atunci când reuşesc să o deblochez din când în când, bărbaţii o iau la goană, aşa că revin la hibernarea în care mă simt sigură, dar complet frustrată. Vrei să ne vorbeşti despre această teamă de intimitate?

Oamenii, dar mai ales femeile, suferă de foarte multe boli. Toate aşa-zisele civilizaţii şi culturi care au existat până acum au fost bolnave din punct de vedere psihologic. Niciuna dintre ele nu a îndrăznit măcar să-şi recunoască boala, iar primul pas către tratament constă în a recunoaşte că eşti bolnav. Îndeosebi relaţiile dintre bărbaţi şi femei au fost nenaturale.

Ca să înţelegeţi mai bine, să amintim mai întâi câteva fapte. În primul rând, acela că bărbatul nu are capacitatea de a avea decât un singur orgasm, în timp ce femeia are capacitatea de a fi multi-orgasmică. Această dualitate a creat probleme imense. Aceste probleme nu ar fi apărut dacă bărbaţilor şi femeilor nu li s-ar fi impus ideea de căsnicie monogamă; e greu de crezut că aceasta a fost intenţia naturii. Bărbatul se teme de femeie deoarece dacă îi declanşează un singur orgasm, ea este gata pentru cel puţin încă şase, iar el este incapabil să o satisfacă.

Soluţia pe care au descoperit-o bărbaţii a fost simplă: să nu le ofere femeilor nici măcar un orgasm. Ba chiar să le facă să ignore faptul că ar putea avea orgasm.

În al doilea rând, sexualitatea masculină este locală, genitală. Acest lucru nu este însă valabil şi pentru femeie.

Sexualitatea ei îi acoperă întregul corp. Ea are nevoie de mult timp pentru a se încălzi, iar bărbatul termină de regulă cu mult timp înainte, după care se întoarce pe partea cealaltă şi începe să sforăie. Timp de mii de ani, milioane de femei din întreaga lume au trăit şi au murit fără să cunoască unul din cele mai mari daruri cu care le-a înzestrat natura: fericirea orgasmică. În acest fel, bărbaţii şi-au protejat egoul. Femeia are nevoie de un preludiu îndelungat, astfel încât întregul ei corp să se umple de senzualitate, dar aici apare un pericol: ce să facă bărbatul cu capacitatea ei multi-orgasmică?

Dacă am privi problema strict ştiinţific, chestiunea aceasta a sexului nu ar trebui luată atât de mult în serios, iar prietenii familiei ar trebui invitaţi să-i dăruiască femeii întreaga gamă de orgasme de care are nevoie, sau ar trebui lăsată să folosească un vibrator. Ambele situaţii prezintă însă probleme. Un singur vibrator este suficient pentru a-i oferi femeii oricâte orgasme doreşte, dar dacă femeia ajunge să cunoască acest lucru... organul masculin devine atât de insignifiant, iar ea poate prefera mai degrabă un instrument decât un iubit. Cealaltă situaţie, de a invita la tine câţiva prieteni, ar stârni un imens scandal social, căci înseamnă că cei doi se complac în orgii.

De aceea, soluţia cea mai simplă pe care a descoperit-o bărbatul a fost ţinerea femeii în ignoranţă; atunci când el făcea dragoste cu ea, ea nu trebuia să se mişte deloc, trebuia să stea ca un cadavru. Iar ejacularea bărbatului este extrem de rapidă: două minute, cel mult trei. După un asemenea interval de timp, femeia nici măcar nu are cum să-şi dea seama ce a pierdut.

Din perspectiva reproducerii biologice, orgasmul nu reprezintă o necesitate. Dar din perspectiva creşterii spirituale, el este o necesitate.

În viziunea mea, prima idee despre meditaţie care a apărut cu multe milenii în urmă în rândurile umanităţii a fost generată chiar de experienţa beatifică a orgasmului; oamenii acelor timpuri au căutat apoi ceva mai bun, mai intens, mai

vital. Orgasmul este indicația naturii că în interiorul nostru există o beatitudine infinită. Ea ne lasă să gustăm astfel puțin din această beatitudine, pentru ca apoi să începem să căutăm mai mult.

Starea orgasmică, chiar şi simpla ei recunoaştere, este de dată recentă. Abia în secolul nostru au devenit psihologii conştienți de problemele cu care se confruntă femeile. Psihanaliza şi celelalte şcoli de psihologie au ajuns toate la aceeaşi concluzie, potrivit căreia femeia este împiedicată să crească din punct de vedere spiritual, că ea este menținută la statutul de servitoare.

În ceea ce priveşte reproducerea speciei, ejacularea masculină este suficientă, aşa că biologia nu are probleme. Dar psihologia are. Femeile sunt mai iritabile, mai cicălitoare şi mai rele, iar motivul este că lor li s-a interzis un drept pe care îl aveau prin naştere; iar ele nici măcar nu ştiu că au acest drept. Generațiile mai tinere au devenit astăzi conştiente de existența orgasmului, dar numai în societățile occidentale. Şi nu este deloc o coincidență faptul că tocmai atunci s-a produs la nivelul tinerei generații o adevărată revoluție, o goană după adevăr, după extaz, căci orgasmul este ceva trecător, dar el oferă o licărire a unui aspect transcendent.

În timpul orgasmului se petrec două lucruri: pe de o parte, mintea îşi opreşte veşnicul dialog interior, şi se transformă pentru o clipă în non-minte. Pe de altă parte, timpul însuşi pare că se opreşte. Momentul fericirii orgasmice este atât de intens şi atât de plenar încât devine egal cu eternitatea.

În timpurile de demult, oamenii au realizat că acestea sunt cele două lucruri care le oferă cea mai mare plăcere posibilă, din perspectiva naturii lor. Iar concluzia lor a fost simplă şi logică: dacă puteai opri dialogul mental, devenind atât de tăcut încât totul înjur se oprea, inclusiv timpul, atunci era limpede că erai eliberat de sexualitate. Pentru aceasta, nu trebuie să mai depinzi de altcineva, bărbat sau femeie; poți atinge starea respectivă numai prin meditație. Iar în timp ce

orgasmul este temporar, stările trăite în meditație pot dura chiar şi peste 24 de ore.

Un om ca şi Gautama Buddha trăieşte în fiecare clipă a vieții sale o fericire orgasmică, iar aceasta nu are nimic de-a face cu sexul.

S-a pus de nenumărate ori întrebarea de ce atât de puține femei au atins iluminarea. Între alte motive, cel mai important este următorul: ele nu au simțit niciodată gustul orgasmului. Fereastra către cerul cel vast nu s-a deschis niciodată pentru ele. Ele au trăit, au născut copii şi au murit. Au fost folosite la modul biologic de către bărbați, ca nişte fabrici de făcut copii.

În Orient, chiar şi acum este extrem de greu să găseşti o femeie care ştie ce este orgasmul. Am întrebat femei foarte inteligente, educate, cu o vastă cultură generală, dar nu aveau nici cea mai vagă idee despre orgasm. De fapt, în limbile din Orient nici măcar nu există un cuvânt pentru orgasm. Nu a fost necesar, aşa că nu a fost inventat niciodată.

Bărbații le-au învățat pe femei că numai prostituatele se bucură de sexualitate. Ele gem şi țipă, de parcă înnebunesc. Dacă doreşti să fii o femeie respectabilă nu trebuie să faci asemenea lucruri. Aşa că femeile şi-au păstrat tensiunile şi au continuat să rămână frustrate, ba chiar umilite de faptul că sunt folosite în continuare. Atât de multe femei mi-au povestit că după ce actul sexual se termină, iar bărbatul începe să sforăie, ele plâng.

O femeie este aproape la fel ca un instrument muzical; întregul ei corp are o imensă sensibilitate, dar aceasta trebuie trezită. De aceea, ea are nevoie de preludiu. Mai mult, după ce face dragoste, bărbatul nu ar trebui să adoarmă imediat; acest lucru este groaznic, necivilizat, lipsit de rafinament. Dacă o femeie ți-a dăruit atât de multă fericire, ea merită şi un postludiu, măcar în semn de recunoştință.

Întrebarea dumneavoastră este foarte importantă, şi va deveni din ce în ce mai importantă în viitor. Această

problemă trebuie să fie rezolvată, dar căsnicia reprezintă o barieră, religia altă barieră, vechile idei preconcepute tot atâtea bariere. Ele împiedică jumătate din umanitate să fie fericită, şi întreaga ei energie, care ar fi putut înflori de fericire, se transformă în acreală, în cicăleală, în răutate. Ar fi atât de simplu ca această acreală să dispară.

Bărbaţii şi femeile nu ar trebui să se angajeze reciproc printr-un contract, aşa cum se întâmplă în cazul căsniciei. Ei ar trebui să fie îndrăgostiţi, dar să-şi păstreze libertatea. Ei nu-şi datorează nimic unii altora.

În plus, viaţa lor ar trebui să fie mai mobilă. Regula jocului ar trebui să fie intrarea în contact cu cât mai mulţi parteneri sau partenere. Dar acest lucru ar fi posibil numai dacă sexul ar fi privit ca un joc, ca ceva amuzant, nu ca un păcat. Cât despre teama de sarcini nedorite, de la inventarea pilulei contraceptive, aceasta nu mai reprezintă un motiv de îngrijorare.

În viziunea mea, pilula contraceptivă a adus cu sine cea mai mare revoluţie din istorie. Totalitatea implicaţiilor sale nu a fost încă pe deplin revelată până acum. În trecut, lucrurile erau mult mai dificile, căci actul amoros însemna să faci din ce în ce mai mulţi copii. Acest lucru distrugea femeia, care era mai tot timpul însărcinată. Să rămâi însărcinată şi să dai naştere la 12 sau la 20 de copii este o tortură. Femeile erau folosite ca nişte vite.

Viitorul poate fi însă complet diferit, iar diferenţa nu ar proveni de la bărbat, aşa cum spunea Marx despre proletariat: „Proletari din toate ţările, uniţi-vă, căci nu aveţi nimic de pierdut, ci numai de câştigat”... în viziunea lui Marx, societatea era împărţită în două clase, cei săraci şi cei bogaţi.

Personal, consider că societatea este împărţită în alte două clase, în bărbaţi şi femei. Bărbatul a rămas stăpânul timp de secole la rândul, în timp ce femeia i-a fost sclavă. Ea a fost scoasă la licitaţie, a fost vândută, a fost arsă de vie. Tot ce a putut fi mai inuman li s-a aplicat femeilor, iar ele reprezintă

jumătate din umanitate…

Spuneți: *„Mă simt atât de încătuşată de teama de a deveni intimă şi de a-mi pierde complet controlul”.* Orice femeie se teme, căci dacă îşi pierde controlul în fața unui bărbat, acesta o ia la goană. El nu-i poate face față, căci sexualitatea lui este prea mică. Fiind un donator, el îşi pierde energia atunci când face dragoste. Femeia nu îşi pierde energia atunci când face dragoste, dimpotrivă, se simte hrănită.

Acestea sunt deci faptele de care trebuie să ținem seama. Timp de secole la rândul, bărbatul a forțat femeia să se controleze şi a ținut-o la distanță, nepermițându-i să devină prea intimă cu el. Şi toată vorbăria lui despre dragoste nu reprezintă decât vorbe goale.

„Există în interiorul meu o femeie teribilă, care este blocată înlăuntrul meu. Dacă reuşesc să o deblochez din când în când, bărbații o iau la goană, aşa că revin la hibernarea în care mă simt sigură, dar atât de frustrată”. Povestea aceasta nu este numai povestea dumneavoastră, ci a tuturor femeilor. Toate trăiesc într-o frustrare profundă.

Negăsind nicio cale de ieşire, neştiind nimic despre ceea ce li s-a furat, ele nu au decât o singură poartă: pot fi adeseori văzute prin biserici, temple, sinagogi, rugându-se lui Dumnezeu. Dar şi Dumnezeu este tot un mascul şovin.

În Sfânta Treime creştină nu există loc pentru nicio femeie. Nu există decât trei bărbați: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Este ca un club de homosexuali.

Dar cel mai mare rău care i s-a putut face femeii a fost instituția căsniciei, căci nici bărbatul şi nici femeia nu sunt monogami; din punct de vedere psihologic, ei sunt poligami. De aceea, întreaga lor psihologie a fost forțată împotriva naturii. Şi fiind dependentă de bărbat, femeia a trebui să sufere tot felul de insulte, căci el era stăpânul, proprietarul, posesorul banilor.

Pentru a-şi satisface natura poligamă, bărbatul a creat prostituția. Prostituatele nu sunt decât produsul secundar al căsniciei. Iar această instituție îngrozitoare a prostituției nu

va dispărea din lume până când nu va dispărea căsnicia. Ea este ca o umbră, căci bărbaţii nu doresc să fie legaţi de o relaţie monogamă, şi ei au libertatea de mişcare, au banii, au educaţie, au întreaga putere. De aceea, ei au inventat prostituatele. Şi să distrugi o femeie făcând din ea o prostituată este cea mai îngrozitoare crimă posibilă.

Ciudat este că toate religiile se opun prostituţiei, deşi chiar ele sunt cauza acestui fenomen. Toate sunt în favoarea căsniciei, dar nu pot înţelege acest adevăr simplu, că prostituţia a apărut ca rezultat al căsniciei.

Acum, Mişcarea de Eliberare a Femeilor nu face altceva decât să imite toate aberaţiile pe care bărbaţii le-au aplicat de-a lungul timpului femeilor. La Londra, la New York, la San Francisco, poţi găsi prostituate masculine. Este un fenomen nou, dar nu este un pas revoluţionar, ci unul reacţionar.

Problema este că dacă nu vă pierdeţi controlul atunci când faceţi dragoste, nu aveţi cum să trăiţi o experienţă orgasmică. Cel puţin bărbaţii de faţă ar trebui să înţeleagă că dacă femeia geme şi ţipă, acest lucru se datorează faptului că întregul ei corp este implicat în actul sexual. Implicarea femeii este totală.

Nu trebuie să vă fie teamă de acest lucru. El are un imens efect vindecător: femeia nu va mai fi cicălitoare cu voi, nu vă va mai bate la cap, căci întreaga ei energie malefică a fost transformată într-o imensă bucurie. Şi nu trebuie să vă fie teamă nici de vecini. Dacă nu le convine să asculte gemetele şi ţipetele, e problema lor, nu a dumneavoastră. Grija dumneavoastră nu trebuie să se îndrepte către ei...

Faceţi din iubirea dumneavoastră o afacere festivă, nu un tun, după care o luaţi la goană. Dansaţi, cântaţi, bucuraţi-vă şi nu mai transformaţi sexul într-un act cerebral. Sexul cerebral nu este autentic; el trebuie să fie spontan. Creaţi situaţii noi. Dormitorul vostru ar trebui să fie la fel de sfânt ca un templu. Nu faceţi nimic altceva în dormitor decât să cântaţi şi să dansaţi, iar dacă iubirea se manifestă, lăsaţi-o să fie spontană, şi în felul acesta veţi descoperi în actul

biologic sămânța meditației.

Dacă femeia pare că înnebuneşte, nu trebuie să vă temeți. Ea chiar trebuie să înnebunească, întregul ei corp este un spațiu complet diferit. Ea nu îşi poate menține controlul; dacă s-ar controla, ea nu ar mai fi decât un cadavru.

Milioane de oameni fac dragoste cu un cadavru. Am auzit o poveste despre Cleopatra, cea mai frumoasă femeie a timpului ei. Când a murit, corpul ei nu a fost îngropat timp de trei zile, conform vechilor ritualuri egiptene. Se spune că în timpul acelor trei zile ea a fost violată. Un cadavru! Când am aflat pentru prima dată de acest lucru, am rămas surprins: ce fel de bărbat ar fi putut să o violeze? Dar apoi m-am gândit că poate lucrul acesta nu este atât de ciudat. În fond, bărbații le-au redus pe femei la condiția de cadavru, cel puțin pe perioada cât fac dragoste.

Cel mai vechi tratat despre iubire şi sex este *Kama Sutra* lui Vatsyayana, care cuprinde o serie de aforisme referitoare la sexualitate. El descrie 84 de poziții pentru actul amoros. Când misionarii creştini au ajuns în Orient, au rămas surprinşi să realizeze că ei nu ştiau decât o singură poziție, aceea în care bărbatul se află deasupra femeii. În ea, bărbatul are o mai mare mobilitate, dar femeia zace precum un cadavru.

Sugestia lui Vatsyayana era inversă: femeia trebuie să stea deasupra, lucru corect. Este necivilizat ca bărbatul să stea deasupra, căci femeia este foarte fragilă. Dar bărbații au preferat să stea deasupra tocmai ca să păstreze controlul, să o țină pe femeie sub influența lor. Strivită de trupul animalului, frumusețea trebuie ținută sub control. Femeia nici măcar nu îndrăzneşte să deschidă ochii, căci se simte ca o prostituată. Ea nu se comportă ca o doamnă. Această poziție, cu bărbatul deasupra femeii, a rămas cunoscută ca poziția misionarului.

În viitor se aşteaptă o mare revoluție în relațiile de cuplu dintre bărbați şi femei. Au apărut astăzi institute în întreaga lume, dar mai ales în țările avansate, în care oamenii sunt

învățați cum să facă dragoste. Este ciudat că până şi animalele ştiu cum să facă dragoste, dar omul trebuie să fie învățat. Învățăturile acestor institute insistă îndeosebi asupra preludiului şi postludiului. Iubirea devine astfel o experiență sacră…

Renunțați aşadar la teama dumneavoastră de intimitate şi de pierderea controlului alături de un bărbat. Lăsați-l pe idiot să se teamă; dacă doreşte să-i fie teamă, asta-i treaba lui. Dumneavoastră fiți autentică şi sinceră cu propria persoană. Acum vă mințiți singură, vă autoamăgiți, vă autodistrugeți.

Ce rău faceți dacă bărbatul se sperie şi o ia la goană, dezbrăcat? Închideți uşa după el! Lăsați-i pe vecini să ştie că tipul este nebun. Dar nu vă mai controlați posibilitatea de a avea un orgasm. Experiența orgasmică este experiența de fuziune, de topire, de transcendere a egoului, a minții, a timpului.

S-ar putea ca ea să declanşeze în dumneavoastră dorința de a descoperi o cale prin care să vă transcendeți mintea şi timpul fără un partener, să vă bucurați de fericirea orgasmică oricând doriți, pe cont propriu. Eu numesc acest lucru o meditație autentică…

Nu mai fiți îngrijorată, savurați acest joc. Chiar dacă un bărbat sau altul se sperie, există milioane de bărbați. Mai devreme sau mai târziu veți găsi un nebun care să nu se sperie de dumneavoastră[9].

Am auzit că ai afirmat că 98% dintre femeile din Orient nu au cunoscut orgasmul. Atunci de ce arată ele atât de grațioase, nepărând deloc frustrate, aşa cum par occidentalele?

Pare o logică ciudată a vieții, dar este foarte simplă. 98% dintre femeile din Orient nu au cunoscut orgasmul. Întrebarea dumneavoastră este: *„De ce arată ele atât de grațioase, nepărând deloc frustrate, aşa cum par*

[9] Pe muche de cuțit, Cap. 26.

occidentalele?" Iată de ce:

Ca să apară frustrarea, trebuie mai întâi să experimentezi ceva care apoi să-ți fie luat. Dacă nici măcar nu ştii că există orgasmul, este imposibil să te simți frustrată. Nici în Occident, înainte de acest secol, femeile nu erau frustrate, căci situația era întru totul similară. Psihanaliza şi cercetările aprofundate ale energiilor umane sunt cele care au făcut posibilă descoperirea că timp de un mileniu umanitatea a trăit în minciună. Această minciună afirma că femeia are un orgasm vaginal, lucru care nu s-a dovedit adevărat. Nicio femeie nu are vreun orgasm vaginal. Mai mult, vaginul femeii este complet insensibil, el nu simte nimic. Orgasmul ei este clitoridian, iar această parte fiziologică este complet diferită de vagin. Femeia poate face copii, la fel cum poate face dragoste, fără să cunoască orgasmul. De aceea, timp de secole, atât în Orient cât şi în Occident, femeia a fost satisfăcută să devină o mamă. Într-un fel, s-ar putea spune că ea a fost împotriva sexului, căci acesta nu îi oferea nicio bucurie, ci îi făcea doar necazuri: o lăsa însărcinată. Timp de secole, femeile au trăit ca nişte fabrici de făcut copii. Bărbații sunt cei care le-au folosit în acest fel, ca nişte fabrici, nu ca nişte ființe umane, căci din zece copii, nouă mureau; de aceea, dacă doreai doi sau trei copii, trebuia să faci două sau trei duzini. De-a lungul întregii lor vieți sexuale, cât timp erau capabile să facă copii, ele rămâneau în continuu însărcinate; iar sarcina este o suferință.

Femeia nu a fost niciodată în favoarea sexului. Ea a suferit din cauza lui, dar l-a tolerat. Aceasta era datoria ei de soție, dar în adâncurile ființei ei şi-a urât bărbatul, căci acesta era ca un animal. De ce credeți că femeile i-au slăvit dintotdeauna pe sfinții celibatari? În viziunea lor, celibatul este o dovadă a sfințeniei. Nicio femeie nu îşi poate respecta bărbatul în acelaşi fel.

Dacă un bărbat avea o experiență sexuală cu o femeie, aceasta îşi pierdea respectul față de el. Acesta era costul, căci ea ştia că el doar a folosit-o.

În orice limbă de pe glob, semnificația expresiei a face dragoste se referă la bărbați; ei fac dragoste cu femeile, nu invers. Pare ciudat... căci în fond, cei doi fac dragoste împreună, dar în toate limbile se consideră că bărbatul este cel care face dragoste; femeia este doar un obiect. Femeia doar tolerează actul sexual şi îl acceptă deoarece mintea ei a fost condiționată, spunându-i-se că aceasta este datoria ei: bărbatul ei este un zeu, iar ea are datoria să-i facă viața cât mai plăcută. Dar sexul nu i-a adus nimic bun femeii, iar ea a fost ținută în ignoranță... Pe vremea când nu exista instituția căsătoriei, iar bărbații şi femeile erau la fel de liberi ca şi păsările cerului, trebuie că bărbații (dar şi femeile) şi-au dat seama de capacitatea multi-orgasmică a femeilor.

Pentru soț ar fi un semnal extrem de periculos să-i declanşeze soției sale un orgasm multiplu, adică energiile ei cosmice. Niciun bărbat nu îşi poate satisface femeia. Pare să fie o disparitate, o greşeală a naturii, faptul că femeia poate avea orgasme multiple, iar bărbatul numai unul. De aceea, bărbatul a încercat să evite chiar şi ideea că femeia poate avea măcar un singur orgasm. În Orient aceasta este situația chiar şi în prezent, îndeosebi în regiunile rurale, în oraşele mari, datorită educației modeme, este posibil să existe câteva femei care să fi auzit de Masters şi Johnson, cei care au descoperit capacitatea multiorgasmică a femeii.

În Occident a apărut însă o problemă, căci descoperirea orgasmului multiplu nu putea trece atât de uşor peste secolele de amăgire. Apăruse Mişcarea de Eliberare a Femeilor, prin care femeile încercau să afle toate relele la care le-au supus bărbații de-a lungul secolelor. Aflând de noul fenomen, de noua descoperire ştiințifică, cele mai fanatice dintre femeile din Mişcarea de Eliberare au devenit lesbiene, căci în viziunea lor, numai o femeie o poate ajuta pe o altă femeie să trăiască orgasme multiple, întrucât ea nu este deloc preocupată de vagin.

Corpurile bărbaților şi femeilor sunt similare, cu excepția faptului că sânii bărbaților nu sunt dezvoltați. Chiar şi aşa,

există totuşi nişte urme ale lor pe trupul masculin. La fel, clitorisul este o rămăşiţă a penisului, o mică excrescenţă, în exteriorul vaginului. Copiii se nasc însă din vagin, aşa că bărbatul nu are nevoie să atingă clitorisul, iar fără jocul cu clitorisul femeia nu poate trăi orgasmul. Este deci atât de simplu să-l eviţi.

Femeia din Orient pare mai mulţumită fiindcă habar nu are ce pierde. Ea este mai plină de graţie deoarece nu a început încă să se gândească la o Mişcare de Eliberare. În ansamblul său. Orientul a trăit sub condiţionarea mulţumirii. Atât bărbaţii cât şi femeile îşi acceptă senini sărăcia, sclavia, boala, moartea.

Ideea de revoluţie pare imposibilă în Orient, căci mintea orientalului este atât de puternic condiţionată, şi de atât de mult timp, încât oricine ar fi, el/ea consideră că este rezultatul *karma-e*i din viețile trecute…

Este foarte uşor să înţelegem răspunsul la întrebarea: de ce arată orientalele atât de graţioase, şi de ce nu sunt ele atât de frustrate ca şi occidentalele. Pentru că ele şi-au acceptat soarta. Pentru prima dată în istorie, femeia occidentală s-a revoltat împotriva tuturor acestor idei aberante legate de soartă, de *karma,* de viețile anterioare…

Femeia occidentală a trecut printr-o perioadă extrem de revoluţionară, care i-a distrus starea de seninătate, de graţie. Ea a fost condusă către cealaltă extremă: a început să se comporte într-o manieră agresivă şi stupidă. Această atitudine nu are nimic de-a face cu înţelegerea, ci este pur şi simplu reacţionară.

Dintre toate cauzele care au marcat schimbările apărute în Occident, care au creat o deosebire atât de mare între femeile de aici şi cele din Orient, prima a fost Karl Marx. Acesta a propus ipoteza – şi a convins intelighenţia întregii lumi – că sărăcia nu are nimic de-a face cu viețile anterioare sau cu destinul, că nu Dumnezeu este cel care decide cine trebuie să fie sărac şi cine bogat. Structura economică şi socială este cea care decide cine va fi sărac, iar această structură poate fi

schimbată, căci ea nu a fost făcută de Dumnezeu – care nici nu există, de altfel – ci de oameni... Aşadar, prima lovitură de ciocan a venit de la Karl Marx. Cea de-a doua lovitură a venit de la Sigmund Freud. Acesta a declarat că bărbaţii şi femeile sunt egali, că ei aparţin aceleiaşi specii, şi orice teorie a filosofilor care condamnă femeile este pur şi simplu inumană şi masculin-şovină. În sfârşit, cea de-a treia lovitură, cea finală, a venit din partea lui Masters şi Johnson, cei doi cercetători care au scos la lumină faptul că femeia a fost privată de orgasm timp de secole. Ei au demonstrat că bărbaţii au avut în toată această perioadă un comportament inuman. Ei s-au folosit de femei pentru a-şi satisface propriile nevoi sexuale, dar nu le-au permis şi acestora să se bucure de sexualitate.

Aceste trei revoluţii au schimbat întreaga atmosferă în Occident, dar ele nu au pătruns adânc şi în mintea orientală, tradiţională. Rezultatul a fost că femeia occidentală a intrat în război, dar acest fenomen este reacţionar, aşa că eu nu sunt în favoarea aşa-numitei Mişcări de Eliberare a Femeilor.

Şi eu doresc eliberarea femeilor, dar nu cu preţul ca ele să cadă în extrema cealaltă. Mişcarea de Eliberare a Femeilor a căzut în extrema opusă, a răzbunării, a dorinţei de a le face bărbaţilor exact ce le-au făcut aceştia lor.

Cu greu poate fi imaginată o prostie mai mare. Trecutul nu mai este, greşelile pe care le-au făcut inconştient bărbaţii nu mai există. Atitudinea lor împotriva femeilor nu a fost conştientă, la fel cum nici femeile nu au ştiut ce se petrece.

Mişcarea de Eliberare a Femeilor susţine că nu doreşte să aibă nimic de-a face cu bărbaţii, că orice relaţii cu aceştia trebuie întrerupte. Ea promovează lesbianismul, un aspect al homosexualităţii, care afirmă că femeile ar trebui să se iubească numai cu femei, boicotându-i pe bărbaţi. Aceasta este pur şi simplu perversiune. Ca o contrareacţie, Mişcarea susţine că femeile ar trebui să le facă bărbaţilor tot ce le-au făcut aceştia de-a lungul timpului: să-i trateze ca pe nişte sclavi, să le adreseze cuvinte urâte, să fumeze.

Este normal ca în aceste condiții femeile să-şi piardă grația lor naturală, frumusețea... Ele se îmbracă la fel ca bărbații. În Orient, îmbrăcămintea femeilor are ea însăşi o anumită grație, care se transferă asupra femeilor. Femeile occidentale încearcă să semene cu cowboy-ii, poartă blugi albaştri, îmbracă cele mai stupide haine, poartă pălării aberante. Ele cred că se răzbună astfel, dar de fapt nu fac altceva decât să se autodistrugă. Le-ar plăcea ca bărbații să creadă că sunt nişte rebele[10]9.

Personal, sunt foarte mult atrasă de femei, şi foarte rar de bărbați. Acest lucru mă stânjeneşte oarecum. Ce poți să-mi spui în legătură cu acest lucru?

Sexul a fost numit păcatul originar. În realitate, el nu este nici originar, niciun păcat. Chiar şi înainte ca Adam şi Eva să fi mâncat din fructele copacului cunoaşterii ei făceau sex, şi toate celelalte animale din Grădina Edenului făceau sex. Singurul lucru nou care a apărut după mâncarea fructelor din copacul cunoaşterii a fost conştiința faptelor lor. Cei doi au devenit conştienți de sex şi s-au ruşinat.

De ce s-au ruşinat? De unde a apărut această ruşine? S-au ruşinat fiindcă au văzut că se comportă la fel ca animalele. Dar de ce este greşit să te comporți la fel ca animalele? Omul este şi el un animal. Dar atunci a apărut egoul: fructul cunoaşterii a creat egoul. El a creat superioritatea, ideea de superioritate. „Noi suntem ființe superioare. Animalele nu au minte, aşa că dacă fac lucruri greşite, ele pot fi iertate. Dar noi nu putem fi iertați, ar fi sub demnitatea noastră".

Sexul este o activitate a cărei natură este atât de fundamentală încât egoul omului a încercat să scape de el.

Primul lucru pe care aş dori să vi-l reamintesc: sexul este natural. Nu trebuie să faceți eforturi pentru a scăpa de el, deşi poate apărea un moment în care să-l transcendeți, dar

[10] Rebelul, Cap. 29.

asta este cu totul altceva. Nu este vorba aici de un efort pentru a scăpa de el. Dacă veți încerca să scăpați de el, veți cădea victimă perversiunilor. Întrucât a încercat timp de secole la rând să scape de sex, omul a creat tot felul de perversiuni. Homosexualitatea a apărut tocmai pentru că el a încercat să scape de heterosexualitate. Homosexualitatea a apărut ca un fenomen religios, în mănăstiri, deoarece călugării au fost forțați să trăiască împreună într-un loc, iar călugărițele în cu totul alt loc, cele două categorii fiind separate de ziduri înalte.

Chiar şi astăzi există în Europa mănăstiri catolice în care nu a intrat de 1.200 de ani nicio femeie, nici măcar un copil de sex feminin de şase luni. Ce fel de oameni sunt aceia care se tem de un copil de şase luni? Ei trebuie să fi devenit foarte perverşi; probabil că le este extraordinar de teamă să nu facă anumite lucruri. Ei nu au încredere în ei înşişi.

Homosexualitatea *trebuia să se întâmple.* Ea apare numai în mănăstiri şi în armată, căci acestea sunt cele două locuri în care bărbații şi femeile nu au voie să stea împreună. Sau mai poate apărea în căminele de băieți şi de fete, în care sexul opus nu are voie să intre. Întregul fenomen al homosexualității este un produs secundar al acestei educații greşite. Homosexualitatea va dispărea din această lume atunci când le vom permite fetelor şi băieților să se întâlnească în mod natural.

Noi îi separăm încă din copilărie. Dacă un băiat se joacă cu fetele, noi îl condamnăm, spunându-i: „Ce faci? Ce, eşti poponar? Tu eşti băiat, o să devii un bărbat! Fii bărbat, nu te mai juca cu fetele!” Dacă un băiat se joacă cu păpuşile, noi îl repezim imediat:, Astea sunt pentru fete!”

Dacă o fată încearcă să se urce într-un copac, noi o oprim imediat: „Nu e bine ce faci. Nu ai niciun pic de grație feminină”. Dacă fata insistă şi se revoltă, ea este condamnată; îşi pierde respectul celor din jur. Noi creăm singuri aceste diviziuni îngrozitoare. Fetelor le place să se urce în copaci. Este o experiență atât de frumoasă. Şi ce este

atât de rău să te joci cu păpuşile? Un băiat ar trebui să se joace cu păpuşile, căci în viață se va întâlni cu multe păpuşi, şi nu va şti ce să facă cu ele!

Aşadar, acest fenomen nu are nimic de-a face cu dumneavoastră personal. El este o boală socială răspândită în întreaga lume.

Se spune că doi gentlemeni englezi care au urmat aceeaşi şcoală discutau într-o seară de vechile lor cunoştințe, la clubul lor din Londra.

— Ce s-o mai fi întâmplat cu Cholmondeley? a întrebat unul.

— Cum, n-ai auzit? Cholmondeley s-a dus în Africa la o vânătoare, şi, Dumnezeule mare, s-a însurat cu o maimuță! i-a răspuns celălalt.

— Vai de mine! Cu o maimuță? Da ce, băiatul era homosexual?

— Nici vorbă! maimuța era o femelă.

Dacă era femelă, deşi era maimuță, atunci totul este în ordine.

Noi creăm aceste condiționări la un nivel atât de profund, încât uneori, din prea multe condiționări, oamenii încep să se revolte împotriva lor. Sexul ar trebui să fie considerat ceva *extrem de* natural; noi l-am luat mult prea în serios. Fie îl condamnăm şi spunem că este ceva groaznic, ceva animalic, fie îl ridicăm la statutul de aspect divin, dar nu îl acceptăm niciodată ca fiind pur şi simplu uman, sau ca un joc amuzant. În realitate chiar asta este, un joc amuzant, şi un sport excelent! Iar umanitatea nu va reuşi să îşi depăşească prejudecățile şi prostiile ei dacă nu îi va accepta frumusețea ca sport. În plus, este şi o activitate fizică dintre cele mai bune, un exercițiu fizic ideal.

Întrebați-i pe specialiştii cardiaci. Astăzi ei afirmă că activitatea sexuală previne atacurile de cord. Cert este că nimeni nu a suferit vreodată de un atac de cord în timp ce făcea dragoste. Atacurile de cord s-au petrecut în timpul oricăror alte activități, dar niciodată în timp ce omul făcea

dragoste. Aţi auzit vreodată de cineva care a făcut un infarct în timp ce făcea dragoste? Nu, niciodată. Sexul este o excelentă activitate naturală, un joc amuzant şi un sport minunat.

Dacă nu îl veţi mai lua atât de mult în serios, nu veţi mai fi îngrijorată chiar dacă sunteţi atrasă de femei. Nu trebuie să fiţi îngrijorată, căci grijile dumneavoastră nu vă ajută cu nimic. Totul este în regulă. Într-o lume cu adevărat liberă, care să nu fie condiţionată de trecutul primitiv şi ignorant, într-o lume cu adevărat iluminată, noi am accepta toate aceste lucruri. Da, din când în când puteţi face dragoste cu un bărbat sau cu o femeie. Nu este nimic rău în asta, căci în interior dumneavoastră sunteţi şi bărbat şi femeie. Orice bărbat este simultan un bărbat şi o femeie, la fel cum orice femeie este simultan o femeie şi un bărbat, căci omul se naşte din fuziunea dintre un bărbat şi o femeie. De aceea, jumătate din dumneavoastră provine de la tatăl dumneavoastră, iar cealaltă jumătate de la mama dumneavoastră; jumătate este masculină şi cealaltă jumătate este feminină.

De aceea, nu aveţi de ce să vă faceţi griji. Este posibil ca jumătatea dumneavoastră masculină să fie atrasă de alte femei, dar vă este teamă din cauză că – biologic – sunteţi femeie. Nu trebuie să vă fie teamă! Luaţi lucrurile mai uşor; aceasta este viziunea mea. Nu fiţi atât de crispată. Cu cât veţi lua lucrurile mai uşor, cu atât mai rapid şi mai confortabil vă va fi să le transcendeţi, să le depăşiţi. Dacă le luaţi prea în serios, vă veţi pierde în ele, iar ele vă vor strivi sub povara lor.

Şi nici măcar nu este o problemă atât de mare. Există alte probleme cu mult mai serioase…

Spuneţi: *„Mă simt atrasă îndeosebi de femei, şi foarte rar de bărbaţi”.* Foarte bine, cel puţin sunteţi atrasă de cineva. Există deci posibilitatea de a iubi. Nu uitaţi că există oameni care sunt atât de morţi, de nesimţitori, de insensibili, încât nu sunt atraşi decât de bani, de puterea politică sau de

faimă. Şi totuşi, nimeni nu îi consideră perverşi. În realitate, *ei sunt* perverşii: banii sunt întreaga lor viaţă. Întreaga lor devoţiune se îndreaptă numai către banii lor. Banii sunt Dumnezeul lor. Dumneavoastră vă aflaţi într-o situaţie cu mult mai bună; cel puţin nu v-aţi îndrăgostit de bani.

Sunteţi atrasă de alte femei. Foarte bine. Cultivaţi atunci relaţiile cu alte femei şi pătrundeţi adânc în ele. Dacă vă lăsaţi cuprinsă de anxietate, nu veţi putea niciodată să pătrundeţi adânc în relaţia cu alte femei. Pe de altă parte, dacă pătrundeţi foarte adânc în relaţiile cu alte femei, mai devreme sau mai târziu veţi ajunge să realizaţi că acestea nu vă împlinesc pe deplin, căci două femei sunt la fel. Iar pentru ca o relaţie de cuplu să fie plenară este nevoie de o anumită tensiune, de o anumită polaritate. Două femei îndrăgostite, sau doi bărbaţi îndrăgostiţi, pot avea o relaţie bună, dar îi va lipsi sarea şi piperul. Va fi puţin cam plictisitoare, cam monotonă.

Nu veţi putea însă deveni conştientă de aceste lucruri decât dacă veţi merge până la capăt, dacă veţi aprofunda la maximum o relaţie cu o altă femeie. Anxietatea nu vă va permite în niciun caz să mergeţi prea departe, astfel încât veţi continua să rămâneţi interesată şi atrasă întreaga dumneavoastră viaţă numai de femei.

Viziunea mea asupra tuturor problemelor este următoarea: dacă există ceva, *aprofundaţi* acel ceva, intraţi adânc în el, până când îi veţi găsi miezul. Fie veţi descoperi atunci o comoară, fie veţi constata că nu există nimic. În ambele cazuri se poate spune că v-aţi îmbogăţit cu ceva. Dacă aţi descoperit o comoară, bogăţia este evidentă. Dacă nu aţi găsit nimic, cel puţin nu mai sunteţi interesat de ceea ce nu merită.

Două femei aflate într-o relaţie de cuplu nu pot trăi o poveste de iubire fantastică. Ele vor rămâne prin forţa lucrurilor în câmpie; nu pot cunoaşte marile înălţimi, nici marile prăpăstii. Cei cărora le este frică de înălţimi şi de prăpăstii consideră că o relaţie homosexuală este foarte

confortabilă. De aceea li se şi spune *gay*, „veseli”. Ei arată împăcați, mult mai senini decât heterosexualii. Heterosexualii se află mult mai des în conflict, se luptă, se ciondănesc. Este firesc să fie aşa, căci două femei se înțeleg mult mai bine decât un bărbat şi o femeie. La fel, doi bărbați se pot înțelege mult mai bine, întrucât au aceeaşi natură, dar scânteia va lipsi. Da, între ei poate exista o anumită seninătate, dar nu va exista marea poezie, întregul romantism. Relația lor va fi mediocră, homeopatică. Va fi lipsită de aventură, de surprize. Va fi mai sigură, bazată pe mai multă înțelegere, cu mai puține conflicte, cu mai puțină cicăleală...

O relație homosexuală seamănă întrucâtva cu zaharina, este prea dulce şi îți lasă o uşoară senzație de greață. Pe de altă parte, o relație de tip bărbat-femeie este întotdeauna la limită. Nu poți dormi liniştit, căci celălalt nu te va lăsa. Cei doi se scot din fire unul pe celălalt. Fiecare reprezintă o lume atât de diferită față de a celuilalt; aşa se şi explică atracția dintre ei. De aceea, nu vă fie teamă, aprofundați cât de mult puteți relația cu alte femei. Cât de curând vă veți da seama că ea este diferită de cea care apare între două polarități opuse. Aprofundați apoi o relație cu un bărbat; veți constata astfel că nici aceasta nu se apropie de perfecțiune, că nici ea nu vă aduce fericirea promisă.

Şi astfel, va veni o zi în care vă veți da seama din propria dumneavoastră experiență – nu din ceea ce spune Buddha, nu din ceea ce spun eu – că puteți transcende orice fel de relație de cuplu. Numai atunci veți cunoaşte cu adevărat fericirea. Şi numai acela sau aceea care este fericit (ă) poate fi numit un individ. Dacă fericirea dumneavoastră depinde de altcineva, atunci sunteți încă o sclavă; nu sunteți liberă, sunteți înlănțuită.

Numai când eşti fericit poți trăi cu tine însuți; atunci dispare necesitatea de a trăi în cuplu. Asta nu înseamnă că trebuie să te izolezi de restul oamenilor, că nu poți stabili relații de cuplu. Dar a stabili o relație sufletească cu alți

oameni este una, şi a trăi în cuplu este cu totul altceva. Relația de cuplu este cu totul altceva decât relația sufletească. Relația de cuplu este o formă de înlănțuire, relația sufletească este o formă de împărtăşire reciprocă. Puteți stabili relații sufleteşti cu foarte mulți oameni, vă puteți împărtăşi fericirea cu mulți dintre ei, dar nu veți depinde de nimeni în particular şi nimeni nu va depinde de dumneavoastră. Nu veți mai fi dependentă şi nu veți mai permite nimănui să depindă de dumneavoastră. Abia atunci veți trăi în libertate, în fericire, în iubire.

Spuneți: *„Acest lucru mă stânjeneşte oarecum”.* Nu trebuie să fiți deloc stânjenită, câtuşi de puțin. Bucurați-vă de această stare. Nu este vina dumneavoastră. Dacă ați fost crescută de creştini, de jainişti, de budişti sau hinduşi, nu este vina dumneavoastră. Ce puteți face? Voi vă naşteți într-o lume care este deja condiționată, iar atunci când vă naşteți, sunteți atât de inocenți, atât de curați, complet inconştienți de ceea ce vi se întâmplă. Iar părinții voştri încep să vă impună tot felul de lucruri, societatea la fel. Nu este vina voastră, este doar simptomul unei societăți bolnave. Noi trebuie să transformăm societatea. Dar singura cale de a transforma societatea este să transformăm indivizii. Nu există nicio altă cale, nicio scurtătură. De aceea, bucurați-vă de ceea ce sunteți, nu sunteți rea, sunteți bună; s-ar putea şi mai bine, dar asta e. Aprofundarea relației homosexuale vă va conduce la o relație heterosexuală; atunci va fi şi mai bine. Dar nici acea stare nu vă va satisface pe deplin. Ea vă va conduce însă către meditație, către izolare, către solitudine, către acea frumusețe, către acea binecuvântare care apare numai atunci când sunteți singură[11].

[11] Rămâi liniştit şi cunoaşte, Cap. 1

Capitolul 5
CĂSNICIA

De ce este atât de dificilă prietenia dintre bărbaţi şi femei? Pare ceva atât de firesc, dar se dovedeşte întotdeauna aproape imposibilă. Un bărbat şi o femeie nu pot decât fie să facă un compromis îngrozitor – să devină soţ şi soţie fie să facă o pasiune unul pentru celălalt, care se va transforma mai devreme sau mai târziu în ură. De ce există această relaţie urâtă între un bărbat şi o femeie?

Răspunsul este foarte simplu. Căsnicia este cea mai urâtă instituţie inventată de om. Ea nu este ceva natural; a fost inventată de bărbaţi pentru a putea pune monopol pe o femeie. Bărbaţii au tratat dintotdeauna femeile ca pe o bucată de pământ, ca pe o proprietate. Ei le-au redus la statutul de simple obiecte.

Nu trebuie să uitaţi însă că dacă reduceţi pe altcineva la statutul de obiect, fie şi inconştient, sunteţi la rândul vostru reduşi la acelaşi statut. În caz contrar, nu aţi putea comunica unii cu alţii. Dacă poţi vorbi cu un scaun, înseamnă că şi tu eşti un scaun.

Căsătoria este împotriva naturii.

Voi nu puteţi fi siguri decât pe momentul prezent. Orice promisiune pentru ziua de mâine este o minciună, iar căsătoria reprezintă o promisiune pentru o viaţă, că veţi rămâne împreună, că vă veţi iubi, că vă veţi respecta reciproc până la ultima suflare.

Iar preoţii, cei care au inventat atâtea lucruri îngrozitoare, vă spun că orice căsătorie este legată în cer. Nimic nu este legat în cer, căci nu există cer.

Dacă ascultaţi de natură, problemele voastre vor dispărea pur şi simplu. Problema este simplă: bărbaţii sunt atraşi de

femei, femeile sunt atrase de bărbați, dar atracția nu poate rămâne de-a pururi aceeaşi. În general, omul este atras de ceea ce reprezintă o provocare, de ceea ce nu a obținut încă. Vezi un bărbat frumos, sau o femeie frumoasă, şi te simți atras de el sau de ea. Nu este nimic rău în asta. Simți că inima îți bate mai repede. Ai vrea să fii alături de respectivul bărbat sau de respectiva femeie, atracția este uriaşă, iar în momentul acela eşti convins că ai putea trăi alături de el sau de ea de-a pururi.

Îndrăgostiții nu se amăgesc reciproc, ei îşi spun adevărul, dar acest adevăr aparține clipei prezente. Atunci când un îndrăgostit îi spune iubitei sale: „Nu pot trăi fără tine", el nu îşi propune neapărat să o amăgească, ci este cât se poate de sincer. Dar el nu cunoaşte natura vieții. Mâine aceeaşi femeie nu i se va mai părea la fel de frumoasă. Pe măsură ce va trece timpul, viața alături de ea i se va părea o închisoare.

Cei doi ajung să îşi cunoască perfect întreaga geografie. La început totul era doar un teritoriu necunoscut care se cerea descoperit; acum nu a mai rămas nimic care să fie descoperit. Iar repetiția mecanică a aceloraşi acțiuni şi a aceloraşi cuvinte pare ceva urât. Aşa se explică de ce pasiunea se transformă în ură. Femeia ajunge să îl urască pe bărbat, căci el face aceleaşi lucruri mereu şi mereu. Când el intră în casă, ea se retrage în pat, sub pretextul că are o migrenă. Acesta este un avertisment, un semn că nu mai are chef de aceeaşi rutină. Pe de altă parte, bărbatul flirtează cu secretara sa la birou; acum se află iarăşi pe un teritoriu necunoscut.

În viziunea mea, totul ține de căile naturii. Ceea ce este nenatural îi leagă pe oameni, în numele religiei, în numele lui Dumnezeu, pentru întreaga lor viață.

Într-o lume mai bună şi mai inteligentă, oamenii se vor iubi, dar nu vor mai face contracte. Iubirea nu este o afacere! Ei se vor înțelege reciproc, şi vor înțelege curgerea neîntreruptă a vieții. Ei vor fi sinceri unii cu alții. În momentul în care bărbatul va simți că iubita lui nu mai este

interesată de el, îi va spune că a sosit timpul despărțirii. Nefiind nevoie de căsnicie, nu va fi nevoie nici de divorț. Abia atunci va fi posibilă prietenia.

Mă întrebați de ce nu este posibilă prietenia între bărbați şi femei... Prietenia nu poate fi posibilă între un prizonier şi temnicerul său. Ea este posibilă numai între ființe umane egale între ele, complet eliberate de limitările societății, culturii, civilizației, care trăiesc în conformitate cu adevărata lor natură.

Nu este o insultă pentru o femeie dacă bărbatul îi spune: „Dragă, luna de miere s-a terminat". Nu este o insultă pentru un bărbat dacă femeia îi spune: „Relația noastră şi-a pierdut frumusețea. Vântul care sufla înainte nu mai adie. Anotimpul s-a schimbat. Între noi nu mai există primăvară; florile nu mai înfloresc, mireasma lor nu mai există. A sosit timpul să ne despărțim". Şi dacă nu va mai exista instituția legală a căsniciei, nu va exista nici instituția divorțului.

Cu adevărat urât mi se pare ca un tribunal, un judecător sau statul să intervină în viața voastră privată. Ca să divorțați, voi trebuie să le cereți permisiunea. De ce? Cine sunt ei? Toată problema ține de cei doi indivizi, este afacerea lor privată.

În societatea perfectă a viitorului nu vor mai exista decât prieteni, nu soți şi soții. Evident, dacă există doar prietenie, pasiunea nu se va mai transforma niciodată în ură. În momentul în care simți că prietenia a dispărut, îți iei rămas bun, iar celălalt va înțelege. Chiar dacă doare, nu se mai poate face nimic, este o lege a vieții.

Dar omul a preferat să creeze societăți, culturi, civilizații, reguli, care au transformat întreaga umanitate în ceva nenatural. Aşa se explică de ce bărbații şi femeile nu pot fi prieteni. Ei pot fi numai soți şi soții, lucru care este absolut îngrozitor, căci asta înseamnă că ei pun stăpânire unii pe alții...

Oamenii nu sunt obiecte, nimeni nu poate pune stăpânire pe ei. Dacă mie mi se pare că nevasta ta este frumoasă şi o

abordez, tu te enervezi pe mine şi eşti gata să mă iei la bătaie, căci am îndrăznit să mă ating de proprietatea ta. Nicio soție nu este proprietatea nimănui. La fel, niciun soț. Ce fel de lume ați creat? Oamenii sunt reduşi la proprietăți; între voi există gelozie, ură.

Dacă tu însuți eşti atras de nevasta vecinului, ți se pare firesc să îți bănuieşti propria nevastă. Soția ta ştie perfect că este atrasă de altcineva, dar nu se poate apropia de el din cauza ta. Este firesc ca iubirea să se transforme astfel în ură, iar aceasta va continua să se acumuleze o viață întreagă. Şi cum credeți că se pot naşte copii frumoşi din această ură? Ei nu se nasc din iubire, ci din datorie. Este de datoria femeii să îl lase pe bărbatul ei să o folosească.

Dacă e să spunem lucrurilor pe nume, nu există nicio diferență între soții şi prostituate. Singura diferență este ca şi aceea dintre a merge cu maşina personală şi a merge cu taxiul.

O prostituată este cumpărată pentru numai câteva ore; soțiile sunt afaceri pe termen lung, deci sunt mai economice. Membrilor familiilor regale nu li se permite nici măcar să se căsătorească în afara sângelui regal; totul este o afacere de statut, de bani, de putere... Nimeni nu poate iubi pe nimeni în asemenea condiții, când relațiile de cuplu sunt de natură financiară.

Femeia este dependentă de bărbat deoarece acesta câştigă bani. Timp de secole, bărbații nu le-au permis femeilor să fie educate, să intre în afaceri, să-şi ia slujbe, pentru simplul motiv că dacă femeia ar avea un statut financiar independent, un cont bancar numai al ei, ea nu ar mai putea fi redusă la statutul de simplu obiect. Ea trebuie să fie dependentă de el. Cum credeți însă că cineva dependent de voi v-ar putea iubi vreodată?

Orice femeie doreşte să-şi ucidă soțul. Faptul că nu o face este o cu totul altă chestiune, căci dacă l-ar ucide, ce s-ar face ea? îi lipseşte educația, nu are experiență în societate, nu are niciun mijloc financiar. La rândul lui, soțul – orice soț,

eu nu fac nicio excepție – doreşte să scape de soție, dar nu poate. Au copii împreună, ca să nu mai vorbim de faptul că el însuşi i-a spus de atâtea ori că o iubeşte. Când pleacă la slujbă, el o sărută. Nu există niciun pic de iubire în acest act, parcă ar fi două schelete care se ating. Nimeni nu este cu adevărat prezent.

Omul a creat o societate în care prietenia dintre femei şi bărbați este imposibilă. Prietenia este atât de valoroasă tocmai pentru că îi permite celuilalt o libertate deplină, indiferent de consecințe. Personal, nu văd nicio problemă în asta. Dacă iubesc o femeie, şi într-o bună zi ea vine şi îmi spune că s-a îndrăgostit de altcineva şi că este fericită alături de el, mă simt şi eu la fel de fericit. O iubesc, deci îi doresc să fie fericită. Şi atunci, care-i problema? O voi ajuta chiar din toate puterile mele să îşi atingă fericirea. Dacă ea este mai fericită alături de altcineva, de ce ar trebui eu să mă simt rănit?

Singurul care se simte rănit este egoul vostru: ea şi-a găsit pe altcineva, mai bun decât voi. Nici măcar nu trebuie să fie mai bun, poate fi propriul vostru şofer, dar este vorba de schimbare. Dacă i-ați putea acorda celuilalt o libertate totală, ați putea probabil să rămâneți împreună întreaga viață, sau chiar o eternitate, căci atunci nu veți mai simți nevoia să scăpați de el (ea).

Căsătoria creează nevoia de a scăpa de celălalt, căci ea înseamnă o pierdere a libertății, iar libertatea este valoarea cea mai înaltă a vieții umane. Lăsați toate cuplurile să fie libere, şi veți fi uimiți să constatați că această lume se va transforma într-un paradis terestru.

Există însă şi alte probleme. Ce trebuie făcut cu copiii? Răspunsul meu este următorul: copiii nu trebuie să le aparțină părinților lor, ei ar trebui să aparțină comunității. Atunci, această problemă ar dispărea. Evident, părinții se pot întâlni cu copiii lor, ei pot invita copiii la ei acasă, pot deveni prietenii copiilor lor. Dar copiii nu vor mai fi dependenți de ei, căci vor aparține comunității. În acest fel, multe probleme

psihologice ale lumii de azi vor dispărea.

Dacă un băiat îşi cunoaşte numai mama, personalitatea ei se va imprima asupra lui. El va căuta apoi toată viaţa o femeie care să semene cu mama sa, dar nu o va găsi niciodată. La fel, nicio fată nu va găsi vreodată un bărbat care să fie replica perfectă a tatălui său. În acest fel, este imposibil să satisfaci vreo femeie sau vreun bărbat.

În cazul în care copiii aparţin însă comunităţii, ei vor intra în contact cu atât de mulţi unchi şi mătuşi încât nu vor mai purta în minte o singură imagine. Ei îşi vor face de mici o idee vagă în legătură cu arhetipul bărbatului şi cu cel al femeii, la care vor contribui toţi membrii comunităţii; această imagine va fi multidimensională. Imaginea nemaifiind precisă, va exista oricând posibilitatea ca ei să-şi găsească mai târziu un partener sau o parteneră de cuplu. În acest fel, ideea vagă din minţile lor va prinde contur, va deveni o realitate. Acum lucrurile stau invers: ideile din minţile copiilor sunt foarte solide, iar partenerii cu care se întâlnesc li se par foarte vagi. Mai devreme sau mai târziu ei (ele) îi dezamăgesc.

Orice copil care va aparţine comunităţii va învăţa mai multe, va fi mai prietenos, mai deschis la tot felul de influenţe. Experienţa sa va fi mai bogată. Un copil crescut de un cuplu devine foarte sărac. El habar nu are că în afara lui mai există milioane de oameni cu minţi diferite, tot felul de frumuseţi de care el nici măcar nu a auzit. Trăind în comun, copilul se va îmbogăţi lăuntric în mod natural. Înainte de a stabili o relaţie de cuplu cu altcineva, el va cunoaşte deja atât de multe experienţe, încât va exista în mod natural posibilitatea unei prietenii îndelungate.

Cum stau lucrurile astăzi? Vezi o fată pe plajă şi te îndrăgosteşti de ea. Nu cunoşti nimic despre fată, decât faţada. Mâine dimineaţă, după ce te trezeşti şi machiajul ei s-a dus, îţi spui: „Doamne Dumnezeule! Ce am făcut? Nu asta e femeia cu care m-am însurat, asta e altcineva!” Dar nu mai poţi da înapoi. Ţi-ai dat cuvântul. Dacă totuşi o faci,

guvernul, tribunalul, societatea vor avea grijă să regreți. Această situație este cu adevărat bolnavă.

Oamenii ar trebui să aibă libertatea de a se cunoaşte unii pe alții, de a cunoaşte cât mai multe persoane cu putință, căci fiecare om este unic, nu poate fi comparat cu alții. Lăsați copiii să sugă de la mai multe surse, şi ei vor ajunge la momentul potrivit să-şi dea seama cine li se potriveşte cel mai bine ca partener.

Nimeni nu se va mai îndrăgosti atunci; toată lumea va decide în mod conştient că „Acesta este alesul (sau aceasta este aleasa)". Copilul a cunoscut atât de mulți oameni încât a înțeles singur cine este persoana care dispune de caracteristicile, de însuşirile pe care le iubeşte. Atunci, între cei doi va exista şi prietenie. Teama în schimb va dispărea. Dacă mâine lucrurile se vor schimba, nu va fi nicio pagubă.

Societatea nu ar trebui să trăiască în această manieră rutinieră, statică, latentă, fixă, ea ar trebui să fie un flux în continuă mişcare. O femeie îți poate oferi un anumit fel de bucurie, o alta îți va oferi un alt fel de fericire. Cea de-a treia va fi o surpriză. Atunci de ce să rămâi sărac? Numai pentru că Iisus a spus „Binecuvântați cei sărmani (cu duhul)"?

Fiți bogați pe toate planurile, dar mai ales fiți deschişi şi disponibili. Şi oricare ar fi persoana care vă stă alături, lăsați-o să înțeleagă cu claritate că „Între noi există libertate, nu un contract de căsătorie. Ne-am întâlnit liberi şi vom rămâne liberi, fără promisiuni de viitor, căci cine ştie ce va aduce viitorul?"

Pe când eram student la universitate în ultimul an, era o fată care părea foarte interesată de persoana mea. Era o fată frumoasă, dar la vremea respectivă eu nu eram interesat de femei. Eram un nebun în căutarea lui Dumnezeu!

După examene, era pe punctul de a părăsi universitatea... Ştiam că m-a aşteptat, şi m-a tot aşteptat să o abordez. Aşa se procedează de regulă, bărbatul este primul care abordează femeia. De altfel, o idee ciudată, pe care nu o înțeleg. Oricine ar face primul pas, mie mi se pare la fel de firesc, ba chiar se

poate spune că dă dovadă de curaj.

Pe când părăseam universitatea, fata mi-a spus: „Acum nu mai ai nicio şansă”. M-a privit în ochi şi a continuat: „Te-am aşteptat continuu timp de doi ani. Nu vrei să rămânem împreună pentru tot restul vieților noastre? Te iubesc”.

I-am răspuns: „Dacă mă iubeşti cu adevărat, atunci, te rog, lasă-mă în pace. Şi eu te iubesc, tocmai de aceea te las în pace, căci eu ştiu ce s-a petrecut în istorie în numele iubirii. Oamenii devin înlănțuiți, captivi; ei îşi pierd toată bucuria, viața devine o povară pentru ei. De aceea, iată sfatul meu final pentru tine: nu încerca niciodată să te agăți de cineva pentru tot restul vieții”.

Dacă doi oameni sunt împreună astăzi, din propria lor voință, acest lucru ar trebui să fie de ajuns. Dacă mâine vor dori să mai stea împreună, foarte bine. Dacă nu vor dori, asta este treaba lor; nimeni nu ar trebui să se bage peste decizia lor.

Problema copiilor a fost ridicată de multe ori până acum. Răspunsul meu a fost de fiecare dată acelaşi: copiii trebuie să aparțină comunității. Desigur, ei îşi pot vizita părinții, indiferent dacă aceştia continuă să trăiască împreună sau sunt separați. Primul lucru pe care ar trebui să-l învețe ei de la părinții lor ar trebui să fie acela că iubirea nu înseamnă sclavie, ci libertate. Şi ei ar trebui să se mişte liberi prin comunitate, să guste totul, să se bucure de diferite calități ale unor oameni diferiți.

În acest fel, când va sosi vremea să ia decizii ei înşişi, deciziile lor nu vor mai fi aberații de tipul „dragostei la prima vedere”, ci o reflecție cumpănită, după o meditație aprofundată. Va apărea astfel pentru prima oară şansa reală ca cei doi parteneri de cuplu să rămână împreună, din proprie voință, până la sfârşitul vieții. De fapt, acolo unde există libertate există şi mai multe şanse; tocmai de aceea, este probabil că vor fi mai mulți cei care vor rămâne împreună.

În cazul în care căsnicia dispare, divorțul va dispărea şi el

automat. El nu este altceva decât un produs secundar al căsătoriei. Nimeni nu-şi dă seama de un adevăr simplu: de ce au existat timp de secole la rândul prostituate? Cine le-a creat? Cine este responsabil pentru soarta acestor nefericite? Răspunsul este limpede: instituția căsătoriei.

Te plictiseşti de soția ta; pentru variație, te duci la o altă femeie, care nu se va agăța de tine, căci este ceva temporar, o întâlnire de câteva ore. Ce bine! Una este deja prea mult, două ar fi fost imposibil! Dar timp de câteva ore, este plăcut să îi simți iubirea. În fond, ai plătit pentru serviciile ei.

Milioane de femei din întreaga lume sunt reduse la statutul umilitor de a-şi vinde trupurile. Cine este responsabil? Liderii voştri politici, liderii voştri religioşi. Eu îi consider pe aceşti oameni nişte criminali. Şi nu criminali de rând, căci timp de atâtea secole umanitatea a suferit din cauza acestor idioți.

Trebuie însă să începeți cu voi înşivă, nu există o altă cale. Dacă iubiți pe cineva, legătura dintre voi trebuie să fie libertatea deplină. Iar dacă vedeți că iubita voastră sărută mâine pe altcineva, nu aveți niciun motiv să fiți geloşi. Ea nu face altceva decât să se îmbogățească, să guste ceva în plus, să savureze o noutate, la fel cum faceți dumneavoastră atunci când vă duceți uneori la restaurantul chinezesc. Mâncarea de acolo este bună. Veți reveni apoi la modul dumneavoastră obişnuit de alimentație, dar mâncarea chinezească v-a ajutat. Acum puteți savura din nou vechile bucate preferate.

După câteva zile iarăşi... aşa funcționează mintea... vă duceți la un restaurant italian, căci vi s-a făcut poftă de spaghetti!

Viața este atât de simplă şi de frumoasă; nu îi lipseşte decât un singur lucru: libertatea. Dacă soția dumneavoastră se întâlneşte cu alți bărbați, ea se va întoarce în curând la dumneavoastră, îmbogățită, cu o perspectivă mai amplă. Ea va descoperi atunci în dumneavoastră ceva ce nu descoperise până atunci. Între timp, nu este deloc necesar să rămâneți

acasă şi să vă daţi pumni în cap. Puteţi câştiga şi dumneavoastră experienţă, astfel încât până se întoarce soţia să vă îmbogăţiţi la rândul dumneavoastră. Duceţi-vă şi dumneavoastră la restaurantul chinezesc.

Viaţa ar trebui să fie o bucurie, o desfătare. Numai atunci se va putea vorbi de prietenie între bărbaţi şi femei, în caz contrar, bărbaţii şi femeile vor rămâne aceiaşi duşmani intimi[12].

Dacă iubirea este distrusă de căsătorie, ce putem face dacă dorim să ne împărtăşim iubirea şi gândurile pe o bază zilnică, şi dacă dorim să ne creştem copiii în maniera clasică, având un tată şi o mamă?

Eu nu am spus că iubirea este distrusă de căsătorie. Cum ar putea căsătoria să distrugă iubirea? Da, ea este distrusă în timpul căsătoriei, dar este distrusă de voi, nu de căsătoria ca atare. Ea este distrusă de cei doi parteneri Cum ar putea căsnicia să distrugă iubirea? Voi sunteţi cei care o distrugeţi, căci nici măcar nu ştiţi ce este iubirea. Voi pretindeţi că ştiţi, speraţi că ştiţi, visaţi că ştiţi, dar nu ştiţi ce este iubirea. Iubirea trebuie învăţată; ea este cea mai mare artă între toate.

Dacă toată lumea dansează în jurul vostru, iar cineva vine şi vă invită să dansaţi alături de ei, asta nu înseamnă că o să săriţi imediat în mijlocul lor şi le veţi dovedi tuturor că sunteţi un mare dansator. Tot ce aţi reuşi ar fi să le demonstraţi că sunteţi un bufon. Dansul trebuie învăţat, graţia lui trebuie deprinsă, mişcările sale la fel. Corpul trebuie antrenat în acest scop.

Nu este suficient să aveţi la dispoziţie o pânză şi o pensulă pentru a începe să pictaţi. Nimeni nu spune: „Am tot ceea ce îmi este necesar, aşa că o să încep să pictez”. Mă rog, puteţi picta, dar asta nu înseamnă că veţi deveni cu adevărat un pictor.

[12] De la falsitate la adevăr, Cap. 1.

Metaforic vorbind, dacă întâlniți o femeie, s-ar putea spune că aveți la dispoziție pânza. Dacă îi deveniți imediat amant, s-ar putea spune că ați început să pictați. Iar ea începe să picteze alături de dumneavoastră. Evident, picturile nici unuia dintre voi nu vor fi prea reuşite, iar mai devreme sau mai târziu va trebui să înțelegeți ce se întâmplă. Nimeni nu se naşte artist de-a gata; arta nu are nimic de-a face cu naşterea. Ea trebuie învățată. Îndeosebi iubirea, care este cea mai subtilă dintre arte.

Voi sunteți născuți numai cu potențialul de a iubi. Evident, aveți încă de la naştere un trup; puteți fi un dansator, căci aveți un trup. Vă puteți mişca trupul şi puteți deveni un dansator, dar dansul ca atare trebuie învățat. Iar dansul nici măcar nu este prea dificil, căci el nu vă implică decât pe dumneavoastră.

Iubirea este mult mai dificilă. Este ca atunci când dansezi cu altcineva. Este necesar ca şi partenerul dumneavoastră să ştie ce este dansul. Este o mare artă să vă găsiți un partener de dans potrivit, să creați o armonie între două persoane... între două lumi diferite. Când două lumi se apropie una de cealaltă, se poate produce o explozie. Iubirea înseamnă armonie. Orice formă de fericire, sănătatea, armonia, toate se nasc din iubire. Învățați să iubiți. Nu vă grăbiți cu căsătoria, învățați mai întâi să iubiți. Deveniți mai întâi un mare amant.

Dar care este premisa unui mare amant? Premisa constă în faptul că un mare amant este oricând gata să îşi ofere iubirea, fără să-i pese dacă iubirea îi este returnată sau nu. De fapt, ea este întotdeauna returnată, acest lucru face parte din ordinea lucrurilor. Este ca şi cum v-ați duce în munți şi ați începe să cântați; văile vă vor răspunde cu ecoul lor. Ați ascultat vreodată ecoul în munți? Țipați, iar văile țipă şi ele; cântați, iar văile cântă şi ele. Fiecare inimă este o vale. Dacă turnați în ea iubire, ea vă va răspunde.

Prima lecție a iubirii constă în a nu solicita iubire, ci în a o dărui. Fiți dumneavoastră cel care dăruieşte. De regulă,

oamenii fac exact invers. Chiar şi atunci când dăruiesc, o fac numai cu speranța că iubirea lor le va fi returnată. Ei nu dăruiesc de bunăvoie, ci doar condiționat. Ei dăruiesc, dar privesc cu coada ochilor să vadă dacă primesc ceva înapoi. Ei nu cunosc legea naturală de funcționare a iubirii. Este suficient să turnați, să vă revărsați, iar iubirea va veni.

Şi chiar dacă nu vine, nu este nevoie să vă îngrijorați, căci adevăratul îndrăgostit ştie că a iubi înseamnă a fi fericit. Dacă iubirea vine înapoi, foarte bine; atunci fericirea va fi cu atât mai mare. Dar chiar dacă ea nu se întoarce înapoi, actul iubirii v-a tăcut fericiți, de-a dreptul extatici; atunci, de ce să mai fiți îngrijorați în legătură cu întoarcerea ei?

Iubirea conține în ea însăşi o fericire intrinsecă. Orice îndrăgostit ştie acest lucru. Nu este necesar să aşteptați rezultatele iubirii. Ajunge dacă începeți să iubiți. În timp, veți constata că o iubire mult mai mare se întoarce la dumneavoastră. Nimeni nu poate înțelege ce este iubirea decât iubind, la fel cum nimeni nu poate înțelege ce este înotul decât dacă este aruncat în apă.

Oamenii sunt foarte nefericiți. Ei aşteaptă să apară marea iubire, iar în aşteptarea ei rămân închişi, închistați în ei înşişi. Ei nu fac altceva decât să aştepte. Poate va apărea de undeva vreo Cleopatră, iar atunci ei îşi vor deschide inimile. Dar până apare ea, ei uită complet ce înseamnă să-ți deschizi inima.

Nu ratați nicio ocazie de a iubi. Puteți iubi chiar şi atunci când mergeți pe stradă. Vă puteți manifesta iubirea chiar şi față de un cerşetor. Nici măcar nu trebuie să-i dați ceva de pomană. Este suficient să-i zâmbiți. Un zâmbet nu costă nimic, dar el vă poate deschide inima, vă poate aduce inima la viață. Țineți pe cineva de mână, un prieten sau un străin. Nu aşteptați să vă oferiți iubirea numai atunci când apare cel potrivit pentru ea, căci atunci nu va apărea nimeni niciodată. Iubiți continuu. Cu cât iubiți mai mult, cu atât mai mare este posibilitatea ca persoana potrivită să apară în viața voastră, căci inima voastră începe să înflorească. Iar o inimă ca o

floare atrage multe albine, mulți îndrăgostiți.

Ați fost educați în mod greşit. Mai întâi, toată lumea trăieşte cu impresia eronată că toată lumea s-a născut deja îndrăgostit. Pentru simplul fapt că te-ai născut, asta face din tine un îndrăgostit. Lucrurile nu stau însă chiar aşa. Iubirea este o potențialitate, dar aceasta trebuie antrenată, disciplinată. Sămânța există, dar ea trebuie transformată în floare.

Degeaba purtați sămânța la sânul vostru, nicio albină nu va fi atrasă de ea. Ați văzut vreodată vreo albină atrasă de o sămânță? Bine, dar nu ştiu albinele că şi semințele se vor transforma cândva în flori? Cert este că albinele nu trag decât la flori. Deveniți şi dumneavoastră o floare, nu rămâneți la stadiul de sămânță.

Doi oameni care sunt nefericiți, fiecare separat de celălalt, îşi amplifică reciproc nefericirea dacă sunt reuniți. Este ceva matematic. Tu eşti nefericit, soția ta este nefericită, şi sperați amândoi că dacă vă adunați laolaltă veți putea deveni mai fericiți? Este o aritmetică simplă, la fel ca în ecuația: doi şi cu doi fac patru. Nici măcar nu este o matematică superioară, poate fi numărată pe degete. Este limpede că veți deveni amândoi încă şi mai nefericiți.

— Nu mă mai iubeşti? l-a întrebat pe Mulla Nasruddin soția lui. Nu-mi mai spui niciodată ceva frumos, aşa cum făceai pe vremea când îmi făceai curte. Şi şi-a şters o lacrimă din coada ochiului cu prosopul.

— Te iubesc, te iubesc, i-a răspuns Mulla. Ei, acuma vrei să taci dracului şi să mă laşi să-mi beau liniştit berea?

A face curte este una. Nu trebuie să fiți dependenți de curtea celuilalt. De fapt, înainte de a vă căsători, ar trebui chiar să renunțați complet la actul de a face curte. Sugestia mea ar fi ca orice căsătorie să se încheie după luna de miere, niciodată înainte. Dacă totul merge aşa cum trebuie, atunci căsătoria se poate încheia.

Luna de miere după căsătorie este foarte periculoasă. Din câte ştiu eu, 99% dintre căsnicii se destramă la sfârşitul lunii de miere. Dar atunci este prea târziu, cei doi parteneri sunt prinşi în capcană şi nu mai au nicio cale de scăpare. Atunci întreaga societate, tribunalul, legea, moralitatea, religia, toată lumea se opune ca bărbatul să îşi părăsească soția, sau invers. De fapt, societatea ar trebui să procedeze pe dos: să pună toate barierele posibile în calea căsătoriei şi niciuna în calea divorțului.

Societatea nu ar trebui să le permită oamenilor să se căsătorească atât de uşor. Tribunalele ar trebui să creeze obstacole juridice, să-i oblige pe parteneri să trăiască împreună timp de cel puțin doi ani, înainte să Ie permită căsătoria. Lucrurile se petrec din păcate invers. Dacă vrei să te căsătoreşti, nimeni nu te întreabă dacă este ceva serios sau doar un moft, să spunem pentru că-ți place nasul femeii pe care vrei să o iei de soție. Ce prostie! Nimeni nu poate trăi alături de altcineva numai din cauza nasului. După două zile, el va uita de nas. Cine se mai uită la nasul soției sale?

Am auzit de un salon de spital care era înțesat de infirmiere care toate arătau de parcă ar fi fost finaliste la concursul pentru Miss World. Unul dintre pacienți le privea cu atenție, dar le spunea de fiecare dată: „Groaznic!”

Bărbatul din patul alăturat nu putea să înțeleagă. El l-a întrebat:

— Eşti îngrijit de infirmiere atât de frumoase, şi tot ce ai de spus este: „Groaznic!” De ce?

— Vai, dar nu mă gândeam la infirmiere, mă gândeam la nevasta mea.

Soția nu pare niciodată frumoasă, nici soțul. După ce apare obişnuința, frumusețea dispare.

Două persoane ar trebui mai întâi să trăiască împreună o vreme, pentru a se obişnui una cu cealaltă, pentru a se familiariza reciproc. Chiar dacă ele ar dori să se căsătorească, societatea ar trebui să le interzică acest lucru.

În acest fel, divorțurile ar dispărea din această lume. Divorțurile nu există decât atunci când căsătoriile sunt forțate sau greşite. Divorțurile nu apar decât din cauza căsătoriilor romantice.

Este bine să hi romantic dacă eşti un poet, şi se ştie despre poeți că nu sunt cei mai buni soți din lume (sau soții). De fapt, majoritatea poeților sunt celibatari. Ei culeg mierea de pe unde pot, dar nu se lasă niciodată prinşi în capcană, aşa că starea lor romantică nu dispare. Şi uite aşa, ei continuă să scrie poezii minunate.

Niciun om nu ar trebui să se căsătorească dacă se află într-o dispoziție poetică. Aşteptați mai întâi dispoziția prozaică, şi abia apoi stabiliți-vă la casa voastră. Viața de zi cu zi seamănă mult mai mult cu proza decât cu poezia. Pentru a-i putea face față, omul trebuie să fie matur.

Maturitatea înseamnă o depăşire a romantismului naiv. Omul înțelege acum viața, responsabilitățile ei, problemele pe care le implică traiul în cuplu. EI acceptă acum deliberat dificultățile care vor urma, căci decide că doreşte cu adevărat să îşi împartă viața cu persoana în cauză. El nu mai crede acum în prostiile cu paradisul etern, ci ştie că realitatea este dură. Există şi câțiva trandafiri, dar sunt puțini şi plini de spini.

Dacă sunteți conştienți de toate aceste probleme şi sunteți decişi că merită totuşi să riscați şi să vă împărtiți viața alături de o altă persoană, mai degrabă decât să fiți singuri, atunci căsătoriți-vă. Atunci, căsătoria nu va mai ucide iubirea, căci iubirea va fi realistă. Căsătoria nu poate ucide decât iubirea romantică. Iar iubirea romantică este ceea ce oamenii numesc „iubire de copii". Nimeni nu ar trebui să depindă de ea. Nimeni nu ar trebui să creadă că ea reprezintă o hrană adevărată. Poate cel mult o înghețată. Puteți mânca uneori din ea. Dar nu vă puteți hrăni cu ea. Viața este mai realistă, mai prozaică.

De altfel, căsătoria însăşi nu poate distruge nimic. Căsătoria nu face decât să scoată la iveală ceea ce era ascuns

în voi. Dacă în interiorul vostru exista multă iubire, căsnicia o va scoate la iveală. Dacă iubirea voastră nu a fost altceva decât un capriciu, un moft, atunci mai devreme sau mai târziu ea va dispărea. Şi atunci va ieşi la lumină adevărata dumneavoastră personalitate, adevărul ascuns în spatele aparenţelor. Căsătoria nu este decât ocazia ca ceea ce era ascuns să iasă la iveală.

Eu nu afirm că iubirea este distrusă de căsătorie. Iubirea nu poate fi distrusă decât de către aceia care nu ştiu să iubească. Ea este distrusă pur şi simplu pentru că nu a existat de la bun început. Totul a fost un vis. Realitatea distruge visul respectiv. Altminteri, iubirea este ceva etern, o parte a eternităţii. Dacă veţi creşte, dacă învăţaţi arta, dacă acceptaţi realitatea iubirii şi a vieţii, atunci ea va creşte înlăuntrul vostru cu fiecare zi. În acest fel, căsătoria poate deveni o excelentă ocazie pentru a creşte întru iubire.

De fapt, nimic nu poate distruge iubirea. Dacă există, ea va continua să crească. Dar senzaţia mea este că ea nu exista de la bun început. Probabil că aţi înţeles greşit. Exista ceva, dar nu iubirea. Poate era vorba de sex, de atracţia sexuală. Aceasta poate fi cu uşurinţă distrusă, căci după ce aţi făcut dragoste cu o femeie, atracţia sexuală dispare, căci ea nu apare decât odată cu misterul, cu dorinţa de a explora necunoscutul. După ce aţi gustat din trupul unei femei sau al unui bărbat, atracţia dispare. Dacă iubirea dumneavoastră nu a fost altceva decât o simplă atracţie sexuală, atunci ea nu are altă şansă decât să dispară.

De aceea, aveţi grijă să nu confundaţi niciodată iubirea cu altceva. Dacă iubirea ar fi cu adevărat iubire… Ce înţeleg eu atunci când spun „cu adevărat iubire”? Înţeleg că simpla prezenţă a celuilalt este suficientă pentru a vă face fericit, de-a dreptul extatic, că ea este suficientă pentru a vă simţi împlinit în profunzimile inimii dumneavoastră, că ceva începe să cânte în inima dumneavoastră, că intraţi într-o armonie celestă. Simpla prezenţă a celuilalt este suficientă pentru a şti că sunteţi una. Prezenţa sa vă face să vă simţiţi mai

individual, mai centrat, mai puternic. Atunci se poate spune că este vorba de iubire.

Iubirea nu este o pasiune, o emoție. Ea este înțelegerea extrem de profundă că undeva, pe un anumit nivel, ființa celuilalt vă împlineşte. Undeva se închide un circuit. Prezența sa vă face să vă conştientizați mai bine propria prezență. Iubirea conferă întotdeauna libertatea de a fi tu însuți; ea nu are nimic de-a face cu posesivitatea.

De aceea, priviți cu atenție. Nu confundați niciodată iubirea cu sexul, căci nu veți face decât să vă amăgiți singur. Fiți conştient, iar atunci când veți simți că simpla prezență a celuilalt – nimic altceva, simplul fapt că celălalt există – este suficientă pentru a vă face cu adevărat fericit, că ceva înfloreşte undeva în interiorul ființei voastre, ca un lotus cu o mie şi una de petale, atunci se poate spune că sunteți îndrăgostit, iar atunci veți putea trece peste toate dificultățile pe care le va crea realitatea. Veți putea trece peste toate angoasele, peste toate anxietățile, iar iubirea voastră nu va face altceva decât să crească şi să înflorească tot mai tare, căci atunci, toate acele dificultăți nu vor mai însemna altceva decât nişte simple provocări. Depăşindu-le, iubirea voastră va deveni astfel din ce în ce mai puternică.

Iubirea este eternitatea. Dacă este prezentă, ea nu poate decât să crească. Iubirea cunoaşte începutul, dar nu şi sfârşitul[13].

Este în regulă să te căsătoreşti şi să faci copii?

Vă recomand câteva din legile lui Murphy.

Prima: Este bine să fii căsătorit, din când în când.

A doua: Un om deştept îi spune unei femei că o înțelege; unul prost încearcă să i-o demonstreze.

A treia: Căsnicia este un inel cu trei cercuri: inelul de logodnă, inelul de căsătorie, şi inelul suferinței[14].

[13] Disciplina transcendenței, Voi. 1, Cap. 2.

[14] N.T. Joc de cuvinte în limba engleză: inel = ring, suferință = suffer-ring.

A patra: Căsătoria poate face lumea să se învârtească, dar acelaşi lucru se poate spune şi despre un pumn în nas.

A cincea: Singura cale de a-ți salva căsnicia de la divorț constă în a nu te prezenta la nuntă.

A şasea: Femeia este cea de-a doua greşeală a lui Dumnezeu; bărbatul a fost prima. Evident, din două greşeli nu poate ieşi ceva bun.

Şi ultima: Femeia are dreptul la viață, la libertate, şi la fugărirea bărbatului.

De aceea, fiți atentă! Dacă doriți să vă căsătoriți, cine sunt eu să mă opun? Tot ce pot face eu este să vă atrag atenția. Gândiți-vă înainte de a sări în gol[15]!

[15] Zen: Zest, Zip, Zap şi Zing, Cap. 5.

Capitolul 6
IUBIREA

Ce este iubirea?

Depinde. Există tot atâtea tipuri de iubire câți oameni. Iubirea este o ierarhie, care merge de la cel mai inferior nivel până la cel mai înalt, de la sex la supraconştiință. Există multe straturi, multe planuri ale iubirii. Totul depinde de voi, dacă nivelul vostru existențial se plasează pe un nivel inferior, veți avea o idee complet diferită despre iubire față de o persoană care există pe un nivel superior.

Adolf Hitler avea o anumită idee despre iubire, Gautama Buddha cu totul alta. Aceste idei sunt diametral opuse, căci cei doi reprezintă două extreme.

Pe nivelul cel mai de jos, iubirea reprezintă un fel de politică, o politică a puterii. Când iubirea este contaminată de ideea de dominare, ea devine politică. Dacă voi o considerați sau nu politică nu are nicio importanță, ea rămâne astfel. Milioane de oameni nu cunosc absolut nimic despre iubire cu excepția politicii care se manifestă între soți şi soții, între iubiți şi iubite. Toată afacerea este politică; unul dintre ei vrea să-l domine pe celălalt.

Vouă vă place să dominați, iar iubirea voastră nu este altceva decât o politică îndulcită, o pastilă dulce-amară. Voi vorbiți despre iubire, dar dorința voastră profundă este de a-l exploata pe celălalt. Nu vreau să spun că o faceți deliberat sau conştient, nu sunteți voi atât de conştienți. Şi nu o puteți face deliberat; este un mecanism inconştient.

Aşa se explică de ce iubirea voastră este dublată de atâta posesivitate, de atâta gelozie din partea voastră. Aşa se explică de ce iubirea vă aduce mai multă suferință decât bucurie. 99% din ea este partea amară; există numai un

singur procent dulce, pe care l-ați îngrămădit la suprafață. Dar mai devreme sau mai târziu, zahărul se topeşte.

La începutul unei poveşti de iubire, în luna de miere, voi dați de gustul dulce al iubirii. Foarte curând însă, zahărul dispare, iar realitatea apare în toată goliciunea ei hâdă.

Milioane de oameni s-au decis să nu mai iubească alți oameni. Ei preferă să-şi acorde dragostea unui câine, unei pisici, unui papagal; este mai uşor să iubeşti o maşină, căci o poți domina fără probleme, în timp ce ea nu va încerca niciodată să te domine pe tine. Apoi, lucrurile sunt mult mai simple decât cu o ființă umană.

Se spune că la o petrecere, gazda a auzit din greşeală conversația dintre doi domni invitați.

— Oh, o ador, a declarat unul dintre ei.

— Şi eu aş adora-o, dacă ar fi a mea, a spus celălalt.

— Grația cu care merge şi felul în care îşi ține capul. Minunații ei ochi căprui, nasul acela, atât de mândru şi de drept…

— Eşti foarte norocos, a comentat prietenul.

— Dar ştii ce îmi dă cel mai tare fiori? Felul în care îşi freacă gura de urechea mea.

— Domnule, a intervenit gazda, am ascultat din greşeală aceste cuvinte pline de afecțiune. În vremurile astea, în care se produc atât de multe divorțuri, vă mărturisesc că admir un bărbat care îşi iubeşte cu atâta pasiune soția.

— Soția mea? a răspuns domnul în cauză, surprins. Nu, vorbeam de calul meu de rasă, de campionul meu.

Oamenii se îndrăgostesc de cai, de câini, de animale, de maşini, de lucruri. De ce? Deoarece să iubeşti o ființă umană a devenit un iad, un conflict perpetuu, o continuă cicăleală, un veşnic sărit la gâtul celuilalt.

Aceasta este forma cea mai inferioară de iubire. Nu este greşită nici aceasta, dacă o folosiți doar ca trambulină pentru a atinge un nivel superior, dacă o folosiți în meditație. O

puteți contempla, o puteți înțelege, iar această înțelegere vă va arunca pe un alt nivel existențial, veți începe să ascensionați.

Doar pe culmea ei cea mai înaltă, când nu mai este relațională deloc, iubirea devine o stare existențială, numai atunci se deschide total lotusul, dând naştere unui parfum minunat. Pe nivelul cel mai de jos, iubirea nu este altceva decât o relație politică. Pe nivelul cel mai înalt, ea este o stare religioasă de conştiință.

Eu vă iubesc pe voi, Buddha a iubit şi el, Iisus a iubit, dar iubirea lor nu cerea nimic în schimb. Iubirea lor era dăruită din pura plăcere de a dărui; ea nu avea nimic de-a face cu târguiala. De aceea era atât de frumoasă, de strălucitoare, de transcendentă. Acest gen de iubire depăşeşte orice altă bucurie pe care ați cunoscut-o vreodată.

Atunci când vorbesc despre iubire, eu vorbesc despre o anumită stare fără obiect. Nu vorbesc despre o iubire adresată unui om sau altul, ci despre iubirea pur şi simplu. Atunci, voi sunteți iubirea. Nu mai puteți spune că iubiți pe cineva, ci mai degrabă că voi sunteți iubirea. De aceea, dacă sunteți capabili de acest lucru, împărtăşiți, sorbiți din sursa infinită a ființei, fiți disponibili necondiționat.

Acest lucru devine posibil numai dacă veți începe să iubiți într-o stare din ce în ce mai meditativă. Cuvintele „medicină” şi „meditație” provin de la aceeaşi rădăcină. Aşa cum o cunoaşteți voi, iubirea este un fel de boală, care trebuie tratată prin remediul meditației. Dacă trece prin focul meditației, iubirea este purificată. Şi cu cât devine mai pură, cu atât mai extatică devine ea.

Am să vă spun o anecdotă. Nancy a invitat-o pe Helen la o cafea. Nancy a întrebat:

— De unde ştii că soțul tău te iubeşte?

— Păi, scoate afară gunoiul în fiecare dimineață.

— Asta nu este iubire. Înseamnă doar că este un bun gospodar.

— Soțul meu îmi dă toți banii de care am nevoie pentru cumpărături.

— Asta nu e iubire. Este generozitate.

— Soțul meu nu se uită niciodată la alte femei.

— Asta nu-i iubire. Este autolimitare.

— John îmi deschide întotdeauna uşa şi mă lasă să intru prima.

— Asta nu-i iubire, ci doar bune maniere.

— John mă sărută chiar dacă am mâncat usturoi şi chiar dacă am părul pus pe bigudiuri.

— Mda, asta este iubirea adevărată!

Fiecare om are propria sa părere despre iubire. Şi nu veți cunoaşte libertatea decât atunci când veți ajunge la o stare în care toate ideile despre iubire au dispărut, în care iubirea nu mai este o idee sau alta, ci pur şi simplu o stare de ființă. Numai atunci iubirea va deveni Dumnezeu. Numai atunci ea va deveni adevărul vostru suprem.

Lăsați iubirea voastră să crească prin procesul de meditație. Contemplați-o; priviți în față felul ipocrit în care gândeşte mintea voastră, priviți în față politicile de putere pe care le aplicați permanent. Doar această contemplare şi observare continuă vă mai poate ajuta. Ori de câte ori îi spuneți ceva soțului sau soției dumneavoastră, urmăriți să înțelegeți care este motivul subconştient care a stat la baza afirmației pe care ați făcut-o. De ce ați spus acel lucru? Există oare vreo motivație ascunsă? Dacă da, care este ea? Conştientizați motivul respectiv, aduceți-l în lumina conştiinței, căci aceasta este una din cheile secrete prin care vă puteți transforma viața: tot ceea ce devine conştient dispare.

Motivele voastre reale vă rămân necunoscute, căci nu sunteți conştienți de ele. Aduceți-le în lumina conştiinței, şi ele vor dispărea. Este ca şi cum ai trage de un copac şi i-ai scoate rădăcinile la lumina soarelui: ele vor muri, căci nu pot exista decât în întunericul solului. Motivațiile voastre trăiesc

şi ele în întuneric, în bezna conştiinţei voastre. De aceea, singura cale prin care vă puteţi transforma iubirea constă în aducerea tuturor motivaţiilor din regiunea subconştientului în lumina conştiinţei. Încetul cu încetul, aceste motivaţii vor muri.

Iar atunci când iubirea devine nemotivată, necondiţionată, ea devine lucrul cel mai măreţ care se poate petrece vreodată în viaţa cuiva. Ea devine ceva din lumea de dincolo, din transcendenţă.

Asta a vrut Iisus să spună atunci când a afirmat că „Dumnezeu este iubire". Eu spun invers: „Iubirea este Dumnezeu". Puteţi uita de Dumnezeu, dar nu uitaţi de iubire, căci nu puteţi ajunge cu adevărat la Dumnezeu decât prin purificarea iubirii voastre. Chiar dacă uitaţi complet de Dumnezeu, nu aţi pierdut nimic. Dar nu uitaţi de iubire, căci iubirea este puntea. Ea este procesul transformării alchimice a conştiinţei voastre[16]15.

Putem noi iubi cu adevărat pe altcineva atâta vreme cât avem un ego?

Iubirea are nevoie de un mare curaj, pentru simplul motiv că premisa de bază a iubirii este renunţarea la ego. Iar omul se teme de această renunţare mai presus de orice. Pentru el, ea este ceva aproape echivalent cu o sinucidere. Şi pare aşa pentru că noi nu cunoaştem altceva decât egoul.

Egoul a devenit identitatea noastră, iar renunţarea la el înseamnă renunţarea la propria noastră individualitate. Acest lucru nu este adevărat; de fapt, adevărul se află chiar la extrema opusă. Nu vă veţi putea cunoaşte adevărata individualitate până când nu veţi renunţa la egoul vostru. Egoul este un ipocrit, ceva fals, o imitaţie, o invenţie. Nu puteţi vedea realitatea decât în momentul în care renunţaţi la el. În caz contrar, ceea ce este nereal acoperă ceea ce este real cu un văl, la fel cum norii acoperă soarele.

[16] Unio Mystica, Vol. 2, Cap. 4.

Iubirea presupune renunțarea la ego. Aşa se explică de ce iubirea poate deveni poarta către divin. Începeți să iubiți o persoană, dar sfârşiți prin a iubi impersonalul. Persoana devine un fel de fereastră deschisă către cerul infinit. Trebuie să vă fie însă absolut clar că egoul trebuie sacrificat.

Oamenii tânjesc după iubire, dar se cramponează în acelaşi timp de egoul lor. De aceea, iubirea nu devine niciodată o realitate pentru ei. Ei vin şi pleacă din această lume fără a fi gustat din nectarul iubirii. Şi până când nu veți experimenta iubirea nu veți putea spune că ați experimentat viața. Ați ratat tot ce era mai important în ea[17].

De-a lungul întregii mele vieți, am crezut întotdeauna că am iubit în permanență pe cineva. Acum, alături de tine, mă întreb dacă am iubit vreodată cu adevărat. Oare sunt capabilă să iubesc? Sunt oare în stare să te iubesc pe tine?

Principala idee greşită pe care ați dus-o permanent cu dumneavoastră a fost aceea că ați iubit întotdeauna pe cineva.

Acesta este unul din aspectele cele mai semnificative în legătură cu ființele umane: iubirea lor se adresează întotdeauna cuiva, iar atunci când îți adresezi iubirea, o distrugi. Este ca şi cum ai spune: „Voi respira numai pentru tine, dar dacă tu nu eşti de față, cum aş mai putea respira?”

Iubirea ar trebui să fie la fel ca respirația. Ea ar trebui să fie o calitate a dumneavoastră, care să existe oriunde v-ați afla. Indiferent alături de cine ați fi, chiar şi singur, ea ar trebui să curgă în valuri din ființa dumneavoastră. Nu se pune problema să iubiți pe cineva, ci să fiți chiar dumneavoastră iubirea.

Oamenii se simt frustrați în experiențele lor de iubire, dar nu pentru că ar fi ceva greşit să iubeşti. Ei reduc iubirea la un punct atât de mic încât oceanul de iubire nu mai poate încăpea în el. Oceanul nu poate încăpea într-un vas, căci nu

[17] Sunetul bătăii dintr-o singură palmă.

conține doar câteva picături. Iubirea este întreaga dumneavoastră ființă, ea este starea voastră de divinitate.

Omul ar trebui să-şi pună problema dacă iubeşte sau nu, la modul general, nu să fie preocupat de obiectul iubirii sale. Când este alături de soția lui, el ar trebui să-şi iubească soția. Când este alături de copiii săi, el ar trebui să-şi iubească copiii. Când este împreună cu servitorii săi, el ar trebui să-şi iubească servitorii. Când este cu prietenii, să-şi iubească prietenii. Când vede un copac, să iubească copacul. Dacă vede oceanul, să iubească oceanul.

Voi sunteți iubirea.

Iubirea nu depinde de un obiect, ci este o strălucire a subiectivității voastre, a sufletului vostru. Cu cât această strălucire este mai puternică, cu atât mai mare este sufletul vostru. Cu cât mai ample sunt aripile întinse ale iubirii, cu atât mai mare este cerul ființei voastre.

Ați trăit până acum în greşeala comună a tuturor ființelor umane. Acum ați ajuns să vă întrebați: *„Sunt oare în stare să te iubesc pe tine?”*. Faceți din nou aceeaşi greşeală. Mai bine întrebați-vă: *„Sunt oare în stare să devin iubire?”*

Nu trebuie să credeți că mă iubiți numai pentru că vă aflați în prezența mea; în caz contrar, nu faceți decât să perpetuați vechea eroare. Trebuie să învățați să fiți iubire. În acest caz, iubirea dumneavoastră mă va atinge şi pe mine, dar şi pe ceilalți. Va fi ca un halou care vă înconjoară, răspândindu-se pretutindeni. Iar dacă mai mulți oameni şi-ar transmite astfel întregii lumi iubirea lor, cântecul lor, extazul lor, acest loc ar deveni un templu. De altfel, aceasta este singura manieră de a construi un templu. Atunci, locul se umple cu o energie nouă, şi nimeni nu iese în pierdere, căci asupra dumneavoastră se va revărsa iubirea unui număr atât de mare de oameni.

Renunțați deci la eroare. Viața nu este altceva decât o ocazie pentru ca iubirea să înflorească. Dacă sunteți vie, aveți această şansă, până la ultima dumneavoastră suflare. Chiar dacă v-ați ratat până acum întreaga viață, dacă în

ultima clipă, odată cu ultima suflare, deveniți iubire, atunci nu ați ratat nimic, căci un singur moment de iubire este egal cu întreaga eternitate a iubirii[18].

Spuneai ieri că ne naş tem singuri, trăim singuri şi murim singuri. Mie mi se pare însă că din ziua în care ne naştem, orice am face, oricine am fi, noi încercăm în permanență să ne apropiem de ceilalți. În plus, suntem atraşi sexual de o anumită persoană în particular. Vrei să comentezi?

întrebarea pe care ați pus-o este întrebarea oricărei ființe umane. Noi ne naştem singuri, trăim singuri şi murim singuri. Solitudinea este natura noastră, dar noi nu suntem conştienți de acest lucru. Nefiind conştienți, noi rămânem străini de propria noastră natură, şi în loc să vedem întreaga frumusețe şi beatitudine a solitudinii noastre, întreaga ei tăcere şi pace, uşurința cu care se împacă ea cu existența, noi o confundăm cu singurătatea.

Singurătatea este o solitudine înțeleasă greşit. În cazul în care confundați solitudinea cu singurătatea, întregul context se schimbă. Solitudinea are o măreție şi o frumusețe a ei, este ceva pozitiv. Singurătatea este sărmană, negativă, întunecată, tristă.

Toată lumea fuge de singurătate. Aceasta este ca o rană: doare. Singurul mod de a scăpa de ea este să te amesteci în mulțime, să devii parte integrantă din societate, să ai prieteni, să-ți faci o familie, să ai un soț sau o soție, să faci copii. Atunci când te amesteci în mulțime, principalul efort constă în uitarea singurătății.

Nimeni nu a reuşit însă vreodată să uite de singurătate. Puteți încerca să ignorați ceea ce este natural, dar nu puteți uita; ceea ce este natural va reveni mereu şi mereu. Iar problema devine cu atât mai complicată cu cât voi nu înțelegeți despre ce este vorba. Confundați cuvântul solitudine cu singurătatea, dar nu înțelegeți care este

[18] Spiritul rebel. Cap. 5.

semnificația celor două cuvinte.

În orice dicționar, semnificația este aceeaşi; acest lucru arată că mintea celor care creează dicționare este limitată. Ei nu înțeleg diferența dintre solitudine şi singurătate. Singurătatea este un gol interior. Ceva lipseşte, şi deci trebuie umplut. Dar nimic nu poate umple acest gol, tocmai pentru că el are la bază o neînțelegere. Pe măsură ce îmbătrâniți, golul se adânceşte. Oamenii au ajuns să se teamă atât de tare de singurătate încât fac tot felul de prostii. Am cunoscut oameni care obişnuiesc să joace singuri cărți, neavând alți parteneri de joc. Ei au inventat jocul în care aceeaşi persoană joacă pentru mai mulți parteneri.

Orice om doreşte să simtă un angajament. Unii se simt atraşi de alți oameni, alții se limitează la munca lor... Ei devin obsedați de muncă, iar atunci când se apropie week-end-ul se simt înspăimântați, căci nu vor mai avea de ce să se agațe. Dacă nu mai au nimic de făcut vor fi lăsați singuri, iar aceasta este cea mai dureroasă experiență.

Nu o să vă vină să credeți, dar cele mai multe accidente se petrec în week-end-uri. Oamenii se reped cu maşinile lor către stațiunile de vacanță, către plajele de pe malul oceanului, către stațiunile montane, se agită, se grăbesc îngrozitor. Aceste drumuri le iau opt-zece ore, şi nu se poate face nimic, căci toată lumea se înghesuie către aceleaşi locuri. În acest fel, oraşul lor, mediul lor, casa lor, rămân mai liniştite decât stațiunea de odihnă, căci toată lumea s-a dus acolo.

Oamenii joacă şah, cărți, privesc la televizor cu orele. Americanul mediu priveşte circa cinci ore la televizor în fiecare zi; oamenii ascultă radioul... numai pentru a se evita pe ei înşişi. Singura rațiune a tuturor acestor activități este să nu rămână singuri. Singurătatea este înspăimântătoare. Iar această idee este furată de la alții. Cine v-a spus vouă că este ceva îngrozitor să fii singur?

Cei care au cunoscut solitudinea susțin că este ceva diferit. Ei afirmă că nu există nimic mai frumos, mai senin,

care să le ofere mai multă fericire decât această stare.

Dar voi ascultați de mulțime. Cei care trăiesc în neînțelegere alcătuiesc o majoritate atât de zdrobitoare, încât cui i-ar mai putea păsa de ce spunea Zarathustra sau Buddha? Aceştia sunt doar câțiva indivizi, aşa că ar putea halucina, s-ar putea amăgi pe ei înşişi sau v-ar putea amăgi pe voi, în timp ce milioane de oameni nu pot greşi. Şi toate aceste milioane de oameni sunt unanim de acord că a rămâne singur este ceva înspăimântător, este iadul pe pământ.

Din păcate, orice relație născută din teamă, din cauza iadului interior, din cauza fricii de singurătate, nu poate aduce împlinirea. Însăşi rădăcina ei este otrăvită. Voi nu vă iubiți soțiile, ci doar vă folosiți de ele pentru a nu rămâne singuri. De altfel, nici ele nu vă iubesc, căci trăiesc aceeaşi paranoia colectivă. Se folosesc de voi pentru a nu rămâne singure.

Evident, orice se poate petrece în numele iubirii... cu excepția iubirii. Pot apărea lupte, certuri, dar chiar şi acestea sunt de preferat decât să rămâi singur; cel puțin există cineva alături de care poți uita de singurătate. Dar iubirea nu este posibilă, căci nu există o bază pentru ca ea să crească.

Iubirea nu poate creşte niciodată pe baza fricii.

Ziceți aici: *„Spuneai ieri că ne naştem singuri, trăim singuri şi murim singuri. Mie mi se pare însă că din ziua în care ne naştem, orice am face, oricine am fi, noi încercăm în permanență să ne apropiem de ceilalți”.*

Această încercare de a vă apropia de alții nu înseamnă altceva decât o formă de escapism. Chiar şi cel mai mic copilaş încearcă să găsească ceva de făcut; dacă nu are nimic altceva de făcut, el îşi va suge degetele de la picioare. Este o acțiune absolut inutilă, care nu poate duce la nimic, dar cel puțin are ceva de făcut. Veți vedea prin aeroporturi sau gări fetițe şi băieți ducându-şi cu ei ursuleții de pluş; ei nu pot dormi fără aceste jucării. Întunericul face ca singurătatea să pară şi mai periculoasă. Ursulețul pare atunci o mare

protecție: cineva este alături de ei. Iar Dumnezeul vostru nu este altceva decât un ursuleț de pluş pentru adulți.

Voi nu puteți trăi aşa cum sunteți. Relațiile voastre nu sunt relații adevărate. Ele sunt îngrozitoare. Voi vă folosiți de cealaltă persoană, şi ştiți foarte bine că şi ea se foloseşte de voi. Să te foloseşti de altcineva înseamnă să-l transformi într-un obiect, într-o marfă. Nu ai cum să respecți pe cineva de care te foloseşti.

„În plus, adăugați dumneavoastră, suntem atraşi sexual de o anumită persoană în particular".

Există o explicație psihologică pentru acest lucru. Voi ați fost crescuți de un părinte, de mamă sau de tată. Dacă sunteți băiat, începeți prin a vă iubi mama, iar în curând deveniți gelos pe tatăl dumneavoastră, căci acesta este un concurent. Dacă sunteți fată, începeți prin a vă iubi tatăl, iar în curând deveniți geloasă pe mama dumneavoastră, care este o concurentă. Aceste lucruri sunt fapte acceptate ştiințific, nu ipoteze, iar rezultatul este că întreaga voastră viață devine o continuă suferință. Băiatul duce cu el imaginea mamei sale ca model pentru orice femeie. Este o condiționare de care nu va mai scăpa niciodată. Mama sa a fost singura femeie pe care a cunoscut-o perfect, intim. Fața ei, părul ei, căldura ei, toate se imprimă în subconştientul lui. Acesta este chiar cuvântul folosit de psihologie: se imprimă în psihologia lui. Acelaşi lucru se petrece între fete şi tată.

După ce ați crescut, vă îndrăgostiți de o femeie sau de un bărbat şi vă gândiți: „Poate că suntem făcuți unul pentru celălalt". Nimeni nu este făcut pentru altcineva. De ce vă simțiți însă atraşi numai de către o anumită persoană? Din cauza imprimării de care ați suferit. Bărbatul trebuie să semene cât de cât cu tatăl dumneavoastră; femeia trebuie să semene cu mama dumneavoastră.

Evident, nicio altă femeie nu poate fi replica exactă a mamei dumneavoastră, şi oricum, dumneavoastră nu sunteți în căutarea unei mame, ci a unei soții. Dar cea care decide

cine este persoana potrivită pentru dumneavoastră este amprenta dumneavoastră psihologică. În momentul în care vedeți o femeie care seamănă cu cea imprimată în subconştientul dumneavoastră, nu mai staţi pe gânduri. Sunteți imediat atras de ea. Amprenta se activează pe loc: iată femeia potrivită.

Ea pare potrivită atâta vreme cât vă aflați pe plajă, la cinematograf, în parc, pentru că nu ați ajuns să vă cunoaşteți complet. Dar amândoi vă doriți deja să trăiți împreună. Doriți să vă căsătoriți, iar acesta reprezintă unul din cei mai periculoşi paşi pe care îi pot face doi îndrăgostiți.

În momentul în care v-ați căsătorit, începeți să deveniți cu adevărat conştient de totalitatea celuilalt, şi orice nouă descoperire vă surprinde. „Ceva nu este în regulă, nu aceasta este femeia (sau nu acesta este bărbatul) cu care m-am căsătorit", căci dintr-o dată, ei nu se mai potrivesc cu idealul pe care îl purtați în interiorul dumneavoastră. Iar necazul este cu atât mai mare cu cât şi femeia poartă în ea arhetipul tatălui ei, cu care dumneavoastră nu vă mai potriviți. Dumneavoastră purtați arhetipul mamei dumneavoastră, iar ea nu se mai potriveşte cu el. Aşa se explică toate eşecurile în căsnicie.

Foarte puține căsnicii nu reprezintă eşecuri, şi sper din toată inima ca Dumnezeu să vă ferească de acest gen de căsnicii, căci ele sunt bolnave din punct de vedere psihologic. Există oameni sadici, care se simt bine când îi torturează pe alții, şi există oameni masochişti, care se simt bine când sunt torturați. Dacă doi soți aparțin acestor categorii, căsnicia lor va fi una de succes. Unul dintre soți este sadic, iar celălalt masochist. Rezultă o căsnicie perfectă, căci unuia îi place să tortureze, iar celuilalt să fie torturat.

De regulă este însă foarte dificil să afli de la bun început dacă eşti masochist ori sadic, şi abia apoi să-ți cauți perechea potrivită... Dacă eşti suficient de înțelept, poți merge la psihiatru pentru a-l întreba din care categorie faci parte, rugându-l chiar să-ți dea câteva referințe care ți se

potrivesc.

Uneori, cu totul accidental, un sadic se căsătoreşte cu o masochistă (sau invers). Ei sunt cei mai fericiți oameni din lume, căci îşi împlinesc reciproc necesitățile. Dar ce fel de necesități sunt acestea? Amândoi sunt nişte psihopați, iar viața pe care o trăiesc este o viață de tortură. În afara acestui caz, orice căsnicie este sortită eşecului. Pentru un singur motiv, foarte simplu: amprenta psihologică.

Chiar şi într-o căsnicie, adevăratul motiv pentru care doriți să continuați relația nu este împlinit. De cele mai multe ori, voi sunteți mai singuri atunci când sunteți cu partenerul vostru decât atunci când sunteți cu adevărat singuri. Să-i laşi pe soț şi pe soție singuri în aceeaşi cameră înseamnă să-i condamni la o suferință atroce.

Şi tot acest efort, de a face față unei relații sau de a te implica în o mie şi una de treburi, are drept unic scop dorința de a scăpa de ideea că sunteți singuri. Şi aş dori să vă fie cât se poate de clar că exact aceasta este granița care îl separă pe un om care meditează de unul obişnuit.

Omul obişnuit continuă să încerce să uite de singurătatea lui, în timp ce meditatorul se familiarizează din ce în ce mai tare cu solitudinea lui. În vremurile de altădată el părăsea lumea exterioară şi se retrăgea într-o pădure, în munți, într-o peşteră, numai de dragul de a rămâne singur. El dorea să afle cine este el. Acest lucru se dovedeşte mult mai dificil atunci când eşti amestecat în mulțime, căci acolo există prea multe turbulențe. Iar cei care şi-au cunoscut propria solitudine afirmă că au cunoscut cea mai mare beatitudine pe care o poate trăi o ființă umană, căci solitudinea este chiar propria ta ființă.

Dacă intri în rezonanță cu propria ta solitudine, poți în sfârşit să intri în relație cu alții; atunci, relația ta îți va aduce o mare satisfacție, căci ea nu mai are la bază teama. După ce ți-ai descoperit solitudinea, poți crea, poți fi implicat în oricât de multe lucruri doreşti, căci implicarea ta nu va mai însemna o fugă de tine însuți. Ea va fi acum expresia ta,

manifestarea potențialului tău.

Indiferent dacă trăieşte singur sau în societate, dacă este căsătorit sau nu, un asemenea om va fi întotdeauna beatific, împăcat, tăcut. Viața sa va fi în permanență un dans, un cântec, o floare, o mireasmă. Orice ar face, el va duce cu sine această mireasmă.

Dar mai întâi de toate, trebuie să ajungeți să vă cunoaşteți perfect solitudinea.

Escapismul de propria ființă se învață de la alții. Întrucât toată lumea încearcă să scape de sine, începeți şi voi să urmăriți acelaşi lucru. Orice copil se naşte într-o mulțime, aşa că începe să-i imite pe ceilalți. El face ceea ce îi vede pe ceilalți că fac, aşa că sfârşeşte în aceeaşi stare disperată în care se găsesc ei, şi ajunge să creadă că aşa trebuie să fie viața. Dar viața i-a scăpat complet printre degete.

De aceea, insist: nu confundați singurătatea cu solitudinea. Singurătatea este ceva bolnav; solitudinea este sănătatea perfectă.

O anecdotă: Ginsberg îi face o vizită doctorului Goldsberg.

— Ja, eşti bolnav.

— Nu mi se pare suficient, mai doresc şi o altă opinie.

— Bine, îi spune dr. Goldsberg, nu numai că eşti bolnav, dar mai eşti şi urât.

Toți oamenii se pretează la acest gen de neînțelegeri, în permanență.

Mai doresc să vă spun că primul pas pe care ar trebui să-l faceți dacă doriți să descoperiți semnificația vieții dumneavoastră constă tocmai în descoperirea şi savurarea solitudinii dumneavoastră. Ea este adevăratul dumneavoastră templu; acolo trăieşte Dumnezeul dumneavoastră, şi nu veți putea găsi acest templu în altă parte. Puteți să mergeți şi pe lună, şi pe Marte…

Prima oară când pătrundeți în esența ultimă a ființei voastre nu vă vine să vă credeți ochilor: ați purtat tot timpul

în voi înşivă atât de multă fericire, atâtea binecuvântări, atâta iubire... dar ați continuat să fugiți de propriile voastre comori.

Dacă ajungeți să cunoaşteți toate aceste comori şi faptul că sunt inepuizabile, puteți trece la stabilirea unor relații, vă puteți manifesta creativitatea. Îi puteți ajuta pe ceilalți împărtăşindu-le iubirea dumneavoastră, nu folosindu-vă de ei. Le veți reda demnitatea prin iubirea dumneavoastră, nu le veți distruge respectul de sine. Şi veți deveni, fără nici cel mai mic efort, o sursă de inspirație pentru ca şi ei să-şi descopere propriile comori ascunse înlăuntrul lor. Orice ați face, veți răspândi tăcerea dumneavoastră, pacea dumneavoastră, binecuvântările dumneavoastră asupra tuturor celor din jur.

Dar nu veți descoperi acest aspect esențial nici în familia dumneavoastră, nici în societate, nici la universitate. Oamenii continuă să trăiască în suferință, şi consideră că acest lucru este firesc. Toată lumea se simte groaznic, aşa că nu e mare lucru dacă mă simt şi eu la fel; doar n-o să fiu eu o excepție.

Dar eu vă spun: dumneavoastră puteți fi excepția. Pur şi simplu nu ați făcut efortul corect[19].

Dictonul creştin spune: Iubeşte-ți aproapele la fel de mult ca pe tine însuți. Dar cum i-aş putea iubi eu pe alții dacă nu mă iubesc pe mine?

Primul şi cel mai important aspect al iubirii este iubirea de sine. Nu fiți prea dură cu ființa dumneavoastră. Fiți mai blândă. Tratați-vă cu mai multă gingăşie. Învățați să vă autoiertați – din nou şi din nou şi din nou – de 7 ori, de 77 de ori, de 777 de ori.

Învățați cum să vă autoiertați. Nu fiți prea dură cu dumneavoastră. Nu vă divizați în două lucruri antagoniste. Abia atunci veți înflori. Şi înflorind, veți atrage către dumneavoastră şi alte flori. Acest lucru este natural. Pietrele

[19] Viitorul de aur, Cap. 6.

atrag pietre; florile atrag flori. Veți putea stabili apoi un alt fel de relații, mai pline de grație, mai frumoase, mai binecuvântate. Şi dacă veți putea stabili o asemenea relație, ea se va transforma în curând într-o rugăciune, iubirea dumneavoastră se va transforma în extaz, iar prin iubire îl veți putea cunoaşte pe Dumnezeu[20].

[20] Extazul: Limbajul pierdut, Cap. 2.

Capitolul 7
RELAŢIA DE CUPLU

De ce este atât de greu să stabileşti o relaţie de cuplu?

Deoarece voi încă nu existaţi. Există în voi un gol interior şi teama că dacă veţi stabili o relaţie de cuplu cu altcineva, mai devreme sau mai târziu veţi fi nevoiţi să vă expuneţi această goliciune interioară. De aceea, vi se pare mai sigur să păstraţi distanţa faţă de ceilalţi oameni; în acest fel, cel puţin puteţi pretinde că sunteţi cineva.

Ei bine, nu sunteţi. Nici măcar nu v-aţi născut încă; sunteţi doar o potenţialitate. Nu sunteţi încă o împlinire, şi numai două persoane împlinite pot stabili o relaţie de cuplu. A stabili o relaţie de cuplu reprezintă unul din cele mai măreţe lucruri în viaţă. A stabili o relaţie înseamnă să iubeşti, să împărtăşeşti ceva cu altcineva. Dar înainte de a putea împărtăşi, trebuie să aveţi ceva de împărtăşit. Şi înainte de a putea iubi trebuie să fiţi plini de iubire, să debordaţi de iubire.

Două seminţe nu pot intra într-o relaţie una cu cealaltă; ele sunt închise. Două flori pot intra în relaţie, căci ele sunt deschise, îşi pot împărtăşi reciproc miresmele, pot dansa purtate de acelaşi vânt, în lumina aceluiaşi soare, îşi pot şopti şoapte de amor. Acest lucru nu este însă posibil pentru două seminţe. Seminţele sunt complet închise, nu au nicio fereastră către exterior; cum ar putea ele să comunice?

Şi exact aceasta este situaţia voastră. Omul se naşte ca o sământă; el poate să devină o floare, dar poate şi să nu devină. Totul depinde numai de voi, ce faceţi cu propria voastră viaţă. Totul depinde de creşterea voastră. Este o opţiune personală, şi trebuie să priviţi în faţă această opţiune în fiecare clipă. Fiecare moment reprezintă pentru voi o

intersecție.

Milioane de oameni iau decizia să nu crească. Ei rămân la stadiul de semințe, de potențialități. Ei nu devin niciodată o realitate propriu-zisă, nu cunosc ce este realizarea de sine, ce este actualizarea de sine, nu cunosc absolut nimic despre ființa lor. Continuă să trăiască goi, şi mor la fel de goi. Cum ar putea două goluri să stabilească o relație?

O relație vă expune în toată goliciunea voastră, în toată nuditatea, în toată urâțenia pe care o aveți. Pare mai sigur să păstrați distanța. Chiar şi cei îndrăgostiți păstrează de multe ori distanța, nu depăşesc anumite granițe pe care şi le impun reciproc şi sunt foarte atenți să nu-şi întoarcă spatele, căci nu se ştie ce se poate întâmpla. Ei sunt plini de granițe, pe care nu le încalcă niciodată, căci în interiorul lor se simt mai siguri. Da, şi aceasta este tot un fel de relație, dar nu de cuplu, ci de posesiune.

Soțul îşi posedă soția, soția îşi posedă soțul, părinții îşi posedă copiii, şi aşa mai departe. Dar a poseda nu înseamnă a fi într-o relație. De fapt, posesiunea distruge orice posibilitate de a stabili o relație.

Dacă vă aflați într-o relație, îl respectați pe celălalt, nu îl posedați. Relația presupune un mare respect reciproc, o mare apropiere de intimitatea celuilalt, până la suprapunerea totală. Şi totuşi, libertatea celuilalt nu este încălcată, astfel încât el sau ea poate rămâne un individ perfect independent. Relația este între „eu" şi „tu", nu între „eu" şi „cutare", este o suprapunere, o întrepătrundere, dar fără ca cele două părți să-şi piardă independența.

Kahlil Gibran spune: „Fiți ca doi piloni care susțin acelaşi acoperiş; dar nu începeți să-l posedați pe celălalt, lăsați-i să-şi păstreze independența. Susțineți însă acelaşi acoperiş, căci acoperişul este dragostea".

Doi îndrăgostiți susțin împreună ceva invizibil, dar de o imensă valoare: un fel de poezie a ființei, un fel de muzică auzită în cele mai profunde ascunzişuri ale existenței. Ei susțin împreună acest ceva, această armonie, dar continuă

să rămână independenți. Ei se expun reciproc, căci nu le este teamă. Ei ştiu cine *simt.* Ei îşi cunosc frumusețea interioară, parfumul interior. Nu au de ce să se teamă.

Dar de regulă teama există, căci oamenii nu au niciun parfum. Dacă ei s-ar expune în toată goliciunea lor, mirosul lor ar fi pestilențial, din cauza geloziei, mâniei, urii, desfrânării lor. Vouă vă lipseşte parfumul iubirii, rugăciunii, compasiunii.

Milioane de oameni s-au decis să rămână la stadiul de semințe. De ce? De vreme ce se pot transforma în flori şi pot dansa în vânt, sub soare şi sub lună, de ce preferă ei să rămână nişte biete semințe? Decizia lor nu este lipsită de temei. Sămânța este mai sigură decât floarea. Floarea poate fi distrusă foarte uşor; este suficientă o pală mai puternică de vânt, iar petalele ei au zburat. Sămânța nu poate fi distrusă la fel de uşor de către vânt, ea este mai protejată. Floarea este expusă, este un lucru delicat, şi i se pot întâmpla atâtea lucruri: poate veni o furtună, poate ploua cu găleata, soarele o poate usca, sau poate fi culeasă de primul vagabond. Floarea este într-un permanent pericol, ei i se pot întâmpla tot felul de lucruri rele. În schimb, sămânța este protejată; de aceea, milioane de oameni preferă să rămână la stadiul de sămânță. Da, dar să rămâi o sămânță înseamnă să rămâi mort, înseamnă să nu trăieşti deloc. Ea este într-adevăr protejată, dar este lipsită de viață. Moartea înseamnă siguranță, viața înseamnă nesiguranță. Cel care doreşte să trăiască cu adevărat trebuie să trăiască în mijlocul pericolului, al unui pericol constant. Cel care doreşte să cucerească cele mai înalte piscuri trebuie să-şi asume riscul de a cădea, sau de a aluneca în jos.

Cu cât este mai mare dorința de a creşte, cu atât este mai puternic pericolul asumat. Omul adevărat acceptă pericolul ca pe un stil de viață, ca pe aerul pe care îl respiră, pentru a putea creşte.

Mă întrebați: *„De ce este atât de dificil să stabileşti o relație de cuplu?”* Este dificil deoarece pur şi simplu nu existați încă.

Mai întâi trebuie să existați. Tot restul devine posibil abia mai apoi. Începeți prin a fi cineva.

Iisus a spus acelaşi lucru, în felul său: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu, şi tot restul va veni de la sine". Aceasta este o expresie învechită care afirmă acelaşi lucru: mai întâi existați, şi tot restul va veni de la sine.

Premisa de bază este aşadar existența. Dacă existați, curajul devine o consecință. Dacă existați, apare în mod firesc dorința de aventură, dorința de a explora, iar atunci când sunteți gata să explorați, puteți inclusiv să stabiliți o relație de cuplu. Relația de cuplu este o formă de explorare, explorarea conştiinței celuilalt, explorarea teritoriului său. Dar dacă doriți să explorați teritoriul altcuiva, va trebui să-i permiteți să facă acelaşi lucru cu teritoriul dumneavoastră. Nu poate fi vorba de un singur sens. De altfel, îl puteți lăsa pe celălalt să vă exploreze numai atunci când aveți ceva de oferit, vreo comoară în interiorul ființei dumneavoastră. Atunci, teama dispare. Atunci, invitația oaspeților se face din toată inima, atunci îi îmbrățişați, îi chemați, îi doriți în căminul dumneavoastră. Doriți ca ei să vadă ce ați descoperit în interiorul dumneavoastră, doriți să împărtăşiți cu ei această comoară.

Aşadar, începeți prin a exista, şi apoi veți putea stabili o relație de cuplu. Şi nu uitați, relația de suflet este ceva minunat. Ea reprezintă un fenomen complet diferit de o relație de cuplu. Aceasta din urmă este ceva mort, ceva fix, ceva care nu mai poate fi schimbat. Te căsătoreşti cu o femeie şi atingi un punct de saţietate. În continuare, lucrurile nu fac altceva decât să degenereze. Dacă ți-ai atins limita, nimic nu mai creşte. Râul a fost blocat şi s-a transformat într-un lac de acumulare. Relația de cuplu este ceva deja complet.

Relația de suflet este un proces. Evitați relațiile de cuplu, dar pătrundeți tot mai adânc în relațiile de suflet.

Eu pun accentul pe verbe, nu pe substantive; evitați cât mai mult cu putință substantivele. Atunci când vorbiți, acest

lucru este imposibil; dar atunci când vă trăiți viața, evitați-le, căci viața este ea însăşi un verb. Viața nu este un substantiv, ci înseamnă de fapt „trăire". La fel iubirea înseamnă de fapt „iubire (actul de a iubi)[21]", iar relația de suflet înseamnă „actul de a stabili o relație[22]". Cântecul nu este cântec, este cântare. Dansul nu este dans, este dansare.

Constatați această diferență şi savurați-o. Un dans este ceva complet, încheiat; ultimele atingeri s-au încheiat, acum nu mai este nimic de făcut. Orice este complet este mort. Viața nu cunoaşte un asemenea punct mort, de saţietate. Ea acceptă virgulele, dar nu şi punctele. Acceptă popasurile, dar nu şi destinațiile finale.

În loc să vă mai gândiți cum să stabiliți o relație, împliniți prima premisă: meditați, fiți, iar apoi relațiile vor apărea de la sine. Când cineva devine tăcut, beatific, când energiile se revarsă în afara lui, când el devine o floare, relațiile apar în mod natural. Nu este ceva care se învață, ci ceva care se petrece. El se leagă sufleteşte de alți oameni, de animale, de pomi, chiar şi de pietre.

De fapt, un asemenea om se află în relații cu ceilalți timp de 24 de ore pe zi. Dacă păşeşte pe pământ, el se află într-o relație intimă cu pământul; dacă înoată în râu, el se află într-o relație intimă cu apa râului, iar dacă priveşte stelele, el se află într-o relație intimă cu stelele şi cu cerul.

Nu este corect pusă problema unei relații cu cineva în particular. Dacă începeți să existați, atunci întreaga dumneavoastră viață va deveni o perpetuă relație, un cântec permanent, un dans continuu, o curgere neîntreruptă.

De aceea, meditați, descoperiți mai întâi cine sunteți, care este centrul dumneavoastră. Dacă nu puteți stabili o relație cu altcineva, stabiliți cel puțin o relație cu dumneavoastră înşivă. Aceasta este premisa de bază. Fără ea, nimic nu poate

[21] În original, Iove şi loving.
[22] În original, relationship şi relating.

fi posibil. Prin ea, nimic nu poate fi imposibil[23].

Vorbeşte-ne de partenerii noştri în viaţă, de soţii, soţiile şi cei pe care-i iubim. Când trebuie să perseverăm alături de un partener, şi când trebuie să abandonăm o relaţie, considerând-o lipsită de orice speranţe, chiar distructivă?

Relaţia de cuplu este unul din misterele lumii. Şi întrucât nu poate exista decât între două persoane, ea depinde de amândouă.

Ori de câte ori se întâlnesc doi oameni, este creată o nouă lume. Prin simpla lor întâlnire, un nou fenomen pătrunde în existenţă, un fenomen care nu a existat niciodată înainte, şi care îi va transforma şi îi va schimba pe cei doi.

Omul este una dacă nu se află într-o relaţie de cuplu, şi cu totul altceva dacă intră într-o relaţie de cuplu. Ceva nou s-a petrecut. Atunci când devine iubită, o femeie se transformă imediat. Atunci când devine iubit, un bărbat nu mai este acelaşi. Când se naşte un copil, puţini oameni realizează că nu numai el s-a născut, ci simultan s-a născut şi o mamă. Mama nu a existat înainte. Femeia a existat, dar nu mama. Iar o mamă este ceva complet nou.

Relaţia este creată de voi, dar pe de altă parte, ea vă creează la rândul ei pe voi. Se întâlnesc două persoane, ceea ce înseamnă că se întâlnesc două lumi. Nu este ceva simplu, ci ceva extrem de complex, poate cel mai complex lucru posibil. Fiecare persoană reprezintă o lume în sine, un mister complex, cu un trecut îndelungat şi un viitor etern.

La început, singurele care se întâlnesc sunt periferiile celor doi. Dar pe măsură ce relaţia devine mai profundă, mai intimă, mai apropiată, centrele celor doi ajung să se întâlnească. Atunci când centrele se întâlnesc, putem vorbi de iubire.

Când se întâlnesc doar periferiile, nu putem vorbi decât de nişte cunoştinţe. Atingi persoana din exterior, îi atingi limita,

[23] Canea înţelepciunii. Cap. 27.

deci nu poate fi mai mult decât o cunoştinţă. Foarte mulţi oameni îşi numesc cunoştinţele iubiţi/iubite. Ei greşesc amarnic. Iubirea nu poate fi o cunoştinţă.

Iubirea este ceva extrem de rar. Ca să întâlneşti centrul unei persoane este necesar să treci tu însuţi printr-o revoluţie, pentru că dacă doreşti să întâlneşti o persoană în centrul ei, va trebui să-i permiţi ei înşişi să îţi întâlnească centrul. Va trebui să devii extrem de vulnerabil, să fii complet deschis.

Este riscant. Să-i permiţi altcuiva să-ţi atingă centrul este ceva riscant, periculos, căci nu poţi şti dinainte ce îţi va face acea persoană. Şi nu poţi şti cum va reacţiona ea dacă îţi va cunoaşte toate secretele, tot ce era ascuns, după ce te vei expune complet. Ţi-e teamă. Aşa se explică de ce oamenii nu se deschid niciodată.

Noi avem parte doar de cunoştinţe, dar de multe ori credem că am atins iubirea. Periferiile noastre se întâlnesc, iar noi credem că ne-am întâlnit cu adevărat. Voi nu sunteţi tot una cu periferia voastră. De fapt, aceasta nu este altceva decât limita de la care vă terminaţi, doar gardul din jurul fiinţei voastre. Nu este tot una cu voi! Periferia este locul în care voi vă terminaţi şi unde începe lumea exterioară.

Chiar şi soţii şi soţiile care au trăit împreună foarte mulţi ani pot fi simple cunoştinţe. Este posibil ca ei să nu se fi întâlnit niciodată. Şi cu cât trăieşti mai mult alături de altcineva, cu atât mai tare uiţi de faptul că centrele voastre nu s-au întâlnit încă.

De aceea, primul lucru pe care trebuie să-l înţelegeţi este următorul: nu confundaţi iubirea cu o simplă cunoştinţă. Puteţi face dragoste cu altcineva, puteţi stabili o relaţie sexuală, dar până şi sexul este periferic. Până când centrele voastre se vor întâlni, sexul nu va fi altceva decât o întâlnire între două trupuri. Iar întâlnirea dintre două trupuri nu poate fi o întâlnire între două suflete. Sexul rămâne şi el la nivel de cunoştinţe, de cunoaşterea corporală, fizică, a celuilalt, dar nimic mai mult.

Voi nu-i puteți permite altcuiva să intre în centrul vostru decât dacă nu vă este teamă, dacă nu sunteți înfricoşați.

De aceea, eu afirm că există două feluri de a trăi. Una este orientată către teamă, cealaltă către iubire. Viața orientată către teamă nu poate conduce niciodată la relații profunde. Vă este teamă, aşa că nu-i puteți permite celuilalt să intre înlăuntrul vostru, să pătrundă în esența voastră cea mai intimă. Îi permiteți intrarea, dar numai până la un punct, dincolo de care ați pus ziduri groase.

Ființa orientată către iubire este o persoană religioasă. Ea nu se teme de viitor, nici de rezultate sau de consecințe, şi care trăieşte aici şi acum.

Rezultatele nu ar trebui să vă preocupe atât de mult. Aceasta este gândirea orientată către teamă. Nu vă mai gândiți la ce va ieşi din asta. Limitați-vă la momentul prezent şi acționați cu totalitatea ființei voastre. Nu calculați. Cei orientați către teamă calculează întotdeauna, planifică, fac aranjamente, îşi iau măsuri de precauție. Ei îşi risipesc astfel întreaga viață.

Se spune că un călugăr zen se afla pe patul de moarte. Când a simțit că i-a sosit ceasul, el le-a spus celor din jur că aceea era ultima sa zi de viață. Auzind acest lucru, discipolii şi prietenii săi au început să sosească de pretutindeni. Avusese multe iubite, aşa că au venit şi acestea. Oamenii se adunau de departe.

Auzind că maestrul său se află pe moarte, unul dintre discipolii săi mai vârstnici a fugit la piață. Un altul l-a întrebat: „Maestrul tău moare în coliba sa, iar tu te duci la piață?" Discipolul mai vârstnic i-a răspuns: „Ştiu că maestrului îi place o anumită prăjitură, aşa că mă duc să i-o cumpăr".

Era greu de găsit o asemenea prăjitură, căci nu mai era la modă, dar până la sfârşitul serii el a reuşit să facă rost de una. S-a întors apoi în fugă la colibă.

Toată lumea era îngrijorată, ca şi cum maestrul ar fi

aşteptat pe cineva. El îşi deschidea ochii şi privea, apoi îi închidea la loc. Când în sfârşit, discipolul său a sosit, el a spus: „Bravo, ai venit. Unde este prăjitura?" Discipolul i-a prezentat prăjitura, foarte fericit că maestrul său a întrebat de ea.

Muribund, maestrul a luat în mână prăjitura, şi cei de faţă au constatat că mâna sa nu tremura deloc. Cineva chiar l-a întrebat: „Eşti foarte bătrân şi eşti pe punctul de a muri. Cum se face că mâna nu îţi tremură deloc?"

Maestrul a răspuns: „Eu nu tremur niciodată, căci nu îmi este teamă de nimic. Corpul meu a îmbătrânit, dar eu am rămas tânăr, şi voi rămâne tânăr chiar şi atunci când corpul meu nu va mai fi".

După care a muşcat din prăjitură. Altcineva l-a întrebat: „Care este ultimul tău mesaj, Doamne? Vei pleca în curând. Ce ai dori ca noi să nu uităm niciodată?"

Maestrul a zâmbit şi a spus: „Ah, această prăjitură este delicioasă!"

Iată într-adevăr un om care a trăit aici şi acum. „Această prăjitură este delicioasă!" Chiar şi moartea i se părea irelevantă. Momentul care urmează este lipsit de semnificaţie. În acest moment, această prăjitură mi se pare delicioasă. Dacă puteţi trăi chiar în acest moment, în starea de prezent, de plenitudine, atunci puteţi iubi.

Iubirea este o floare rară. Ea nu înfloreşte decât uneori. Milioane şi milioane de oameni trăiesc în iluzia că sunt îndrăgostiţi. Ei cred că iubesc, dar asta este doar convingerea lor. Iubirea este o floare rară. Uneori, ea înfloreşte. Este atât de rară pentru că nu poate înflori decât acolo unde nu există teamă, unde nu a existat niciodată teamă. Asta înseamnă că iubirea nu poate apărea decât la cineva foarte religios, de o mare spiritualitate. Sexul este posibil pentru toată lumea, a face cunoştinţă cu altcineva este posibil pentru toţi, dar nu şi iubirea.

Când nu-ţi e teamă, nu ai nimic de ascuns, aşa că te poţi

deschide şi poţi elimina orice ziduri. Atunci, îi poţi invita pe ceilalţi să pătrundă în inima ta. Dar nu uitaţi, dacă îi permiţi altcuiva să pătrundă în inima ta foarte profund, celălalt îţi va permite şi el sau ea să pătrunzi în inima sa, căci deschiderea interioară creează încredere. Dacă ţie nu ţi-e teamă, nici celor din jur nu le va mai fi.

În iubirea voastră, teama este întotdeauna prezentă. Soţul se teme de soţie, soţia se teme de soţ. Îndrăgostiţii se tem întotdeauna unii de ceilalţi. Aceasta nu este iubire, este doar un aranjament între două persoane care depind una de cealaltă, care se luptă, se exploatează, se manipulează, se controlează, se domină, se posedă reciproc – dar nu este iubire.

Dacă îi veţi permite iubirii să apară în viaţa voastră, atunci nu veţi mai avea nevoie de rugăciune, nici de meditaţie, nici să mergeţi la biserică sau la templu. Dacă iubiţi cu adevărat, puteţi uita complet de Dumnezeu, căci iubirea vă va conduce singură către meditaţie, către rugăciune, către Dumnezeu. Totul se va petrece de la sine. Asta vroia Iisus să spună prin afirmaţia: „Dumnezeu este iubire”.

Dar iubirea este dificilă. Trebuie mai întâi să renunţaţi la teamă. Şi cel mai ciudat lucru este că vă este atât de teamă, dar nu aveţi nimic de pierdut.

Kabir este cel care a afirmat primul: „Mă uit la oameni. Le este atât de teamă, dar nu înţeleg de ce, căci nu au nimic de pierdut”. Şi tot el a adăugat: „Parcă ar fi un om gol, dar care nu se duce niciodată la râu să facă o baie, fiindcă se teme: unde îşi va usca apoi hainele?” Aceasta este exact situaţia în care vă aflaţi. Sunteţi goi, fără haine, dar nu sunteţi preocupaţi decât de hainele voastre.

Ce aveţi de pierdut? Nimic. Acest corp va fi luat cândva de moarte. Înainte ca acest lucru să se producă, dăruiţi-l iubirii. Tot ce aveţi vi se va lua. Înainte de a vă fi luate, de ce nu împărtăşiţi toate aceste lucruri? Aceasta este singura manieră în care le puteţi poseda. Dacă puteţi dărui şi împărtăşi, deveniţi stăpânul lor. Ele vă vor fi oricum luate.

Nimic nu poate rămâne cu voi de-a pururi. Mai devreme sau mai târziu, moartea va distruge totul.

De aceea, dacă îmi urmați corect spusele, lupta se va da între moarte şi iubire. Dacă veți învăța să dăruiți, moartea nu va mai exista pentru dumneavoastră. Înainte să vi se poată lua ceva, l-ați dăruit, l-ați făcut cadou. În acest fel, veți transcende moartea.

Un îndrăgostit nu poate cunoaşte moartea. Pentru un om care nu iubeşte, fiecare clipă înseamnă moarte, căci fiecare moment smulge ceva de la el. Corpul său se degradează, el pierde tot timpul câte ceva. Iar mai devreme sau mai târziu moartea îl va asalta, şi atunci totul va fi anihilat.

Ce este teama? De ce vă temeți atât de tare? Chiar dacă lumea ar şti totul despre voi şi ați fi ca o carte deschisă, de ce să vă temeți? Ce rău v-ar putea face acest lucru? Toate acestea nu sunt decât prejudecăți, condiționări pe care vi le-a impus societatea, care vă fac să vă ascundeți. Să vă autoprotejați, să fiți constant în alertă de gradul zero, căci toată lumea este un potențial duşman şi orice om este împotriva voastră.

Nimeni nu este împotriva voastră! Chiar dacă simțiți că cineva este împotriva voastră, nici chiar acesta nu vi se împotriveşte cu adevărat, căci toată lumea se gândeşte la sine, nu la voi. Nu aveți de ce să vă temeți. Este important să realizați acest lucru înainte să puteți stabili o relație adevărată. Nu aveți nimic de care să vă temeți.

Meditați asupra acestor cuvinte, iar apoi lăsați-i pe ceilalți să pătrundă în ființa voastră. Nu mai creați bariere, deveniți un pasaj veşnic deschis, nu mai puneți lacăte, nu mai blocați porțile. Abia atunci, iubirea va deveni posibilă şi pentru voi.

Ori de câte ori se întâlnesc două centre apare iubirea. Ea este un fenomen alchimic, la fel ca atunci când se întâlnesc oxigenul şi hidrogenul, iar din întâlnirea lor se naşte ceva nou, apa. Degeaba aveți la dispoziție numai hidrogen sau numai oxigen, dacă vă este sete, acestea nu vă vor fi de niciun folos. Puteți avea oricât de mult oxigen, sau oricât de

mult hidrogen, setea voastră nu va dispărea.

Ori de câte ori se întâlnesc două centre se naşte ceva nou. În cazul oamenilor, acest lucru nou este iubirea. Ea este ca şi apa, satisface setea de care suferă atâtea vieţi. Când vă stingeţi setea, deveniţi subit mulţumit. Acesta este un semn vizibil de iubire. Deveniţi satisfăcut, căci aţi realizat totul. Nu mai există nimic altceva care să vă împlinească; sunteţi deja împlinit. Aţi atins ţelul. Nu mai există un alt ţel; v-aţi împlinit destinul. Sămânţa s-a transformat într-o floare.

Mulţumirea profundă este semnul vizibil al iubirii. Ori de câte ori o persoană este cu adevărat îndrăgostită, ea simte o mulţumire profundă. Iubirea nu poate fi văzută, dar mulţumirea, satisfacţia profundă din jurul îndrăgostitului, din privirea lui, din respiraţia lui, din însăşi fiinţa lui, da.

O să rămâneţi poate surprinşi, dar iubirea elimină dorinţele, căci acestea sunt un semn al nemulţumirii. Nu poţi dori decât ceea ce nu ai. Dorinţa apare din credinţa că dacă veţi avea ceva, vă veţi găsi mulţumirea. Ea se naşte din nemulţumire.

Acolo unde există iubire, iar cele două centre s-au întâlnit şi au fuzionat, se naşte o nouă calitate alchimică: mulţumirea. Este ca şi cum întreaga existenţă s-ar fi oprit, nu mai există nicio mişcare. Momentul prezent devine atunci unicul moment care contează. Şi atunci, veţi ajunge şi voi să spuneţi: „Ah, această prăjitură este delicioasă!” Nici chiar moartea nu mai înseamnă nimic pentru cel care iubeşte.

De aceea afirm eu că iubirea vă va face lipsiţi de dorinţe. Renunţaţi la teamă, fiţi deschişi. Lăsaţi un alt centru să se întâlnească cu centrul vostru. Acest lucru vă va permite să renaşteţi pe o altă vibraţie existenţială. Această vibraţie nouă vă va spune: „Iată-L pe Dumnezeu”. Dumnezeu nu este un motiv de ceartă, el este un motiv de împlinire, un sentiment de plenitudine.

Mulţi dintre voi au observat probabil că ori de câte ori omul este nemulţumit, el simte nevoia să-l conteste pe Dumnezeu. Ori de câte ori el este nemulţumit, întreaga lui

ființă simte nevoia să spună: „Nu există Dumnezeu”. Ateismul nu s-a născut din logică, ci din nemulțumire. Evident, pot fi emise şi raționamente pe această temă, asta este altceva. Mulți nu vor spune că sunt atei fiindcă sunt nemulțumiți. Ei vor spune: „Nu există Dumnezeu, iar eu am dovezi în acest sens”. Dar adevărul este altul.

Dacă eşti mulțumit, întreaga ta ființă simte nevoia să spună: „Dumnezeu există”. Subit, simți acest lucru! Întreaga existență se transfigurează, devine divină. Dacă apare iubirea, pentru prima oară apare şi sentimentul că existența este divină şi că totul în jur este o binecuvântare. Dar pentru ca acest lucru să devină posibil, multe lucruri trebuie mai întâi distruse. Este necesar să distrugeți toate barierele pe care le-ați creat în jurul vostru.

Faceți din iubire *sadhana* voastră, disciplina voastră interioară. Nu vă gândiți la ea ca la ceva frivol. Nu îngăduiți ca ea să devină doar o preocupare a minții, sau doar o satisfacție a trupului. Transformați-o în căutarea dumneavoastră interioară, şi lăsați-vă ajutați de partenerul sau de partenera dumneavoastră.

Cei care au auzit despre Tantra ştiu că aceasta afirmă: „Dacă îți poți găsi un partener de cuplu, un prieten, bărbat sau femeie, dispus să călătorească împreună cu tine către centrul interior, să urce împreună cu tine către cea mai înaltă culme a relației, atunci această relație va deveni meditativă. Atunci, ea vă va permite amândurora să atingeți relația de cuplu supremă. Atunci, celălalt devine o simplă poartă”.

Lăsați-mă să vă explic. Dacă iubeşti o persoană, primul lucra care dispare este periferia ei, forma sa. Intri atunci într-un contact din ce în ce mai intim cu ceea ce este fără formă, cu interiorul ei. Forma devine ceva vag, iar mai devreme sau mai târziu dispare. Dacă pătrunzi şi mai mult în profunzimile ei, chiar şi acest individ lipsit de formă începe să dispară şi să se topească. Atunci, pentru tine se deschide poarta către lumea de dincolo. Acel individ particular s-a dovedit astfel a fi

doar o poartă, o deschidere. Şi astfel, prin iubitul sau iubita ta, tu poți descoperi divinul.

Omul are nevoie de atâtea ritualuri religioase tocmai pentru că este incapabil de iubire. Ritualurile sunt doar nişte substitute, şi nici acestea prea reuşite…

Prima lumină va veni însă întotdeauna de la un individ, nu de la un ritual exterior. Este dificil să intri în contact cu ceea ce este universal. Acesta este atât de mare, de vast, de nesfârşit. De unde să începi? Prin ce poartă ai putea pătrunde în interiorul lui? Poarta este individul, dar pentru a o deschide, trebuie să vă îndrăgostiți de el.

Nu transformați această relație într-o luptă. Ea nu trebuie să fie decât o invitație. Lăsați-l pe celălalt să pătrundă în interiorul ființei voastre, fără nicio condiție. Subit, el (sau ea) va dispărea, iar Dumnezeu vi se va revela. Dacă nici iubitul sau iubita dumneavoastră nu poate deveni divin, atunci nimic altceva din această lume nu va putea. Şi atunci, toată această vorbărie despre religie devine un nonsens.

Acelaşi lucru se poate petrece cu un copil, chiar şi cu un animal, cu câinele dumneavoastră. Dacă puteți intra într-o relație profundă cu un câine, minunea se poate produce, câinele poate deveni divin! Deci nu este doar un proces care se poate petrece între un bărbat şi o femeie. Aceasta este una din cele mai profunde surse ale divinității, la care puteți avea acces natural, şi ea poate veni de pretutindeni. Secretul constă în a-i permite celuilalt să pătrundă în interiorul ființei voastre până la esența ultimă a acesteia.

Dar voi continuați să vă amăgiți. Voi credeți că iubiți, şi atunci, iubirea nu mai poate apărea, căci oriunde există iubire, toate celelalte porți sunt închise. Faceți eforturi suplimentare. Urmăriți să descoperiți în celălalt adevărata ființă, cea care se ascunde. Nu fiți naivi. Un individ este un mister atât de profund încât oricât de adânc ați pătrunde în interiorul lui, el se va dovedi nesfârşit.

Dar noi ne plictisim repede unii de alții, căci ne limităm la contactul dintre periferii.

Citeam odată o anecdotă: cică un bărbat era foarte bolnav şi a încercat tot felul de „patii”, dar nimic nu l-a ajutat. Atunci, el s-a dus la un hipnotist, iar acesta i-a dat un fel de *mantra,* i-a spus să repete continuu: „Nu sunt bolnav”. Timp de cel puţin 15 minute în fiecare dimineaţă şi 15 minute în fiecare seară el trebuia să repete: „Nu sunt bolnav, sunt sănătos”. Chiar şi în timpul zilei, ori de câte ori îşi amintea de ea, el trebuia să repete *mantra.* După câteva zile, omul a început într-adevăr să se simtă mai bine. După câteva săptămâni, el s-a vindecat complet.

Atunci, i-a spus soţiei sale: „E un miracol! Mă întreb dacă nu ar trebui să mă duc la hipnotist să îi solicit să mai facă un miracol... Căci în ultima vreme nu am mai avut aproape deloc apetit sexual, iar relaţia noastră sexuală aproape că a încetat. Nu mai am deloc dorinţă”. Fericită, soţia i-a răspuns: „Du-te!”, căci se simţea foarte frustrată.

Bărbatul s-a dus aşadar din nou la hipnotist. Când s-a întors acasă, soţia l-a întrebat: „Ce *mantra*, ce sugestie ţi-a dat de această dată?” Dar bărbatul nu a vrut să-i spună. După câteva săptămâni, apetitul sexual i-a revenit într-adevăr. El a început să simtă din nou dorinţa sexuală. Soţia lui era foarte uimită. Ea a continuat să insiste să afle care era sugestia, dar bărbatul ei se limita să râdă şi nu-i spunea nimic. De aceea, într-o dimineaţă, pe când bărbatul ei se afla în baie şi îşi făcea meditaţia, ea a tras cu urechea, încercând să audă ce spunea. Şi iată ce a auzit: „Ea nu este soţia mea. Ea nu este soţia mea. Ea nu este soţia mea”.

Noi considerăm întotdeauna că persoanele de lângă noi ni se cuvin. Dacă soţia ni se cuvine, gata, relaţia s-a sfârşit. Dacă soţul ni se cuvine, relaţia dispare. Aventura dispare. Celălalt devine un simplu obiect, o marfă. El nu mai este un mister care trebuie cercetat, nu ne mai oferă nimic nou.

Totul moare odată cu vârsta. Periferia este întotdeauna bătrână, iar centrul este întotdeauna tânăr. Periferia nu poate rămâne nouă, căci ea îmbătrâneşte în permanenţă, se

învecheşte. Centrul rămâne însă de-a pururi proaspăt şi tânăr. Sufletul nu poate fi un copil, apoi un adult, şi în sfârşit un bătrân.

El rămâne veşnic proaspăt. El nu are vârstă. Nu aveți decât să experimentați, indiferent dacă sunteți tânăr sau bătrân. Închideți ochii şi încercați să simțiți cum este centrul vostru: tânăr sau bătrân? Veți descoperi că centrul nu este niciuna nici alta. El este întotdeauna nou, nu se învecheşte niciodată. De ce? Simplu: pentru că centrul nu aparține dimensiunii temporale.

În timp, totul îmbătrâneşte. Nici nu s-a născut bine omul că trupul lui începe deja să îmbătrânească. Copilul a făcut deja o săptămână... Asta înseamnă că el este mai bătrân cu o săptămână. Au trecut deja şapte zile, iar el s-a mai apropiat cu un pas de moarte. Mişcarea omului se face întotdeauna către moarte, mai devreme sau mai târziu el va muri.

Tot ceea ce apare în timp îmbătrâneşte. Chiar în clipa în care a pătruns în dimensiunea temporală, el a îmbătrânit deja. Corpul vostru este bătrân, periferia voastră este veche. Cum ar putea fi ea veşnic îndrăgostită? Centrul vostru este însă veşnic tânăr, mereu proaspăt. Dacă veți putea intra în contact cu el, iubirea va deveni pentru voi o descoperire de fiecare clipă. Iar atunci, luna de miere nu se va mai termina niciodată. Atunci când se termină, nici măcar nu se poate vorbi de o lună de miere; ați avut cel mult parte de o aventură, de o cunoştință oarecare.

Şi un alt lucru pe care nu ar trebui să-l uitați: atunci când ceva nu merge bine într-o relație de cuplu, voi îl învinovățiți întotdeauna pe celălalt. El este unicul responsabil. Această atitudine distruge orice posibilitate a unei creşteri ulterioare.

Amintiți-vă în permanență că voi sunteți unicii responsabili. Schimbați-vă pe voi înşivă. Eliminați din ființa voastră acele calități care creează necazuri. Faceți din iubire o cale către autotransformare.

La cursurile pentru agenți de vânzare, aceştia sunt învățați un lucru: „Clientul are întotdeauna dreptate”. La fel ar trebui

să gândiți şi voi: „Celălalt are întotdeauna dreptate, eu sunt întotdeauna cel care greşeşte”.

Aşa simt adevărații îndrăgostiți. Dacă ceva nu este în regulă în relația lor, ei se gândesc că ei înşişi sunt de vină. Şi fiecare dintre ei gândeşte la fel. Şi astfel, lucrurile evoluează, centrele lor se deschid, iar hotarele fuzionează.

Dacă sunteți însă convinşi că celălalt este de vină, atunci vă închideți față de el. Iar el crede la rândul lui că dumneavoastră sunteți de vină. Gândurile sunt contagioase. Dacă vă gândiți că celălalt este de vină, chiar dacă nu o spuneți cu voce tare, chiar dacă îi zâmbiți şi îi demonstrați declarativ că nu credeți aşa ceva... el simte, din gesturile dumneavoastră, din ochii dumneavoastră, din fața dumneavoastră. Chiar dacă sunteți un mare actor şi puteți lua orice expresie facială doriți, subconştientul dumneavoastră va continua să trimită semnale: „Tu eşti de vină!” Iar dacă îi transmiteți celuilalt că el este de vină, el va începe să simtă că dumneavoastră sunteți de vină.

Pe această bază, relația este distrusă, iar oamenii se închid unii față de ceilalți. Dacă dumneavoastră afirmați că celălalt este de vină, el va începe să se apere, şi astfel apare blocajul.

Nu uitați: în iubire, voi sunteți întotdeauna vinovații, în acest fel, relația se poate deschide, iar celălalt va începe să simtă la fel. Noi suntem cei care creează sentimentele în ceilalți. Când doi îndrăgostiți sunt aproape unul de celălalt, gândurile lor trec de la unul la altul. Chiar dacă nu spun nimic, chiar dacă stau în tăcere, ei comunică.

Limbajul a fost creat pentru cei care nu iubesc; în cazul celor care iubesc, adevăratul limbaj este tăcerea. Ei comunică fără să-şi spună nimic.

Dacă adoptați iubirea ca *sadhana,* nu mai afirmați niciodată că celălalt este de vină. Gândiți-vă mai bine că undeva, ceva este greşit în dumneavoastră, şi încercați să renunțați la acel ceva.

Nu va fi deloc uşor, căci egoul se va opune cu vehemență. Va fi dificil, căci vă va răni mândria. În acest fel, nu îl veți

mai putea domina pe celălalt, nu îl veți mai putea poseda. Nu vă veți mai simți puternic posedându-l. Acest procedeu vă va distruge egoul; de aceea este atât de dificil.

Dar distrugerea egoului este chiar obiectivul, țelul final. Pe orice cale ați dori să vă apropiați de lumea interioară – fie că este vorba de iubire, de meditație, de Yoga, de rugăciune – țelul este întotdeauna acelaşi: distrugerea egoului, renunțarea la el.

Iubirea permite acest lucru foarte uşor. Şi totul este atât de natural! Iubirea este religia naturală[24].

Atunci când mă aflu într-o relație, simt adeseori că mă pierd şi încep să mă simt închisă. Ce aş putea face?

Aceasta este una dintre problemele fundamentale ale iubirii. Orice îndrăgostit trebuie să se confrunte cu ea; nimeni nu cunoaşte răspunsul la această întrebare de la naşterea sa. Problema apare lent, foarte gradat, dar cu cât apare mai repede, cu atât mai bine, căci fiecare om are nevoie de propriul său spațiu, de propria sa intimitate. În cazul celor îndrăgostiți, călcarea acestui teritoriu pare foarte naturală, căci ei nu se mai simt separați, nu mai gândesc în termeni de „eu" şi „tu", ci în termeni de „noi"…

Din păcate, acest „noi" este un fenomen foarte rar întâlnit. Din când în când, pentru câteva momente, îndrăgostiții ajung la acel punct în care cuvântul capătă o semnificație reală, în care se poate spune „noi", în care „eu" şi „tu" dispar cu desăvârşire, se topesc unul în celălalt, în care granițele se suprapun. Dar aceste momente sunt foarte rare, şi nimeni nu ar trebui să creadă că li se cuvin de la sine. Niciun cuplu nu poate rămâne „noi" timp de 24 de ore pe zi, dar orice îndrăgostit are această pretenție, dând astfel naştere la foarte multe suferințe care nu sunt neapărat necesare.

Atunci când vă apropiați cu adevărat, voi deveniți una, dar aceste momente sunt foarte rare şi foarte prețioase; ele ar

[24] Calea mea: Calea norilor albi, Cap. 7.

trebui prețuite ca atare, dar nimeni nu ar trebui să încerce să le transforme într-o continuitate absolută. În acest fel, ele nu pot fi decât distruse, şi întreaga lor frumusețe se pierde. După ce momentul magic dispare, gata! Ați devenit din nou „eu” şi „tu”.

Dumneavoastră aveți propriul dumneavoastră spațiu. Iubitul sau iubita dumneavoastră are spațiul lui/ei. Fiecare ar trebui să respecte spațiul intim al celuilalt, fără să încerce să calce în el. Dacă îl încălcați, îl veți răni pe celălalt, îi veți distruge individualitatea. Şi atâta timp cât vă iubeşte, el vă va tolera în spațiul lui. Dar toleranța nu este ceva foarte frumos. Dacă totul ajunge să se rezume la toleranță, mai devreme sau mai târziu celălalt va ajunge să dorească să se răzbune pe dumneavoastră. El nu vă va putea ierta, iar resentimentele sale se vor acumula – astăzi, mâine, poimâine... I-ați încălcat intimitatea de o mie şi una de ori, dar şi când va exploda...

Aşa se explică de ce partenerii de cuplu se ceartă mereu. Certurile lor au la bază această încălcare continuă a teritoriului lor secret. Iar dacă dumneavoastră interferați cu spațiul lui, va încerca şi el să interfereze cu spațiul dumneavoastră, şi amândoi vă veți simți mizerabil.

Spre exemplu, el se simte foarte fericit, iar dumneavoastră vă simțiți foarte singură, pentru că nu-i puteți împărtăşi fericirea. Vă simțiți atunci ca şi cum ați fi înşelată. „El de ce este fericit?” în viziunea dumneavoastră, amândoi ar trebui să fiți fericiți, sau niciunul. Uneori, este posibil ca acest lucru să se producă, dar alteori, este la fel de posibil ca el să fie fericit, iar dumneavoastră nu, sau invers. Trebuie să înțelegeți că celălalt are tot dreptul să fie fericit pe cont propriu, independent de fericirea dumneavoastră, oricât de mult v-ar durea acest lucru. Ați vrea să participați la fericirea lui, dar nu puteți. Dacă insistați, nu veți reuşi decât să-i distrugeți şi lui fericirea... astfel încât veți pierde amândoi, căci dacă i-ați distrus odată fericirea, atunci când dumneavoastră veți fi fericită va avea şi el grijă să facă la fel.

Şi astfel, încetul cu încetul, în loc să deveniți prieteni, vă transformați în duşmani…

Premisa de bază a iubirii este libertatea absolută acordată celuilalt.

Dacă el este fericit, bucurați-vă, doar este fericit. Dacă puteți participa şi dumneavoastră la fericirea lui, foarte bine. Dacă nu, lăsați-l în pace. Dacă el este trist şi puteți participa la tristețea lui, foarte bine. Dacă nu puteți participa şi vă vine să cântați, atunci lăsați-l în pace. Nu încercați să-l trageți după dumneavoastră. Acordați-i spațiul de care are nevoie, în acest fel, între voi se va naşte treptat un anumit respect reciproc. Această formă de respect reprezintă întotdeauna fundamentul templului iubirii[25].

[25] Nu privi înainte de a face saltul, Cap. 22.

Capitolul 8
MATERNITATEA

Vrei să ne vorbeşti despre responsabilitatea de a fi părinte, în cazul unei femei?

Să devii mamă este una din cele mai mari responsabilități din lume. Lumea este plină de nebuni, pe băncile psihiatrilor, în spitalele de nebuni, sau în afara spitalelor de nebuni. Dacă veți pătrunde adânc în nevrozele umanității o veți descoperi întotdeauna pe mamă, căci sunt prea multe femei care doresc să fie mame, dar nu ştiu cum să o facă. Dacă relația dintre mamă şi copil este greşită, întreaga viață a copilului va merge pe un curs greşit, căci ea reprezintă primul său contact cu lumea, prima sa relație. Tot ceea ce urmează se sprijină pe acest fundament. Dacă primul pas este greşit, tot restul va fi un continuu şir de greşeli.

O femeie ar trebui să devină mamă în cunoştință de cauză. Nu există responsabilitate mai mare decât statutul de mamă.

Din această perspectivă, bărbații sunt mai puțin afectați, căci ei nu îşi pot asuma responsabilitatea de a fi mame. Numai femeile o pot face. De aceea, deveniți mame, dar nu cădeți în iluzia că puteți fi cu uşurință o mamă numai pentru că sunteți femeie. Aceasta este o greşeală cumplită!

Să fii mamă este o mare artă, şi ea trebuie învățată. De aceea, începeți să învățați despre ea! Sunt câteva lucruri pe care aş dori să vi le comunic şi eu în această direcție:

Mai întâi de toate, nu-l tratați niciodată pe copil ca şi cum v-ar aparține, ca şi cum l-ați poseda. Gândiți-vă că Dumnezeu s-a folosit de dumneavoastră ca de un vehicul, astfel încât copilul a putut veni pe lume, dar el nu este proprietatea dumneavoastră. Iubiți-l, dar nu-l posedați niciodată. Dacă o mamă începe să-şi posede copilul, ea îi

distruge viața. Copilul începe să se simtă ca un prizonier. Mai mult, ea îi distruge personalitatea şi caracterul, îl transformă într-un obiect. Numai un obiect poate fi posedat: puteți poseda o casă, dar nu o persoană. Aşadar, aceasta este prima lecție, şi trebuie să fiți pregătită pentru ea. Atunci când copilul vine pe lume, trebuie să îl puteți saluta ca pe o ființă independentă, ca pe o persoană cu drepturi depline, nu ca pe un copil care vă aparține.

În al doilea rând, tratați întotdeauna copilul ca şi cum ar fi un om mare. Nu-l tratați niciodată ca pe un copil. Arătați-i cel mai profund respect. Dumnezeu v-a ales să-i fiți gazdă. El a intrat în ființa dumneavoastră în calitate de oaspete. Copilul este foarte fragil, neajutorat. Este foarte greu să respectați un copil. Este în schimb foarte uşor să-l umiliți. Umilirea lui derivă din faptul că fiind neajutorat, el nu poate face nimic împotriva dumneavoastră, nu poate reacționa.

Tratați copilul cu cel mai mare respect, ca pe un adult. Dacă îl veți respecta, nu veți mai încerca să-i impuneți propriile dumneavoastră idei. În general, nu trebuie să-i impuneți nimic. Acordați-i toată libertatea, îndeosebi libertatea de a explora lumea exterioară. Ajutați-l să devină din ce în ce mai puternic în explorarea acestei lumi, dar nu-i dați directive. Dăruiți-i energie, protecție, securitate, împliniți-i nevoile, dar ajutați-l să plece tot mai departe de dumneavoastră şi să exploreze lumea exterioară.

Evident, atunci când vorbim de libertate, aceasta include şi dreptul de a greşi. Este foarte greu pentru o mamă să înțeleagă că libertatea acordată copilului nu trebuie să se rezume numai la libertatea de a face bine. El are nevoie şi de libertatea de a face prostii, de a greşi. Pentru ca să devină conştient, inteligent, nu trebuie să-i dați copilului porunci; în fond, nimeni nu le respectă, dar copilul va învăța să fie ipocrit. De aceea, dacă vă iubiți cu adevărat copilul, nu-l forțați niciodată, în niciun fel, să devină un ipocrit.

În al treilea rând, nu vă luați după moralitatea oficială, după religie, după cultură, ascultați numai de glasul naturii.

Tot ce este natural este bun, chiar dacă uneori vi se pare foarte greu să acceptați acest lucru. Şi vă este atât de greu să acceptați tocmai pentru că dumneavoastră nu ați fost crescută după principiile naturale. Părinții dumneavoastră nu v-au crescut cu iubire, cu artă. Ați crescut cum ați apucat. Nu repetați aceeaşi greşeală. Aşadar, vă va fi de multe ori greu să acceptați anumite lucruri...

Spre exemplu, orice copil mic începe la un moment dat să se joace cu organele sale sexuale. Tendința naturală a mamei este să-l împiedice, căci a fost învățată că acest lucru este greşit. Chiar dacă simte că nimic nu este greşit în asta, dacă de față mai este cineva prezent ea se simte stânjenită. N-aveți decât să vă simțiți stânjenită! Aceasta este problema dumneavoastră. Copilul nu are nicio vină. Chiar dacă ar fi să vă pierdeți respectabilitatea în societate, pierdeți-o, dar nu interferați cu naturaleţea copilului. Lăsați natura să-şi urmeze cursul firesc. Rolul dumneavoastră este exclusiv de a facilita planul naturii, în niciun caz de a direcționa natura. Dumneavoastră aveți rostul de a fi de ajutor.

Acestea sunt cele trei aspecte asupra cărora am dorit să insist. Meditați asupra lor. Înainte de naşterea copilului, meditați cât de mult puteți asupra acestor lucruri.

Atâta vreme cât copilul se află în pântecul dumneavoastră, orice ați face, vibrația dumneavoastră îl va afecta. Dacă sunteți mânioasă, stomacul dumneavoastră va începe să emită pe vibrația mâniei; copilul va simți imediat. Dacă sunteți tristă, stomacul dumneavoastră va emana o vibrație tristă; copilul se va deprima şi el.

Copilul depinde în totalitate de dumneavoastră. Starea lui este tot una cu starea dumneavoastră de spirit. Deocamdată, el nu are nici cea mai mică independență. Atitudinea dumneavoastră este atitudinea lui. De aceea, încetați certurile, nu mai fiți mânioasă. Tocmai de aceea spuneam că să fii o mamă este cea mai mare responsabilitate între toate. Este nevoie de multe sacrificii.

În timpul lunilor de sarcină trebuie să fiți foarte, foarte

atentă. Copilul dumneavoastră este mai important decât orice altceva. Dacă cineva vă insultă, acceptați insulta, dar nu vă înfuriați. Mai bine spuneți-vă în sinea dumneavoastră: „Sunt însărcinată, iar copilul meu este mai important decât să mă înfurii pe tine. Acest episod va trece, iar după câteva zile nici măcar nu-mi voi mai aminti cine m-a insultat şi ce am făcut. În schimb, copilul meu va trăi în această lume cel puțin 70-80 de ani. El este un proiect cu adevărat important". Dacă vă ajută, puteți nota aceste lucruri într-un jurnal. După ce copilul se va naşte, vă veți putea înfuria, dar nu acum. Deocamdată, repetați-vă tot timpul în minte: „Sunt însărcinată, nu pot să mă enervez; acest lucru nu îmi este permis". Este ceea ce eu numesc înțelegere senzorială.

Gata cu tristețea, cu ura, cu certurile cu partenerul de cuplu. Amândoi trebuie să vă gândiți la copil. Dacă a apărut un copil, niciunul dintre voi nu mai contează atât de mult; el capătă întâietate. Căci se va naşte o nouă viață... şi ea va fi fructul produs de voi.

Dacă mânia, ura, conflictele pătrund în mintea copilului încă de la început, îi veți face din viață un iad, un infern. El va suferi intens. În acest caz, ar fi mai bine să nu aduceți pe lume copii. De ce să aduceți pe cineva într-o lume a suferinței? Şi aşa există mult prea multă suferință în această lume...

Mai întâi de toate, aducerea pe lume a unui copil este o afacere extrem de riscantă. Dar dacă doriți cu adevărat să vă asumați acest lucru, cel puțin aduceți pe lume un copil complet diferit de restul lumii, care să nu se simtă din start mizerabil, care, dimpotrivă, să ajute această lume să se bucure puțin mai mult, să devină puțin mai bună. Dați naştere unui copil care să-i dăruiască lumii râsul său, iubirea lui, o viață frumoasă.

De aceea, în toată perioada cât sunteți însărcinată, adoptați o atitudine de sărbătoare. Dansați, cântați, ascultați muzică, meditați, iubiți. Fiți cât mai blândă. Nu faceți nimic în pripă, în tensiune. Încetiniți complet ritmul. În casa

dumneavoastră va veni un mare oaspete, aşa că pregătiți-vă să-l întâmpinați cum se cuvine[26].

Cum să fac să-mi îndeplinesc cât mai bine îndatoririle de mamă?

Nu vă gândiți la statutul de mamă ca la o îndatorire. Mai devreme sau mai târziu, orice femeie are tendința de a se gândi că are o datorie, dar atunci dispare ceva de o imensă valoare. Relația s-a rupt. Gândiți-vă la statutul de mamă ca la o sărbătoare. Copilul este un cadou de la Dumnezeu. Respectați-vă copilul, nu vă limitați doar la afecțiune. Dacă nu există respect, iubirea devine posesivă. Dacă există însă respect, cum l-ați mai putea poseda?

Nimeni nu poate poseda ceva ce respectă. Însăşi ideea de posesiune este ireverențioasă, urâtă. A poseda o persoană înseamnă a o reduce la statutul de obiect. Iar dacă un copil devine posesiunea dumneavoastră, atunci el se transformă într-o povară, într-o îndatorire care trebuie împlinită, iar mama îl va teroriza toată viața pe copil spunându-i cât de multe a făcut ea pentru el.

O mamă adevărată nu va vorbi niciodată despre cât de multe a făcut ea pentru copilul ei; mai mult, ea nici măcar nu va simți că face ceva. Pentru ea, îngrijirea copilului este o bucurie, şi îi este chiar recunoscătoare pentru acest lucru. Aşa cum spuneam, odată cu naşterea copilului se naşte şi *mama.* Pe de o parte, putem vorbi de o naştere a copilului, pe de altă parte, de naşterea unei calități noi, aceea de mamă. Copilul o transformă enorm pe femeie. El îi dăruieşte ceva prin chiar naşterea lui. Femeia nu mai este aceeaşi odată ce a născut. Există o imensă diferență între o femeie şi o mamă.

De aceea, fiți plină de iubire, plină de respect, şi ajuta ți-vă copilul să crească fără să deveniți un obstacol în calea dezvoltării lui. Trebuie să fiți conştientă de importanța acestui lucru încă de la început. Nu repetați greşelile

[26] Binele nu este de vânzare, Cap. 6.

părinților dumneavoastră numai pentru că așa ați învățat de la mama dumneavoastră. Este foarte ușor să repetați aceleași greșeli, pentru că singura sursă de la care ați învățat cum să fiți mamă a fost chiar mama dumneavoastră, și veți avea tendința de a-i repeta comportamentul. Nu o faceți. Uitați tot ce ați învățat de la mama dumneavoastră. Fiți absolut originală. Ascultați de nevoile copilului și răspundeți-i cu o viziune nouă, nu cu prejudecăți.

Dăruiți-i iubire, dar nu-l constrângeți la o anumită structură prestabilită. Dăruiți-i iubire, dar nu și un caracter. Dăruiți-i iubire, dar fără să-i afectați în vreun fel libertatea. Nimeni nu pare să se gândească la faptul că un copilaș atât de mic are totuși dreptul la libertate; dacă nu o faceți acum, când o veți face? Mâine va fi încă prea mic, poimâine...? De fapt, majoritatea mamelor nu cred niciodată că pruncul lor este suficient de mare pentru a fi complet liber. Absolut niciodată. Căci distanța dintre ele și copilul lor rămâne întotdeauna aceeași. Dacă l-au făcut la vârsta de 20 de ani, orice vârstă ar atinge copilul, diferența dintre el și mamă va fi întotdeauna de 20 de ani. De aceea, urmăriți să-i acordați copilului dumneavoastră chiar din acest moment libertatea și respectul pe care le merită.

Chiar dacă plânge uneori, nu trebuie să vă îngrijorați. Lăsați-l să plângă puțin, să vadă cum este. Nu trebuie să vă repeziți imediat și să-l ridicați în brațe, la fel cum nu trebuie să-l răsfățați și să-i faceți orice pe plac. Această atitudine de răsfăț este frecvent confundată cu iubirea, dar de fapt ea interferează cu libertatea copilului. Este posibil ca el să nu aibă nevoie de lapte; uneori, copiii plâng pur și simplu. Lor le place să plângă, căci deocamdată este singura cale prin care se pot exprima. Ei nu au încă un alt limbaj decât pe acesta: plânsul. Lăsați-i să plângă, nu este nimic rău în asta. Plânsul este maniera prin care ei încearcă să stabilească o punte de comunicare cu lumea exterioară. Nu încercați imediat să-i consolați, să-i alăptați. În cazul în care copilului nu-i este foame, alăptatul este ca un fel de drog pentru el.

Mamele se folosesc adeseori de sânii lor ca de un drog. Mm? Copilul începe să sugă, uită de plâns şi adoarme. Pare confortabil, dar i-aţi încălcat în acest fel teritoriul. Dacă vedeţi că nu vrea lapte, că nu-i este foame, lăsaţi-l în pace, nu insistaţi. În acest fel, mai târziu el nu va avea nevoie de o terapie primală. Adulţii care apelează la terapia primală sunt cei care nu au fost lăsaţi să plângă atunci când erau copii mici.

Permiteţi-i totul copilului şi lăsaţi-l să simtă că este el însuşi. Interveniţi din ce în ce mai puţin peste el şi lăsaţi-l să devină din ce în ce mai mult el însuşi. Ajutaţi-l, hrăniţi-l, dar lăsaţi-l să crească singur. Chiar dacă simţiţi că greşeşte, nu sunteţi dumneavoastră cea chemată să-l judece. Asta este opinia mea. Cine ştie, poate că nu greşeşte decât în viziunea dumneavoastră plină de prejudecăţi.

Copilul nu se naşte în această lume pentru a urma opiniile dumneavoastră. Şi este foarte uşor să-i impuneţi aceste opinii, căci el este neajutorat. Supravieţuirea lui depinde de dumneavoastră; el este nevoit să vă asculte. Dacă îi spuneţi: „Nu fa asta”, el va trebui să se oprească, chiar dacă simţea că nu făcea ceva rău şi chiar dacă îi plăcea ceea ce făcea, căci ar fi prea riscant pentru el să se opună.

O mamă adevărată îi permite copilului ei atât de multă libertate încât chiar dacă el doreşte să treacă peste părerea ei, ea îi permite acest lucru. Este suficient dacă îi explicaţi: „Uite, aceasta este părerea mea; nu este bine ce faci, dar poţi să faci ceea ce vrei!” Lăsaţi-l să înveţe din propria sa experienţă. Numai în acest fel se va putea maturiza; în caz contrar, el va rămâne copilăros, aşa cum sunt atâţia adulţi astăzi. Ei cresc ca vârstă, dar nu şi în planul conştiinţei. Ei pot ajunge la vârsta de 50 de ani, dar mintea lor rămâne la stadiul de 10-11 ani. Vârsta mentală medie a celor mai mulţi dintre oameni este de 13 ani. Creşterea lor se opreşte la această vârstă, şi să nu uităm că aceasta este doar o medie ponderată, care îi include în calculul ei şi pe cei ca Albert Einstein, Iisus, Buddha. Rezultă că există foarte mulţi

oameni care nu depăşesc vârste mentale de 7-8 ani. Asemenea oameni nu mai cresc niciodată, ei nu sunt în stare decât să-i urmeze pe alții.

Dăruiți-le copiilor iubirea dumneavoastră, împărtăşiți-le experiența dumneavoastră, dar nu le impuneți niciodată nimic. În acest fel, ei vor creşte şi se vor transforma în adulți frumoşi[27].

Când am născut primul meu copil, am simțit că parcă m-aş fi născut din nou. Ce ne poți spune despre naşterea mei mame?

Ori de câte ori se naşte un copil, odată cu el se naşte şi o mamă. Înainte ea nu era decât o femeie obişnuită; prin naştere, ea a devenit o mamă. Pe de o parte se naşte copilul, pe de altă parte se naşte mama. Iar o mamă este ceva complet diferit de o femeie. Există între ele o deosebire, întreaga lor existență capătă o calitate diferită. Înainte, femeia a fost o soție, o iubită, dar dintr-o dată, acest lucru nu mai este deloc important. După ce a născut un copil, în viața ei a intrat ceva nou. Ea a devenit o mamă.

Aşa se explică de ce atâția bărbați se tem de copii. Lor nu le plac copiii, căci odată cu ei în relația lor de cuplu apare un al treilea element; el nu numai că apare, dar devine rapid elementul central. După ce naşte, femeia nu mai este niciodată la fel ca înainte, cea pe care o ştia; devine cineva diferit. Dacă îi mai doreşte iubirea, bărbatul trebuie să devină la fel ca un fiu pentru ea, căci femeia care a devenit mamă nu mai poate fi niciodată femeia de dinainte. Ea s-a transformat, nu mai ai ce să-i faci. Singurul lucru pe care îl mai poate face bărbatul este să-i devină un fel de fiu. Este singura manieră în care el îi mai poate capta iubirea, căci aceasta este orientată acum numai către copilul ei[28].

[27] Nu privi înainte de a face saltul, Cap. 30.
[28] Sămânța de muştar: Evanghelia mea preferată despre Iisus, Cap. 18.

Atunci când o femeie devine mamă, în viața ei se întâmplă ceva de o semnificație covârşitoare. Pentru ea, este ceva aproape similar cu o renaştere. Dacă nu are o imaginație foarte vie, bărbatului îi este aproape imposibil să înțeleagă ce se petrece. El îşi poate face o idee vagă numai dacă a creat el însuşi ceva, o poezie, o pictură, sau altceva. După ce creează un poem, poetul devine subit foarte fericit. Nimeni altcineva decât el nu poate înțelege ce s-a întâmplat prin actul său de creație. Pentru el, poemul nu este un simplu poem. El s-a născut după o mare agitație interioară, şi a pus la punct multe lucruri în interiorul lui.

Şi totuşi, un poem nu înseamnă aproape nimic prin comparație cu naşterea unui copil de către o femeie. Din această perspectivă, poemul este doar un poem. După ce s-a născut, gata, a murit. Atâta vreme cât s-a aflat în interiorul poetului, el a fost viu; în momentul în care expresia sa a luat formă, el devine precum o piesă de mobilier. Îl poți atârna de un perete. Îl poți arunca la gunoi, sau poți face orice cu el, căci el nu mai trăieşte.

Când femeia dă însă naştere unui copil, ea dă naştere unei vieți. Atunci când priveşte în ochii copilului, ea priveşte în propria ei ființă. Când copilul începe să crească, ea creşte împreună cu el[29].

Of, acest maraton nebun, dulce, complet solicitant şi epuizant din punct de vedere fizic, dar încântător totuşi, numit maternitate... De când acest foc de artificii a venit printre noi – acum aproape doi ani – nu am mai avut parte de o singură noapte de somn neîntrerupt, nici măcar de o singură zi de odihnă. Nimic nu mi se pare mai important decât să fiu prezentă pentru el, deşi uneori sunt atât de neîndemânatică, şi totul este atât de tensionat şi de obositor. Ce găsiți amuzant în acest lucru? Ajutor!

Să dai naştere unui copil este una, şi să fii o mamă este cu

[29] Ieşiți de pe calea pe care mergeți, Cap. 3.

totul altceva. Orice femeie poate da naştere unui copil; fenomenul este destul de simplu. Dar să fii mamă este o mare artă, este ceva care necesită o mare înțelegere.

Dai naştere unei ființe umane: iată cel mai măreț act de creație între toate!

Femeia trece prin cele nouă luni de agonie şi extaz. Când scapă de sarcină, munca ei nu s-a terminat! De fapt, ea abia a început; abia după ce copilul se naşte începe adevăratul efort. Când se naşte, orice copil este un om primitiv, un barbar; el este un animal, o sălbăticiune. Mama este cea chemată să-l civilizeze, să-i ofere cultură, o educație, să-l învețe cum să trăiască, cum să devină un om adevărat. Aceasta este într-adevăr o mare operă.

Nu uitați aşadar că munca dumneavoastră nu s-a încheiat odată cu naşterea, ci dimpotrivă, abia a început. Bucurați-vă! Ați creat ceva de o imensă valoare, ați dat naştere unei vieți, acum trebuie să o protejați. Niciun sacrificiu nu este suficient de mare pentru o asemenea operă.

În al doilea rând, nu vă luați rolul de mamă prea în serios, căci puteți distruge copilul. Seriozitatea dumneavoastră poate fi distructivă. Considerați totul un joc. Aceasta nu vă diminuează cu nimic responsabilitatea, dar ea nu trebuie să se transforme în rigiditate. Jucați-vă cu copilul dumneavoastră ca şi cum ați cânta la un instrument muzical. Respectați partitura cu toată seriozitatea, dar lăsați-vă îmbătată de muzică. Nu uitați de partea personală a interpretării. Dacă deveniți prea serioasă, copilul va fi afectat de seriozitatea dumneavoastră şi va deveni rigid, va fi schilodit. Nu-l împovărați prea tare; nu vă gândiți să faceți din el un om măreț. Atunci când spun că realizați o mare operă, mă refer la dumneavoastră, nu la copil. Ajutând copilul să crească frumos, să devină un buddha, veți deveni dumneavoastră înşivă mama unui buddha. Copilul nu vă va datora nimic, dar vă veți face dumneavoastră înşivă o mare bucurie. Prin intermediul copilului, viața dumneavoastră va căpăta un parfum anume.

Copilul este o şansă pentru dumneavoastră, o şansă dată de Dumnezeu.

Cele două capcane în care puteți cădea sunt următoarele: fie să neglijați copilul, obosită de el, fie să vă luați rolul prea în serios, să plasați asupra lui o povară prea mare, să-i creați o obligație. Ambele variante sunt greşite. Ajutați copilul, dar pentru propria dumneavoastră bucurie sufletească. Şi nu vă gândiți niciodată că el vă datorează ceva. Dimpotrivă, fiți recunoscătoare că el v-a ales pe dumneavoastră să-i fiți mamă. Lăsați spiritul dumneavoastră matern să înflorească prin el.

Dacă spiritul matern va înflori în dumneavoastră, îi veți fi de-a pururi recunoscătoare copilului.

Evident, vor fi sacrificii, dar ele trebuie făcute... cu seninătate. Numai atunci se poate vorbi de sacrificiu. În caz contrar, nu poate fi vorba de niciun sacrificiu. Cuvântul „sacrificiu" provine de la „sacru". Când un act este comis cu bucurie, el devine sacru. Când este comis fără bucurie, este doar o datorie împlinită, şi orice datorie este ceva urât, nu are nimic sacru în ea.

Copilul este o mare şansă pentru dumneavoastră. Meditați asupra ei, pătrundeți adânc în ea. Nu veți mai găsi niciodată şansa unei implicări atât de profunde, de altfel, nici nu există o relație mai profundă decât cea dintre copil şi mama lui. Nici chiar cea dintre soț şi soție, dintre iubit şi iubită... Nimic nu se poate compara cu relația dintre mamă şi copilul ei, căci copilul a trăit nouă luni în pântecele mamei sale, fiind una cu ea.

Mai devreme sau mai târziu, copilul va deveni un individ separat de mama sa, dar la un nivel profund subconştient, cei doi rămân profund legați.

În cazul în care copilul dumneavoastră va deveni un buddha, dumneavoastră veți fi cea care va beneficia de pe urma lui; dacă el va creşte şi va deveni un om frumos sufleteşte, dumneavoastră veți fi cea care va beneficia de pe urma lui, căci copilul va rămâne întotdeauna legat de

dumneavoastră. Separația nu se produce decât la nivel fizic, cea spirituală nu se rupe niciodată.

Mulțumiți-i lui Dumnezeu! Maternitatea este o binecuvântare[30].

Ce ne poți spune despre calitățile materne ale unei femei?

Buddha spunea: „Ce dulce e să fii mamă". De ce? Să dai naştere unui copil nu înseamnă să fii mamă. De altfel, există milioane de mame pe pământ, dar prea puțină blândețe. De fapt, dacă îi veți întreba pe psihologi, ei vă vor spune contrariul. Ei vor spune că singura problemă de pe pământ care trebuie rezolvată este cea a mamei.

Singura patologie de care suferă milioanele de oameni este relația lor cu mama. Această afirmație nu este gratuită, ea a fost făcută de psihologi după 50-60 de ani de cercetări pe zeci de mii de pacienți. Toate bolile au un singur element comun: ele au fost transmise de la mamă la copil.

Există oameni care se tem de femei, şi dacă te temi de femei nu le poți iubi. Cum s-ar putea naşte iubirea din teamă? Dar de ce vă temeți de femei? Deoarece v-ați trăit întreaga copilărie temându-vă de mama voastră. Ea v-a supravegheat în permanență, v-a hărțuit adeseori. V-a spus tot timpul să faceți cutare, dar să nu faceți cutare, evident, pentru propriul dumneavoastră bine. V-a schilodit, a distrus o sumedenie de lucruri care vă aparțineau. A făcut din voi nişte clovni, căci v-a spus tot timpul ce aveți de făcut. Indiferent dacă v-a plăcut sau nu, dacă ați fost de acord sau nu, ați fost nevoiți să faceți ce spunea ea. Şi erați atât de neajutorați... supraviețuirea voastră depindea de ea, aşa că trebuia să o ascultați. În acest fel, ea v-a condiționat. Iar acum, pornind de la frica de mama voastră, ați ajuns să vă temeți de femei.

Milioane de soți sunt ținuți sub papuc pentru simplul motiv că în copilărie, mamele lor erau prea puternice pentru

[30] Mergeți fără picioare, zburați fără aripi şi gândiți fără minte.

ei. Situația prezentă nu are nimic de-a face cu soția bărbatului; el nu face altceva decât să își proiecteze mama asupra soției sale. Soția nu este decât o ediție revizuită a mamei. El nu se aşteaptă la altceva din partea soției decât a avut parte din partea mamei. Pe de o parte, se simte terorizat de ea; pe de altă parte, aşteaptă de la soție lucruri imposibile pentru ea, căci soția nu este tot una cu mama sa. Şi astfel, el se simte frustrat. Şi cum ar mai putea să facă dragoste cu soția sa?

Un băiat care a fost într-adevăr dominat de mama sa, care a fost redus la o obedienţă totală, nu va putea face niciodată dragoste cu o femeie, căci de îndată ce se va apropia de ea, va deveni impotent din punct de vedere psihologic. Cum ai putea face dragoste cu mama ta? Este imposibil.

Aşa se explică de ce atâția bărbați devin impotenți față de soțiile lor, dar numai față de ele. Alături de prostituate ei nu se simt deloc impotenți. Pare ciudat: de ce nu se simt ei impotenți şi față de prostituate? Pentru simplul motiv că ei nu se pot gândi la mama lor ca la o prostituată; acest lucru este imposibil. Mama lor, o prostituată? Prostituția este o lume aparte. În schimb ei își proiectează mama asupra soțiilor lor. Soția devine astfel doar un ecran. Ei ar vrea ca soția să aibă grijă de ei ca de un copilaş, iar dacă ea refuză, se simt ofensați.

În lume există mii de oameni nevrotici şi psihopați din cauza mamelor lor.

Iar Buddha spunea. „Ce dulce e să fii mamă". Probabil că se referea la altceva. În niciun caz nu putea avea în vedere o mamă evreică! Desigur, nu se referea nici la simplul act al naşterii, căci prin el o femeie nu devine automat o mamă dulce. Spiritul matern este un fenomen complet diferit. El este ceva absolut uman, care transcende total animalitatea. El nu are nimic de-a face cu biologia. El este iubire, iubire pură, iubire necondiționată.

Atunci când o mamă iubeşte necondiționat – şi numai o mamă poate iubi necondiționat – copilul învață fericirea de a

fi iubit necondiționat. El devine astfel capabil să iubească el însuşi necondiționat. Iar a iubi necondiționat înseamnă a fi religios.

Pentru o femeie, acest lucru este cel mai uşor lucru din lume, pentru că ea este pregătită în mod natural pentru el. Devenind mamă, ea se află la limita transcenderii biologiei. Poți fi o mamă chiar şi fără să dai naştere unui copil. Poți fi o mamă pentru toată lumea. Îți poți manifesta spiritul matern față de un copac, față de un animal. El este o calitate înnăscută (dar potențială) a femeii.

Spiritul matern înseamnă să fii capabil să iubeşti necondiționat, să iubeşti pe cineva pentru simpla bucurie a iubirii, să ajuți pe cineva să crească pentru simpla fericire de a şti că l-ai ajutat să crească.

De pildă, un terapeut autentic este o mamă. Dacă nu dispune de spirit matern, atunci nu este un terapeut adevărat, ci doar un profesionist care exploatează oamenii, profitând de suferința lor. Un terapeut autentic este o mamă. El este ca un pântec pentru pacientul său. Salvându-l, el îi oferă acestuia o nouă naştere, o nouă filă, curată, pe care acesta îşi poate rescrie viața de la început.

Asta înțeleg eu atunci când vorbesc despre „psihologia unui buddha". Aceasta este adevărata terapie. Un maestru este un terapeut adevărat; însăşi prezența lui este terapeutică. El te înconjoară cu iubirea şi cu sfaturile lui înțelepte la fel ca o mamă. El este ca un nor care te înconjoară de pretutindeni, din toate părțile, în toate dimensiunile, la fel ca o mamă[31].

[31] Dammapadha: Calea lui Buddha: Vol. 9, Cap. 7.

Capitolul 9
DESPRE FAMILIE ŞI DESPRE CONTROLUL NAŞTERILOR

De mii de ani, familia a fost unitatea socială de bază, şi totuşi, atunci când vorbeşti de lumea cea nouă, tu te îndoieşti de valabilitatea ei. Ce propui în locul ei?

Omul a depăşit necesitatea familiei. Utilitatea familiei nu mai este de actualitate, ea şi-a trăit traiul. Familia este una din cele mai vechi instituții, astfel încât numai oamenii cei mai sensibili îşi pot da seama de faptul că ea a murit deja. În ceea ce îi priveşte pe ceilalți, va mai trece mult timp înainte ca ei să-şi dea seama că familia a murit.

Familia şi-a făcut datoria. În noul context, ea nu mai este relevantă, îndeosebi pentru umanitatea care tocmai s-a născut.

Familia a fost o instituție deopotrivă bună şi rea. Ea a fost de folos – omul a supraviețuit grație ei – dar a făcut şi foarte mult rău, căci a corupt mintea umană. În trecut nu exista însă alternativă, omul nu avea de ales. Familia a fost un rău necesar. Nu acelaşi lucru va fi însă valabil şi în viitor. Viitorul va putea adopta stiluri alternative.

În viziunea mea, viitorul nu se va derula în structuri fixe; vor exista mereu mai multe stiluri alternative. Dacă vor exista oameni care vor prefera să alcătuiască împreună o familie, nimeni nu li se va opune. Dar procentul acestora va fi foarte mic.

Există şi la ora actuală pe pământ familii – foarte rare, nu mai mult de 1% – care sunt foarte armonioase, extrem de benefice pentru cei care le alcătuiesc, care favorizează creşterea, în care nu există nicio autoritate, nicio capcană, niciun fel de posesivitate; în care copiii nu sunt distruşi, în

care soțul nu încearcă să-şi distrugă soția, în care soția nu încearcă să-şi distrugă soțul; în care există iubire şi există libertate; familii alcătuite de oameni care se simt bine împreună, care sunt uniți de fericirea lor, nu de alte motivații, în care nu există niciun fel de politică. Da, asemenea familii au existat dintotdeauna pe pământ, şi mai există şi astăzi. Pentru aceşti oameni nu este necesară niciun fel de schimbare. Ei vor putea trăi şi în viitor în familii clasice.

Dar în ceea ce priveşte marea majoritate a oamenilor, familia este mai degrabă ceva îngrozitor. Întrebați-i pe psihanalişti, iar ei vă vor spune că: „Toate tipurile de boli mentale apar ca urmare a existenței familiilor. Toate tipurile de psihoze, de nevroze, apar ca urmare a existenței familiilor. Familiile sunt cele care dau naştere unor ființe umane extrem de bolnave”[32].

Familia este rădăcina tuturor nevrozelor. Este important să înțelegem structura psihologică a familiei, şi ce se întâmplă cu conştiința umană din cauza ei.

Mai întâi, familia condiționează copilul să accepte o anumită ideologie religioasă, anumite dogme politice, o anumită filosofie de viață, o anumită teologie. Iar copilul este atât de inocent, atât de vulnerabil, astfel încât poate fi cu uşurință exploatat. El nu poate spune nu, nici măcar nu ştie că ar putea spune nu, şi chiar dacă ar putea spune nu, el nu ar face-o, căci este mult prea dependent de familia sa, dependent la modul absolut. El este atât de neajutorat încât este nevoit să fie de acord cu dogmele impuse de familia sa, oricât de prosteşti ar fi acestea. Familia nu-l ajută pe copil să cerceteze el însuşi, să îşi pună întrebări; ea îi oferă credințe de-a gata, iar aceste credințe sunt sinonime cu otrava pentru mintea sa. După ce copilul este sufocat de credințe şi prejudecăți, capacitatea sa de cercetare este paralizată, aripile sale sunt tăiate. La vârsta când devine capabil să

[32] Sufiții: poporul aflat pe cale, Vol. 2, Cap. 12.

cerceteze singur cum stau lucrurile, mintea sa este atât de condiționată încât nu va mai putea scăpa de prejudecățile sale, astfel încât cercetările pe care le va face nu vor putea fi autentice. Orice lucru nou ar căuta, el va porni întotdeauna de la o concluzie a priori. El nu va mai căuta decât dovezi pentru a demonstra concluzia la care a ajuns deja, subconştient. În acest fel, el va deveni incapabil să descopere adevărul.

Acesta este unul din motivele pentru care există atât de puțini buddha în această lume. Principala cauză este familia. De altfel, orice copil se naşte ca un buddha, el vine pe pământ cu potențialul de a atinge conştiința supremă, de a descoperi adevărul, de a trăi o viață în beatitudine. Dar familia distruge aceste trei dimensiuni, făcând din existența sa ceva extrem de plat.

Orice copil se naşte pe pământ cu o inteligență prodigioasă, dar familia sa face din el un om mediocru, căci nu este deloc uşor să trăieşti alături de un copil inteligent. El se îndoieşte, este sceptic, încearcă să afle singur cum stau lucrurile, este neascultător şi rebel. Şi orice familie îşi doreşte un copil ascultător, gata să-şi urmeze părinții, gata să-i imite. De aceea, sămânța inteligenței trebuie distrusă chiar de la bun început, trebuie arsă complet, astfel încât să nu existe nicio posibilitate ca din ea să răsară ceva.

Este de-a dreptul un miracol faptul că au existat câțiva oameni – precum Zarathustra, Iisus, Lao Tse, Buddha – care au reuşit să scape de condiționarea familială. Ei reprezintă marile culmi ale conştiinței, dar de fapt orice copil se naşte cu aceeaşi calitate potențială.

99% din oameni ar putea deveni la fel ca Buddha, dacă nu ar fi condiționați de familiile lor. Familiile permit creşterea unor creştini, mahomedani, hinduşi, jainişti sau budişti, dar nu a unor Buddha, Mahavira, Mohamed, sau Iisus. Acest lucru nu este posibil într-o familie. Mohamed s-a revoltat împotriva mediului în care a crescut el, Buddha s-a revoltat împotriva mediului în care a crescut el, Iisus s-a revoltat

împotriva mediului în care a crescut el. Toți aceştia au fost mari rebeli, iar familia este instituția care se opune cel mai tare spiritului rebel.

Umanitatea trece astăzi printr-una din cele mai dificile etape. Va trebui să ne decidem dacă dorim să trăim în conformitate cu trecutul, sau dacă dorim să trăim un nou stil de viață. Eu cred că ce a fost, a fost de ajuns! Am încercat structurile trecutului, iar acestea au dat greş. A venit timpul să depăşim acest trecut şi să creăm un nou stil de viață pe pământ[33]32.

În ceea ce mă priveşte, eu cred că cel mai bun dintre stilurile alternative de viață este viața în comun.

Viața în comun înseamnă să trăieşti într-o familie lichidă. Copiii aparțin comunității, adică tuturor. Într-o asemenea societate, proprietatea personală nu mai există, deci nici egoul personal. Un bărbat poate trăi alături de o femeie, dar numai pentru că amândoi au ales acest stil de viață, pentru că se simt bine împreună. În momentul în care ei simt că iubirea a dispărut, nu se agață unul de celălalt, ci îşi iau rămas bun cu recunoştință, rămânând de-a pururi prieteni. Apoi se apropie de alte persoane. În trecut, singura problemă mai serioasă erau copiii.

În viața în comun, copiii aparțin comunității, ceea ce schimbă radical lucrurile în bine. Ei vor avea astfel ocazia să trăiască alături de tot felul de oameni. La ora actuală, copilul trăieşte numai alături de mama sa şi de tatăl său. Timp de mulți ani de zile, mama sa şi tatăl său sunt singurele arhetipuri umane pentru el. Nu este de mirare că el începe să-şi imite părinții.

Imitându-şi părinții, copiii continuă să perpetueze aceleaşi boli de care au suferit şi părinții lor. Ei devin nişte copii la indigo. Acest proces este extrem de distructiv, dar copiii nu au ce altceva să facă; ei nu au nicio altă sursă de informație.

Dacă o sută de oameni trăiesc în comun, membrii de sex

[33] Philosophia Ultima, Cap. 3.

masculin ai comunității vor fi mult mai mulți, la fel ca şi membrii de sex feminin; copilul va avea astfel mult mai multe posibilități, îşi va putea îmbogăți mult mai mult ființa. De pildă, el va vedea mult mai multe tipuri de femei, nu doar unul singur. Este extrem de distructiv să-ți faci o singură idee despre arhetipul feminin, căci de-a lungul întregii tale vieți nu vei mai căuta decât acest arhetip unic, întruchipat de mama ta. Dacă te-ai îndrăgostit de o femeie, fii atent! Există toate şansele să fi găsit pe cineva apropiat de mama ta, şi exact de acest lucru ar trebui să te fereşti cel mai tare!

Orice copil este supărat pe mama sa. Mama trebuie să-i interzică multe lucruri, ea trebuie să spună nu – acest lucru nu poate fi evitat. Chiar şi o mamă bună trebuie uneori să spună nu, să-i interzică anumite lucruri. De aceea, copilul este mânios. El îşi urăşte mama, dar în acelaşi timp o şi iubeşte, căci ea reprezintă supraviețuirea lui, sursa lui de viață şi de energie. El îşi urăşte şi îşi iubeşte mama simultan.

Acest tipar se imprimă astfel în subconştientul lui. Bărbatul care iubeşte o femeie, o va urî în acelaşi timp. El nu are de ales, căci îşi va căuta întotdeauna, subconştient, mama. Acelaşi lucru se petrece şi între femei şi tată. Întreaga lor viață este o continuă căutare a unui soț care să semene cu tatăl lor.

Tatăl nu este însă singura persoană din lume; lumea este mult mai amplă. De fapt, chiar dacă femeia şi-ar regăsi tatăl, ea nu va fi mai fericită. Ea nu poate fi fericită decât cu un iubit, nu cu tatăl ei. Nici bărbatul nu poate fi fericit cu mama lui, pe care o cunoaşte deja, la care nu mai are nimic de explorat. Orice formă de familiaritate aduce cu sine plictiseala. Oamenii caută întotdeauna ceva nou, dar nu au niciun tipar al noului.

Dacă ar trăi la comun, copilul şi-ar îmbogăți mult sufletul. El ar cunoaşte mult mai multe femei, mult mai mulți bărbați, şi nu ar mai fi dependent de două persoane.

Familia creează în voi o obsesie, şi orice obsesie se împotriveşte umanității voastre. Chiar dacă tatăl tău se

ceartă cu altcineva şi constaţi imediat că nu are dreptate, nu ai ce face, trebuie să fii de partea lui. La fel cum oamenii spun: „Bună-rea, ţara mea e ţara mea!”, voi afirmaţi acelaşi lucru despre familia voastră: „Bun sau rău, e tatăl meu. Mama mea e mama mea, trebuie să fiu de partea ei”. În caz contrar, ar însemna să-ţi trădezi familia.

Familia vă învaţă deci să fiţi nedrepţi, să acţionaţi cu dublă măsură. Vezi că mama ta greşeşte atunci când se ceartă cu o vecină, dar nu ai ce face, trebuie să-i ţii partea. Acest lucru te învaţă să fii nedrept în viaţă. Traiul în comun nu ataşează copilul de o singură familie; el va fi mai liber, mai cinstit, mai puţin obsedat. În plus, va primi iubirea din mai multe surse. El va simţi astfel că viaţa înseamnă să iubeşti.

Familia vă învaţă mai degrabă să fiţi în conflict cu societatea, cu celelalte familii. Familia vă impune monopolul sentimentelor. Ea vă cere să fiţi pentru ea şi împotriva tuturor. Trebuie să fiţi în serviciul familiei, să luptaţi pentru numele şi faima ei. Ea vă învaţă ce este ambiţia, conflictul, agresiunea. Traiul în comun v-ar fi învăţat să fiţi mai puţin agresivi, să vă înţelegeţi mai bine cu lumea, tocmai pentru că aţi fi cunoscut atâţia oameni.

Tocmai de aceea, mi-am propus să creez aici o asemenea comunitate, în care toţi să fie prieteni cu ceilalţi. Nici chiar soţii şi soţiile nu ar trebui să fie decât prieteni. Căsnicia lor ar trebui să fie o simplă înţelegere între cei doi parteneri, o decizie de a trăi împreună pentru că se simt fericiţi împreună. În clipa în care cel puţin unul dintre ei crede că fericirea a dispărut, ei se pot separa. Neexistând nicio căsătorie, divorţul nu va fi necesar. Oamenii vor trăi spontan.

Trăind în suferinţă, omul se obişnuieşte treptat cu aceasta. Nu toleraţi niciodată, nici măcar pentru o singură clipă, nicio formă de suferinţă. Poate că în trecut v-aţi simţit bine trăind alături de un anumit bărbat, poate că a fost plăcut, dar dacă fericirea a dispărut, atunci trebuie să-l părăsiţi. Pentru aceasta nu este deloc nevoie să fiţi distructivă şi mânioasă, nici să purtaţi povara remuşcărilor, căci în ceea ce priveşte

iubirea nu se poate face nimic altceva.

Iubirea este precum o briză. Ea vine... Dacă este prezentă, este prezentă. Apoi dispare, iar dacă a dispărut, a dispărut, nu mai ai ce-i face.

Iubirea este un mister, nu poate fi manipulată. Ea nici nu ar trebui să fie manipulată, legalizată, forțată, în nici un fel de circumstanțe.

La comun, oamenii vor trăi împreună din simpla dorință de a se bucura reciproc unii de alții, fără alte motivații. Când această bucurie dispare, ei se despart. E puțin trist, dar nu au ce face. Nostalgia trecutului va mai dăinui o vreme în mintea lor, dar trebuie să se despartă. Au această datorie, unul față de celălalt, să nu trăiască în suferință, căci foarte ușor suferința poate deveni o obișnuință. Ei se despart cu inima grea, dar fără resentimente, şi îşi caută un alt partener.

În viitor, căsătoria va dispărea, dar odată cu ea va dispărea şi divorțul. Viața va deveni astfel mai curgătoare, oamenii vor avea mai multă încredere în ea. Credința lor în misterele vieții va fi mai mare decât cea în claritatea legii, ei vor crede mai mult în viață decât într-un tribunal, în poliție, în preot, în biserică.

Iar copiii le vor aparține tuturor, ei nu vor mai trebui să poarte insigna familiei. Comunitatea va avea grijă de ei.

Acesta va fi cel mai revoluționar pas în istoria umanității, traiul în comune care să aibă la bază adevărul, cinstea, încrederea reciprocă, şi renunțarea gradată la lege.

Într-o familie, iubirea dispare mai devreme sau mai târziu. De multe ori, ea nu există nici măcar la început. Mii 1 te căsătorii sunt aranjate, pentru cu totul alte motive decât iubirea, de pildă banii, puterea, prestigiul. Copiii care se nasc dintr-o asemenea căsnicie nu se nasc din iubire, ci din obligație. Ei nu se nasc ca o oază, ci ca un deşert. Această atmosferă de lipsă de iubire care există în casă îi împietreşte, îi face să fie lipsiți de iubire. Ei învață primele lecții despre viață de la părinții lor, iar cum aceştia sunt lipsiți de iubire şi

se ceartă tot timpul, ei învață ce este ura, gelozia şi mânia. Şi astfel, ei nu văd decât fața urâtă a părinților lor.

Speranțele lor sunt distruse de la bun început. Ei nu pot crede că iubirea va apărea în viața lor, de vreme ce nu a apărut în viața părinților tor. în plus, mai văd şi alte familii, părinții prietenilor lor. Copiii sunt foarte receptivi; ei văd tot ceea ce îi înconjoară, tot ceea ce se petrece în jurul lor. Văzând că nu există nici o posibilitate de iubire, ei încep să creadă că iubirea nu este altceva decât poezie, că ea nu există decât în mintea poeților, a vizionarilor, că iubirea este imposibilă în viața de zi cu zi. Şi dacă apuci să-ți bagi această idee în subconştient, atunci iubirea nu mai are cum să apară în viața ta.

Pentru ca iubirea să poată apărea mai târziu în viața ta, este nevoie să o vezi cu ochii tăi petrecându-se. Dacă de mic copil îți vezi părinții într-o relație de iubire profundă, de compasiune, de prețuire reciprocă, atunci există o speranță că mai târziu, iubirea va putea apărea şi în viața ta. în inima ta s-a sădit o sămânță, care va putea începe cândva să crească, dacă va găsi condițiile necesare. Tu ştii atunci că ți se poate întâmpla şi ție.

Dacă nu ai văzut niciodată nimic, cum ai putea crede că ți se va întâmpla tocmai ție? Dacă iubirea nu a apărut în viața părinților tăi, de ce ar apărea în viața ta? Mai mult, vei face totul să preîntâmpini apariția ei, ca să nu-ți trădezi părinții.

Iată ce am observat eu contemplând oamenii: femeile afirmă la un nivel subconştient: „Uite, mamă, sufăr şi eu la fel cum ai suferit tu!". Bărbații ajung şi ei să îşi spună: „Tată, nu fii îngrijorat, viața mea e la fel de mizerabilă cum a fost a ta. Nu te-am trădat, nu te-am depăşit. Sunt la fel de nefericit cum ai fost tu. Port mai departe tradiția noastră de familie. Sunt onorat să fiu reprezentantul tău, tată, nu te-am trădat. Iată, şi eu fac cu soția mea ce obişnuiai să faci tu cu mama. Mă cert şi eu cu mama copiilor mei. În acest fel, îmi cresc copiii la fel cum m-ați crescut voi pe mine".

Însăşi ideea de a-ți creşte copiii este un nonsens. Îi poți cel

mult ajuta, dar nu îi poți creşte. Însăşi ideea de creştere a copiilor este o absurditate, şi este şi extrem de periculoasă. Un copil nu este un obiect pe care l-ai creat tu.

Un copil este ca un copac. Da, îl poți ajuta să crească, îl poți uda la rădăcină, poți pune îngrăşământ în pământ, poți veghea ca soarele să-l încălzească, dar el creşte singur. Nu tu eşti cel care îl creşte.

Copiii sunt mistere desăvârşite. În momentul în care începi să le modelezi caracterul, să îi creşti în conformitate cu anumite structuri, cu prejudecățile tale, tu îi deformezi, îi închizi într-o închisoare. Iar ei nu te vor ierta niciodată. Pe de altă parte, ei nu pot învăța (atunci când sunt foarte mici) decât de la tine, şi mai târziu, vor face acelaşi lucru cu copiii lor, şi aşa mai departe.

Fiecare generație îşi transmite nevroza generației următoare. În acest fel, societatea continuă să persiste în nebunia ei.

Astăzi este nevoie de o sămânță nouă. Omul s-a maturizat, iar familia aparține trecutului său; ea nu are niciun viitor. Traiul în comun poate înlocui astăzi familia, şi va fi mult mai benefic pentru generațiile următoare.

Dar nu oricine poate trăi în comun. Numai cei meditativi pot reuşi acest lucru. Nu poți trăi alături de alți oameni decât dacă ştii să celebrezi viața, dacă cunoşti acel spațiu intim numit meditație, dacă ştii să iubeşti.

Omul nu poate fi fericit dacă nu dispune de libertate, iar vechile structuri familiale au distrus libertatea. În acest fel, ele au distrus inclusiv fericirea, au distrus iubirea. Familia a fost doar un instrument pentru supraviețuire. Da, ea v-a protejat trupul, dar a distrus sufletul. Astăzi ea nu mai reprezintă un imperativ. Trebuie să învățăm să ne protejăm şi sufletele. Acest lucru este mult mai important şi mai esențial decât protecția trupului. Familia nu mai are niciun viitor, cel puțin nu în sensul în care a fost înțeleasă ea până acum. Există însă un viitor pentru iubire şi pentru relațiile de suflet. Cândva, cuvinte precum „soț” sau „soție” vor deveni

scabroase.

Dacă pui monopol pe o femeie sau pe un bărbat, tu pui implicit monopol şi pe copii. Eu sunt întru totul de acord cu Thomas Gordon atunci când afirmă: „Eu cred că toți părinții îşi abuzează potențial copiii, căci principala metodă de creştere a copiilor este aceea dominată de putere şi de autoritate. Convingerea majorității părinților, potrivit căreia „Este copilul meu şi pot face ce vreau cu el", este profund distructivă. Este o convingere extrem de violentă". Un copil nu este un obiect, nu este un scaun sau o maşină. Nu poți să faci cu el ce vrei tu. El a venit pe lume prin tine, dar nu îți aparține ție. Ca orice suflet, el îi aparține lui Dumnezeu, existenței. În cel mai bun caz tu eşti îngrijitorul lui, un baby-sitter. De aceea, nu deveniți posesivi.

În familiile modeme, totul se învârteşte în jurul ideii de posesiune: posedarea proprietății, a femeii, a bărbatului, a copiilor. Iar posesivitatea este o otravă.

De aceea, eu sunt împotriva familiei. Evident, nu spun că cei care se simt fericiți în familiile lor, care înfloresc, care se simt vii şi plini de iubire, trebuie să îşi distrugă familiile. Acest lucru nu este deloc necesar. Familia lor este deja o comună, chiar dacă în miniatură.

Desigur, o comună mai mare va fi şi mai bună, căci va dispune de mai multe posibilități, de mai mulți oameni. Oamenii diferiți pot aduce comunității mai multe tradiții culturale, mai multe stiluri de viață, mai multe respirații, un suflu nou, mai multe raze de lumină, – iar copiii vor avea de unde alege, vor avea o libertate deplină în acest sens.

Ei trebuie să cunoască atât de multe femei încât să nu devină obsedați de fața unei singure mame, sau de stilul ei de viață. În acest fel, ei vor putea iubi mult mai multe femei, dar şi mult mai mulți bărbați. Viața lor va părea într-o mai mare măsură o aventură, nu va fi ceva plictisitor.

Să vă spun o anecdotă:

O mamă se afla într-un magazin şi şi-a dus copilul la

departamentul de jucării. Ochind un căluț uriaş, copilul s-a urcat pe el şi a început să-l călărească. A trecut o oră, şi el nu se mai dădea jos de pe căluț. „Haide, fiule, l-a rugat mama, trebuie să mergem acasă, să-i pregătesc cina lui tata". Micuțul a refuzat însă să se dea jos, şi orice efort s-a dovedit în zadar. A încercat şi directorul magazinului, dar fără mai mult succes. În sfârşit, din disperare, au chemat cu toții psihiatrul magazinului.

Acesta s-a apropiat de micuț şi i-a şoptit câteva cuvinte la ureche, după care copilul a sărit imediat de pe cal şi s-a repezit la mama sa.

— Cum ați reuşit, a întrebat mama, nevenindu-i să-şi creadă ochilor. Ce i-ați spus?

Psihiatrul a ezitat un moment, după care i-a răspuns:

— Tot ce i-am spus a fost: „Dacă nu te dai imediat jos de pe căluț, am să-ți dau o mamă de bătaie soră cu moartea!"

Oamenii învață rapid că teama este eficientă, că puterea şi autoritatea au efect asupra copiilor. Iar aceştia din urmă sunt atât de neajutorați şi atât de dependenți de părinții lor încât sunt foarte uşor de speriat. Orice părinte învață tehnica de a-şi exploata şi de a-şi oprima copiii, căci aceştia nu au cum să li se opună.

Într-o comună, ei s-ar putea duce în multe locuri. Ar avea atât de mulți unchi şi atât de multe mătuşi unde să se ducă; nu ar mai fi atât de neajutorați. Ei nu ar mai fi la mâna părinților lor, aşa cum se întâmplă astăzi. Ar fi mai independenți, iar părinții nu i-ar mai putea supune la fel de uşor.

Astăzi, tot ce văd copiii în familiile lor este suferința. Ştiu, sunt momente când soțul şi soția se iubesc, dar ei țin acest lucru numai pentru ei. Copiii nu au voie să ştie nimic despre asemenea lucruri. Tot ce văd ei este fața urâtă a părinților lor. Când mama şi tata se iubesc, ei închid cu grijă uşa de la dormitor şi au grijă să nu facă prea mult zgomot, pentru ca cei mici să nu afle ce este iubirea. Astfel, copiii nu asistă

decât la conflictele de familie, la certuri, la lovituri, fie ele directe sau subtile, la insulte, umilințe, şi aşa mai departe. Acestea sunt lucrurile la care asistă de regulă copiii.

Un bărbat stătea în fotoliu şi citea ziarul, când soția sa a intrat în cameră şi i-a tras o palmă.

— De ce ai făcut asta? a întrebat indignat bărbatul.

— Pentru că eşti un amant mizerabil.

Ceva mai târziu, soțul s-a îndreptat către canapeaua pe care stătea soția sa, uitându-se la televizor, şi i-a tras o palmă zgomotoasă.

— De ce ai făcut asta? l-a întrebat mânioasă soția.

— Ca să văd care este diferența, i-a răspuns el.

Şi acelaşi lucru continuă la infinit, iar copilul asistă la el. Asta-i viața? Să fie acesta scopul vieții? Copiii încep să-şi piardă speranța. Ei sunt deja ratați, chiar înainte de a începe să trăiască, căci au cunoscut deja eşecul. Dacă părinții lor, care sunt atât de puternici şi de înțelepți, nu reuşesc să trăiască în pace, ce speranțe ar mai putea exista pentru ei? Pare imposibil.

Mai mult, ei învață de timpuriu toate trucurile: cum să te simți prost, cum să devii agresiv… Copiii nu asistă niciodată la actele de iubire. Într-o comună ar exista mai multe posibilități. Ei s-ar putea confrunta din când în când cu iubirea. Oamenii ar trebui să afle că iubirea există. Ei ar trebui să afle acest lucru încă de mici, ar trebui să-i vadă pe adulți mângâindu-se.

Într-o lume mai bună şi mai înțelegătoare, iubirea va îi afişată pretutindeni. Copiii vor vedea de mici ce înseamnă să fii iubit, câtă bucurie îți aduce acest lucru. Privind, ei vor învăța. În acest fel, poarta iubirii se va deschide cândva şi pentru ei.

Iubirea ar trebui să fie acceptată într-o mai mare măsură, iar violența ar trebui respinsă mai mult. Iubirea ar trebui să le fie disponibilă tuturor. Dacă doi oameni fac dragoste, ei nu ar trebui să se ascundă atât de mult. Ar trebui să râdă, să

cânte, să țipe de bucurie, astfel încât toți vecinii să ştie că cineva face dragoste cu altcineva, că doi oameni se iubesc.

Iubirea este un asemenea dar. Toată lumea ar trebui s-o considere ca pe ceva divin, ca pe ceva sacru.

Viața poate deveni un paradis aici şi acum. Pentru asta, barierele vor trebui însă înlăturate, iar una dintre cele mai mari bariere este familia[34].

De ce se împotrivesc toate religiile contracepției?

Astăzi, Papa se împotriveşte contracepției, şi nu are ce face, căci toate religiile sunt împotriva metodelor contraceptive, pentru un motiv foarte simplu: prin aceste metode, numărul credincioşilor lor se va diminua. Totul este un simplu joc politic: cine are cei mai mulți credincioşi, catolicii sau protestanții, hinduşii sau jainiştii, ori mahomedanii?

Toată politica are legătură cu cifrele, îndeosebi din cauza democrației. Orice individ reprezintă un vot: cu cât ai mai mulți copii, cu atât reprezinți mai multe voturi. Şi cine are cele mai multe voturi va conduce țara, sau chiar întreaga lume. De aceea, toți şefii religioşi, toate instituțiile religioase, toți propagandiştii bisericii se opun contracepției.

În realitate, contracepția reprezintă una din cele mai mari binecuvântări din întreaga istorie a umanității. Ea a însemnat o mare revoluție. Nicio altă revoluție nu a fost atât de mare ca şi inventarea contraceptivelor, căci această invenție a permis în sfârşit egalitatea dintre femei şi bărbați. Femeia nu poate avea aceleaşi drepturi cu cele pe care şi le-a arogat bărbatul decât cu ajutorul contraceptivelor. În caz contrar, ea ar rămâne mereu gravidă.

De-a lungul timpului, femeile nu au putut lucra în fabrici, la birouri, ca medici ori ca profesoare. Tot ce au putut face ele a fost să fie gospodine, adică un fel de servitoare fără plată. Şi întreaga lor viață s-a risipit dând naştere la

[34] Sufiții: poporul aflat pe cale, Vol. 2, Cap. 12.

nenumărați copii. Ele nu au putut face nimic altceva, nu au putut picta, nu au putut scrie poezie, nu au putut compune muzică, nu au putut dansa. Cum ai putea dansa dacă eşti tot timpul gravidă? Tot timpul ți-e rău, tot timpul ai grețuri.

Până recent, femeia era redusă la rolul de fabrică de făcut copii. Ele începeau la vârsta de 14 ani şi continuau atâta vreme cât bărbatul rămânea suficient de potent pentru a procrea. Să ai 24 de copii nu erau excepții chiar atât de rare, iar 12 copii reprezenta regula. Ce femeie care are o duzină sau două de copii mai poate face altceva decât să-i crească?

Aceasta a fost principala cauză a sclaviei femeilor. Rămânând tot timpul gravidă, simțindu-se rău din cauza sarcinii, femeia depinde în totalitate de bărbatul ei, îndeosebi economic. Şi dacă depinzi economic de altcineva, nu ai cum să fii liber. Factorul economic are o mare importanță. Dacă banii vin de la bărbat, acesta nu îi va da fără anumite condiții.

Dacă avem nevoie de o umanitate în care bărbatul să fie egal cu femeia, contraceptivele trebuie folosite pe o scară cât mai largă cu putință; ele trebuie să devină ceva normal în viața femeilor…

Mai mult, contraceptivele au transformat însăşi viața sexuală. Sexul a devenit dintr-o dată amuzant. El nu mai este astăzi la fel de serios cum era altădată. A ajuns un joc, două corpuri care se joacă unul cu celălalt. Nu este nimic rău în asta. Ce este rău dacă joci fotbal? Ce este rău dacă joci volei? Orice joc implică energiile a cel puțin două corpuri.

Sexul este şi el un joc, dar multă vreme nu a fost privit astfel. Înainte, contracepțiile erau privite cu multă gravitate. Contraceptivele au eliminat această seriozitate. Este firesc ca religiile să se teamă, căci întregul lor edificiu se poate prăbuşi din cauza contraceptivelor. Ce nu au putut face ateii timp de secole la rândul, au făcut contraceptivele în numai câteva decenii: ele l-au eliberat pe om de tirania preoților.

Contraceptivele sunt o binecuvântare, dar Papa nu poate fi în favoarea lor, căci însăşi puterea lui se află în joc, şi nu

doar cea a Papei, ci şi a altor şefi religioşi, a tuturor *shankaracharya*-şilor şi *ayatoilah*-ilor şi *imam*-ilor din lume. Cu toţii se vor opune contraceptivelor, căci afacerea lor poate fi mult afectată de acestea.

Eu sunt întru totul pentru contraceptive. După părerea mea, ele ar trebui folosite pe scară largă, copiii ar trebui să înveţe încă de mici, din şcoli, de la părinţii lor, cum să folosească contraceptivele pentru ca sexul să devină ceva amuzant, să îşi piardă caracterul de seriozitate. Abia atunci vor fi eliberate cu adevărat femeile.

Fără contraceptive, femeia nu are ce face; ea trebuie să rămână o sclavă, iar jumătate din umanitate care trăieşte în sclavie nu este un tablou prea frumos.

Papa se opune şi avorturilor. De ce se opun toţi aceşti oameni avorturilor? Pe de o parte, ei continuă să vorbească despre nemurirea sufletului. Atunci de ce se tem de avorturi? De vreme ce sufletul este nemuritor şi nu a apucat să păcătuiască, de ce să nu-l împiedici să pătrundă în acest corp? Oricum, el va găsi un alt corp, dacă nu în această lume, atunci în alta, căci oamenii de ştiinţă susţin că există cel puţin 50.000 de planete pe care există viaţă. Probabil că în realitate există mult mai multe. Aşadar, dacă nu se poate încarna pe această planetă, sufletul se va încarna pe o alta... Şi nu este ceva rău să faci schimb. Dacă planeta aceasta a devenit prea aglomerată, haideţi să schimbăm câteva suflete cu o altă planetă... Acesta este scopul avortului. Sufletul spune: „Pot veni, doamnă?", iar dumneavoastră îi răspundeţi: „Nu, îmi pare rău, dar este prea aglomerat. Bate la altă poartă".

De vreme ce există alte posibilităţi, nimeni nu distruge nimic. Pe de o parte, aceşti oameni susţin că sufletul este nemuritor, iar pe de altă parte vă sperie spunându-vă că aţi ucis un suflet, că aţi ucis o viaţă, vă fac să vă simţiţi vinovate.

Nu există decât două posibilităţi: ori sufletul este nemuritor, şi atunci nu poate fi ucis, ori este muritor, şi nici

atunci nu poate fi ucis, căci nu există suflet, ci numai trup. Aşa că trebuie să decidem cât de mulți oameni pot trăi fericiți pe acest pământ. Există însă o strategie ascunsă în spatele acestei politici: preoții, papii şi toți ceilalți nu doresc ca omul să trăiască fericit pe pământ, căci dacă oamenii ar începe să fie fericiți, cui i-ar mai păsa de paradisurile şi de cerurile pe care le propovăduiesc ei? Numai dacă oamenii trăiesc într-o suferință continuă le poți propovădui: „Uite, această viață este cumplită. Caută cealaltă viață, viața de apoi. Această viață este un iad, aşa că nu-ți mai pierde timpul trăind-o. Mai bine foloseşte-ți timpul pentru a găsi cealaltă viață, cea divină".

Este în avantajul lor ca lumea să rămână în suferință. Iar dacă din punct de vedere psihologic ei au reuşit să vă mențină în suferință, ei încearcă acelaşi lucru şi din punct de vedere fiziologic, biologic, în toate felurile posibile, pentru ca voi să continuați să mergeți să le cereți sfaturile, să îi considerați mântuitorii voştri.

Viziunea mea asupra lucrurilor este complet diferită.

Eu susțin ideea potrivit căreia această viață, cea de aici şi acum, poate deveni paradisiacă. Nu mai trebuie să căutați niciun cer, niciun paradis. Noi putem transforma această viață în ceva atât de frumos[35].

Care este punctul tău de vedere cu privire la avort?

Avortul nu este un păcat; în această lume supra-populată, avortul este o virtute. Iar dacă totuşi avortul este un păcat, atunci cei responsabili de el sunt polonezul Papă, Maica Tereza şi cei ca ei, căci ei se opun contraceptivelor şi metodelor de control al naşterii. Acest gen de oameni sunt *cauza* tuturor avorturilor, ei sunt cei responsabili. În viziunea mea, ei sunt nişte mari criminali!

În această lume suprapopulată, în care lumea moare de foame, este de neiertat să te opui pilulei contraceptive!

[35] Philosophia Ultima, Cap. 3.

Pilula este una din cele mai mari contribuții pe care le-a adus știința modernă la dezvoltarea umanității; ea poate transforma acest pământ într-un paradis.

Evident, în acest paradis nu vor mai fi orfani, şi atunci ce se va întâmpla cu Maica Tereza şi cu toți aceşti misionari ai caritățiI? Şi cine va mai asculta în acest paradis de polonezul Papă? Oamenii vor fi atât de fericiți, de ce s-ar mai gândi ei la un paradis după moarte? Dacă trăiesc acum în paradis, de ce ar mai trebui ei să inventeze, să proiecteze, să viseze la un paradis în lumea de dincolo? Paradisul de dincolo a fost inventat tocmai pentru că oamenii au făcut din această planetă un iad. Iar acest iad le este foarte util preoților, aşazişilor oameni religioşi, sfinților, papilor, tuturor *ayatollah*-ilor şi *shankaracharya*-şilor, tuturor acestor clovni. Ei se opun pilulei contraceptive; dacă au ceva cu pilula, atunci să o fărâmițeze, să o transforme în pulbere! Dacă pilula este problema, să o macine! Aceştia sunt oamenii responsabili pentru toate avorturile, pentru toți orfanii din lume, dar tot ei vin să-i servească. Şi ce lucruri minunate fac!

Am auzit de doi frați, care aveau împreună o afacere. Unul dintre ei se furişa noaptea prin sat şi colora ferestrele şi uşile oamenilor cu praf de cărbune, iar apoi pleca.

Dimineața venea celălalt frate, strigând pe ulițele satului; „Curăț gudronul! Dacă doreşte cineva să-şi curețe ferestrele şi uşile, eu mă ocup de aşa ceva!” Şi evident, avea mult de lucru, toată lumea avea nevoie de el. Până când termina, fratele său distrugea ferestrele şi uşile caselor dintr-un alt sat, după care avea din nou de lucru. Cei doi aveau astfel mult de lucru şi câştigau mulți bani.

Acelaşi lucru îl fac aceşti oameni. Ei se opun pilulei contraceptive, sterilizării, tehnicilor de control al naşterilor, după care se miră că femeile fac avorturi sau că se nasc o grămadă de orfani, pe care îi servesc de altfel cu o mare virtute, căci fără servicii nu pot ajunge în cer. Ei au nevoie de sărmani ca de nişte trepte pentru a ajunge în cer.

Eu prefer să distrug sărăcia, nu să-i servesc pe cei săraci.

Ce-i prea mult nu-i sănătos! Timp de zece mii de ani, proştii i-au servit pe cei săraci, dar nimic nu s-a schimbat. Astăzi există însă suficientă tehnologie pentru a putea distruge complet sărăcia.

De aceea, dacă este cineva care trebuie iertat, aceştia sunt Papa, Maica Tereza etc. Ei sunt criminalii, dar crima lor este suficient de subtilă pentru a nu putea fi înțeleasă decât dacă dispui de o mare inteligență![36]

Am fost şocată să te aud spunând că susții concepția copiilor în condiții de laborator; spuneai că aceştia ar putea fi nişte genii, mai frumoşi şi mai sănătoşi decât ființele umane obişnuite. Nu frumusețea ființei noastre interioare este cea care contează? Sau poate că glumeai…

Nu, nu glumeam. Foarte rar sunt complet serios, dar la vremea când am făcut această afirmație eram cât se poate de serios. Eu cred cu adevărat în acest lucru, căci oamenii care sunt creați de către natura oarbă, de către biologia oarbă, nu prea par să fi contribuit la creşterea umanității. Puteți constata acest lucru cu ochiul liber.

Charles Darwin spunea că omul s-a născut din maimuță. Acest lucru s-ar fi petrecut cu un milion de ani în urmă, dar se pare că în timpul acestui milion de ani omul nu a creat nimic bun. Aş zice chiar că maimuțele au fost mult mai inteligente: cel puțin ele au dat naştere umanității. Ființele umane par să fie complet impotente în ceea ce priveşte creativitatea. Ele nu creează decât copii la indigo după ele însele. Acest proces trebuie să înceteze.

Am citit undeva că la un birou au venit ordine de sus, în care se spunea că biroul respectiv este prea sufocat de dosare vechi – de 30 de ani, chiar de 50 de ani –, aşa că acestea trebuiau distruse. Dar, recomanda acelaşi ordin, ar fi bine ca după fiecare dosar ars să fie făcută o copie la indigo. Atunci care mai era sensul acțiunii? De ce să mai fie distruse

[36] Zen: Zest, Zip, Zap şi Zing, Cap. 13.

originalele?

Este firesc să vă simțiți şocată, înțeleg perfect acest lucru; când te gândeşti că copilul nu va avea parte de pântecul matern, de căldura mamei, de îngrijirea ei, de iubirea maternă... Pe de altă parte, mama reprezintă multe alte lucruri: cicăleala, ura, gelozia, prostia. Copilul învață şi aceste lucruri de la mamă.

Şi puteți vedea cu ochii liberi ce fel de specimene există astăzi în lume. Ele s-au născut din aşa-zisele voastre relații. Adolf Hitler s-a născut dintr-o relație umană, dintr-un pântec matern. Iosif Visarionovici Stalin s-a născut în acelaşi fel. Toți marii criminali, Alexandru cel Mare, Napoleon Bonaparte, Mussolini, Mao Zedong, Nadir Shah, Tamerlan, Gingis Han... Istoria este plină de asemenea monştri, care s-au născut tot din femei iubitoare.

Eu unul mi-am pierdut încrederea în biologia oarbă. Am mai multă încredere în ființa umană conştientă. Este mai bine să creezi un copil în condiții de laborator, unde pot fi selectate cea mai bună sămânță şi cel mai bun ovul. Nu contează că aceştia sunt anonimi. De fapt, orice spital ar trebui să aibă propria sa bancă de spermă şi de ovule, la fel cum au bănci de sânge. După care ar trebui să caute perechile ideale de sămânță şi ovule, care să se potrivească perfect din punct de vedere clinic, într-o eprubetă.

Copiii concepuți în eprubetă nu vor moşteni trecutul nostru cumplit. Ei vor fi nişte ființe umane noi, iar oamenii de ştiință vor putea programa celulele spermatozoizilor şi ale ovulelor astfel încât noii născuți să fie mai inteligenți, mai sănătoşi, mai vitali. În orice act amoros bărbatul eliberează milioane de celule vii, din care numai una va atinge ovulul femeii. Ce pierdere! Milioane de ființe vii. Chiar dacă sunt atât de mici încât nu le puteți vedea cu ochii, din ele a ieşit o rasă mare, mai mare decât oricare altă rasă de pe acest pământ.

Raportat la dimensiunile lor, la o scară proporțională, distanța pe care trebuie să o parcurgă spermatozoidul până

la ovul este de două mile lungime. O călătorie atât de lungă... şi toţi se luptă pentru supravieţuire, căci nu au prea mult timp la dispoziţie. Nu se ştie niciodată când se va declanşa al treilea război mondial. Este posibil să nu trăiască mai mult de două ore... Şi numai o singură celulă ajunge la ovul, după care ovulul se închide. Rareori se întâmplă ca două celule să ajungă simultan, caz în care se vor naşte gemeni. Rabindranath Tagore, unul din marii poeţi ai Indiei, a fost cel de-al treisprezecelea copil la părinţi. Ceilalţi 12 s-au dovedit a fi nişte idioţi, nimeni nu le-a reţinut nici măcar numele. Pare absurd acest joc al hazardului orb. Dacă tatăl lui Rabindranath s-ar fi oprit la cel de-al 12-lea copil (care este o cifră rotundă; pare mai mult decât suficient să ai o duzină de copii), lumea ar fi pierdut una dintre cele mai minunate fiinţe care s-au născut pe această planetă, un mare poet, un mare pictor şi un mare om... frumos din toate punctele de vedere.

În condiţii de laborator, totul este însă mult mai simplu. Un om de ştiinţă ar fi renunţat fără prea multe complexe la primii 12 copii. El l-ar fi ales pe Rabindranath ca pe primul copil, şi cine ştie dacă potenţialul său nu ar fi fost mult superior dacă ar fi avut parte de cel mai bun ovul. Nimeni nu poate şti.

Noi nu cunoaştem adevăratul potenţial a! umanităţii. Asta afirm eu: haideţi să-i acordăm o şansă. La început pare inuman. Orice lucru nemaivăzut până atunci pare inuman la început.

Când primul tren s-a deplasat între Londra şi un sat din apropiere, pe o distanţă de numai opt mile, nimeni nu a dorit să urce în el... nici chiar pe gratis. Oamenilor li s-a spus că li se va servi prânzul gratis, dar nimeni nu a dorit să urce în tren, căci în dimineaţa respectivă, preotul a spus de la amvonul bisericii că Dumnezeu nu a creat vreodată un tren. „Este nenatural, este periculos, este inuman! Nu urcaţi în el!”

Ce credeţi că s-ar fi întâmplat dacă oamenii nu ar fi creat nimic nou? Astăzi nu ar exista trenuri, maşini, avioane, rachete care să ajungă până la lună.

Şi ne mai dorim să ajungem la stele! Pentru asta, avem nevoie de trupuri mai puternice, de oameni mai inteligenți, de minți proaspete, golite de toate aceste prostii. Şi acest lucru ar putea deveni posibil dacă naşterea omului ar putea fi concepută în condiții clinice, de laborator.

Da, eu susțin cu toată tăria această afirmație[37].

Teama mea legată de viziunea ta legată de naşterea omului nou în condiții de laborator şi de inginerie genetică nu este legată de tehnologia propriu-zisă, ci de cei care ar putea controla această tehnologie. Cine ne-ar putea garanta că această cunoaştere va fi folosită de ființe umane conştiente, şi nu de politicieni idioți, care ar transforma lumea noastră în romanul lui Orwell, „1984”?

Cine sunt cei care controlează astăzi tehnologia? Cine controlează armele nucleare? Cine controlează toate descoperirile voastre ştiințifice? V-ați ridicat vreodată vocile împotriva lor? V-ați gândit vreodată că întreaga viață de pe pământ se află în mâinile unor politicieni idioți?

Lucrurile au stat întotdeauna astfel. Orice nouă descoperire a fost imediat capturată de guverne, aşa că nu trebuie să fiți preocupați numai de ingineria genetică. Nu vă este teamă de faptul că politicienii dețin în mâinile lor arme nucleare care v-ar putea distruge de 700 de ori? Deşi dacă veți fi distruşi o dată, nu veți mai avea nevoie să fiți distruşi a doua oară, căci voi nu sunteți precum Fiul lui Dumnezeu şi nu veți învia din morți; iar în jurul vostru nu sunt mântuitori care să vă readucă la viață.

În schimb vă temeți – iar eu înțeleg foarte bine acest lucru – că dacă ingineria genetică se află în mâinile politicienilor, aceştia nu se vor grăbi să creeze oameni mai frumoşi, mai buni, mai inteligenți, mai plini de iubire şi de grație. Ei vor crea mai degrabă roboți de oțel, pentru a face din ei soldați gata oricând să ucidă. Ştiu. Tocmai de aceea am propus

[37] Ultimul testament, Vol. 1, Cap. 3.

cândva să nu mai existe o lume a naţiunilor, ci un singur guvern executiv. Toate hotarele trebuie eliminate, toate paşapoartele şi cărţile verzi trebuie arse. Oricine are dreptul să intre în orice ţară, pentru simplul motiv că este o fiinţă umană.

De aceea, atunci când afirm ceva, urmăriţi să vă amintiţi întregul context în care am făcut afirmaţia respectivă. În caz contrar, mă veţi înţelege greşit. Eu aş dori să existe o singură lume, în care să nu mai apară războaie, iar soldaţii să nu mai fie necesari. Această lume ar trebui să fie guvernată de un guvern unic, al cărui preşedinte să nu aibă decât un singur mandat, nu mai lung de şase luni, astfel încât să nu poată deveni corupt. Aceste precauţii ar trebui să fie suficiente.

Pentru a putea crea copii în laboratoarele ştiinţifice, ingineria genetică ar trebui să fie exclusiv în mâinile oamenilor de ştiinţă.

Umanitatea a încercat diferite religii, şi toate au eşuat. A încercat diferite politici, şi toate au eşuat. A sosit acum rândul ştiinţei. Trebuie să-i acordăm o şansă, căci timp de 300 de ani ea a realizat mai multe progrese decât a reuşit omul în milioane de ani de existenţă.

Am mai propus ca lumea să nu aibă decât o singură academie ştiinţifică, astfel încât să nu mai existe oameni de ştiinţă ruşi, americani, hinduşi sau creştini. În ea să fie adunate toate geniile ştiinţifice. Ştiinţei ar trebui să-i fie acordată o a doua şansă. Nimic rău nu se poate întâmpla, cel mult să eşueze şi ea, dar eu nu cred că va eşua.

Noi avem datoria să pregătim apariţia unui om nou. Oamenii de ştiinţă de mâine se vor naşte din acest om nou: meditativ, tăcut, plin de iubire.

Viziunea mea legată de omul nou este foarte amplă: nu vor mai exista religii, naţiuni, guverne; vor exista doar un singur guvern executiv şi o puternică academie ştiinţifică. Iar factorul decisiv trebuie să devină ştiinţa.

Nu trebuie să vă fie teamă. Oamenii de ştiinţă nu sunt nişte monştri, ei sunt de regulă cât se poate de umani. Iar

dacă meditația va înflori, şi tot mai mulți oameni vor simți tentația să devină *sannyasin-i,* oamenii de ştiință vor fi primii oameni interesați să parcurgă călătoria interioară. Ei au nevoie de ea, căci în caz contrar, viața lor ar fi dezechilibrată. Ei nu fac altceva decât să studieze lumea exterioară, din ce în ce mai profund. De aceea, au nevoie de metode care să-i ajute să se retragă şi în interior, astfel încât să se reechilibreze. Iar un om de ştiință meditativ nu va putea crea niciodată monştri sau criminali.

Ştiința a fost o binecuvântare pentru om. Dacă ar exista o singură lume, ea ar putea deveni o binecuvântare încă şi mai mare[38].

[38] De la falsitate la adevăr, Cap. 31.

Capitolul 10
CREATIVITATEA

Ce ne poți spune despre femeia creativă? Eu sunt femeie, şi simt că în mine arde intens un spirit creativ. Sunt convinsă că femeile ar putea oferi lumii artistice o viziune, o abordare plină de gingăşie, aşa cum nu s-a mai văzut până acum. Baza de la care ar porni femeia este diferită. Poate tocmai pentru că arta se naşte din iubire, aşa că nu mai trebuie cucerită.

Creativitatea nu are nimic de-a face cu sexul. Dacă simțiți că sunteți creativă, atunci manifestați-vă ca atare. Dar nu trebuie să credeți că veți reuşi să elevați dumneavoastră creativitatea pe un palier la care bărbații nu au avut niciodată acces, numai pentru că sunteți femeie.

De ce trebuie să puneți întotdeauna o linie de demarcație între femei şi bărbați? Adevărul este că orice bărbat are în interior o femeie, şi orice femeie are în interior un bărbat. Şi este normal să fie aşa, căci indiferent dacă sunteți bărbat sau femeie, ați fost creat(ă) prin fuziunea dintre un bărbat şi o femeie. Fiecare a contribuit cu jumătate la ființa dumneavoastră. Tatăl şi mama dumneavoastră trăiesc deopotrivă în dumneavoastră. Singura deosebire între sexe ține numai de aspectul care a ieşit la suprafață şi aspectul care a rămas ascuns.

Evident, arta nu ar avea decât de câştigat dacă bărbații şi femeile ar crea-o fiecare din unghiurile lor diferite. Dar din ceea ce spuneți, se pare că dumneavoastră nu înțelegeți deloc ce este creativitatea. Dumneavoastră spuneți că arta se naşte din iubire, deci nu mai trebuie cucerită. Există însă o probabilitate de 99% ca iubirea dumneavoastră să fie atât de plenară încât să nu mai simțiți nevoia să pictați. Cine se simte plenar împlinit nu îşi mai pierde timpul sculptând o

statuie.

Iubirea te împlineşte atât de mult încât nu-ți mai arde să scrii poezie. Poezia este scrisă de cei care au pierdut trenul iubirii. Ei se consolează acum scriind poezii despre iubire, dar nu cunosc iubirea propriu-zisă.

Este foarte dificil să fii creativ din iubire. Există într-adevăr un anumit fel de creativitate şi în iubire. Dacă iubeşti un bărbat, bucătăria ar putea deveni un câmp al creativității tale. Îți doreşti ca bărbatul tău să aibă parte de cea mai bună mâncare. Ai dori ca el să aibă parte de cele mai frumoase haine. Priviți hainele mele! Aceasta este o creativitate rezultată din iubire.

Foarte rar este posibil ca unei femei îndrăgostite să-i mai ardă de pictură, poezie, dans, etc. În realitate, complexul de inferioritate al bărbatului – faptul că el nu poate iubi la fel de profund, că nu poate da naştere la copii – îl face pe acesta să găsească anumite substitute pentru a concura cu femeia. El creează astfel picturi, sculpturi, devine arhitect de case sau de grădini. Din punct de vedere psihologic, femeia ajunge să se simtă astfel inferioară, căci bărbatul poate picta, poate compune, poate dansa. Uneori, ea renunță să mai dea naştere la copii, astfel încât creativitatea ei să poată fi orientată către asemenea domenii artistice.

Vreau să vă spun însă că veți pierde. Vă aflați în concurență cu bărbatul, şi nu aveți nevoie de aşa ceva: dumneavoastră sunteți deja superioară. Nu aveți nevoie să scrieți poezie, dumneavoastră *sunteți* deja o poezie. Iubirea dumneavoastră este însăşi muzica. Inima dumneavoastră, care bate plină de iubire, este însuşi dansul.

Dacă doriți să creați poezii, muzică şi dans, vă veți priva astfel de iubire. Veți pătrunde astfel în spațiul în care se află bărbatul: vă veți simți inferioară şi veți găsi substitute prin creativitate. Nu este nimic de admirat în asta. Eu nu am cum să vă aprob. Femeia este deja sexul superior; ea nu mai are nevoie să demonstreze acest lucru.

Dacă simțiți însă că nu doriți să aveți copii, în schimb

doriți să pictați şi să compuneți muzică, este foarte bine.

De fapt, sunt destule femei care fac acest lucru, căci pământul este suprapopulat. Veți face un serviciu umanității dacă vă veți muta atenția de la copii la pictură, căci picturile nu cer de mâncare. Dansul este perfect în acest sens. Dansați cât de mult doriți, căci nu veți crea astfel o Etiopie. Scrieți poezie. Poate că din cauza poeziilor dumneavoastră, câțiva oameni vor suferi ascultându-vă, se vor plictisi, dar acest lucru nu contează prea mult. Ei nu au decât să vă evite.

Dacă nu aveți dorința de a face copii, este perfect. Cu siguranță veți dori să creați altceva în schimb. Faceți acest lucru, dar nu cădeți în iluzia potrivit căreia creativitatea dumneavoastră va fi superioară celei a unui bărbat. Ea nu are cum să fie, pentru simplul motiv că dumneavoastră sunteți sexul superior, deci nu sunteți deja marcată de inferioritatea care îl stimulează pe bărbat să îşi pună întreaga viață într-un tablou.

El nu face altceva decât să concureze cu copilul dumneavoastră. Şi chiar dacă este un Picasso, el moare disperat. A încercat întreaga sa viață să picteze ceva, dar nicio pictură nu poate fi vie, nicio poezie nu are viață. Aşadar, nu uitați: o femeie poate crea, dar de cele mai multe ori creativitatea ei va fi de mâna a treia. În schimb, acest lucru se dovedeşte util pentru umanitate. Aceasta este deja suprapopulată, iar numărul ei ar trebui redus la un sfert din cel actual. Veți pune deci umărul la un mare proiect. Nedând naştere unui copil, veți fi o binecuvântare pentru umanitate.

Renunțați însă la ideea că puteți crea ceva din prea multă iubire. Dacă doriți să creați ceva, nu vă mai gândiți la iubire, căci iubirea vă va da o împlinire prea mare pentru a mai putea crea ceva. Ea este un miracol atât de mare; cine şi-ar mai dori să scrie poezie?

Personal, nu am întâlnit niciodată un îndrăgostit, bărbat sau femeie, care să fi creat poezii, picturi, sculpturi, pentru simplul motiv că era foarte mulțumit. Ca să creezi, ai nevoie

de nemulțumire, de o rană pe care dorești să o ascunzi.

Eu sunt fericit de ideea dumneavoastră; faceți ceea ce vă mână impulsul dumneavoastră creativ. Dar nu uitați: dumneavoastră nu aveți complexul de inferioritate al bărbatului, deci nu aveți cum să-l concurați. Vă aflați deja pe o poziție mai bună. Bărbatul este sărac; fie-vă milă de el[39]!

Ieri spuneai că femeile creează copii, iar bărbații creează artă şi tot felul de lucruri materiale. Crezi că este nefiresc sau nevrotic pentru o femeie să nu-şi dorească un copil şi să prefere să fie artistă? Eu nu mi-am dorit niciodată un copil. Damul, pictura, poezia, muzica şi teatrul au fost dintotdeauna pasiunea şi maniera mea de expresie. Vrei să comentezi?

Nu este nimic nefiresc în asta. Dacă nu vă doriți un copil, aveți tot dreptul să nu îl faceți. Dacă doriți să vă exprimați creativitatea prin artă, pictură, muzică, este foarte bine, mult mai bine decât să dați naştere unei guri în plus pe pământ. Şi cine ştie ce fel de copil veți aduce pe lume?...

O pictură nu poate face niciun rău. Muzica este frumoasă, la fel şi dansul. Nu. Nu este nimic nefiresc în asta. Bărbații au afirmat secole la rândul că femeia are datoria să dea naştere la copii. Ei au ținut astfel femeia în sclavie, căci dacă face într-una copii, cum ar mai putea fi ea preocupată de pictură, muzică, poezie, teatru?

Astfel, pe de o parte ei au forțat femeia să rămână tot timpul gravidă. Cu numai o sută de ani în urmă, orice femeie de pe glob rămânea tot timpul gravidă. Un copil îi răpeşte nouă luni din viață, după care ea trebuie să-l crească. Iar când copilul nici nu a atins vârsta de şase luni, ea a rămas din nou gravidă. Este ca un cerc vicios. Şi chiar şi un singur copil poate fi uneori o teroare...

Sunt de acord cu dumneavoastră. Multă lume m-a întrebat: „Tu nu vrei să ai un copil?" „Eu? Ori aş ucide copilul, ori m-aş sinucide, dar nu am putea trăi împreună!

[39] De la moarte la nemurire, Cap. 1.

Un copil în camera mea? Imposibil!" Din precauție, nu m-am însurat niciodată, căci cine ştie? Femeia cu care m-aş însura şi-ar putea dori un copil. Şi astfel, ar apărea necazurile.

Nu există deci nicio problemă, dacă aşa simțiți. Nu ascultați de ce vă spun alte femei: cum că ar fi ceva nefiresc. Poate că este nefiresc pentru ele, pentru ca ele să poată da naştere la cât de mulți copii doresc. Dacă vă simțiți bine pictând, scriind poezie, compunând muzică, veți dărui astfel lumii copii mai buni, copii care nu vor face rău nimănui, dar care vor bucura multe suflete[40].

Este adevărat că tu consideri sexul în vederea reproducerii drept un păcat? Pe de altă parte, am citit că ai afirmat că există o diferență uriaşă între o femeie şi o mamă, că cel mai mare act creator al unei femei este să dea naştere unui copil. Dacă aşa stau lucrurile, atunci de ce este un păcat să faci sex în speranța de a crea un copil, experimentând simultan bucuria creației şi a energiei creatoare a universului?

Da, până acum cel mai mare act creativ al unei femei a fost să dea naştere unui copil, dar ea nu mai este nevoită să facă acest lucru. În trecut, lumea nu era populată suficient; era nevoie de mai mulți oameni pe pământ, iar femeia împlinea această nevoie. Astăzi, femeia trebuie să descopere şi alte dimensiuni ale creativității, căci numai astfel va putea deveni ea cu adevărat egală cu bărbatul. În trecut, ea nu a fost altceva decât o fabrică de făcut copii, iar bărbatul nu a folosit-o decât în acest scop. Fabrica de făcut copii era o afacere foarte bună din punct de vedere economic, căci copiii te puteau ajuta în atâtea feluri; în trecut, copiii nu reprezentau o povară.

În țările sărace ale lumii chiar şi astăzi mai există ideea că cu cât ai mai mulți copii, cu atât mai bine îți va merge din punct de vedere economic. Altădată, acest lucru era adevărat. Astăzi a devenit un neadevăr. Mahomed s-a însurat

[40] De la falsitate la adevăr, Cap. 34.

cu nouă soții şi le-a permis mahomedanilor să se însoare cu patru femei, pur şi simplu pentru a crea mai mulți mahomedani, căci a existat un război continuu între musulmani şi ghiauri, aşa că totul se reducea la o politică a cifrelor. Era deci important – din punct de vedere politic şi economic – ca bărbatul să se însoare cu mai multe femei, aşa că bărbații au ajuns să fure femeile din triburile altora. Era mult mai important să furi o femeie decât un bărbat, căci bărbatul nu are o capacitate de reproducere la fel de mare ca femeia. Un singur bărbat este suficient pentru a servi mai multe femei şi poate crea astfel o grămadă de copii.

Astăzi lucrurile s-au schimbat; lumea este suprapopulată. A apărut o altă nevoie, aceea de a direcționa creativitatea femeilor către noi dimensiuni: către poezie, literatură, muzică, arhitectură, sculptură, dans. Femeii trebuie să i se permită astăzi accesul la întregul spectru al creativității.

Să creezi copii noi în aceste timpuri este ceva periculos. Continuarea suprapopulării pământului a devenit o sinucidere curată; deja suntem mai mulți decât este nevoie pe această planetă.

Să dai naştere la copii nu mai este un act creativ, ci unul distructiv! Întregul context s-a schimbat, iar noi trebuie să descoperim mijloace de a ne adapta la noul context. Până astăzi, femeia nu a putut crea poezii sublime, o mare artă, nu a putut compune muzică sau literatură, nu a putut fi un mare om de ştiință sau un mare mistic, nu a putut face nimic, căci a fost mult prea ocupată să rămână gravidă. Ea a fost subnutrită, torturată din cauza numărului prea mare de copii, de ordinul duzinilor, a fost mereu bolnavă şi în grețuri. Ea nu a putut trăi total, nu a avut timpul necesar ca să trăiască plenar.

Pentru prima oară în istorie, datorită contraceptivelor şi metodelor de control al naşterii, a devenit posibil ca femeia să se elibereze de veşnicele sarcini şi de povara naşterii şi îngrijirii a nenumărați copii.

Energiile ei pot fi astăzi eliberate. Acum, femeia poate

deveni şi ea un Buddha, un Zarathustra, un Iisus, un Krishna, poate crea şi ea la fel ca Mozart, Wagner, Leonardo da Vinci, Michelangelo, Shakespeare, Kalidas, Rabindranath, Cehov, Gorki, Dostoievski.

Iar convingerea mea este că odată ce energiile femeii vor fi eliberate total de povara naşterii, ea va putea ajunge un buddha chiar mai mare decât bărbatul. De ce? Deoarece forţa ei creatoare este mult mai mare decât cea a bărbatului.

Până acum, creativitatea ei a fost redusă la actul naşterii, care este un proces biologic, nu unul pe deplin creator. Animalele îl realizează perfect. Naşterea unui copil nu este ceva conştient, deliberat, meditativ. Femeia nu este decât un canal de care se foloseşte natura, biologicul, pentru a propaga mai departe rasa, specia.

Aşa se explică de ce există într-adevăr un curent subconştient de vinovăţie în orice om, chiar fără ajutorul preoţilor. Preoţii s-au folosit de acest curent, l-au exploatat, dar nu ei au fost cei care l-au creat. Există o senzaţie subconştientă de vinovăţie în legătură cu sexul; preoţii au amplificat-o foarte mult, căci ea le-a permis perfect să exploateze omul. Este mult mai uşor să exploatezi pe cineva dacă îl faci să se simtă vinovat.

Trebuie să existe însă şi o cauză în interiorul omului, căci fără o asemenea temelie, nimeni nu ar reuşi să-i impună o stare de vinovăţie atât de mare. Omul o resimte deja în sinea lui; subconştient, el ştie că sexul nu este un act conştient, că el este ceva mecanic, că natura se foloseşte de el ca de un instrument, că nu el deţine controlul. Sexul este o forţă biologică. Nu *tu* eşti cel care doreşte cu adevărat o femeie (sau un bărbat), ci hormonii din tine.

Iar atunci când ştii că eşti folosit şi că eşti incapabil să scapi de această stare de sclavie, în tine se naşte vinovăţia că nu eşti suficient de puternic, că nu deţii controlul, că eşti un animal, nu un om superior.

Asta doream să spun atunci când afirmam că sexul în vederea reproducerii este un păcat. Cuvântul „păcat” nu are

aici o conotație moralistă, ci se referă numai la faptul că nu este un act sacru, conştient, meditativ. Nu *voi* sunteți cei care practicați sexul; voi sunteți doar forțați să o faceți de anumite forțe misterioase. Asta doream să spun atunci când afirmam că sexul în vederea reproducerii este un păcat.

Astăzi, pământul nu mai are nevoie de noi oameni. Putem continua să ne reproducem, dar numai dacă suntem de acord să transformăm acest pământ într-un infern. Atunci îi puteți asculta pe Papa şi pe Maica Tereza, pe toți acei inşi stupizi care vă spun să nu mai folosiți contraceptive, să evitați metodele de control al naşterii, sterilizarea, căci acestea sunt acțiuni nereligioase; să evitați avortul, căci este imoral.

Da, dar dacă veți evita avortul, contraceptivele, sterilizarea, veți deveni responsabili pentru sinuciderea globală, iar acesta este un act de violență cu mult mai mare, de care ne apropiem tot mai mult cu fiecare zi care trece. Acesta este primul motiv pentru care afirm că sexul în vederea reproducerii este un păcat.

Pe de altă parte, Papa, Mahatma Gandhi şi alți aşa-zişi sfinți afirmă că sexul nu este moral decât dacă este practicat într-un scop reproductiv. Ei afirmă de fapt că sexul nu este bun decât dacă este animalic, căci numai animalele fac sex doar din motive biologice.

În viziunea mea, sexul pentru scopuri de reproducere este un păcat, căci este ceva animalic, ceva inconştient, ceva biologic.

Atunci când faci dragoste cu cineva pentru simpla plăcere de a împărtăşi energia cu cel pe care îl iubeşti este o cale de comuniune, de transfer energetic, de fuziune a inimilor. Înseamnă să te topeşti în celălalt... fără să ai alt scop în minte decât fericirea pe care ți-o oferă acest act.

Dacă există un scop, dacă doreşti să creezi un copil, atunci este vorba de o afacere. Dacă *nu* există niciun scop, dacă sexul nu este decât un amuzament fără scop, atunci el devine frumos şi nu mai creează înlănțuire. Atunci sunteți

eliberați de biologic, vă ridicați deasupra animalelor, puteți atinge culmile umanității.

De aceea, pentru mine sexul nu este ceva frumos decât dacă este lipsit de scop, dacă este doar un joc, practicat numai pentru a împărtăşi reciproc bucuria fuziunii amoroase.

Numai astfel puteți transcende viața animalică inferioară şi puteți pătrunde într-o dimensiune superioară. Şi nu uitați: reproducerea nu înseamnă creație.

Când femeia va fi eliberată de povara inutilă a reproducerii, ea va putea crea cu mai multă forță decât orice bărbat, căci dacă poate da naştere unui copil, de ce nu ar putea ea să creeze o muzică sublimă? Până acum acest lucru nu a fost cu putință, iar bărbatul nu a făcut altceva decât să raționalizeze arta…

De îndată ce energiile femeii vor fi eliberate, ea va deveni foarte creativă. Eu cred însă că bărbatul se teme de creativitatea ei. Ea poate depăşi cu siguranță creativitatea bărbatului, căci este înzestrată în mod natural pentru aceasta.

Eu sunt în favoarea creativității, dar nu uitați: reproducerea nu înseamnă creativitate; cele două cuvinte nu sunt sinonime. Creativitatea este un act conştient, reproducerea este inconştientă. Creativitatea este ceva meditativ, reproducerea nu are nimic de-a face cu meditația.

Până acum, bărbatul s-a folosit de femeie aproape ca de o vită. El s-a folosit de ea pentru a-i creşte copiii, ca şi cum femeia ar fi fost o fermă. Nu întâmplător, semnificația cuvântului „soț” este exact aceasta: de „fermier”. Agricultura înseamnă meseria de soț; soția este câmpul, soțul este fermierul, iar unica funcție a soției este aceea de a da o recoltă bogată în fiecare an.

Femeia nu va putea fi niciodată eliberată până când umanitatea nu va înțelege că trebuie să pună capăt actualei stări de lucruri. Bărbatul i-a spus întotdeauna: „Tu eşti mare tocmai pentru că poți să naşti copii!” Aceasta este doar o

raționalizare a problemei, un premiu de consolare. Încetați să mai credeți în această păcăleală. Bărbatul a exploatat femeia în toate felurile posibile, şi a sosit timpul să se renunțe la această exploatare[41].

Ce impact va produce asupra femeii eliberarea ei de factorul biologic?

Această eliberare reprezintă o mare şansă. Bărbații au lăudat întotdeauna femeile pentru marea lor creativitate în producerea copiilor. Dar ce fel de copii au creat ele? Priviți această lume: aceştia sunt copiii voştri! Halal creativitate! Animalele o pot face la fel de bine, poate chiar mai bine decât voi!

Da, bărbații s-au grăbit să le laude pe femei: „Voi sunteți mari creatoare, căci voi dați naştere copiilor". Este o mare păcăleală, o capcană pentru ca femeile să continue să conceapă copii. În țările sărace acest lucru continuă şi astăzi; o duzină de copii nu este deloc o raritate prin acele locuri. Sunt şi femei cu mai mult de 12 copii...

Toate religiile din lume se opun metodelor de control al naşterii, pilulei contraceptive. Ele se opun avortului. Această opoziție conduce la menținerea înlănțuirii femeii, iar energiile ei epuizate continuă să creeze oameni mediocri, mulțimi necesare pentru a servi în armate, gata să ucidă sau să se lase ucise, ori în cel mai bun caz gata să devină funcționari, infirmiere, hamali. Ce creativitate este asta? Tot ce ați creat sunt nişte hamali. Sunteți mândre? Cât de mândre v-au făcut că sunteți mame? Fiecare părinte ar trebui să fie ruşinat. Voi ați (pro)creat la fel ca animalele.

Ştiința v-a dăruit astăzi şansa de a scăpa de lanțurile biologicului – o mare libertate, grație căreia sexul devine pentru prima oară un joc, o bucurie pură, nu o metodă pentru reproducerea biologică.

M-ați întrebat ce se va întâmpla cu energiile femeii dacă ele

[41] Philosophia Ultima, Cap. 16.

nu vor mai fi folosite pentru procreație. Există mii de feluri în care această lume ar putea fi făcută mai frumoasă. Orice lucru care face ca lumea să fie mai frumoasă este ceva creator. Puteți aranja grădina în jurul casei dumneavoastră. Puteți încrucişa plante, puteți crea flori noi care nu au mai existat niciodată. Evident, acestea vor aduce cu sine miresme care nu au mai fost mirosite pe pământ.

Concurați-i pe bărbați în toate domeniile. Dovediți-le că le sunteți egale, dar nu prin Mişcări de tipul celei de Eliberare a Femeii. Dovediți-le prin faptele voastre că le sunteți egale, poate chiar superioare... Această Mişcare pentru Eliberarea Femeii nu a creat decât ură față de bărbați, dar ura nu vă va face egalele lor; ea nu este o însuşire pozitivă, cu care să vă mândriți. Egalitatea trebuie realizată prin efort personal, trebuie meritată.

Acum că pilula contraceptivă v-a eliberat de limitările factorului biologic, vă puteți folosi energia în orice fel doriți. Femeile au un corp mai delicat, mai flexibil. Niciun bărbat nu va reuşi să danseze la fel de bine ca o femeie, dacă aceasta doreşte. Oricât de mult s-ar antrena, trupul bărbatului este mai rigid. Nu este vina lui, este o problemă de fiziologie. Femeile pot deveni cele mai bune dansatoare de pe pământ.

Orice femeie are o mare imaginație, dar până astăzi, imaginația ei a fost limitată la căminul ei. Motivul au fost copiii, care au ținut-o în casă, timp de milioane de ani, ceea ce a făcut din casă a doua ei natură. Altminteri, eu nu cred că imaginația femeii ar trebui să se limiteze exclusiv la căminul ei.

Stelele îi aparțin femeii la fel de mult ca şi bărbatului. Răsăritul şi apusul soarelui nu i-au aparținut niciodată exclusiv bărbatului. Tot ce trebuie să facă femeia este să-şi întindă aripile conştiinței şi să-şi ia zborul. Ea trebuie să-şi lărgească viziunea, imaginația, şi să viseze la ceva mai mult decât numai la copiii ei. Astăzi, femeile visează la viitorul copiilor lor: „Fiul meu va deveni un doctor, un inginer, cutare şi cutare".

A sosit timpul ca femeia să devină ea însăşi ceea ce proiecta prin intermediul copilului său. Ea poate să devină doctor, inginer, pilot de avioane. Orice şi-a imaginat prin intermediul copilului... De ce n-ar face faţă realităţii, devenind ea însăşi ceea ce proiecta înainte asupra copilului ei? Nu cred că ar avea nici cea mai mică problemă.

Femeile sunt în multe privinţe superioare bărbaţilor, iar superioritatea lor poate fi folosită în orice dimensiune a creativităţii...

Tot ce a creat până acum bărbatul este nimic prin comparaţie cu ceea ce poate crea femeia, dacă ea intră în competiţie cu el, aducând cu sine spiritul ei centrat, nedivizat, iubirea şi mulţumirea ei. De aceea, orientaţi-vă către direcţia care credeţi că v-ar împlini cel mai tare.

În momentul în care femeile vor începe să creeze toate acele lucruri de care până acum s-au ocupat bărbaţii... vă spun, ele nu vor mai avea nevoie să pretindă egalitatea în drepturi, căci femeile sunt în mod natural sexul superior. Nu întâmplător, natura le-a înzestrat cu capacitatea de a crea copii.

Iar pentru simplul motiv că factorul biologic nu mai are putere asupra femeilor, nu trebuie să vă risipiţi energiile devenind lesbiene. A sosit timpul să fiţi creative în toate domeniile de activitate, să daţi lumii noi Picasso, noi Mozart, noi van Gogh, noi Shakespeare, din rândurile voastre. Nu aveţi niciun motiv să nu o faceţi. Creaţiile voastre vor fi puţin mai bune, puţin mai gingaşe, şi cu siguranţă mult mai vii decât cele ale bărbaţilor.

Există un singur domeniu în care nu veţi putea fi niciodată egale cu bărbaţii – şi nici nu merită să încercaţi să deveniţi egale cu ei în acest domeniu – şi anume, cel al muşchilor. Lăsaţi-i pe bărbaţi să vă fie superiori în domeniul musculaturii, căci în ziua în care femeile vor intra în sălile de forţă şi vor începe să îşi creeze trupuri musculoase, aceea va fi cea mai rea zi din istoria umanităţii.

Îmi şi imaginez... Dacă va veni ziua în care voi vedea mii de

femei musculoase stând în fața mea la aceste conferințe, eu nu voi mai veni niciodată[42]!

Dacă femeile vor ajunge lideri în politică, în poezie, în pictură, ele vor aduce o perspectivă complet nouă asupra tuturor acestor domenii. Femeile ar trebui să fie profesoare, educatoare, să activeze în toate domeniile.

Ele reprezintă jumătate din umanitate, deci au dreptul la jumătate din această lume. Iar experiența mi-a demonstrat că sunt cât se poate de capabile, că te poți baza pe ele în orice domeniu. Poți avea chiar mai multă încredere în ele decât în bărbați, căci ele stabilesc legătura cu tine prin intermediul inimii, nu al capului[43].

Iată care ar putea fi una din cauzele pentru care femeile nu au fost niciodată creative: ele nu şi-au putut permite să trăiască vreodată singure în această societate creată de bărbați, pentru bărbați. O femeie care trăieşte singură este întotdeauna în pericol. Abia recent, câteva femei şi-au permis să înceapă o carieră de artist, în literatură, pictură, poezie... Şi asta pentru că pentru prima oară, şi numai în anii din urmă – chiar şi aşa, numai în domeniile cele mai avansate, mai progresiste, mai avangardiste – femeile au putut trăi independent, la fel ca bărbații. În mod firesc, ele au început atunci să picteze, să compună poezii, muzică etc.…

Femeile au la fel de multe talente ca şi bărbații, dar timp de milioane de ani unica formă de expresie a creativității lor a fost sexul, iar dacă energia lor sexuală era implicată în făcut copii... Nu cred că vă puteți imagina o femeie care are o duzină de copii şi care compune muzică, nu-i aşa? Cele 12 instrumente muzicale sunt tot timpul în jurul ei, făcând tot felul de prostii... iar femeia să stea să picteze sau să compună muzică? Credeți că cei 12 pictori mititei vor sta liniştiți în timp ce ea pictează? Ei vor ajunge să picteze

[42] De la moarte la nemurire, Cap. 4.
[43] De la moarte la nemurire, Cap. 4.

înainte ca ea să-şi întindă pânza[44]43!

Mie mi se pare că femeile şi-au ascuns darurile cu care le-a înzestrat Dumnezeu pentru ca să menajeze orgoliul bărbatului. Am dreptate?

Aceasta a fost una din cele mai mari calamități din istoria umanității. Femeile nu au fost niciodată apreciate pentru talentele lor, motiv pentru care ele au început să şi le ascundă, până când au uitat chiar ele că le au. Şi asta pentru că femeile retardate erau mai apreciate decât cele inteligente. Tot ce trebuia să facă o femeie era să fie frumoasă, să aibă forme bine proporționate, dar niciun pic de minte. În caz contrar, bărbații s-ar fi simțit stânjeniți, chiar răniți.

Aşa se face că de-a lungul timpului, femeile au învățat o serie de trucuri, ştiind că regula jocului era ca ele să-şi ascundă talentele. Chiar dacă este inteligentă, femeia trebuie să pretindă că este proastă. Dacă este talentată, ea trebuie să-şi ascundă talentele, focalizându-şi creativitatea exclusiv asupra căminului ei, asupra sufrageriei, bucătăriei, etc. Ea nu trebuie să facă nimic care ar putea răni egoul bărbatului ei: nu trebuie să scrie poezie, nu trebuie să picteze, nu trebuie să sculpteze, căci în caz contrar, bărbatul s-ar putea simți inferior.

Acest orgoliu masculin nu îi permite femeii să aibă ceva de spus. Şi totuşi, ea are o serie de calități pe care bărbatul nu le are, sau pe care nu le poate avea în aceeaşi proporție. Tot ceea ce ține de domeniul intuiției le este mai accesibil femeilor decât bărbaților, la fel cum tot ceea ce ține de domeniul intelectului le este mai accesibil bărbaților decât femeilor. Bărbații apreciază în mod natural intelectul. Ei dispun de intelect, aşa că îl apreciază, condamnând în schimb intuiția, pe care o numesc credință oarbă, nonsens, prostie, superstiție. Ei o condamnă pentru că nu o au.

[44] De la ignoranță la inocență. Cap. 6.

Femeile care erau arse pe rug în Evul Mediu şi care erau numite vrăjitoare erau în realitate femei foarte intuitive. Bărbaţii nu le-au putut tolera acest lucru, îndeosebi preoţii, întreaga Biserică a rămas până astăzi dominată de bărbaţi, întreaga comunitate creştină este de sex masculin. Nicio femeie nu este implicată în Sfânta Treime creştină, deci este normal ca întreaga ierarhie religioasă să fie de sex masculin.

Inchiziţia nu s-a opus atât de mult vrăjitoriei, cât feminităţii. Mai devreme sau mai târziu, când istoria se va scrie corect, istoricii vor demonstra că inchiziţia nu s-a opus cu adevărat vrăjitoriei. Mai degrabă se poate spune că bărbaţii li s-au opus femeilor, inteligenţa s-a opus intuiţiei, raţiunea s-a opus forţelor iraţionale, dar foarte puternice.

Vrăjitoarele din acele timpuri au fost arse pe rug, ucise, asasinate, torturate, până când, terorizate, femeile au renunţat la lumea exterioară şi s-au refugiat în propriul lor sine. Ele au început să se teamă! Dacă demonstrau un talent oarecare, ar fi putut fi acuzate de vrăjitorie. Dacă un bărbat demonstra un talent oarecare, el era transformat într-un sfânt! Bărbaţii erau adoraţi ca făcători de miracole, iar femeile care demonstrau aceleaşi calităţi deveneau vrăjitoare. Ele erau în mâinile diavolului, în timp ce bărbaţii erau într-o legătură specială cu Dumnezeu... Dar era vorba de aceleaşi calităţi[45]!

[45] Mult dincolo de stele, Cap. 4.

Capitolul 11
CORPUL

Ce trebuie să fac pentru a experimenta senzația de bunăstare interioară?

Primul lucru de care trebuie să țineți seama este trupul. Corpul fizic este baza dumneavoastră, temelia ființei dumneavoastră, punctul în care sunteți ancorată. Opoziția dintre minte şi corp vă poate distruge, vă poate conduce la schizofrenie, vă poate face să vă simțiți mizerabil, vă poate transforma viața într-un iad. Voi sunteți corpul. Desigur, sunteți mai mult decât corpul, dar acel „mai mult" va veni mai târziu. Mai întâi de toate, sunteți corpul fizic.

Corpul este adevărul vostru de bază, aşa că nu vă împotriviți niciodată lui. Ori de câte ori vă împotriviți corpului fizic, voi vă împotriviți lui Dumnezeu. Ori de câte ori acționați fără respect față de corpul fizic, voi pierdeți contactul cu realitatea, căci acest contact se realizează prin corpul vostru. Corpul este puntea care vă leagă de realitate, este templul ființei voastre.

Tantra vorbeşte despre reverența care trebuie arătată corpului fizic, despre iubirea şi respectul față de trup, despre recunoştința față de acesta. Corpul este o minune a naturii. El este cel mai mare dintre mistere.

Dar voi ați fost învățați să vă împotriviți trupului. Vă lăsați uneori copleşiți de un copac măreț, de soare şi de lună, de o floare, dar niciodată de propriul vostru corp. Iar corpul vostru este cel mai complex fenomen din întreaga natură. Nicio floare, niciun copac nu are un corp mai frumos decât voi înşivă. Nici soarele, nici luna, nici stelele nu au un mecanism de funcționare atât de evoluat ca şi voi.

Dar ați fost învățați să apreciați o floare, care este un

obiect simplu. Ați fost învățați să apreciați un copac, care este un lucru simplu. Ați fost învățați să apreciați pietrele, stâncile, munții, râurile, dar nu şi propriul vostru trup. Acesta nu vă copleşeşte niciodată. Este adevărat că este atât de aproape de voi încât este uşor să uitați de el. Este atât de evident, încât este uşor să-l neglijați. Dar el reprezintă cel mai frumos fenomen din natură.

Dacă priviți o floare, cei din jur vor spune: „Ce estetic!" Dacă priviți însă fața unei femei frumoase sau fața unui bărbat frumos, ei vor spune: „Ce nesimțire! Câtă desfrânare!" Dacă veți rămâne în fața unui copac sau a unei flori, cu ochii larg deschişi, cutremurați de frumusețea lui (ei), oamenii vor crede că sunteți un poet, un pictor sau un mistic. Dacă vă aşezați însă în fața unei femei sau a unui bărbat şi îi sorbiți din ochi, cu simțurile larg trezite în fața frumuseții lor, de altfel cu tot respectul şi cu toată reverența, nu este exclus ca poliția să vă aresteze. Oricum, nimeni nu va mai spune că sunteți un poet, un pictor sau un mistic, nimeni nu va aprecia ceea ce faceți. E limpede că ceva este greşit.

Dacă mergeți la un străin de pe stradă şi îi spuneți: „Ce ochi minunați ai!", vă veți simți stânjeniți atât voi, cât şi el. În niciun caz nu trebuie să vă aşteptați să vă mulțumească. De fapt, se va simți chiar ofensat, căci în fond, cine sunteți voi să vă amestecați în viața lui privată? Cum de îndrăzniți? Dacă mergeți şi atingeți un copac, copacul se simte fericit. Dar dacă atingeți un necunoscut pe stradă, el se va simți jignit. Ceva nu este în regulă. Undeva, la un nivel foarte profund, s-a produs o ruptură.

Tantra ne învață să ne respectăm, să ne iubim trupul. Tantra ne învață să privim trupul ca pe cea mai mare creație a lui Dumnezeu. Tantra este religia trupului. Evident, ea ajunge la un nivel mult mai înalt, dar nu părăseşte nicio clipă trupul; este înrădăcinată în el. Tantra este singura religie cu adevărat înrădăcinată la nivelul pământului, singura religie care are rădăcini. Celelalte religii sunt ca nişte copaci dezrădăcinați, sunt moarte, sau pe moarte. Seva nu

mai curge prin ele. Tantra este plină de sevă, este cu adevărat vie.

Tantra are încredere în corpul vostru, în simțurile voastre, în energia voastră, ea are încredere în voi, *în toto*. Tantra nu neagă nimic, dar transformă totul.

Cum poate fi obținută această viziune tantrică? Ea este ca o hartă care vă reorientează mai întâi către trezirea energiei lăuntrice, apoi către interior, pentru a ajunge apoi în lumea de dincolo.

Primul lucru cu care trebuie să începeți este să învățați să vă respectați corpul, renunțând la toate prostiile care v-au fost băgate în cap cu privire la el. În caz contrar, nu veți reuşi niciodată să vă treziți energia lăuntrică, nici să o reorientați către interior, nici să ajungeți în lumea de dincolo. Cel mai bine este să începeți cu începutul, iar începutul este corpul fizic.

Corpul trebuie purificat de foarte multe reprimări. El are nevoie de un mare catharsis. Corpul vostru a ajuns să fie otrăvit, căci voi ați fost împotriva lui; l-ați reprimat în fel şi chip. Tantra afirmă că beatitudinea devine posibilă numai dacă existența voastră atinge nivelul optim, niciodată înainte de aceasta. Beatitudinea nu este posibilă decât dacă trăiți intens. Dar cum ați putea trăi intens dacă sunteți împotriva corpului?

Voi vă aflați întotdeauna într-o stare călduță. Focul vostru s-a răcit. De-a lungul secolelor, focul s-a stins. Acum, el trebuie reaprins. Tantra afirmă: mai întâi, purificați-vă trupul, purificați-l de tot ceea ce ați reprimat atâta timp. Permiteți energiei să curgă liber, eliminați blocajele.

Este foarte dificil să găseşti astăzi o persoană care să nu aibă blocaje, al cărei corp să nu fie încordat. Renunțați la această încordare, căci ea vă blochează energia. Energia voastră nu poate curge liber din cauza acestei tensiuni.

De ce este toată lumea atât de încordată? De ce nu vă puteți relaxa? Ați văzut vreodată o pisică dormind, moțăind după-amiaza? Cât de simplu şi de frumos se relaxează ea! De

ce nu vă puteți relaxa şi voi la fel ca o pisică? Voi vă agitați în pat, vă întoarceți pe o parte şi pe alta, dar nu vă puteți relaxa. Iar cel mai frumos lucru în ceea ce priveşte relaxarea pisicii constă în faptul că deşi se relaxează perfect, ea este întru totul alertă. La cea mai mică mişcare din cameră, ea deschide ochii şi sare în picioare, gata la orice. Trupul ei este adormit, dar nu şi spiritul ei. Omul a uitat acest tip de somn şi trebuie să-l învețe din nou.

Tantra spune: învățați de la pisici, felul cum dorm ele, cum se relaxează, cum trăiesc tot timpul fără tensiuni. Şi întreaga lume animală trăieşte la fel, într-o manieră netensionată. Omul este singurul animal care trebuie să învețe acest mod de viață, căci el a fost condiționat greşit. El a fost programat eronat.

Voi ați fost programați încă din copilărie să fiți încordați. Teama vă face să vă țineți respirația. Datorită fricii de sexualitate, oamenii nu mai respiră aproape deloc, căci atunci când respiră corect, suflul merge exact în centrul sexualității, îl trezeşte, îl masează din interior şi îl excită. Fiind învățat că sexul este ceva periculos, copilul începe să respire superficial, numai la nivelul pieptului. El nu coboară niciodată mai jos de piept, căci dacă ar face-o, s-ar simți subit excitat; sexualitatea lui s-ar trezi şi lui i s-ar face teamă. Atunci când respirați profund, energia sexuală se trezeşte.

Ea *chiar trebuie* să se trezească, să fie eliberată. Energia sexuală trebuie să curgă liber prin întregul corp. În acest fel, întregul corp va deveni orgasmic. Dar voi vă temeți să respirați, vă temeți atât de mult încât jumătate din plămânii voştri sunt plini cu dioxid de carbon... în plămâni există 6.000 de alveole (săculeți goi care se umplu cu aer), din care circa 3.000 nu sunt curățate niciodată. Ele rămân întotdeauna pline cu dioxid de carbon. De aceea vă simțiți atât de amorțiți, de aceea nu sunteți plini de viață, de aceea este atât de dificil să fiți lucizi. Nu este deloc accidental faptul că atât Tantra cât şi Yoga predau ştiința respirației profunde,

pranayama, cu scopul de a vă goli plămânii de dioxidul de carbon. Acesta este un gaz toxic, care trebuie eliminat continuu şi în totalitate. În locul lui, omul trebuie să inspire oxigen proaspăt, căci acesta aprinde focul interior, el vă trezeşte la viaţă. Pe de altă parte, oxigenul vă va inflama şi sexualitatea. De aceea, numai Tantra permite cu adevărat respiraţia profundă, nici chiar Yoga nu poate face acest lucru.

Singură Tantra vă permite să fiţi o fiinţă totală şi o curgere totală. Numai ea vă poate dărui libertatea necondiţionată, indiferent cine sunteţi şi cine puteţi deveni. Tantra nu vă impune limitări, ea nu vă defineşte; pur şi simplu vă dăruieşte libertatea totală. Atunci când omul este liber, el poate face foarte multe.

Iată ce am remarcat eu de-a lungul timpului: oamenii care şi-au reprimat sexul devin cu timpul lipsiţi de inteligenţă. Numai cei foarte activi din punct de vedere sexual sunt oameni inteligenţi. Este de presupus că ideea potrivit căreia sexul este un păcat a afectat inteligenţa, şi încă foarte mult. Atunci când energiile fiinţei curg cu adevărat, când nu există un conflict între sexualitate şi minte, când mintea cooperează cu sexualitatea, ea ajunge să funcţioneze într-o manieră optimă. În acest fel, omul devine inteligent, lucid, viu.

Tantra afirmă că trebuie să ne facem din corp un prieten.

Vă atingeţi vreodată corpul? Vă simţiţi vreodată propriul trup, sau îl purtaţi ca pe un înveliş mort? Asta se întâmplă adeseori: oamenii devin aproape îngheţaţi, îşi poartă trupurile ca pe o caschetă militară. Ele sunt grele, îi deranjează, nu îi ajută să comunice cu realitatea. Dacă îi veţi permite electricităţii corporale să urce de la degetele picioarelor până în creştetul capului, dacă veţi permite libertatea totală a energiei voastre – aşa-numita bioenergie – veţi deveni un râu şi nu vă veţi mai simţi deloc corpul fizic. Veţi deveni aproape necorporali. Când mintea nu se mai luptă cu corpul, fiinţa devine necorporală. Când mintea se luptă cu corpul, acesta devine o povară care trage în jos

ființa, astfel încât aceasta nu mai poate ajunge la Dumnezeu.

Corpul trebuie să devină lipsit de greutate, iar voi trebuie să simțiți că plutiți pe deasupra pământului. Asta afirmă Tantra. Când nu mai există niciun fel de greutate, niciun fel de gravitație, simți că îți iei zborul. Dar pentru asta este necesară o mare acceptare.

Nu este deloc uşor să îți accepți corpul fizic. Voi îl condamnați, îi găsiți întotdeauna greşeli, nu îl apreciați niciodată, nu îl iubiți niciodată, dar pe de altă parte, aşteptați ca altcineva să vină şi să vă iubească trupul. Dacă voi înşivă nu îl puteți iubi, cum ar putea altcineva să vă iubească trupul? Dacă voi înşivă nu vă iubiți corpul fizic, nimeni altcineva nu îl va iubi, căci vibrația voastră de respingere îi va ține pe ceilalți la distanță.

Oamenii se îndrăgostesc întotdeauna de persoane care îşi iubesc trupurile. Altminteri nu se poate. Prima formă de iubire trebuie să fie aceea de sine; numai din acest centru > se pot naşte celelalte feluri de iubire. Voi nu vă iubiți trupurile. Le ascundeți în o mie şi unul de feluri. Vă ascundeți mirosul corporal, vă ascundeți forma sub tot felul de haine, de bijuterii, prin care încercați să creați ceva frumos, ceva care simțiți că vă lipseşte, dar chiar acest efort vă face să fiți artificiali.

Să luăm o femeie care poartă ruj pe buze. Nu este nimic frumos în asta... este urâțenie pură. Buzele ar trebui să fie roşii datorită sângelui care curge prin ele, nu vopsite. Ele ar trebui să fie vii, datorită iubirii voastre, datorită faptului că ființa voastră este vie. Voi preferați însă să vă vopsiți buzele, şi credeți că deveniți astfel mai frumoase. Numai femeile care sunt conştiente de urâțenia lor se duc la saloanele de cosmetică; în caz contrar, acestea nu ar fi necesare. Ați văzut vreodată o pasăre care să fie urâtă? Ați văzut vreodată o căprioară urâtă? Este imposibil. Şi totuşi, ele nu se duc la saloane de cosmetică, nu apelează la esteticieni. Ele se acceptă pur şi simplu pe sine şi devin frumoase prin chiar această acceptare. Acceptarea lor este cea care revarsă toată

frumusețea asupra lor.

În clipa în care vă veți accepta aşa cum sunteți, veți deveni frumoase. Atunci când propriul vostru corp vă va încânta, el îi va încânta şi pe alții. Mulți bărbați se vor îndrăgosti de dumneavoastră, pentru simplul motiv că dumneavoastră sunteți îndrăgostită de dumneavoastră. Acum sunteți furioasă pe propriul corp. Ştiți că sunteți urâtă, respingătoare, oribilă. Această idee îi respinge însă şi pe ceilalți, ea nu îi ajută să se îndrăgostească de dumneavoastră; îi ține la distanță. Chiar dacă ar dori să vină mai aproape, în clipa în care vă vor simți vibrația, se vor îndepărta rapid.

Nu este necesar să îi vânați pe bărbați. Căutarea altor persoane apare numai din cauza faptului că nu ne iubim pe noi înşine. Altminteri, oamenii vin singuri la noi. Dacă vă iubiți singuri, ceilalți vă vor iubi la rândul lor.

De ce s-au dus atât de mulți oameni la Buddha, sau la Iisus? Aceşti oameni se iubeau pe ei înşişi. Iubirea lor de sine era atât de mare, şi ei erau atât de încântați de propria lor ființă, încât cei din jurul lor erau atraşi în mod natural către ei. Ei atrăgeau oamenii la fel ca un magnet. Simpla lor existență era o beatitudine atât de mare.

Acesta este aşadar primul lucru pe care îl susține Tantra: iubiți-vă corpul, împrieteniți-vă cu el, respectați-l, îngrijiți-l, căci el este un dar de la Dumnezeu. Tratați-l frumos, iar el vă va revela marile sale mistere. Orice creştere depinde de felul în care sunteți legat de corpul vostru.

Al doilea aspect de care vorbeşte Tantra este legat de simțuri. Religiile nu se opun numai corpului fizic, ci şi simțurilor. Ele încearcă să amorțească simțurile şi sensibilitatea omului. Iar simțurile sunt porțile percepției, ferestrele voastre către realitate. Ce sunt ochii? Ce sunt urechile? Ce este nasul? Toate sunt ferestre către realitate, ferestre către Dumnezeu. Dacă ştiți cum să priviți, îl veți vedea pe Dumnezeu pretutindeni. De aceea, ochii nu trebuie închişi, ei trebuie să fie larg deschişi. La fel, urechile nu

trebuie astupate, căci ele vă permit să auziți toate aceste sunete divine.

Ciripitul păsărelelor nu este altceva decât o *mantra.* Aceşti copaci țin predici în tăcere. Toate sunetele sunt ale Lui, la fel cum toate formele sunt ale Lui. Şi atunci, dacă nu mai aveți niciun pic de sensibilitate, cum îl veți mai putea cunoaşte pe Dumnezeu? Atunci, va trebui să mergeți la templu sau la biserică pentru a-L cunoaşte pe El... deşi El este pretutindeni. Cum L-ați putea găsi pe Dumnezeu într-un templu făcut de mâna omului, într-o biserică construită de om? Oamenii sunt atât de stupizi. Dumnezeu este pretutindeni, oriunde există viață. Ca să-L vedeți aveți însă nevoie de simțuri vii, de simțuri purificate.

Aşadar, Tantra susține că simțurile sunt porțile percepției. Ele au devenit amorțite. Este necesar să renunțați la această amorțeală, iar simțurile voastre trebuie purificate. Simțurile sunt ca o oglindă prin care nu se mai vede nimic din cauza prafului depus pe ea. Acest praf trebuie curățat.

Priviți felul în care abordează Tantra realitatea. Ceilalți spun: „Ucideți simțurile. Ucideți gustul!" Dar Tantra spune: „Descoperiți-L pe Dumnezeu în orice gust". Ceilalți afirmă: „Ucideți simțul pipăitului!" Dar Tantra spune: „Atunci când atingeți pe cineva, atingeți-l cu toată ființa voastră, căci Dumnezeu se află în cel pe care-l atingeți". Tantra este o inversare totală a aşa-numitelor religii. Ea reprezintă o revoluție radicală, care porneşte chiar de la rădăcini.

Atingeți, mirosiți, gustați, priviți şi ascultați cu toată ființa voastră. Va trebui să reînvățați limbajul simțurilor, căci societatea v-a păcălit, v-a făcut să-l uitați.

Orice copil se naşte cu simțurile treze. Priviți copiii mici. Atunci când privesc ceva, ei sunt complet absorbiți; ei devin una cu ochii lor. Când se joacă cu jucăriile lor, ei sunt complet absorbiți. Priviți ochii unui copil atunci când priveşte. Când copilul ascultă, el devine una cu urechile sale. Când mănâncă, el devine una cu limba sa, cu gustul pe care-l simte. Priviți felul în care mănâncă copilul un măr. Cu câtă

savoare o face! Cu ce energie! Cu ce încântare! Priviți felul în care aleargă copilul după un fluture... atât de absorbit, încât chiar dacă Dumnezeu ar fi prin preajmă, el nu L-ar observa. Această stare este pur meditativă, şi asta fără niciun efort. Priviți un copil care adună scoici pe plajă; este ca şi cum ar culege diamante. Când simțurile sunt trezite, totul ți se pare prețios, totul devine clar şi frumos.

Când va deveni adult, acelaşi copil va începe să privească realitatea din spatele unor ochelari de soare. Pe lângă că au lentilele întunecate, ele mai sunt şi acoperite de praf, iar voi priviți realitatea din spatele lor. Nu este de mirare că totul vi se pare urât şi mort. Voi priviți un copac, şi copacul vi se pare mort, pentru că ochii voştri sunt morți. Auziți un cântec, dar acesta nu vă spune nimic, pentru că urechile voastre sunt amorțite. Puteți să-l ascultați şi pe Buddha, cuvintele lui nu vă vor spune mare lucru, căci inteligența voastră este amorțită.

Redescoperiți limbajul pierdut. Ori de câte ori aveți timp, practicați trezirea simțurilor. Atunci când mâncați, nu vă grăbiți; încercați să redescoperiți limbajul pierdut al gustului. Atingeți pâinea, simțiți-i textura. Simțiți-o mai întâi cu ochii deschişi, apoi închideți ochii. În timp ce o mestecați, mestecați de parcă ați gusta o fărâmă din Dumnezeu. Ar fi lipsit de respect să nu mestecați bine, să nu sesizați toate savorile. Transformați actul de a mânca într-o rugăciune, şi veți începe astfel să vă ridicați pe un nivel de conştiință superior. Veți învăța astfel calea alchimiei tantrice.

Atingeți mai mult oamenii. Noi am devenit foarte sensibili şi iritabili atunci când suntem atinşi. Dacă vorbiți cu cineva şi acesta face un pas către voi, voi vă retrageți imediat cu doi paşi înapoi. Vă protejați astfel teritoriul. Am uitat să-i atingem pe alții şi nu le mai permitem nici lor să ne atingă. Nu ne mai strângem mâinile, nu ne mai îmbrățişăm. Nu mai savurăm prezența celorlalți.

Duceți-vă la un copac şi atingeți-l. Atingeți o piatră. Duceți-vă la râu şi lăsați-i apa să curgă printre degetele

voastre. Simțiți-o! Înotați în apa râului şi simțiți-i apa la fel cum o simte un peşte. Nu ratați nicio posibilitate să vă treziți simțurile. În cursul unei singure zile aveți o mie şi una de posibilități de a vă trezi simțurile. Nu este necesar să acordați o perioadă separată acestui proces. Vă puteți antrena întreaga zi. Folosiți toate ocaziile care vă ies în cale. Atunci când vă aflați sub duş, folosiți această ocazie; simțiți atingerea apei care curge pe trupul vostru. Aşezați-vă la sol, goi, şi simțiți atingerea pământului. Aşezați-vă pe o plajă şi simțiți atingerea nisipului. Ascultați zgomotele nisipului, ascultați zgomotul valurilor. Folosiți fiecare ocazie, şi veți ajunge să învățați din nou limbajul simțurilor. Iar Tantra nu poate fi înțeleasă decât atunci când corpul este viu, iar simțurile sunt trezite.

Eliberați-vă simțurile de obişnuințe. Obişnuințele sunt una din principalele cauze ale amorțelii. Descoperiți căi noi de a acționa. Inventați căi noi de a iubi. Oamenii se tem. Ei au obiceiuri fixe. Chiar şi atunci când fac dragoste, ei preferă aceeaşi poziție, „poziția misionarului". Descoperiți maniere noi de a simți.

Orice experiență trebuie simțită cu o mare sensibilitate. Atunci când faceți dragoste cu o femeie sau cu un bărbat, faceți din acest act o sărbătoare. Şi odată cu fiecare act nou, inventați lucruri noi. Uneori puteți dansa înainte de a face dragoste. Alteori vă puteți ruga înainte. Uneori, puteți alerga prin pădure, pentru a face apoi dragoste. Alteori, puteți înota înainte. În acest fel, fiecare experiență amoroasă va aduce în ființa dumneavoastră un plus de sensibilitate, iar iubirea nu va părea niciodată plictisitoare.

Descoperiți noi căi de explorare a partenerului dumneavoastră. Nu vă fixați în rutine. Orice rutină este un act împotriva vieții. Rutinele sunt servitorii morții. Puteți inventa tot timpul, nu există limite pentru creativitate. Uneori este suficientă o mică schimbare pentru a beneficia enorm de pe urma ei. Voi mâncați întotdeauna la masă. Mergeți câteodată pe peluză şi mâncați pe iarba verde. Veți

trăi o surpriză enormă, va fi o experiență complet diferită. Mirosul ierbii proaspăt tăiate, ciripitul păsărelelor, aerul curat, razele soarelui şi umezeala plantelor... Nu are cum să fie aceeaşi experiență ca atunci când staţi la masă, pe scaunul dumneavoastră. Este o experiență complet diferită. Toate ingredientele ei sunt diferite.

Încercaţi odată să mâncaţi în pielea goală. Veţi rămâne surprinşi. Este o schimbare mică, nu înseamnă mare lucru, doar că nu purtaţi hainele pe dumneavoastră, dar va fi o experiență complet diferită, căci a apărut ceva nou. Dacă obişnuiţi să mâncaţi cu furculiţa şi cuţitul, încercaţi odată să mâncaţi cu mâinile goale, şi veţi trăi o experiență deosebită. Atingerea mâinii va aduce o savoare nouă mâncării. Lingura este un obiect mort. Când mâncaţi cu lingura sau cu furculiţa, voi sunteţi departe de actul propriu-zis. Este aceeaşi teamă de a atinge ceva. Voi nu puteţi atinge nici chiar mâncarea. În acest fel, pierdeţi experiența texturii alimentelor, a atingerii lor. Un aliment poate fi simţit şi prin simţul atingerii, nu numai prin cel al gustului.

În Occident s-au făcut multe experiențe care au demonstrat că atunci când ne bucurăm de ceva, există multe lucruri care contribuie Ia experiența desfătării, dar de care noi nu suntem conştienţi. Spre exemplu, atunci când mâncaţi o ceapă, închideţi ochii şi apropiaţi-vă nasul de ea. Rugaţi pe cineva să vă dea un aliment, fără să ştiţi dinainte ce este, o ceapă sau un măr. Dacă veţi sta cu ochii închişi şi cu nările astupate, va fi greu să vă daţi seama ce este. Vă va fi imposibil să vă decideţi dacă este vorba de un măr sau de o ceapă. Experiența gustativă nu se limitează numai la simţul gustului; o mare parte din ea derivă din simţul mirosului şi din cel al văzului. Toate simţurile contribuie mai mult sau mai puţin la experiența unuia dintre ele. Atunci când mâncaţi cu mâinile goale, adăugaţi şi simţul atingerii la experiența gustativă. Mâncarea vi se va părea astfel mai savuroasă, mai naturală.

Descoperiţi căi noi în tot ce faceţi.

Tantra afirmă că dacă veți descoperi căi noi în fiecare zi, viața voastră va deveni o aventură captivantă, un roman. Nu vă veți mai plictisi niciodată, şi trebuie să spunem că o persoană plictisită este o persoană nereligioasă. Veți fi întotdeauna curioşi să aflați, veți căuta în orice misterul şi necunoscutul. Ochii voştri vor rămâne puri şi simțurile voastre vor fi mereu alerte, căci atunci când îți propui să explorezi în permanență, când cauți, când doreşti să descoperi, nu ai cum să rămâi amorțit, nu ai cum să nu te deştepți.

Psihologii afirmă că prostia apare numai de la vârsta de şapte ani. De fapt, ea apare pe la vârsta de patru ani, dar la şapte ani devine cu adevărat manifestă. Copilul începe să se prostească la vârsta de şapte ani. Oamenii de ştiință afirmă că 50% din tot ce află copilul într-o viață de om învață până la şapte ani. Chiar dacă va trăi până la 70 de ani, în restul de 63 de ani el nu va învăța decât 50% din tot ceea ce va şti la sfârşitul vieții. Ce s-a petrecut? El s-a prostit, a renunțat să mai învețe. Din perspectiva inteligenței, la vârsta de şapte ani copilul este deja bătrân. Din punct de vedere fizic el nu va îmbătrâni decât mai târziu, după vârsta de 35 de ani, dar din punct de vedere mental el este deja în declin.

Mulți dintre voi vor fi surprinşi să afle că vârsta mentală medie a adultului uman este de 12 ani. Din perspectiva inteligenței, oamenii nu mai cresc dincolo de această vârstă, ei rămân blocați la acest nivel mental. Insultați o persoană de 60 de ani, şi într-o secundă ea se va transforma într-un copil de 12 ani. Ea se va comporta în aşa fel încât vă va fi greu să credeți că o persoană atât de vârstnică poate fi atât de copilăroasă.

Oamenii nu se grăbesc să evolueze. Vârsta lor mentală este adânc înrădăcinată în ei. Este suficient să zgâriați puțin suprafața, şi vârsta lor mentală va ieşi imediat la lumină. Vârsta fizică nu are o importanță prea mare. Oamenii mor într-o stare de copii; ei nu se maturizează niciodată.

Tantra mai spune: învățați căi noi de a acționa; eliberați-vă

cât mai mult de vechile voastre obişnuinţe. Şi tot ea completează: nu-i imitaţi pe alţii, căci atunci simţurile voastre vor deveni amorţite. Nu imitaţi pe nimeni. Descoperiţi acele căi prin care să acţionaţi singuri, în maniera voastră. Lăsaţi-vă semnătura în tot ceea ce faceţi.

Am auzit o anecdotă:

Mulla Nasruddin avea un papagal în călduri. El spunea tot felul de prostii, îndeosebi atunci când avea oaspeţi. Mulla era foarte îngrijorat: papagalul devenea din ce în ce mai nestăpânit. Cineva i-a sugerat atunci să ducă animalul la veterinar.

Ajuns la veterinar, acesta a examinat papagalul şi a spus:

— Ei bine, Nasruddin, tu ai un papagal în călduri, iar eu am o femelă tânără şi gingaşă. Pentru 50 de rupii, pasărea ta poate să stea în aceeaşi colivie cu pasărea mea.

Papagalul lui Mulla stătea în colivia sa şi asculta. Mulla a răspuns:

— Doamne, ştiu şi eu... 50 de rupii?

La care, papagalul a spus: „Haide, haide, Nasruddin, ce naiba!" În sfârşit, Mulla s-a decis: „Bine", şi a plătit cele 50 de rupii.

Veterinarul a luat pasărea, a pus-o în colivie cu femela sa şi a tras perdeluţa. După un moment de tăcere, s-au auzit subit ţipete: „Cra! Cra! Cra!", iar penele zburau în toate părţile de dincolo de perdeluţă.

Veterinarul a exclamat: „Sfinte Sisoie!", după care a fugit şi a tras perdeluţa. Masculul lui Mulla o ţinea pe femelă cu o gheară, iar cu cealaltă îi smulgea penele, strigând: „Pentru 50 de rupii, am pretenţia să fii goală!"

Văzându-i apoi pe veterinar şi pe stăpânul său, el a strigat fericit: „Hei, Nasruddin, ţie nu aşa îţi plac femeile?"

Chiar şi un papagal poate învăţa să imite un om, devenind astfel nevrotic. Orice imitare înseamnă un act nevrotic. Singura manieră în care poţi rămâne sănătos în această

lume constă în a-ți păstra individualitatea, autenticitatea. Fiți voi înşivă, nu-i imitați pe alții.

Aşadar, primul lucru pe care îl afirmă Tantra este acela că trupul trebuie purificat de reprimările de tot felul. În al doilea rând, simțurile trebuie readuse la viață. În al treilea rând, mintea trebuie să renunțe la gândirea de tip nevrotic, obsesiv, învățând calea cea nouă a tăcerii.

Ori de câte ori este posibil, relaxați-vă. Ori de câte ori este posibil, reduceți-vă mintea la tăcere. Mă veți întreba: „Este uşor de spus, dar cum să-ți reduci mintea la tăcere? Mecanismul ei nu încetează niciodată". Există totuşi o cale.

Tantra mai spune: contemplați cele trei nivele ale atenției. Primul nivel al atenției: lăsați mintea să zburde, să se umple de gânduri, şi contemplați-o cu detaşare. Nu fiți îngrijorați de agitația ei; limitați-vă la a o privi. Deveniți un observator, şi treptat, veți remarca faptul că apar din ce în ce mai multe momente de tăcere. Este momentul pentru cel de-al doilea nivel al atenției: când au început să apară momentele de tăcere, deveniți atenți la cel care contemplă, la observator. Priviți-l pe acesta, iar momentele de tăcere vor deveni din ce în ce mai dese şi mai profunde. Observatorul va începe să dispară, la fel ca şi gândurile. Într-o bună zi, cel care gândeşte (gânditorul) va începe şi el să dispară. Abia atunci va apărea adevărata tăcere. Acesta este cel de-al treilea nivel al atenției, în care nu mai există nici obiectul nici subiectul. Când veți ajunge pe acest nivel, se va putea spune că ați pătruns în lumea de dincolo.

Abia când veți atinge aceste trei aspecte: un corp purificat de reprimări, simțuri eliberate de amorțeală şi o minte eliberată de gândirea obsesivă, în voi se va naşte o viziune eliberată de orice iluzii. Aceasta este viziunea tantrică[46].

Eu nu mă plac pe mine însămi, în special corpul meu.

Voi aveți idei preconcepute în legătură cu felul în care ar

[46] Transformarea tantrică, Cap. 7.

trebui să arate corpul vostru, şi orice idee preconceptă nu poate conduce decât la suferință. Corpul este cel care trebuie să fie. Dacă aveți deja o idee despre cum ar trebui să arate el, veți suferi; de aceea, renunțați la asemenea idei.

Acesta este corpul pe care îl aveți, corpul pe care vi l-a dat Dumnezeu. Folosiți-l, bucurați-vă de el. Dacă veți începe să-l iubiți, veți descoperi cu uimire că el începe să se schimbe, pentru că atunci când cineva îşi iubeşte corpul, el începe să aibă grijă de el. El nu-l mai îndoapă cu alimente care nu-i sunt necesare, pentru că îi pasă de el. Nici nu-l înfometează, căci ține la el. El ascultă de cerințele trupului, de impulsurile sale, de dorințele sale, de momentul în care apar aceste dorințe.

Când îți pasă, când iubeşti, te pui practic în rezonanță cu trupul tău, iar acesta se armonizează automat.

Dacă nu-ți iubeşti corpul, *acest lucru* va crea o problemă, căci atunci devii indiferent față de corpul tău, devii neglijent cu el. Cui îi pasă de duşmanul său? Nu îl vei mai privi în față; vei ajunge chiar să-l eviți. Nu-i vei mai asculta mesajele, şi atunci vei ajunge să-l urăşti şi mai mult.

Şi în realitate, *tu* eşti cel care a creat întreaga problemă. Corpul nu creează niciodată niciun fel de probleme; mintea este cea care creează probleme. Ideea că nu vă place propriul corp este o idee mentală. Niciun animal nu suferă din cauza vreunei idei că nu-i place propriul corp… nici măcar hipopotamul! *Nimeni* nu suferă – ele sunt perfect mulțumite, căci mintea lor nu le creează asemenea probleme artificiale. Altminteri, hipopotamul ar ajunge să gândească: „De ce oi fi arătând eu astfel?” Dar lui nu-i pasă.

Renunțați la idealul abstract. Iubiți-vă corpul aşa cum este, considerați-l un cadou de la Dumnezeu. Bucurați-vă de el şi îngrijiți-l aşa cum merită. Faceți exerciții fizice, mâncați atât cât trebuie, dormiți atât cât trebuie. Luați toate precauțiile necesare, căci acesta este instrumentul dumneavoastră, la fel ca şi maşina pe care o curățați, la ale cărei semnale sunteți atenți tot timpul, ca să vedeți dacă nu

este ceva în neregulă. Aveți grijă de corp, chiar dacă este afectat de o singură zgârietură. Aveți grijă de corpul dumneavoastră, şi el va deveni frumos; chiar este! Este un mecanism atât de superb, atât de complex, dar care lucrează totuşi cu atâta eficiență timp de 70 de ani sau mai bine. Indiferent dacă dumneavoastră dormiți sau sunteți trează, dacă sunteți conştientă sau nu de el, el continuă să funcționeze în tăcere. Chiar dacă nu aveți grijă de el, el tot funcționează, având grijă de dumneavoastră. Orice om ar trebui să fie recunoscător corpului său.

Schimbați-vă atitudinea şi veți constata că în şase luni corpul dumneavoastră îşi va schimba forma. Este aproape la fel ca atunci când un bărbat se îndrăgosteşte de o femeie: ea devine imediat mai frumoasă. Până acum poate nu s-a îngrijit de corpul ei, dar din clipa în care un bărbat se îndrăgosteşte de ea, ea începe să aibă grijă de el. Îşi petrece ore întregi în fața oglinzii... căci cineva o iubeşte! Acelaşi lucru se va petrece şi cu dumneavoastră: iubiți-vă corpul şi veți vedea că el începe să se schimbe. Se simte iubit, îngrijit, util. Corpul este un instrument foarte delicat, iar oamenii se folosesc de el în mod violent, fără menajamente. Schimbați-vă atitudinea şi veți vedea ce se întâmplă![47]

Sunt îngrozitor de urâtă şi am suferit foarte mult din această cauză. Ce ar trebui să fac?

Urâțenia nu are nimic de-a face cu trupul dumneavoastră. De altfel, nici frumusețea nu are prea mult de-a face cu corpul fizic. Frumusețea şi urâțenia corpului fizic sunt aspecte superficiale; adevărul vine din interior. Dacă vă veți transforma, devenind frumoasă în interior, veți începe să străluciți. S-a întâmplat de multe ori: atunci când devine meditativă, chiar şi cea mai urâtă persoană pare mai frumoasă.

Am văzut de multe ori acest lucru întâmplându-se, an

[47] Aleluia, Cap. 31.

după an. Atunci când vin aici, oamenii au fețe complet diferite. Când încep să mediteze, să cânte, să danseze, fețele lor se relaxează. Tensiunile lor dispar. Încetul cu încetul, durerea lor, care făcea parte integrantă din expresia feței lor, dispare. Ei devin la fel de relaxați ca şi copiii. Fețele lor încep să strălucească de o bucurie interioară nouă; ele devin luminoase.

Frumusețea şi urâțenia fizică nu sunt foarte importante. Adevărul nu poate proveni decât din interior, eu vă pot învăța cum să deveniți frumoasă în interior, şi aceasta este frumusețea reală. De îndată ce aceasta va ieşi la lumină, aspectul corpului nu va mai conta prea mult. Ochii dumneavoastră vor începe să strălucească de bucurie; fața dumneavoastră va avea întipărită pe ea o luminozitate aparte. Forma fizică va tinde să devină imaterială. Atunci când grația începe să curgă în interiorul ființei, forma sa exterioară îşi pierde semnificația. De aceea, nu fiți îngrijorată.

Meditați, iubiți, dansați, cântați, faceți din viață o sărbătoare, şi urâțenia dumneavoastră va dispărea. Înălțați-vă ființa pe un plan superior, şi ceea ce este inferior în ea va fi uitat, căci nu este decât ceva relativ. Dacă puteți aduce în ființa dumneavoastră o vibrație superioară, este ca şi cum ați aduce într-o cameră în care arde o lumânare o lumină mai puternică: lumina lumânării va trece pur şi simplu neobservată.

Aduceți la suprafață frumusețea din interior. Acest lucru nu este nici măcar prea dificil. În ceea ce priveşte aspectul fizic, eu nu pot face prea multe pentru dumneavoastră; eu nu sunt chirurg plastician. Poate că puteți găsi vreun chirurg plastician care să vă ajute, dar nu veți realiza mare lucru. Poate că veți avea un nas mai scurt, cu o formă mai frumoasă, dar acest lucru nu vă va face mult mai fericită. Dacă rămâneți neschimbată în interior, frumusețea dumneavoastră exterioară nu va face altceva decât să scoată şi mai tare în relief urâțenia dumneavoastră interioară, prin contrast.

Treziți-vă frumusețea interioară[48]47.

O anecdotă: Denise şi-a conştientizat dintr-o dată fața. „Sunt urâtă, şi-a spus ea, după ce s-a privit în oglindă. Nasul meu este coroiat, bărbia nu are fermitate, urechile îmi sunt clăpăuge, şi mai am şi pungile astea sub ochi".

Disperată, ea s-a dus la un chirurg plastician şi şi-a făcut un lifting facial. Chirurgul i-a îndreptat bărbia, i-a remodelat nasul, i-a modificat forma urechilor şi i-a eliminat pungile de sub ochi. În sfârşit, Denise putea să se simtă bine între prieteni. Dar fața ei şi-a păstrat tristețea.

Într-o zi, buna ei prietenă Joan a întrebat-o uimită:

— Nu înțeleg de ce eşti atât de tristă. Acum ai o față de stea de cinema.

— Ştiu, i-a răspuns Denise. Din păcate, noua mea față nu se înțelege deloc cu vechiul meu corp[49].

O fată foarte urâtă stătea odată pe malul oceanului, când valurile au adus la picioarele ei o sticlă. Ea a deschis sticla, şi din ea a ieşit un *gin* uriaş, cu un trup ca de fum.

— Am fost închis în această sticlă timp de 5.000 de ani, a strigat *gin*-ul, iar tu m-ai eliberat. Drept răsplată, îți voi îndeplini orice dorință.

Fericită la culme, fata cea urâtă a spus:

— Doresc o figură la fel ca cea a Sophiei Loren, o față la fel ca cea a lui Elizabeth Taylor şi picioare la fel ca ale lui Ginger Rogers.

Gin-ul a privit-o cu atenție, după care a oftat:

— Scumpo, închide-mă înapoi în sticlă[50].

Ce ne poți spune despre vanitate?

Femeile sunt cunoscute în întreaga lume pentru faptul că

[48] Unio Mystica, Vol. 1, Cap. 4.
[49] Unio Mystica, Vol. 2, Cap. 4.
[50] Extazul: limbajul uitat, Cap. 3.

se uită foarte des în oglindă. Dar ce văd ele în oglindă? Oglinda nu poate reflecta individualitatea voastră – pentru aceasta aveți nevoie de un maestru. Oglinda nu poate reflecta decât personalitatea voastră. Ea nu va reflecta niciodată ființa, centrul, ci numai circumferința.

Şi totuşi, femeile continuă să se uite în oglindă. Odată este de ajuns, dar cum să fie sigure? Undeva, în adâncul ființei lor, ele ştiu foarte bine că ceea ce se reflectă în oglindă nu este esența lor, dar încearcă să se autoconvingă că ceea ce văd sunt chiar ele. Şi pentru asta, continuă să îşi decoreze personalitatea, prin farduri, rujuri etc. Este ciudat.

Să ai buzele roşii de sănătate este cu totul altceva decât să ți le pictezi cu ruj. Pe cine vreți să păcăliți? Nu vă puteți păcăli decât pe voi înşivă. Şi acest lucru nu este valabil numai pentru adolescente şi pentru tinere. Văd adeseori femei bătrâne, cu un picior în groapă, care îşi pun gene false şi îşi pictează buzele. Personalitatea este creația voastră... Dacă mă leg de personalitatea voastră, eu nu încerc decât să vă distrag atenția dinspre personalitate către individualitate[51].

Este atât de neplăcut faptul că existența i-a dăruit femeii acel dar numit menstruație lunară. Ştii că vine şi cunoşti dinainte toate emoțiile şi toată nebunia care vor urma. Şi totuşi, este de-a dreptul imposibil să o contempli cu detaşare şi să nu te identifici cu ea; cel puțin mie mi-e imposibil. Amuzant este că până şi bărbații par să se implice şi să se identifice cu acest fenomen atunci când noi suntem afectate de el. Cum am putea contempla cu detaşare ceva care reprezintă o parte atât de intimă din biologia noastră?

Arta contemplării este aceeaşi indiferent dacă ceea ce contemplați se află în exteriorul sau în interiorul biologiei voastre. Oricare ar fi, obiectul contemplării este exterior ființei.

[51] De la falsitate la adevăr, Cap. 13.

Ştiu că este dificil, căci voi sunteţi extrem de identificate cu acest fenomen; el este atât de aproape. Dar adevărata problemă nu este contemplarea, ci identificarea cu el. La aceasta trebuie să renunţaţi.

Atunci când simţiţi că menstruaţia se apropie, urmăriţi să o contemplaţi, să sesizaţi ce aduce cu ea: mânie, depresie, ură, tendinţa de a vă certa, de a avea toane. Priviţi toate aceste fenomene, şi spuneţi-i şi bărbatului: „Toate acestea se vor întâmpla. Eu voi face toate eforturile pentru a le conştientiza, dar chiar dacă mă voi identifica cu ele, nu este necesar să te implici şi tu. Detaşează-te, căci tu eşti în afara lor, departe de ele".

La rândul lui, bărbatul trebuie să ştie că femeia aflată la menstruaţie se află în dificultate. Ea are nevoie de toată compasiunea lui.

Acelaşi lucru este valabil şi invers, căci poate nu ştiţi, dar bărbatul are şi el un ciclu lunar. Neavând o expresie fizică, timp de secole la rândul nimeni nu şi-a dat seama că bărbatul trece prin aceeaşi ciclicitate. Nu s-ar putea altfel, căci cei doi fac parte din aceeaşi totalitate. Timp de 4-5 zile pe lună, şi bărbaţii trec printr-o perioadă neagră. *Voi* (femeile) cel puţin puteţi arunca toată responsabilitatea pe menstruaţie. Ei nu pot face la fel, pentru că menstruaţia lor este exclusiv emoţională. Bărbaţii trec prin aceleaşi emoţii ca şi femeile, dar întrucât nu există o expresie fizică a acestei perioade, nimeni nu s-a gândit la ea. Astăzi este însă un fapt stabilit ştiinţific că în fiecare lună bărbatul trece prin aceeaşi situaţie ca şi femeia. Din acest punct de vedere, el nu vă este superior, iar dumneavoastră nu sunteţi mai nefericită decât el.

Dificultatea apare datorită faptului că trăind alături de un bărbat o vreme atât de îndelungată, ritmurile voastre corporale se armonizează gradat. Astfel, atunci când vă vine menstruaţia, îi vine şi bărbatului ciclul. Acest lucru creează probleme serioase: amândoi sunteţi deprimaţi, trişti, disperaţi. Şi aruncaţi responsabilitatea unul asupra celuilalt.

De aceea, bărbatul trebuie să afle când îi vine ciclul. O cale de a afla constă în a scrie într-un jurnal cum se simte în fiecare zi. El va descoperi astfel cinci zile în care se simte continuu deprimat, prost dispus, certăreț. Dacă va continua să noteze aceste lucruri în jurnal timp de 2-3 luni, el va putea trage o concluzie fermă în legătură cu cele cinci zile. Va trebui să-i spună apoi iubitei lui: „Iată, acestea sunt cele cinci zile *ale mele".*

Dacă ciclul bărbatului diferă de ciclul femeii, este bine, este o situație fericită, căci necazurile vor fi înjumătățite, în acest fel, bărbatul va putea contempla detaşat toanele femeii şi perioadele când aceasta face tot felul de prostii. El nu trebuie să participe la ele, nici să-i răspundă femeii sau să reacționeze în vreun fel. El trebuie să rămână detaşat şi să-i ofere femeii şansa să vadă că el este detaşat, ceea ce o va putea inspira să îşi conştientizeze drama.

Dacă cele două perioade coincid însă, este o adevărată calamitate. Dar chiar şi atunci va trebui să conştientizați ce se petrece. Veți vedea că şi el suferă din cauza ciclului lui, aşa că nu va fi cazul să îi mai măriți povara bietului om, iar el va vedea că dumneavoastră suferiți, aşa că „cel mai bine este să-mi țin nervii".

Limitați-vă deci la contemplare.

Cât de curând va apărea o posibilitate nouă... Ea a fost împiedicată până acum de religii. Perioada menstruală poate dispărea, în cazul femeilor chiar mai uşor decât în cel al bărbaților. Dacă luați pastile contracepționale, menstruația poate dispărea. În cazul multor femei acest lucru se întâmplă. Nu este nimic rău în asta: luați pastilele. De curând am auzit că au inventat o pilulă şi pentru bărbați.

Dar pilula nu va schimba însă decât situația biologică. Cel mai important lucru este să conştientizați. Dacă puteți conştientiza situația, fără să vă identificați cu ea, veți avansa mult mai rapid.

Oricum, pilula poate îndepărta durerea fizică. Eu sunt întru totul de acord cu acest lucru. Nu este deloc necesar să

suferiți fizic, dacă acest lucru poate fi eliminat. De aceea, luați pastile şi uitați de suferința biologică... Cât priveşte conştientizarea, aceasta poate fi practicată în o mie de alte feluri. Nu este necesar să mențineți durerea fizică, trupească. Poate că pastila vă va uşura perioada de ciclu. Ea blochează cu siguranță posibilitatea de a rămâne însărcinată, ceea ce este o binecuvântare, căci lumea nu mai are nevoie de o populație suplimentară.

Între timp însă, încercați să conştientizați[52].

Atunci când îmi vine ciclul, parcă înnebunesc. Ultima oară am spart câteva lucruri prin casă. De ce mă simt atât de distructivă în timpul ciclului?

Să simți că o iei razna nu este ceva rău, dar să spargi lucrurile nu este ceva bun. Ori de câte ori simțiți că o luați razna, dansați un dans sălbatic, dar nu mai distrugeți lucrurile. Nu spargerea în sine a unui vas este problema, cât ideea de distrugere. Ea vă poate induce o atitudine distructivă față de viață. Poate că vasul este doar un pretext. Poate că în realitate doriți să distrugeți lucruri mult mai prețioase, cum ar fi o relație, un om... Dar întrucât nu aveți încă o forță distructivă atât de mare, vă limitați la un vas, iar acesta nu v-a făcut nimic!

Sunt foarte multe femei pentru care perioada ciclului este ceva distructiv, iar motivul este de natură biologică. Este important să înțelegeți şi să conştientizați, astfel încât să vă puteți ridica ceva mai sus de biologia dumneavoastră; în caz contrar, se poate spune că vă aflați sub dominația ei totală.

În timpul sarcinii, ciclul se opreşte, căci energia care îl declanşează capătă o turnură creatoare: ea dă naştere unui copil. Când nu sunteți însărcinată, energia se acumulează în fiecare lună, şi neputând fi creatoare, devine distructivă. De aceea, când femeia se află la ciclu, timp de 4 sau 5 zile, ea capătă o atitudine extrem de distructivă, căci nu ştie ce să

[52] Transmisia lămpii, Cap. 8.

facă cu energia respectivă. Iar energia vibrează, îi tulbură esența cea mai intimă a ființei ei, iar ea nu îi poate da nicio turnură creativă.

Orice energie creatoare poate deveni distructivă şi orice energie distructivă poate deveni creatoare. Să-l luăm, spre exemplu, pe Hitler. El şi-a dorit să devină un pictor, dar nu i s-a permis acest lucru. Nu a putut trece de examene şi nu a putut intra la şcoala de artă. Şi astfel, omul care ar fi putut deveni un pictor s-a transformat în cel mai distructiv om din lume. Cu aceeaşi energie ar fi putut deveni un Picasso. Un lucru este însă cert: omul avea energie, nu glumă! Aceeaşi energie ar fi putut deveni infinit creatoare.

De regulă, femeile nu sunt distructive. În trecut, ele nu erau niciodată distructive, căci rămâneau tot timpul însărcinate. De-abia se năştea un copil că rămâneau din nou. De-abia se năştea al doilea copil, că rămâneau iarăşi. Ele îşi foloseau energia creatoare întreaga viață.

Astăzi, pentru prima oară în istoria umanității a apărut un nou pericol, acela ca femeile să devină distructive. Astăzi ele nu mai sunt nevoite să rămână tot timpul gravide. De fapt, moda sarcinilor a trecut. Dar energia continuă să existe.

După părerea mea, există o conexiune profundă între metodele de control al naşterii şi apariția Mişcării de Eliberare a Femeilor. Femeile tind să devină foarte distructive, ele îşi distrug viața de familie, relațiile. Deşi încearcă să găsească tot felul de explicații raționale, ele nu fac altceva decât să încerce să se elibereze din sclavie. Această fază este însă distructivă. Ele au această energie şi nu ştiu ce să facă cu ea. Metodele de control al naşterii au blocat canalizarea creatoare a energiei. Dacă nu dispun de alte canale deschise în ființa lor, ele vor deveni extrem de distructive.

În Occident aproape că nu se mai poate vorbi de o viață de familie. Nu există decât un conflict continuu, o veşnică ceartă, reproşuri peste reproşuri. Şi nimeni nu înțelege că problema are o cauză biologică.

De aceea, atunci când simțiți că se apropie ciclul, deveniți mai conştientă, iar atunci când a sosit, executați un dans sălbatic.

Vă puteți depăşi natura biologică, pentru că în interiorul dumneavoastră există şi o natură superioară. Orice om ar trebui să-şi transceandă aspectul biologic, căci în caz contrar el va rămâne prizonierul hormonilor săi. De aceea, ori de câte ori simțiți că tindeți să deveniți distructivă, dansați sălbatic.

Dansul vă va absorbi energia. La ora actuală procedați invers. Spuneți că doriți să vă odihniți şi să nu faceți nimic în timpul acestor zile. Greşit! Faceți ceva, orice, faceți o plimbare lungă, căci energia trebuie eliberată într-un fel. Dacă veți înțelege secretul, dacă vă veți relaxa (prin dans sau prin orice altă activitate), celelalte patru zile ale ciclului vor deveni o plăcere, căci în nicio altă perioadă a lunii nu veți mai avea atâta energie[53].

Ce ne poți spune despre menopauza femeii?

În viața oricărui om apar perioade ale unor mari schimbări, şi unul din cele mai importante lucruri de care trebuie să vă amintiți este acela că ori de câte ori schimbați un anumit mod de viață, trebuie să o faceți natural. Acest gen de schimbări nu țin de controlul dumneavoastră.

Biologia vă face să fiți apți pentru sex la vârsta de 13-14 ani; această schimbare nu ține de controlul omului. La o anumită vârstă, pe la 40-42 de ani, scopul pe care şi l-a propus principiul biologic s-a încheiat. Toți acei hormoni care v-au mânat de la spate dispar. Este foarte greu să acceptați această schimbare; este ca şi cum ai simți dintr-o dată că nu mai eşti frumoasă, că ai nevoie de un lifting facial.

Cică o femeie s-a dus la un chirurg plastician şi i-a spus:

— Am nevoie de un lifting facial.

Chirurgul a privit-o şi i-a răspuns:

[53] Ciocanul şi stânca, Cap. 4.

— Nu este nimic în neregulă cu dumneavoastră, este pur şi simplu vârsta, nu trebuie să vă faceți probleme. De ce să vă chinuiți inutil?

Dar femeia a insistat, aşa că doctorul i-a spus:

— Bine. Dar vă va costa 5.000 de dolari.

Femeia i-a spus:

— Nu am atâția bani. Nu-mi puteți sugera ceva mai ieftin?

— Ba da, i-a răspuns doctorul, să purtați un văl.

Aceasta este una din problemele occidentalilor. În Orient, nicio femeie nu îşi face griji, lucrurile sunt acceptate aşa cum sunt. Acceptarea a fost dintotdeauna temelia care a stat la baza vieții orientalilor. Occidentalii fac întotdeauna presiuni asupra naturii, cerându-i să schimbe lucrurile. Nimeni nu vrea să îmbătrânească. De aceea, atunci când vine momentul tranziției de la o anumită etapă a vieții la alta, se petrece un fenomen ciudat, care seamănă cu lumânarea care aproape că s-a sfârşit, dar înainte de a-şi da duhul, îşi măreşte subit flacăra, forțând nota într-un ultim cântec de lebădă. Nimeni nu vrea să dispară.

Ştiința medicală a stabilit că înaintea morții, oamenii devin subit perfect sănătoşi. Toate bolile lor dispar. Acesta este ultimul efort al vieții de a rezista în fața morții. Rudele lor sunt foarte fericite, căci toate bolile au dispărut, iar cel în cauză a redevenit calm şi liniştit; ei nu-şi dau seama că acest lucru prevesteşte moartea. Bolile dispar pentru că ele şi-au îndeplinit funcția: l-au ucis pe om. Viața are dreptul acum la un ultim asalt.

Acelaşi lucru se întâmplă cu fiecare modificare biologică din timpul vieții. Atunci când sexul devine ¡relevant, oamenii se gândesc la el mai mult ca oricând, ceea ce conduce la o înflorire aparentă! Fiind copleşită de atât de multă sexualitate, mintea încearcă să înțeleagă fenomenul cu ajutorul rațiunii – singurul pe care îl cunoaşte. De unde vine toată această sexualitate? Ea nu poate veni decât dintr-un subconştient reprimat. Aşa au susținut Sigmund Freud şi

adepții săi, convingând întreaga lume. Ei aveau dreptate din multe puncte de vedere. Există însă alte aspecte în care s-au înşelat, îndeosebi în ceea ce priveşte tranziția de la tinerețe la bătrânețe, când hormonii sunt pe punctul de a dispărea, şi odată cu ei şi interesul legat de sexualitate. Înainte de a muri, acesta va mai exploda odată cu toată forța sa, iar dacă te vei duce la psihanalist, acesta îți va spune că eşti reprimat din punct de vedere sexual.

Eu nu sunt de acord, căci ştiu că toată această sexualitate copleşitoare va dispărea de la sine, iar omul nu mai are ce face. Este semnalul că viața intră într-o altă etapă, mai calmă şi mai liniştită. În realitate, omul trece într-o etapă mai bună a vieții sale.

Sexul are întotdeauna ceva adolescentin în el. Cu cât omul devine mai matur, cu atât îşi pierde sexul din importanță. El oferă fericire, dar nu reprezintă o problemă care trebuie rezolvată; este o sărbătoare.

Nicio femeie din Orient nu se simte vreodată tulburată de tranziția de la tinerețe la bătrânețe. Dimpotrivă, ea simte o fericire imensă, căci acum vechiul demon a dispărut, iar viața ei poate redeveni liniştită. Occidentul a trăit însă întotdeauna cu multe iluzii. Una este iluzia că nu există decât o singură viață, ceea ce creează mari probleme. Dacă nu există decât o singură viață, iar sexul dispare, înseamnă că eşti terminat. Nu mai ai nicio şansă; înseamnă că pentru tine, distracția a dispărut. Nimeni nu-ți va mai spune de acum încolo: „Eşti frumoasă. Te iubesc, şi te voi iubi de-a pururi”.

Deci, mai întâi de toate, iluzia vieții unice creează probleme. În al doilea rând, psihanaliştii şi ceilalți terapeuți au creat o altă iluzie, potrivit căreia sexul este aproape sinonim cu viața. Cu cât te manifeşti mai tare din punct de vedere sexual, cu atât eşti mai viu. De aceea, când sexul începe să dispară, omul începe să se simtă ca un cartuş de cerneală folosit. El nu mai are niciun scop în viață; viața lui se termină odată cu dispariția sexului. Şi atunci, oamenii fac

tot felul de lucruri bizare: liftinguri faciale, chirurgie plastică, sâni falşi... Este stupid, pur şi simplu stupid. Oamenii încep să poarte peruci, să îmbrace haine provocatoare din punct de vedere sexual.

Aproape toate femeile din Occident se autoînfometează; ele numesc acest lucru dietă, căci în Occident există ideea că o femeie nu este frumoasă decât dacă nu este grasă. Natura nu este întru totul de acord. Femeia trebuie să fie puţin grăsuţă, căci din perspectiva naturii, femeia este mamă. O mamă are nevoie de puţină grăsime suplimentară pentru copilul ei, căci atunci când copilul se află în pântecul ei, el are nevoie de hrană, şi tocmai atunci mama are greţuri, nu poate să mănânce prea mult şi vomită ceea ce mănâncă. Ea are nevoie de un strat adipos de rezervă, căci copilul creşte repede. Ştiinţa afirmă că în timpul celor nouă luni de sarcină, copilul va creşte mai rapid decât în tot restul celor 70 de ani de viaţă. Atât de rapid... încât în numai nouă luni el trece prin aproape toată evoluţia, începând cu stadiul de peşte şi până la cel de om. Nevoile sale trebuie îndeplinite de mamă, şi tocmai atunci ea nu poate mânca. Vă puteţi imagina... nu este ceva plăcut să ai în pântec un copil. Nu cred că există vreun bărbat pregătit să rămână însărcinat. El s-ar sinucide, fără nicio îndoială! Ar sări de pe acoperişul unei clădiri cu 50 de etaje, strigând: „însărcinat? Sunt terminat!" Gândiţi-vă numai la ideea de a purta în pântec un copil şi veţi înnebuni. Dar cum ar putea o mamă să scape de el? Ea este nevoită să treacă prin mari suferinţe, să facă mari sacrificii.

De aceea, în Orient nu a apărut ideea de femeie slabă. Evident, o femeie slabă arată mai atrăgătoare din punct de vedere sexual, mai tânără. Femeia grasă nu este la fel de atrăgătoare, căci îşi pierde proporţiile. Talia ei se îngroaşă. Corpul ei devine atât de mare încât niciun bărbat nu mai este atras sexual de ea. Această atracţie se petrece însă exclusiv la nivelul minţii bărbatului.

Cineva mi-a adus ieri o carte cu fotografii făcute de un fotograf celebru. Pe coperta albumului se afla poza unei

actrițe celebre. În Orient ea nu ar fi considerată o mare frumusețe.

Bănuiesc că ea ține regim, iar regimul alimentar nu înseamnă altceva decât ideea omului bogat despre înfometare. Oamenii săraci fac foamea într-un mod natural; cei bogați preferă să plătească pentru aceasta, sub îndrumarea profesioniştilor.

Femeile se tem că îşi vor pierde atractivitatea, că bărbații nu se vor mai uita la ele, că vor trece pe stradă şi nimeni nu va întoarce capul după ele: „Vai! Cine este ea?" Oamenii simt o mare nevoie de a atrage atenția altora, şi acest lucru este valabil îndeosebi pentru femei. Atenția altora este ca o hrană pentru ele. Femeia suferă cumplit atunci când nimeni nu îi acordă atenție. Şi ea nu are altceva cu care să poată atrage atenția decât corpul ei. Bărbatul nu i-a permis niciodată să-şi dezvolte celelalte dimensiuni, aşa că ea nu poate deveni o pictoriță celebră, o dansatoare, o cântăreață sau o profesoară respectată. Bărbatul i-a tăiat accesul la celelalte dimensiuni ale vieții, care i-ar fi permis să rămână atractivă şi să ajungă respectată la bătrânețe.

Semnificația cuvântului „respect" este aceea de a te uita în urmă. Când trece cineva, el este respectat. Cuvântul nu are nimic de-a face cu actul de onorare, ci mai degrabă cu faptul că ai devenit subit conştient că pe lângă tine a trecut cineva frumos.

Bărbatul nu i-a lăsat femeii decât trupul său, aşa că este firesc ca ea să fie foarte preocupată de acesta. Această preocupare excesivă dă însă naştere ataşamentului, posesivității, fricii că dacă este părăsită de cel care o iubeşte, ea nu va mai găsi pe altcineva. Dacă nu dispune de atenția celor din jur, femeia începe să se simtă aproape moartă; ce rost mai are să trăieşti, dacă nimeni nu te mai bagă în seamă? Ea nu are o viață a ei, numai a ei. Bărbatul a învățat-o că viața ei depinde de părerea celorlalți despre ea.

În toată lumea, concursurile de frumusețe sunt organizate numai pentru femei, şi culmea este că ele nu se revoltă

împotriva acestui fapt. De ce nu se organizează asemenea concursuri şi pentru bărbaţi? La fel cum alegeţi o Miss Univers, de ce nu alegeţi şi un Mr. Univers? Nimănui nu-i pasă de corpul bărbatului. El se poate îngrăşa fără probleme, poate ajunge la fel ca Winston Churchill; va continua oricum să atragă atenţia, căci deţine puterea. Mulţi bărbaţi se urâţesc, se îngraşă dincolo de orice limite, faţa le atârnă; ei sunt cei care ar avea nevoie de un lifting! Dar nimănui nu-i pasă. Bărbatul poate deţine puterea, poate fi prim-ministru, poate face orice doreşte.

De-a lungul timpului, bărbatul a reuşit să atingă toate celelalte dimensiuni prin care poate atrage atenţia celor din jur. El nu i-a lăsat însă femeii decât o singură dimensiune: trupul. El a făcut din femeie o legumă, şi evident, orice legumă va începe să se îngrijoreze dacă nu are clienţi! Nu este deloc o coincidenţă faptul că în ţara cea mai pervertită din punct de vedere sexual, Franţa, bărbaţii îndrăgostiţi de o femeie spun: „Aş vrea să te mănânc!" Ce-i cu oamenii ăştia? Sunt canibali? Este femeia o legumă? Această afirmaţie: „Aş vrea să te mănânc!" arată o mare admiraţie pentru femei! Dacă nimeni nu-i mai spune: „Aş vrea să te mănânc!", ea începe să creadă că e terminată, că viaţa ei s-a sfârşit.

Aşadar, mai întâi de toate voi trebuie să învăţaţi să acceptaţi din toată inima acele schimbări pe care vi le impune natura. Tinereţea îşi are propria sa frumuseţe, la fel ca şi bătrâneţea. Poate că bătrâneţea nu este la fel de sexuală ca tinereţea, dar dacă omul a trăit la modul meditativ, împăcat, liniştit, bătrâneţea capătă o măreţie numai a ei. Aşa cum culmile acoperite cu zăpadă ale munţilor sunt atât de frumoase, la fel, părul alb al omului în vârstă are propria sa frumuseţe. Cel vârstnic nu este numai frumos, el este şi înţelept, pretenţie pe care cei tineri nu o pot emite, căci întregul lor comportament este prostesc. Ei aleargă după femei, şi aleargă... Bătrânii s-au oprit din această alergare fără noimă. Ei s-au stabilit în sine, nu mai depind de altcineva. Femeia ar trebui să facă acelaşi lucru atunci când

îmbătrâneşte. Din această perspectivă, nu ar trebui să existe nicio diferență între bărbați şi femei.

Iubirea nu poate apărea decât atunci când omul a transcens pragul sclaviei biologice. Relația biologică este atât de urâtă, încât timp de secole la rândul oamenii au preferat să facă dragoste în întuneric, fără lumină, ca să nu vadă ce fac.

Când viața trece printr-o schimbare biologică, aceasta nu numai că trebuie acceptată, dar trebuie chiar să vă bucurați de ea, căci după ce ați trecut prin toată acea perioadă aiurită, ați scăpat acum de limitarea biologică. Totul este o simplă chestiune de condiționare…

Omul ar trebui să-şi accepte viața aşa cum este. Dar subconştientul lui nu-i permite să-şi accepte viața aşa cum este, el vrea altceva.

Nu este nimic rău atunci când sexul dispare. Veți deveni atunci mai capabili să rămâneți singuri, cu voi înşivă. Veți putea deveni mai beatifici, să nu mai suferiți atât de mult, căci toată sexualitatea nu este altceva decât o suferință prelungită, o veşnică ceartă, ură, gelozie, invidie. Sexul nu aduce pacea în viața nimănui. Bătrânețea aduce în schimb această pace, liniştea, beatitudinea, singurătatea, libertatea, şi abia acum puteți afla ce gust are cu adevărat viața[54].

(Miliarde de dolari sunt cheltuiți pe chirurgia plastică…)

Chiar astăzi mi s-a spus că în America sunt cheltuite miliarde de dolari pe chirurgia plastică. În fiecare an, aproape o jumătate de milion de oameni se supun unor operații de chirurgie plastică. La început, grupa de vârstă a persoanelor care făceau asemenea operații se limita la femeile care îmbătrâneau. Ele erau cele care îşi făceau operații de chirurgie plastică, în încercarea disperată de a-şi mai păstra câteva zile tinerețea, atractivitatea.

Lucrurile au evoluat însă, astfel încât astăzi, majoritatea

[54] Invitația, Cap. 24.

celor care îşi fac operaţii estetice sunt bărbaţii, nu femeile, căci acum ei sunt cei care doresc să îşi prelungească tinereţea. Fiinţa lor îmbătrâneşte, dar pielea lor arată ca aceea a unui tânăr. Şi culmea ironiei, raportul arată că până şi un puşti de 23 de ani s-a supus la o operaţie estetică pentru a arăta mai tânăr. Fără nicio îndoială, America este ţara tuturor nebunilor. Dacă până şi un puşti de 23 de ani doreşte să arate mai tânăr...

Să te împotriveşti naturii nu este ceva frumos. Dimpotrivă, este minunat să fii în armonie cu natura, indiferent ce-ţi oferă ea: copilărie, tinereţe sau bătrâneţe. Dacă eşti pregătit pentru ea, tot ce-ţi oferă natura are o frumuseţe a sa, personală.

În viziunea mea – susţinută de altfel de toţi clarvăzătorii din Orient – omul devine cu adevărat frumos şi plin de graţie abia la apogeul vârstei sale, când toate prostiile tinereţii au dispărut, când ignoranţa copilăriei nu mai există, când omul a transcens toată gama experienţelor lumeşti şi a atins pragul dincolo de care poate deveni martorul tuturor înălţimilor pe care le-a urcat, în timp ce lumea continuă să trăiască – în orbirea sa – în văile întunecate.

Însăşi ideea de a rămâne veşnic tânăr este urâtă. Oamenii ar trebui să ştie că dacă se forţează să rămână tineri, ei nu fac altceva decât să devină mai tensionaţi. Ei nu se vor putea relaxa niciodată. În cazul în care chirurgia plastică va avea succes, şi ea tinde deja să devină una dintre profesiunile cele mai importante în întreaga lume, se va petrece ceva ciudat: toată lumea va începe să arate la fel. Toată lumea va avea aceeaşi formă a nasului, care va fi stabilită de computer; toată lumea va avea aceeaşi formă a feţei, acelaşi oval. Lumea îşi va pierde astfel varietatea, şi implicit frumuseţea. Oamenii vor deveni la fel ca nişte maşini, uniformi, ca şi cum ar fi ieşit de pe liniile de asamblare, unul după altul. Se spune că într-o fabrică a lui Ford, la fiecare minut iese de pe linia de asamblare o maşină, care seamănă perfect cu cea de dinaintea ei şi cu cea care va urma. Într-o oră ies 60 de

maşini. Şi acelaşi proces continuă timp de 24 de ore. Schimburile de muncitori se rotesc, dar linia de asamblare continuă să producă aceleaşi maşini.

Doriți cumva ca şi umanitatea să fie creată pe bandă rulantă, pe o linie de asamblare, la fel ca şi maşinile ei, astfel încât oriunde v-ați întoarce să dați numai de Sophia Loren? Ar fi cumplit de plictisitor.

Toată lumea vrea să trăiască mult, dar nimeni nu doreşte să îmbătrânească. De ce? Din cauza etapei care urmează. Nimeni nu se teme cu adevărat de bătrânețe, dar se ştie că după ea nu mai urmează decât moartea. Aşadar, toată lumea vrea să trăiască cât mai mult timp cu putință, dar să nu îmbătrânească, căci a îmbătrâni înseamnă a intra în anticamera morții. În profunzimi, teama de bătrânețe este teama de moarte, şi numai cei care nu ştiu să trăiască se tem de moarte.

Tinerețea este o boală de care omul se vindecă câte puțin în fiecare zi. Remediul ei este bătrânețea. Ai trecut prin testul de foc al vieții, şi ai ajuns la punctul în care poți fi mai detaşat, mai liniştit, mai indiferent.

Occidentalii nu au înțeles însă niciodată frumusețea bătrâneții. Eu îi înțeleg, dar nu pot fi de acord cu ei. Ideea lor este următoarea: în viață, necazul este că sunt atât de multe femei frumoase, şi atât de puțin timp. De aceea niciun bărbat nu vrea să îmbătrânească, trăgând de timp încă puțin. Dar eu vă spun: necazul ar fi mult mai mare dacă ar fi mult mai puține femei frumoase şi mult mai mult timp la dispoziția voastră. Aşa cum e, lumea este aproape perfectă![55]

[55] Marele pelerinaj: de aici până Aici, Cap. 19.

Capitolul 12
MINTEA

În esență, ce înseamnă să fii bărbat sau femeie?

Să fii bărbat sau femeie este mai degrabă o chestiune de psihologie decât de fiziologie. Un bărbat din punct de vedere fiziologic poate să fie o femeie din punct de vedere psihologic, şi invers. Există femei agresive – şi din păcate numărul lor este tot mai mare astăzi –, femei extrem de agresive. Întreaga Mişcare de Eliberare a Femeilor este înrădăcinată în aceste minți ale femeilor agresive. Când o femeie este agresivă, ea îşi pierde feminitatea.

Din această perspectivă, Ioana d'Arc nu a fost o femeie, în timp ce Iisus a fost o femeie. Din punct de vedere psihologic, Ioana d'Arc a fost un bărbat, căci principala ei manieră de a aborda viața a fost una agresivă. Iisus Christos nu este deloc agresiv. El spune: „Dacă cineva te loveşte pe obraz, întoarce-i şi obrazul celălalt". Aceasta este o non-agresivitate psihologică. El mai spune: „Nu opuneți rezistență în fața răului" Nici chiar în fața răului nu trebuie să opui rezistență! Neopunerea rezistenței este însăşi esența grației feminine…

Ştiința este de sex masculin, religia este de sex feminin. Ştiința reprezintă un efort de a cuceri natura; religia înseamnă renunțare, dizolvarea în natură. Femeia ştie să fuzioneze, ştie cum să devină una, şi orice căutător al adevărului ar trebui să ştie cum să se dizolve în natură, cum să devină una cu ea, cum să curgă cu valul, fără să opună rezistență, fără să lupte… Cu cât devii mai meditativ, cu atât mai non-agresive devin energiile tale. Violența dispare; în locul ei apare iubirea. Nu mai eşti interesat să domini, ci eşti tot mai atras de arta de a te abandona. Aceasta este psihologia feminină.

Înțelegerea psihologiei feminine înseamnă să înțelegi psihologia omului religios. Din păcate, până astăzi ştiința nu a făcut eforturi în acest sens, şi tot ceea ce se cunoaşte în legătură cu psihologia este psihologia masculină. De aceea se studiază cobai, iar concluziile le sunt aplicate oamenilor.

Dacă doriți să studiați psihologia feminină, cele mai bune exemple sunt cele ale misticilor. Ei reprezintă cele mai pure exemple de psihologie feminină. Va trebui să învățați deci despre Basho, Buddha, Rinzai, Iisus, Lao Tse. Va trebui să învățați despre toți aceşti oameni, căci numai înțelegându-i pe ei veți putea ajunge să înțelegeți culmea absolută a expresiei feminine[56].

Care este diferența dintre mintea masculină şi mintea feminină?

Cercetările recente au demonstrat un aspect extrem de semnificativ, unul dintre cele mai semnificative din acest secol, şi anume faptul că omul nu are o singură minte, ci două. Creierul uman este divizat în două emisfere: emisfera dreaptă şi emisfera stângă. Emisfera dreaptă este asociată cu partea stângă a corpului, iar emisfera stângă este asociată cu partea dreaptă a corpului, adică sunt încrucişate.

Emisfera dreaptă este intuitivă, ilogică, irațională, poetică, platonică, romantică, mistică, religioasă. Emisfera stângă este logică, rațională, matematică, aristoteliană, ştiințifică, predispusă către calcule.

Cele două emisfere se află într-un conflict permanent. Fundamentele politicii mondiale sunt în interiorul omului. De regulă, oamenii nu conştientizează acest lucru, dar dacă ajung să îl realizeze, ei trebuie să atingă un echilibru între aceste două minți.

Partea stângă a corpului este asociată cu emisfera dreaptă, cu intuiția, imaginația, miturile, religia, poezia, – şi tocmai această parte este puternic condamnată astăzi. Societatea a

[56] Dhammapada, Vol. 7, Cap. 20.

fost construită de oamenii la care predomină emisfera stângă, sau partea dreaptă a corpului. 10% dintre copii se nasc stângaci, dar ei sunt forțați să fie dreptaci. Copiii care se nasc stângaci sunt în esență irațională, intuitivi, non-matematicieni, non-euclidieni... Ei sunt periculoşi pentru societate, aşa că aceasta îi forțează prin toate mijloacele să devină dreptaci. Nu este o simplă problemă legată de mâini; este o chestiune de politică internă. Copilul stângaci funcționează prin emisfera dreaptă, lucru pe care societatea nu-l poate permite, căci este prea periculos. De aceea, el trebuie oprit înainte de a ajunge prea departe.

Este de bănuit că la începuturile umanității, proporția dintre stângaci şi dreptaci era de jumătate-jumătate, dar partidul dreptaci lor a domnit o vreme atât de îndelungată încât proporția s-a redus în timp la 10/90. Chiar şi printre voi au existat probabil mulți stângaci, dar ați uitat acest lucru. Chiar dacă acum scrieți şi faceți orice lucru cu mâna dreaptă, nu este exclus ca în copilărie să fi fost forțați să vă folosiți mâna dreaptă în locul celei stângi. Acesta este trucul, căci de îndată ce devii dreptaci, emisfera stângă începe să funcționeze. Emisfera stângă este cea rațională; cea dreaptă este intuitivă. Ea transcende rațiunea, funcția ei este non-matematică. Ea funcționează în flash-uri (aşa se manifestă intuițiile), este plină de grație, dar irațională.

Minoritatea stângace este cea mai oprimată minoritate din lume, chiar mai mult decât negrii, chiar mai mult decât oamenii săraci. Dacă veți înțelege această diviziune, veți înțelege multe lucruri. Între burghezie şi proletariat, proletariatul funcționează întotdeauna într-o mai mare măsură prin emisfera dreaptă a creierului: oamenii săraci sunt mai intuitivi. Priviți oamenii simpli; aceştia sunt mai intuitivi. Cu cât o persoană este mai săracă, cu atât mai puțin intelectuală este ea, ceea ce ar putea fi de altfel cauza sărăciei sale. Având un intelect mai slab dezvoltat, ea nu poate concura în lumea rațiunii. Ea este mai puțin articulată, deopotrivă în ceea ce priveşte limbajul, rațiunea, calculele.

Aproape că ai putea spune că este un prost. Poate că asta este cauza sărăciei sale. Bogații funcționează prin emisfera stângă: ei sunt mai calculați, fac aritmetică din orice, sunt mai vicleni, mai deştepți, mai logici, şi mai presus de toate, fac planuri. Poate că asta este cauza bogăției lor.

Acelaşi principiu se aplică şi bărbaților şi femeilor. Femeile funcționează prin emisfera dreaptă, bărbații prin emisfera stângă. Secole la rândul, bărbații au condus femeile. Astăzi, câteva femei se revoltă, dar uimitor este faptul că ele sunt tocmai cele care funcționează tot prin emisfera stângă, la fel ca şi bărbații. De fapt, ele seamănă întru totul cu bărbații, sunt raționale, argumentative, aristoteliene. Nu este exclus ca într-o bună zi, aşa cum revoluția comunistă a învins în țări precum China sau Rusia, undeva, poate chiar în America, femeile să reuşească să-i învingă pe bărbați. Dar la acea vreme, femeile nu vor mai fi femei, ci se vor fi transformat în bărbați, în ființe cu emisfera stângă activată. Căci pentru a lupta trebuie să faci planuri, să-ți calculezi fiecare pas, iar pentru a lupta cu bărbații trebuie să fii la fel ca ei: agresiv. Această agresivitate este perfect ilustrată pretutindeni în lume de Mişcarea de Eliberare a Femeii.

Femeile care au aderat la Mişcarea de Eliberare sunt foarte agresive; ele şi-au pierdut complet grația, care derivă în principal din intuiție. Dacă vrei să te lupți cu bărbații trebuie să înveți să o faci cu armele lor. Lupta cu cineva este foarte periculoasă, căci te face să devii la fel ca dușmanul tău. Aceasta este una din marile probleme ale umanității. De îndată ce începi să lupți cu altcineva, eşti nevoit să adopți treptat aceleaşi metode şi acelaşi fel de a fi ca şi el. Îți poți învinge atunci dușmanul, dar la momentul în care l-ai învins, tu ai devenit la fel ca el, propriul tău dușman… Lucrurile nu se schimbă decât la nivel superficial, în profunzime va rămâne acelaşi conflict.

Conflictul este în interiorul omului. Până nu îl va rezolva la acest nivel, el nu-l va putea rezolva nici la alt nivel. Politica este în interiorul vostru; lupta se dă între cele două emisfere

ale creierului.

Există totuşi şi o punte, chiar dacă este foarte mică. Dacă această punte este ruptă printr-un accident oarecare, printr-un defect fiziologic sau din alte cauze, persoana devine divizată, se împarte în două persoane, şi apare astfel fenomenul schizofreniei sau al dedublării personalității. Dacă puntea s-a rupt – şi trebuie să menționăm că este o punte foarte fragilă – omul devine doi, el se comportă ca şi cum ar fi două persoane. Dimineața este plin de iubire, un om minunat; seara devine mânios, un om complet schimbat. El uită ceea ce a fost dimineața, cum şi-ar putea aminti? Acum funcționează o altă minte. Dimpotrivă, dacă puntea este întărită atât de mult încât cele două minți fuzionează şi devin una, apare un alt fenomen, acela al cristalizării, al integrării. Ceea ce Gurdjieff obişnuia să numească „cristalizarea ființei" nu era altceva decât acest fenomen al fuziunii celor două minți, al întâlnirii dintre bărbatul şi femeia din interior, dintre principiile YIN şi YANG, dintre emisfera stângă şi cea dreaptă, dintre logic şi ilogic, dintre Aristotel şi Platon.

Dacă puteți înțelege această bifurcație elementară, atunci veți înțelege toate conflictele care se petrec în interiorul şi în exteriorul vostru.

Mintea feminină are o anumită grație, cea masculină are eficiență. Evident, pe termen lung, datorită certurilor, grația va fi învinsă iar mintea eficientă va câştiga, căci lumea înțelege limbajul matematicii, nu pe cel al iubirii. Dar în clipa în care eficiența dumneavoastră a învins grația dumneavoastră, ați pierdut ceva extrem de valoros: ați pierdut contactul cu propria dumneavoastră ființă. Puteți deveni extrem de eficient, dar nu veți mai fi o persoană adevărată. Veți deveni o maşină, un fel de robot.

Aşa se explică veşnicul conflict dintre bărbat şi femeie. Ei nu pot rămâne separați, sunt nevoiți să intre din nou şi din nou în relații de cuplu, dar nici nu pot rămâne împreună. Adevărata luptă nu se dă însă în exterior, ci în interiorul lor. În viziunea mea, până când nu vă veți rezolva conflictul

interior dintre emisfera dreaptă şi cea stângă a creierului, nu veți putea atinge niciodată pacea într-o relație amoroasă – niciodată – căci lupta interioară se va reflecta în exteriorul vostru. Dacă sunteți angrenat în această luptă şi vă identificați cu emisfera stângă, emisfera rațiunii, şi dacă încercați continuu să dominați emisfera dreaptă, atunci veți încerca să faceți acelaşi lucru cu femeia de care sunteți îndrăgostit. Dacă femeia se află într-o luptă continuă cu propria ei rațiune, ea se va lupta deopotrivă şi cu bărbatul pe care îl iubeşte.

Toate relațiile de cuplu sunt urâte; excepțiile sunt atât de neglijabile încât pot fi lăsate deoparte. La început ele sunt frumoase, căci nu reflectă realitatea. Există foarte multă falsitate la început, până când vă relaxați şi conflictul vostru interior iese la suprafață, oglindindu-se în relația de cuplu. Astfel apare lupta, cele o mie şi una de feluri de a vă agasa reciproc, de a vă distruge reciproc. De aici şi atracția pentru homosexualitate.

Ori de câte ori diviziunea dintre bărbați şi femei se adânceşte într-o societate, homosexualitatea erupe imediat. Cel puțin un bărbat care iubeşte un alt bărbat nu se află într-un astfel de conflict. Este posibil ca relația de iubire să nu fie la fel de satisfăcătoare, poate să nu conducă la o beatitudine şi la momente orgasmice atât de profunde, dar cel puțin nu este atât de urâtă ca şi relația dintre un bărbat şi o femeie. Ori de câte ori conflictul devine prea insuportabil, femeile devin lesbiene. Cel puțin relația de iubire dintre două femei nu aduce cu sine un conflict atât de profund. Similaritățile se atrag; ele se pot înțelege reciproc. Da, înțelegerea este posibilă, dar atracția se pierde, polaritatea dispare, deci costul plătit este foarte mare. Înțelegerea este posibilă, dar tensiunea, provocarea – nu mai există. Pe de altă parte, dacă preferați provocarea, atunci apare conflictul, căci adevărata problemă se află în interiorul vostru. Până când nu veți rezolva acest conflict interior, până când nu veți armoniza mintea dumneavoastră masculină cu mintea

dumneavoastră feminină, nu veți putea iubi cu adevărat…

Aceasta este marea dificultate a minții modeme; relațiile de cuplu devin din ce în ce mai întâmplătoare. Oamenii se tem de angajamente, căci au învățat din experiența lor amară că ori de câte ori te implici prea tare, realitatea erupe la suprafață, iar conflictul tău interior se reflectă asupra celuilalt, iar viața devine urâtă, groaznică, intolerabilă…

Voi sunteți exteriori iubirii; de departe, aceasta pare o oază minunată într-un deşert, dar de îndată ce vă apropiați, ea se usucă şi dispare. Dacă vă lăsați prinşi într-o relație de cuplu, aceasta poate părea o închisoare, dar țineți minte: această închisoare nu se naşte din cauza celuilalt, ci din interiorul ființei voastre.

În cazul în care sunteți dominat de emisfera stângă, puteți trăi o viață de succes; veți cunoaşte un succes atât de mare încât la vârsta de 40 de ani veți avea cu siguranță ulcer, la 45 veți trăi cel puțin un atac de cord, la 50 veți fi aproape mort… Ce-i drept, un mort de succes. Puteți deveni eventual un mare om de ştiință, dar nu veți deveni niciodată un mare om. Puteți acumula o bogăție enormă, dar veți pierde tot ceea ce este de valoare. Puteți cuceri întreaga lume, la fel ca Alexandru cel Mare, dar propriul dumneavoastră teritoriu interior va rămâne necucerit.

Există multe atracții care derivă din emisfera stângă. Acesta este creierul lumesc, preocupat de lucruri, de maşini, de bani, de case, de putere, de prestigiu. Aceasta este orientarea celui pe care îl numim, în India, un *grustha,* un gospodar.

Emisfera dreaptă reprezintă orientarea către ceea ce se numeşte un *sannyasin,* adică o persoană mai interesată de propria sa ființă interioară, de pacea sa lăuntrică, de beatitudinea sa, decât de lucrurile lumii exterioare. Dacă aceste lucruri vin de la sine, foarte bine, dacă nu, este la fel de bine. Asemenea oameni sunt preocupați mai degrabă de momentul prezent şi mai puțin de viitor, preferă calculelor poezia vieții…

Există un fel matematic de a trece prin viață şi există un alt fel de a fi, mai visător, mai vizionar. Cele două stiluri sunt complet diferite. Ieri m-a întrebat cineva: „Există fantome, zâne, şi alte asemenea ființe?" Da, există, dar numai dacă ai emisfera dreaptă activată. Dacă ai emisfera stângă activată, atunci nu există.

Toți copiii au activată emisfera dreaptă. Ei văd fantome şi zâne pretutindeni, dar voi continuați să-i puneți la punct, spunându-le: „Prostii! Unde vezi tu zâne? Nu e decât o umbră". Treptat, îi convingeți, căci ei sunt neajutorați. În acest fel, ei trec treptat de la emisfera dreaptă la cea stângă; nu au ce face. Sunt nevoiți să trăiască în lumea voastră. Sunt nevoiți să îşi uite visele, poveştile, toată poezia, învățând în schimb matematică. Evident, treptat, ei devin eficienți la matematică, dar ajung aproape paralizați în ceea ce priveşte viața. Existența se îndepărtează tot mai mult de ei, şi ei ajung să fie la fel ca mărfurile expuse în standuri. Viața lor devine o adunătură de prostii... evident, foarte valoroase în ochii acestei lumi.

Un *sannyasin* este o persoană care trăieşte în imaginația sa, care se foloseşte de calitatea de a visa a minții sale, care îşi transformă viața într-o poezie, care vede prin ochii viziunii. Copacii îi par mai verzi decât vă apar vouă, păsărelele mai frumoase, totul tinde să devină luminos. Pietricelele cele mai obişnuite i se par nişte nestemate, nimic nu mai este comun. Dacă priviți prin emisfera dreaptă, totul vi se va părea divin, sacru. Religia s-a născut exclusiv în emisfera dreaptă a omului.

Un bărbat stătea într-o cafenea şi bea ceai, alături de un prieten. El şi-a studiat o vreme ceaşca, după care a oftat şi a spus:

— Of, prietene, viața este la fel ca o ceaşcă de ceai.

— De ce? l-a întrebat uimit amicul său.

— De unde să ştiu eu? Doar nu sunt filosof.

Emisfera dreaptă a creierului nu poate decât să afirme faptele, ea nu poate da explicații. Dacă o întrebați: „De ce?”, ea nu poate decât să rămână tăcută, şi nu veți obține un răspuns de la ea. Dacă vezi o floare de lotus şi exclami: „Ce frumusețe!”, iar altcineva vă întreabă: „De ce?”, ce îi puteți răspunde? Este o simplă afirmație, completă în sine. Nu mai ai ce să adaugi la ea. Nu există nicio motivație la baza ei şi niciun rezultat dincolo de ea, este doar o simplă afirmație, un fapt... Emisfera dreaptă este emisfera poeziei şi iubirii. Umanitatea are nevoie de o mare schimbare, iar aceasta nu se poate produce decât prin transformarea interioară[57].

Vrei să dezvolți subiectul referitor la mintea feminină?

Mintea feminină are deopotrivă calități pozitive şi negative. Iubirea este pozitivă, gelozia este negativă; împărtăşirea este pozitivă, posesivitatea este negativă; aşteptarea este pozitivă, letargia este negativă. Uneori, aşteptarea poate părea aşteptare, dar poate fi în realitate o simplă letargie.

Acelaşi lucru este valabil şi în ceea ce priveşte mintea masculină. Căutarea, cercetarea necunoscutului este o calitate pozitivă, dar veşnica îndoială este o calitate negativă. Poți fi un căutător fără să te îndoieşti? Atunci înseamnă că ai ales partea pozitivă. Poți fi însă la fel de bine un om care stă şi nu caută nimic, dar care se îndoieşte de orice.

O altă calitate pozitivă a bărbatului este căutarea odihnei; contraponderea negativă este veşnica agitație. El nu ar trebui să se identifice cu această agitație, care face parte din natura lui. Ea reprezintă o energie pe care o poate folosi ca o trambulină pentru a atinge o stare de odihnă activă. Simți nevoia de a face ceva; poți folosi această energie pentru a practica non-acțiunea, pentru a medita.

Toate aspectele negative trebuie folosite în serviciul celor pozitive. Oriunde există o calitate pozitivă, chiar alături de ea există cu siguranță un echivalent negativ. Dacă vă pierdeți

[57] Muzica antică a pinilor, Cap. 1.

prea mult timpul cu calitățile negative, nu veți avea decât de pierdut; dacă veți acorda o mai mare atenție calităților pozitive, veți ajunge la realizare.

Atât bărbații cât şi femeile ar trebui să facă acest lucru. Numai aşa poate apărea cel mai frumos fenomen din lume: omul indivizibil, unitatea, fuziunea, cosmosul interior, o simfonie în care toate notele se armonizează reciproc; ele nu reprezintă simple zgomote, ci sunete care au un ritm, care dau culoare ansamblului. Ele creează împreună o unitate, nu se opun totalității, nu mai sunt fragmentate, ci s-au integrat într-un tot unitar[58].

Cine este mai prost, bărbatul sau femeia?

Vă voi răspunde printr-o anecdotă:

Un bărbat i-a spus soției sale:

— De ce v-o fi tăcut Dumnezeu pe voi, femeile, atât de frumoase?

Femeia i-a răspuns:

— Pentru ca bărbații să se îndrăgostească de noi.

— Atunci de ce v-a făcut El atât de proaste?

— Pentru ca şi noi să ne putem îndrăgosti de voi!

În realitate, prostia nu are sex. O puteți găsi la toate raioanele, pentru toate numerele şi mărimile.

Sunt femeile mai curajoase decât bărbații?

Indubitabil. Tot ce simt bărbații este un fel de gelozie... Ei nu sunt deloc curajoşi. Femeia este mai iubitoare deoarece ea nu trăieşte prin logică şi rațiune, ci prin emoțiile pure ale inimii.

Calea inimii este frumoasă, dar periculoasă. Calea minții este comună, dar sigură. Bărbatul a ales calea cea mai sigură, dar şi cea mai comună. Femeia a ales calea cea mai

[58] Sămânța de muştar: Evanghelia mea preferată despre Iisus, Cap. 18.

frumoasă, dar extrem de periculoasă, a emoțiilor, sentimentelor, stărilor sufleteşti. Şi cum până acum lumea a fost condusă de bărbați, femeile au suferit enorm. Ele nu s-au putut integra în societatea creată de bărbați, căci aceasta este modelată după tiparul logicii şi al rațiunii.

Femeia îşi doreşte o lume a inimii.

În societatea creată de bărbat nu există loc pentru inimă. Bărbatul trebuie să învețe să îşi deschidă inima, căci rațiunea a condus umanitatea aproape de o sinucidere globală. Rațiunea a distrus armonia naturii, ecologia. Ea a creat maşini minunate, dar a distrus partea cea mai frumoasă a omului. Este nevoie de ceva mai mult suflet în toate.

În viziunea mea, calea către ființa interioară este mai rapidă dacă porneşte din inimă decât dacă începe din minte. Mintea este o cale scurtă pentru cei care se orientează către exterior, caz în care inima nu este de mare folos. Dacă doriți însă să vă orientați către interior, atunci lucrurile se inversează: inima este calea cea scurtă, iar mintea vă conduce pe o cale mai lungă decât v-ați putea imagina.

De aceea, eu susțin întru totul iubirea, căci ea conduce foarte rapid către meditație, către eternitatea vieții, către divinitatea dinlăuntrul vostru. Este foarte greu să realizezi toate aceste lucruri cu ajutorul minții. Omul trebuie să ajungă mai întâi în inima sa, şi abia apoi se va putea orienta către ființă.

Accentul pe care îl pun pe iubire are o rațiune spirituală. Femeia poate pomi direct din inimă, iar bărbatul se poate orienta şi el rapid către inimă. El a fost antrenat greşit, dar totul nu este decât o chestiune de condiționare. I s-a spus să fie dur, să fie puternic, să fie bărbat, dar toate acestea sunt prostii. Niciun bărbat nu îşi manifestă tristețea sau bucuria prin lacrimi, căci de mic copil a fost învățat că numai femeile plâng, că este ceva feminin. Bărbații nu plâng şi nu se plâng niciodată.

Dacă privim natura, ni se revelează că această atitudine

este absurdă. Dacă aceasta ar fi fost intenția naturii, ochii bărbatului ar fi fost alcătuiți altfel, fără glandele lacrimogene. Dar ei au aceleaşi glande ca şi femeile.

Care este scopul acestor lacrimi? Ele sunt necesare şi reprezintă un limbaj de o semnificație uriaşă. Există momente în care nu poți vorbi altfel decât prin lacrimi. Inima ta poate fi inundată de atâta fericire încât ochii ți se umplu de lacrimi. Lacrimile sunt simbolul experiențelor copleşitoare. Uneori poți fi atât de trist încât cuvintele devin inutile; atunci, lacrimile te pot ajuta. Acesta este unul din motivele pentru care femeile nu se enervează la fel de tare ca bărbații, căci ele plâng şi se lamentează mult mai uşor, astfel încât nu acumulează această tristețe. Ele explodează câte puțin în fiecare zi.

Bărbații acumulează mereu, până când explodează, şi atunci dau totul afară. Femeile îşi manifestă tristețea puțin câte puțin, şi această manieră este mai înțeleaptă.

Bărbații se sinucid mai frecvent decât femeile. Acest lucru este foarte ciudat. Femeile vorbesc mult mai mult despre sinucidere decât bărbații, dar nu o fac aproape niciodată. Bărbații nu vorbesc niciodată despre sinucidere, dar totuşi o fac. Depresiile lor se acumulează cu fiecare zi, dar ei ascund totul sub aceeaşi mască falsă. Dar există o limită în toate, aşa că vine o zi când nu mai pot controla energia depresiei, care a devenit uriaşă, aşa că balonul se sparge.

Bărbatul trebuie învățat să fie mai inimos, căci calea către ființă trece prin inimă. Nu ai cum să ocoleşti inima. Femeia este mai bine situată; ea poate trece direct în ființă, plecând din inimă. Dar în loc să recunoască această imensă calitate a femeii, bărbatul a condamnat-o întotdeauna. Poate că există o rațiune: poate că el s-a temut de superioritatea ei, de superioritatea iubirii ei. Nicio logică nu poate fi superioară iubirii, la fel cum mintea nu poate fi superioară inimii. Dar mintea poate fi o asasină; ea poate fi extrem de violentă, lucru pe care l-a şi dovedit de-a lungul secolelor.

Bărbații le-au bătut pe femei, le-au reprimat, le-au

condamnat. Jumătate din umanitate a fost împiedicată să-şi ridice nivelul de conştiinţă de către cealaltă jumătate, aceasta din urmă neştiind că în acest fel devine ea însăşi inferioară. Bărbaţii au fost şi ei privaţi, căci ar fi putut învăţa arta ascensiunii conştiinţei de la cealaltă jumătate a lumii. Cele două jumătăţi s-ar fi putut deplasa pe aceeaşi cale. Nu întâmplător, eu repet mereu că eliberarea femeii înseamnă şi eliberarea bărbatului. Ea este chiar într-o mai mare măsură eliberarea bărbatului decât eliberarea femeii.

Da, femeile au mai multă iubire, dar ele trebuie să conştientizeze şi faţa cealaltă a monedei. Bărbatul dispune de logică. Cealaltă faţetă este ilogică. Nu este ceva periculos, este doar o greşeală care poate fi corectată. De aceea spuneam că drumul inimii este minunat, dar periculos.

Cealaltă faţetă a iubirii este ura, sau gelozia. Dacă femeia cade în capcana urii sau a geloziei, toată frumuseţea iubirii moare şi se transformă în otravă. Ea se va otrăvi pe sine şi îi va otrăvi pe toţi cei din jur.

Pentru a putea iubi, trebuie să fiţi foarte atenţi să nu căderi în capcana urii, care se află în imediata apropiere. Vârful iubirii este înconjurat din toate părţile de valea întunecată a urii, şi este foarte uşor să cazi în ea.

Poate aşa se explică de ce atâtea femei se decid să nu iubească. Poate aşa se explică de ce bărbaţii s-au decis cândva să trăiască numai în minte şi să uite de tot de inimă... Căci inima este atât de sensibilă, atât de uşor de rănit; stările ei se schimbă mai des decât vremea.

Cel care doreşte să înveţe cu adevărat arta iubirii trebuie să ştie toate aceste lucruri. El trebuie să-şi salveze iubirea de capcana urii şi a geloziei. În caz contrar, el nu va putea parcurge calea către fiinţă.

Femeia trebuie să renunţe la gelozie, la ură. La rândul lui, bărbatul trebuie să renunţe uneori la logică şi să fie mai plin de iubire.

Asta nu înseamnă că logica nu mai trebuie folosită niciodată; ea este ceva pragmatic. Ea poate fi folosită în

lumea ştiinţifică, dar nu şi în relaţiile interumane. Bărbatul trebuie să fie atent ca logica să nu devină singura cale pe care merge, păstrând-o doar ca pe un instrument pe care îl poate pune deoparte după ce l-a folosit. Femeia trebuie să fie atentă să nu cadă în capcana urii, geloziei, mâniei, căci acestea îi vor distruge prețioasa comoară a iubirii. Şi amândoi ar trebui să pătrundă mai adânc în iubire. Cu cât vor pătrunde mai adânc, cu atât mai aproape vor fi de ființa lor.

Ființa nu este prea departe; ea este partea cea mai profundă a iubirii, este iubirea absolut pură, necondiționată. O iubire care este perfect conştientă, lucidă, senină, conduce rapid la o uriaşă revoluție: ea deschide poarta către esența ultimă a ființei.

Atingerea centrului înseamnă dobândirea tuturor frumuseților pe care ți le poate oferi viața, a tuturor miresmelor, a întregii fericiri, a tuturor binecuvântărilor…

Femeile sunt incontestabil mai curajoase. În toate culturile lumii, femeia este cea care îşi părăseşte familia şi se mută în familia bărbatului. Ea îşi părăseşte mama, tatăl, prietenii, oraşul natal, tot ce a iubit vreodată, mediul în care a crescut. Ea sacrifică toate acestea de dragul iubirii. Bărbatul nu ar fi fost niciodată capabil de aşa ceva.

Întrucât a pretins întotdeauna că este superior, bărbatul ar fi trebuit să facă acest lucru; el ar fi trebuit să se mute în casa femeii, în loc să o aducă pe ea în casa sa. Dar în nicio cultură din întreaga istorie a umanității bărbatul nu a făcut acest pas, să renunțe la familia sa, la mediul în care a crescut, la atmosfera pe care a cunoscut-o, să sacrifice totul şi să plece pentru a se integra într-o atmosferă nouă, într-un ținut nou, pentru a fi replantat într-o grădină nouă, într-un sol nou, şi a înflori acolo. Femeia este cea care a făcut-o, şi a făcut-o cu grație.

Ea este incontestabil mai curajoasă.

Iubirea are diferite faze. Femeia poate iubi ca o mamă, lucru pe care tatăl nu-l poate face. Ea poate iubi ca o soție,

lucru pe care niciun soț nu-l poate face. Chiar şi atunci când este micuță, ea iubeşte ca o fetiță, lucru pe care niciun băiat nu-l poate face.

Întreaga viață a femeii este iubire.

Pentru bărbat, viața este ceva măreț, din care iubirea nu reprezintă decât o mică părticică. El va sacrifica oricând iubirea de dragul banilor, al puterii, al prestigiului. Aproape că nu există obiect pentru care să nu-şi sacrifice imediat iubirea. Femeia nu-şi va sacrifica iubirea pentru nimic în lume; pentru ea, tot restul se află sub pragul iubirii. Orice poate fi sacrificat, dar nu iubirea. Evident că femeia are curaj, iar bărbatul ar avea multe de învățat de la ea.

Dacă noi ne-am transforma relațiile de cuplu într-un act de învățare, de experimentare empatică a celuilalt partener, fără să ne limităm doar la o relație sexuală superficială, dacă am face din ele ceva profund, intim, dacă ne-am propune să învățăm misterele celuilalt, – atunci fiecare relație ar deveni un fenomen spiritual. Bărbatul şi femeia s-ar îmbogăți deopotrivă din relația lor, şi implicit, societatea ar avea de câştigat[59].

De ce nu sunt încă eliberate femeile?

Unul din motivele pentru care femeile nu sunt încă eliberate constă în faptul că ele nu pot deveni o forță împreună; ele simpatizează cu bărbații, nu cu celelalte femei. Singura lor relație cu celelalte femei este de gelozie, în cazul în care cealaltă are haine mai scumpe, bijuterii mai frumoase, o maşină mai sofisticată, o casă mai mare... Singura lor relație cu alte femei este de invidie.

Această gelozie este una din cauzele fundamentale ale sclaviei în care sunt ținute femeile. Ele nu se pot uni pentru a deveni o forță. Ele reprezintă jumătate din populația lumii, deci dacă s-ar fi unit, s-ar fi putut elibera cu multă vreme în urmă. Dacă ar fi dorit cu adevărat să se elibereze, nimic nu

[59] Reluarea otrăvirii lui Socrate după 25 de secole, Cap. 21.

le-ar fi putut sta împotrivă. Femeile sunt proprii lor duşmani.

Bărbații au avut grijă să le învrăjbească într-o manieră atât de vicleană, încât ele să nu devină niciodată o forță. Femeile sunt geloase una pe cealaltă, nu au nicio simpatie reciprocă, preferă oricând să simpatizeze cu bărbații – evident, nu propriii lor bărbați! Trebuie neapărat să fie vorba de bărbații altor femei[60]!

Ce este gelozia şi de ce doare ea atât de tare?

Gelozia este unul din simptomele cele mai clasice ale ignoranței psihologice legată de sine, de cei din jur, dar mai ales de relațiile interumane.

Oamenii cred că ştiu ce este iubirea, dar sunt departe de ea. Iar lipsa lor de înțelegere a iubirii dă naştere geloziei. Prin „iubire" oamenii înțeleg de regulă un fel de monopol, o formă de posesivitate, fără să înțeleagă o realitate simplă a vieții: din clipa în care posezi pe cineva, l-ai omorât!

Viața nu poate fi posedată. Nimeni nu o poate ține în pumnul său. Dacă doriți să aveți parte de ea, trebuie să țineți palmele deschise.

Dar lucrurile s-au derulat greşit secole la rândul; ele ni s-au întipărit atât de tare în subconştient încât noi nu mai putem separa iubirea de gelozie. Cele două s-au identificat aproape complet, devenind aceeaşi energie. Spre exemplu, o femeie este geloasă dacă iubitul ei se duce la o altă femeie. Ea se simte tulburată, iar dacă nu se simte, atunci este chiar mai rău, căci este convinsă că nu-l iubeşte, căci dacă l-ar fi iubit ar fi fost geloasă pe el.

Gelozia şi iubirea au devenit aproape unul şi acelaşi lucru, deşi ele reprezintă doi poli opuşi. O minte care poate fi geloasă nu poate iubi, şi viceversa: o minte plină de iubire nu poate fi geloasă[61].

[60] Joshu: Răgetul leului, Cap. 2.
[61] Predici pe pietre, Cap. 13.

Cu câteva zile în urmă am avut ocazia să mă confrunt cu duşmanul meu numărul unu: gelozia. Am acceptat-o din toată inima, iar rezultatul a fost că m-am simțit euforică, foarte recunoscătoare şi plină de energie. Ce anume am avut de învățat din această experiență şi ce trebuie să fac pentru a nu mai cădea din nou în capcana geloziei?

Ați trăit o experiență extrem de semnificativă, una din acele experiențe cheie care îi permit omului să îşi sublimeze în totalitate energiile.

George Gurdjieff obişnuia să caute de la bun început acea caracteristică distinctivă a discipolilor săi care reprezenta duşmanul lor numărul unu. El spunea că această însuşire cheie este singura care îi poate distruge – dacă nu este înțeleasă, sau care îi poate transforma – dacă este înțeleasă.

Dumneavoastră v-ați confruntat cu gelozia. Gelozia este unul din cele mai periculoase aspecte ale conştiinței umane, îndeosebi ale minții feminine. Confruntarea cu duşmanul numărul unu înseamnă să nu-ți mai ții ascunsă gelozia, să nu-ți cauți singur scuze, să nu încerci să interpretezi favorabil situația, spunând că tu ai dreptate, că în asemenea circumstanțe nu ai cum să nu fii gelos, să nu încerci în niciun fel să-ți găseşti satisfacția prin explicații care să justifice gelozia.

Dacă v-ați fi amăgit singură, spunându-vă că gelozia este firească, atunci ea ar fi rămas cu dumneavoastră şi ar fi devenit încă şi mai puternică; atunci, nu ați mai fi simțit această energie pe care o simțiți acum, căci ea ar fi fost absorbită de gelozie, pe care ar fi potențat-o şi mai mult, aşteptând primul moment favorabil pentru a exploda. Dumneavoastră ați privit-o însă în față, fără să-i găsiți explicații şi scuze, ați privit-o ca pe un simplu fapt, ați acceptat-o, recunoscând că vă aparține dumneavoastră, nu altcuiva, că nimeni în lume nu este responsabil pentru ea decât numai dumneavoastră.

Ați făcut o treabă bună, iar rezultatul a fost că privind-o, gelozia a dispărut.

Este exact ceea ce v-am spus mereu, de ani de zile: nu trebuie să faceți nimic. Priviți pur şi simplu în față problema cu care vă confruntați, ca şi cum ar fi reflectată într-o oglindă, fără să o judecați în niciun fel.

Fiind dușmanul dumneavoastră numărul unu, gelozia dispune în mod firesc de foarte multă energie. Acum, gelozia a dispărut, iar energia ei a fost eliberată. Aşa se explică de ce vă simțiți mai plină de viață, de iubire, de senzualitate. Ați procedat cât se poate de bine cu gelozia dumneavoastră, în acest fel, i-ați eliberat energia. V-ați luptat cu gelozia ani de zile; acum ați găsit cheia.

Data viitoare când gelozia îşi va mai face simțită prezența, tăiați-i imediat aripile. Şi la fel cum ați procedat cu dușmanul dumneavoastră numărul unu puteți proceda şi cu ceilalți dușmani care vă asaltează mintea. Aceştia nu vor avea la fel de multă energie ca şi „numărul unu", aşa că vor dispărea chiar mai repede.

Rămâne totuşi o problemă de rezolvat: ce este de făcut cu această energie proaspăt eliberată. Până acum, ea era aspirată de gelozie. Acum ea a rămas la nivelul întregului corp. Întregul dumneavoastră corp se simte mai senzual, mai plin de iubire.

Exprimați această stare: dansați, cântați, iubiți, faceți tot ceea ce vă trece prin minte[62].

Nu există nimic mai rău decât să reduci o ființă vie la statutul de obiect. Iar aceasta este chiar definiția posesiunii. Numai lucrurile pot fi posedate; ființele nu pot fi posedate. Cu o ființă puteți avea cel mult o stare de comuniune. Puteți împărtăşi cu ea iubirea voastră, poezia voastră, frumusețea voastră, corpul vostru, mintea voastră. Puteți împărtăşi, dar nu puteți face afaceri. Nu vă puteți târgui. Nu puteți poseda un bărbat sau o femeie. Şi totuşi, toată lumea încearcă să facă acest lucru, pretutindeni în lume.

[62] Transmisia lămpii, Cap. 17.

Rezultatul este această casă de nebuni pe care o numim planeta Pământ. Voi încercați să îi posedați pe alții, iar acest lucru este absolut imposibil, prin însăşi natura lucrurilor. De aceea, tentativa de posesiune nu poate aduce decât suferință. Cu cât încercați să posedați mai mult o altă persoană, cu atât mai independentă de dumneavoastră va încerca să devină ea, căci orice om are prin naştere dreptul la libertate, dreptul de a fi el însuşi.

Voi încălcați intimitatea celuilalt, singurul loc cu adevărat sacru din lume. Nici Israelul, nici Kashi, nici Mecca nu sunt sacre. Singurul spațiu cu adevărat sacru este intimitatea persoanei, independența ei, ființa ei.

Când iubeşti cu adevărat o ființă, nu-i încâlci niciodată teritoriul intim. Nu încerci să te transformi într-un detectiv, scormonind în intimitatea sa. Priviți-i însă pe aşa-zişii îndrăgostiți de astăzi – soți şi soții, iubiți şi iubite. Tot timpul, ei nu încearcă altceva decât să încalce, să intre în lumea privată a celuilalt. Ei nu vor ca celălalt să aibă parte de momentele lui de intimitate. De ce?

Dacă celălalt are parte de independență, de intimitate, de individualitate, ei se tem. Poate că mâine, celălalt nu-i va mai iubi, căci iubirea nu este ceva care stagnează. Ea este doar un moment, nu are nimic de-a face cu permanența. Evident, ea poate continua o eternitate, dar de cele mai multe ori iubirea este doar un fenomen de moment. Dacă se repetă şi în momentul următor, atunci sunteți binecuvântați. Dacă nu se repetă, ar trebui să fiți recunoscători pentru că s-a petrecut până acum.

Rămâneți deschişi; poate că se va mai repeta, dacă nu cu această persoană, poate cu o alta. Adevărata problemă nu este persoana, ci iubirea. Ea ar trebui să rămână un flux continuu, să nu fie întreruptă.

Din păcate, în prostia lor, oamenii gândesc altfel: „Dacă această persoană îmi scapă din mâini, atunci am să postesc întreaga viață, fără să mai am parte de iubire”. Ei nu realizează că încercând să-l țină permanent captiv pe celălalt,

ei nu fac altceva decât să postească. Ei nu primesc înapoi iubire. Nu poți primi iubirea unui sclav. O posesiune – un scaun, o masă, o casă, o piesă de mobilier – nu te poate iubi.

Nu poți fi iubit decât de către un om liber, căruia îi respecți unicitatea, libertatea. Actualul moment de iubire se naşte din acest respect reciproc. Nu-l distrugeți încercând să-l posedați pe celălalt, să-l mențineți captiv, să creați o închisoare legală, o căsnicie. Lăsați-l să fie liber, şi rămâneți liberi la rândul vostru. Nu lăsați nici voi pe altcineva să vă posede.

Este la fel de urât să posezi şi să fii posedat. Atunci când eşti posedat, îți pierzi chiar sufletul.

Îndrăgostiții se iubesc numai atâta timp cât nu se stabilesc într-o relație fixă. Pe măsură ce relația lor se stabilizează, iubirea dispare. După ce relația s-a fixat, în loc de iubire apare altceva: posesivitatea.

Ei continuă să o numească iubire, dar nimeni nu poate înşela existența. Faptul că-i spuneți iubire nu îi schimbă natura. Este vorba de frică, nu de iubire. Este o adaptare, nu o stare de iubire. Este un compromis, nu iubire. Poate fi orice altceva, dar nu iubire.

Cu cât veți încerca să înțelegeți mai profund aceste lucruri, cu atât mai clar vă va deveni faptul că ura şi iubirea nu sunt două lucruri diferite. Este o simplă greşeală lingvistică. În viitor, cel puțin în tratatele de psihologie, se va renunța la conjuncția „şi” între aceşti doi termeni. Sau şi mai bine, ar trebui să creăm din ei un singur cuvânt: „urăiubire”. Ele sunt cele două fețe ale aceleiaşi monede.[63]

De un an, trăiesc alături de un bărbat căruia îi place să se întâlnească şi cu alte femei, şi nu ştiu cum să fac ca să scap de gelozie.

Pentru o femeie, acest lucru se dovedeşte întotdeauna dificil, până când începe şi ea să iubească alte persoane. În

[63] De la întuneric la lumină, Cap. 20.

caz contrar, va rămâne ceva dificil pentru ea. Nu-l puteți împiedica pe bărbat să facă ce simte, şi de altfel, dacă l-ați împiedica nu ați face ceva frumos. I-ați distruge fericirea, şi atunci el se va răzbuna pe dumneavoastră. Dacă încercați să-l dominați, să-l împiedicați să meargă la cine vrea el, se va simți sufocat.

Timp de secole de-a rândul, aceasta este maniera în care au trăit bărbații. Femeile nu au putut face acelaşi lucru, din câteva motive. Mai întâi, a existat problema copiilor – dacă rămâneau gravide, ar fi fost în pericol – de aceea, totul se reducea la o chestiune de securitate, de finanțe etc. În al doilea rând, bărbatul însuşi a învățat femeia să fie pură, să rămână virgină, să iubească întotdeauna aceeaşi persoană. El a folosit un dublu standard: un standard pentru femeie şi altul pentru sine. Femeia trebuie să rămână pură, devotată, să se abandoneze. Iar el? Ştiți cum spun bărbații: „Bărbatul e bărbat!".

Bărbatul şi-a păstrat toată libertatea pentru el însuşi. În trecut nu i-a fost prea greu, căci finanțele erau în mâinile sale. Era puternic din punct de vedere financiar, era educat, avea o slujbă. Femeia nu avea o slujbă, îi lipsea educația. Întreaga ei lume se reducea la căminul ei. Ea nu avea contacte în afara căminului, aşa că îi era imposibil să se îndrăgostească. Nu te poți îndrăgosti de altcineva dacă nu ai contacte în lumea exterioară. Iar bărbatul a creat un adevărat Zid Chinezesc în jurul femeii... Timp de secole la rândul, mahomedanii nu le-au permis femeilor să-şi arate fețele altor bărbați. Mai mult, ele nu trebuiau să vorbească cu alți bărbați. După o represiune atât de îndelungată, se poate spune că ea le-a intrat în subconştient femeilor.

Acum lucrurile au început să se schimbe. Astăzi femeia este educată, ea îşi poate lua o slujbă. Ea este la fel de liberă ca bărbatul. Se poate întâlni cu alți oameni, se poate îndrăgosti, se poate bucura de viață. Chestiunea sarcinii a devenit ¡relevantă, căci pastila contraceptivă i-a adus o mare libertate. A rămas însă problema minții, iar aici lucrurile nu

se schimbă la fel de uşor, căci este vorba de mii de ani de condiționare. Mama ta, mama mamei tale, şi toate femeile care le-au precedat, toate au fost condiționate, iar această condiționare ți-a intrat în sânge.

Deci problema nu va dispărea prea uşor, dacă nu o veți conştientiza profund, pentru a putea renunța singură la ea. Nu aveți decât două posibilități: una constă în a continua să-l cicăliți pe iubitul dumneavoastră, adică să faceți ce au făcut femeile de mii de ani; acest lucru nu vă va ajuta cu nimic, căci nu-l veți face pe bărbatul dumneavoastră decât să vă respingă şi mai tare. Cu cât sunteți mai cicălitoare, cu atât mai repede îl veți arunca în brațele altei femei, căci îl veți obosi, îl veți plictisi, iar el va dori să meargă altundeva, să se întâlnească cu cineva care să nu-l bată la cap. Ce uşurare va fi atunci pentru el! Aşadar, această metodă nu vă va ajuta, şi în plus, este şi distructivă.

Cea de-a doua posibilitate pe care o aveți este să fiți curajoasă, să-i spuneți că dacă el simte aşa, veți face şi dumneavoastră acelaşi lucru. Într-o relație de cuplu nu ar trebui să existe standarde duble. Dacă lui îi place să iubească alte femei, atunci veți iubi şi dumneavoastră alți bărbați. Veți continua să-l iubiți şi pe el, dar veți mai iubi şi pe alții. Spuneți-i toate acestea, şi imediat i se va face teamă, căci de regulă şi bărbații sunt la fel de geloşi. Ori va spune: „Gata! Mă voi opri aici.” – dar cel puțin atunci se va opri singur – ori nu o va face, şi atunci nu veți mai avea motive de îngrijorare, căci veți putea face acelaşi lucru. Nu este nimic rău în asta!

Oricum, eu nu afirm că el face ceva rău. Singurul lucru pe care doresc să-l subliniez este că nu trebuie să existe standarde duble, ci un singur standard pentru amândoi. Şi fiecare cuplu are datoria să decidă ce standard preferă; aceasta înseamnă să-ți iei un angajament. Fie decideți amândoi să vă păstrați numai pentru celălalt, adică să aveți o relație monogamă, fie decideți – de comun acord – să vă păstrați toată libertatea. De ce să suferiți? Suferința apare

numai pentru că el se distrează, iar dumneavoastră staţi singură şi vă gândiţi numai la el. Distraţi-vă şi dumneavoastră!

Problema aceasta nu este numai a dumneavoastră. În viitor, toate femeile vor trebui să şi-o pună. Adunaţi-vă curajul şi spuneţi-i în faţă: „Iată cum vor sta lucrurile de acum înainte; nu trebuie să fii gelos pe mine!" De multe ori, bărbaţii sunt chiar mai geloşi decât femeile. Egoul lor şovin-masculin se simte chiar mai rănit: „Femeia mea să facă dragoste cu altcineva?" Ei încep să se simtă de parcă nu ar fi suficient de bărbaţi. Dar asta e problema lor. Mai întâi, spuneţi-i clar că veţi urma un anumit standard. Atunci când două persoane se decid să trăiască împreună, ele trebuie să stabilească anumite reguli de comportament în comun. Când eşti singur, nu trebuie să-ţi pui asemenea probleme. Stabiliţi aşadar regulile jocului, dar acestea trebuie să se aplice ambelor părţi.

Deci, oricare ar fi decizia luată... fie el se decide să nu mai meargă la alte femei – foarte bine – fie se decide să-şi păstreze libertatea, caz în care vă recâştigaţi şi dumneavoastră propria libertate. Fiţi curajoasă; faceţi ceva! Există atâţia bărbaţi frumoşi. De ce să vă limitaţi la unul singur? Fiecare dintre ei vă poate dărui ceva nou, ceva care îi aparţine numai lui. Fiecare om are propria sa unicitate.

De ce nu aţi iubi mai mulţi bărbaţi, îmbogăţindu-vă astfel experienţa amoroasă? În fond, nu îi veţi face bărbatului pe care îl iubiţi niciun rău. Din observaţiile mele a rezultat că cu cât femeia iubeşte mai mulţi bărbaţi, cu atât mai tare îşi iubeşte ea şi partenerul de cuplu – este o simplă aritmetică – pentru că devine mai pricepută în arta de a iubi. Ea îşi îmbogăţeşte experienţa amoroasă, pe care o aplică apoi iubitului ei. În acest fel, ea se maturizează.

Acest ataşament faţă de o singură persoană este un fel de imaturitate. De ce să te agăţi de cineva? Iubirea este frumoasă, este divină, şi toţi bărbaţii sunt ipostaze ale lui Dumnezeu; atunci de ce să te agăţi de o singură ipostază,

mai ales dacă ea nu este la fel de obsedată de tine? Dacă sunteți obsedați reciproc, foarte bine.

Această prejudecată veche nu este adevărată din punct de vedere ştiințific; femeile cred că dacă bărbații au din când în când aventuri cu alte femei, ele trebuie să sufere, căci au parte de mai puțină iubire. Este greşit. Ele au în final parte de mai multă iubire. În plus, tot întâlnindu-se cu alte femei, bărbatul ajunge să-şi spună: „Ce rost are? Propria mea soție îmi poate dărui toate aceste lucruri, şi încă mult mai intim, cu mult mai multă devoțiune. De ce să mă tot duc încolo şi încoace, ca un vagabond?" El se va întoarce acasă tânjind după dumneavoastră.

Psihologia modernă sugerează chiar că pentru ca o căsnicie să poată continua, este nevoie de câteva aventuri în exterior. Altminteri, căsnicia riscă să devină extrem de plictisitoare. Este sufocant: acelaşi bărbat, aceeaşi femeie, aceeaşi conversație, aceeaşi iubire. În curând, totul devine o rutină. Fiorul dispare şi totul devine repetitiv, monoton.

Aşadar, vorbiți cu el şi spuneți-i că dacă lui îi place să se distreze, veți proceda la fel şi dumneavoastră. Şi simțiți-vă liberă să faceți acelaşi lucru!

Ca să fii liber ai nevoie de puțin curaj, dar merită. În plus, libertatea nu vă va afecta relația actuală, dimpotrivă, o va întări. Dumneavoastră veți înceta să-l mai bateți la cap. Dacă veți ieşi şi dumneavoastră cu alți bărbați, cu siguranță nu-l veți mai bate la cap pe al dumneavoastră. De fapt, multe femei nu ies cu alți bărbați tocmai din cauza cicălelii, pe care o adoră, căci le dă un sentiment de putere.

Dacă ar ieşi şi ele cu alții, nu şi-ar mai putea face bărbatul să se simtă vinovat. Şi să-ți faci bărbatul să se simtă vinovat îți dă aşa o putere imensă. În realitate, acest sentiment este greşit. Nu acționați niciodată astfel încât altcineva să se simtă vinovat. Dacă îl iubiți cu adevărat, atunci de ce să-l faceți să se simtă vinovat? Dacă aşa îi place lui, lăsați-l să facă ce-i place! Încercați şi dumneavoastră câteva aventuri. În acest fel, veți deveni la fel de liberă ca şi el. Atunci când

iubirea devine liberă, când este dăruită fără nicio obligație, ea capătă o calitate cu totul diferită. Ea devine ceva cu adevărat frumos.

În acest fel, dispar conflictele, certurile, gelozia, toate aceste lucruri urâte. Relația devine calmă şi liniştită. Când vă veți întâlni, fiecare între două iubiri, vă veți simți ca în luna de miere. Relația dumneavoastră nu va mai părea învechită şi plicticoasă.

Puțin curaj… şi lucrurile se vor schimba[64]!

Vorbeşte-ne puțin despre fenomenul bătrâneții.

Orice om va îmbătrâni mai devreme sau mai târziu. Este important să înțelegem frumusețea vârstei a treia, şi libertatea pe care o conferă ea. Este important să înțelegem înțelepciunea pe care o aduce bătrânețea, detaşarea profundă de toate prostiile pe care le fac sau le cred tinerii.

Bătrânețea conferă un anumit statut mai înalt; dacă bătrânii ar medita asupra lui, ei s-ar minuna… De ce şi-au pierdut tinerețea cu atâtea prostii? De ce le-au distrus părinții copilăria? De ce nu li s-a dat minunatul dar al meditației de la bun început, din prima zi de viață? Oricând primeşti acest dar, nu este însă prea târziu. Dacă înțelegi semnificația ființei tale, chiar şi numai cu câteva clipe înainte de a muri, viața ta nu a fost în zadar.

În Orient, vârsta a treia a fost dintotdeauna foarte mult respectată. În trecut, se considera aproape o neruşinare să atingi vârsta senectuții – când copiii s-au dus la casele lor, făcând la rândul lor copii – rămânând tot imatur, fără să fi scăpat de înlănțuirea factorului biologic. De la bătrâni se aştepta ceva mai mult… Bătrânețea este momentul în care te retragi, lăsând terenul liber, pentru ca alții să vină şi să joace fotbal. În cel mai bun caz poți fi un arbitru, dar nu un jucător…

Dacă nu ajungeți să acceptați ceea ce vă oferă viața cu

[64] Nu priviți înainte de a face saltul, Cap. 1.

recunoştinţă, nu aţi înţeles nimic. Copilăria a fost frumoasă, tinereţea este ca un câmp cu flori, dar bătrâneţea este o culme a conştiinţei. Drama este că în timp ce copilăria vine de la sine, să fii bătrân este o artă, îţi trebuie multă creativitate...

Vârsta senectuţii este propria voastră creaţie. Ea poate fi o continuă suferinţă, sau poate fi o sărbătoare. Poate fi o disperare neîntreruptă, sau poate fi un dans. Totul depinde de capacitatea dumneavoastră de a accepta existenţa, indiferent ce vă aduce ea. Va veni şi ziua când vă va aduce moartea; acceptaţi-o şi pe aceasta cu recunoştinţă[65].

De ce îmi este atât de teamă de bătrâneţe?

Dacă este trăită aşa cum trebuie, viaţa nu se teme niciodată de moarte. Dacă v-aţi trăit cu adevărat viaţa, veţi întâmpina moartea cu bucurie. Ea va veni ca o odihnă, ca un mare somn. Dacă aţi atins culmea în timpul vieţii, moartea vine ca o binecuvântare. Dacă nu aţi apucat însă să trăiţi, moartea vă va înspăimânta, este firesc acest lucru. Dacă nu aţi apucat să trăiţi, vă cramponaţi de viaţă, iar moartea vă fură timpul de care aveţi nevoie, toate ocaziile viitoare de a mai simţi că trăiţi. Aşadar, teama nu apare din cauza morţii, ci din cauza vieţii netrăite. Şi tot din cauza fricii de moarte sunteţi înspăimântaţi şi de bătrâneţe, căci ea reprezintă anticamera morţii. Altminteri, bătrâneţea este tare frumoasă. Ea înseamnă maturitate, creştere, înţelepciune. Dacă aţi trăit clipă de clipă, dacă aţi acceptat toate provocările vieţii, dacă aţi îndrăznit să vă aventuraţi în necunoscut, ori de câte ori viaţa v-a invitat să faceţi acest lucru, atunci bătrâneţea este percepută ca maturitate. În caz contrar, ea devine un fel de boală.

Din păcate, foarte mulţi oameni doar îmbătrânesc, fără să se maturizeze în mod corespunzător. Pentru ei, bătrâneţea va fi în mod evident o povară. Trupul lor a îmbătrânit, dar

[65] Marele pelerinaj de aici şi până Aici, Cap. 13.

conştiința lor a rămas juvenilă. Viața lor interioară nu s-a maturizat pe măsura trupului fizic. Lumina lor interioară lipseşte, iar moartea este mai aproape cu fiecare zi care trece. Este firesc ca ei să tremure şi să se teamă.

Cei care trăiesc frumos îşi acceptă firesc bătrânețea, o întâmpină cu bucurie, căci ea le arată că sunt pe punctul de a înflori, de a face fructe, moment în care le vor putea împărtăşi şi altora ceea ce au realizat.

Bătrânețea are o imensă frumusețe, şi este normal să fie aşa, de vreme ce întreaga viață se îndreaptă către ea; este normal ca ea să fie culmea absolută a existenței. Cum te-ai putea naşte direct pe culme? Cum ar putea culmea să apară la mijlocul existenței? Evident, dacă faci greşeala comună de a crede că te-ai aflat pe culme atunci când ai fost tânăr, este firesc ca întreaga viață care va urma să ți se pară o continuă suferință, căci ea seamănă cu un declin, cu o coborâre. Atunci, după vârsta de 35 de ani te deprimi, devii trist, căci fiecare nouă zi îți aduce o pierdere, nu un câştig. Energia se pierde, corpul slăbeşte, bolile apar una după alta, iar moartea pândeşte la uşă. Căminul dispare, fiind înlocuit de spital. Cum ai putea să fii fericit? Orientalii nu au crezut niciodată că tinerețea este culmea. Pentru ei, culmea este sfârşitul.

Dacă viața este trăită corect, fiecare an nou aduce cu sine o nouă culme, tot mai înaltă. Atunci, moartea devine culmea supremă, cea către care a tins tot timpul viața.

De ce îşi ratează însă oamenii viața? De ce îmbătrânesc ei fără să se maturizeze? Undeva ei comit o greşeală, undeva s-au rătăcit, dar cu propria lor ştiință. Această înțelegere trebuie ruptă, acest contract trebuie reziliat. Este ceea ce eu numesc *sannyas*: realizarea faptului că „până acum am trăit greşit, m-am complăcut în compromisuri, nu am trăit cu adevărat".

Când erați copii mici, ați făcut compromisuri. V-ați vândut ființa, aproape gratuit. Nu ați câştigat nimic din această tranzacție. Pentru câțiva arginți, v-ați pierdut sufletul. Ați

acceptat să fiți altcineva decât voi înşivă. Aşa se explică de ce v-ați rătăcit de pe cale. Mama voastră a dorit ca voi să deveniți altcineva; tatăl vostru la fel; societatea încă şi mai mult. Iar voi ați fost de acord. Treptat, ați luat decizia să nu fiți voi înşivă. Şi de atunci, ați continuat să pretindeți că sunteți altcineva.

Voi nu vă puteți maturiza pentru că acel altcineva nu are cum să se maturizeze. Este ceva fals. O mască nu se poate maturiza – ea este ceva mort. Fața se poate maturiza, dar nu şi masca. Iar în cazul vostru, masca este cea care îmbătrâneşte, nu cel din spatele ei. Nu puteți creşte decât dacă vă acceptați aşa cum sunteți, dacă renunțați la ipocrizie.

Trandafirul a acceptat să devină un elefant; elefantul a acceptat să fie un trandafir. Acvila este îngrijorată, se gândeşte chiar să consulte un psihiatru, căci doreşte să fie un câine, iar câinele se află la spital pentru că a încercat să zboare ca o acvilă. Asta s-a întâmplat cu umanitatea. Nu există nenorocire mai mare decât să doreşti să fii altcineva. În acest fel, nu te vei putea maturiza niciodată.

Nu aveți cum să vă maturizați, fiind altcineva. Nu vă puteți maturiza decât dacă sunteți voi înşivă. Renunțați la „ar trebui" şi la „ce gândesc ceilalți". Cine sunt ei? De ce contează atât de mult opinia lor pentru voi? Voi sunteți aici pentru a fi voi înşivă, nu să împliniți aşteptările altora, dar toată lumea procedează invers. Chiar dacă tatăl vostru a murit, voi încercați încă să împliniți o promisiune pe care i-ați făcut-o cândva. La rândul lui, el a împlinit promisiunea pe care i-a făcut-o tatălui său, şi aşa mai departe. Prostia merge astfel până la începuturile arborelui genealogic, până la începuturile umanității.

Încercați să înțelegeți, şi făceți-vă curaj. Luați-vă viața în propriile mâini. Veți sesiza atunci, când vă aşteptați mai puțin, un aflux de energie. În clipa în care o să luați decizia: „Voi fi eu însumi, şi nimeni altcineva, indiferent de preț, voi fi eu însumi", în acel moment se va produce o mare schimbare.

Veți simți un val uriaş de energie pulsând în interiorul ființei voastre.

Până atunci, veți continua să vă temeți de bătrânețe, căci nu puteți evita să nu observați că vă risipiți inutil viața, iar bătrânețea se apropie, şi atunci, când veți mai trăi cu adevărat? Moartea vă aşteaptă la colț, şi fiecare zi vă apropie tot mai mult de ea, şi dumneavoastră încă nu ați apucat să trăiți. Este normal să fiți terorizată. De aceea, dacă mă întrebați ce este de făcut, eu vă sugerez să începeți cu începutul.[66]

[66] Yoga: Alfa & Omega, Vol. 9, Cap. 4.

Capitolul 13
MEDITAŢIA

Ce este meditația?

Ce este meditația? Este oare o tehnică ce trebuie practicată? Un efort care trebuie făcut? Un obiectiv pe care trebuie să-l atingă mintea? Nu. Nu este nimic din toate acestea.

Orice ar face mintea, aceasta nu poate fi meditație, căci meditația este ceva care transcende mintea. Mintea este un instrument nefolositor în ceea ce priveşte meditația. Ea nu poate pătrunde în meditație. Meditația începe acolo unde se termină mintea.

Este important să țineți minte acest lucru, căci tot ceea ce faceți în viață, voi faceți prin intermediul minții voastre. De aceea, atunci când vă întoarceți către interior, voi aveți tendința să continuați să gândiți în termeni tehnici, metode şi instrumente, căci întreaga voastră experiență de viață v-a arătat că mintea poate realiza orice. Da, ea poate realiza orice, cu excepția meditației, căci meditația nu este o realizare, nu este ceva ce poate fi făcut, este deja acolo, este natura voastră. Ea nu trebuie realizată, ci doar recunoscută. Este suficient să vă amintiți de ea. Ea se află deja în voi şi aşteaptă să vă întoarceți către ea, să o recunoaşteți.

Meditația este natura voastră intrinsecă. Voi sunteți ea, ea este ființa voastră, şi nu are nimic de-a face cu acțiunea. Nu o puteți avea, nu o puteți fabrica, nu o puteți poseda. Ea nu este un lucru. Sunteți chiar voi. Este ființa voastră.

De îndată ce veți înțelege ce este meditația, totul vă va deveni clar. În caz contrar, veți continua să rătăciți în beznă.

Meditația este o stare de luciditate, nu o stare mentală. Mintea înseamnă confuzie. Ea nu este niciodată lucidă. Nici

nu are cum să fie. Gândurile creează în jurul vostru o ceață, uneori foarte subtilă, iar claritatea se pierde. Când gândurile dispar, tot ceea ce rămâne este starea de ființă, luciditatea, claritatea. Atunci puteți vedea până foarte departe. Puteți ajunge cu privirea până la capătul existenței. Mai mult, privirea voastră devine atunci foarte penetrantă, ea poate pătrunde până în miezul lucrurilor, până în esența lor ultimă.

Meditația este claritate, claritatea supremă a viziunii. Ea nu poate fi gândită. Este necesar să renunțați la gândire. Nu vă grăbiți însă să trageți concluzii pripite auzind că trebuie să renunțați la gândire, căci eu mă folosesc încă de cuvinte, Eu afirm: „Renunțați la gândire", dar nici chiar această afirmație nu este corectă, căci şi ea înseamnă tot un fel de acțiune, iar meditația nu este o acțiune.

„Renunțați la gândire" înseamnă de fapt să renunțați la orice fel de acțiune, să stați pur şi simplu. Lăsați gândurile voastre să se liniştească singure. Lăsați mintea voastră să se calmeze de la sine. Rămâneți astfel, complet relaxați, perfect liniştiți, fără să faceți nimic. Dacă sesizați că aveți tendința să adormiți, treziți-vă. Conştientizați faptul că sunteți complet treji, chiar dacă vă relaxați, chiar dacă trupul vostru a adormit. Păstrați-vă luciditatea interioară, în timp ce corpul fizic pătrunde într-o stare de relaxare totală.

Gândurile se liniştesc singure, nu trebuie să săriți pe ele, nu trebuie să le puneți la punct. Este ca şi un canal care s-a colmatat. Ce faceți? Săriți în el şi faceți valuri? Nu veți reuşi decât să aduceți şi mai mult noroi la suprafață. Cel mai bine este să stați pe mal şi să aşteptați. Mâlul se va depune de la sine. Nu trebuie decât să stați liniştiți pe margine. Nu este nimic de făcut. Orice acțiune nu face decât să tulbure şi mai mult noroiul. Fluxul de apă va continua astfel să curgă, mâlul se va depune, frunzele moarte de la suprafață vor fi duse de curent, iar apa se va limpezi.

Şi astfel, după o vreme, veți deveni brusc conştienți. Apa va deveni clară ca şi cristalul.

Ori de câte ori vă trece o dorință prin minte, curentul se tulbură. De aceea, aşteptați. Nu faceți nimic. În Japonia, această aşteptare fără să faci nimic se numeşte *zazen.* Şi într-o bună zi, meditația apare. Nu dumneavoastră ați ajuns la ea; ea vine la dumneavoastră. Iar atunci când apare, o recunoaşteți imediat. A fost întotdeauna acolo, dar voi nu priveați în direcția justă. Comoara a fost întotdeauna în voi, dar voi erați preocupați de altceva, de gânduri, de dorințe, de o mie şi una de treburi. Singurul lucru care nu v-a interesat a fost… chiar ființa voastră.

Când energia se întoarce către interior, când ea revine la sursă, claritatea apare subit. Atunci puteți vedea norii la o mie de mile distanță, şi puteți auzi muzica pinilor din vechime. Atunci, totul devine cu putință[67].

Meditația vă ajută să deveniți conştienți de potențialul vostru, de ceea ce puteți fi, de ceea ce puteți face, de ceea ce nu ați făcut, de calitățile de care nu v-ați folosit. Psihologii afirmă că omul nu îşi foloseşte decât 5% din potențialul său. 95% se pierde prin nefolosire, iar oamenii îşi doresc să trăiască foarte mult. Pentru ce?

Dacă v-ați folosi 100% potențialul, ați putea trăi atât de intens în această viață scurtă! Ar fi oricum o viață mai bună decât 10.000 de vieți în care nu vă folosiți decât de 5% din potențialul vostru. 70 de ani de viață ar fi suficienți dacă v-ați folosi potențialul la capacitatea lui maximă. Viața voastră ar deveni atunci o flacără, o fericire intensă[68].

Atunci când nu faci nimic, pe niciun nivel – nici corporal, nici mental, etc. — când întreaga ta activitate a încetat, iar tu existi pur şi simplu, atunci te afli în meditație. Meditația nu este ceva care poate fi practicat; ea nu poate fi decât înțeleasă.

[67] Străvechea muzică a pinilor, Cap. 7.
[68] Aleluia! Cap. 31.

Ori de câte ori aveți timp pentru existență, renunțați la orice acțiune. Gândirea este şi ea o formă de acțiune, concentrarea la fel, chiar şi contemplarea este o acțiune, deşi foarte subtilă. Dacă nu faceți absolut nimic, chiar şi numai pentru o singură clipă, dacă vă situați chiar în centrul ființei voastre, complet relaxați, atunci vă aflați în meditație. După ce îi veți prinde gustul, veți putea rămâne în această stare oricât de mult veți dori. În cele din urmă, veți putea rămâne în meditație 24 de ore pe zi.

După ce ați început să înțelegeți maniera în care ființa voastră nu mai poate fi tulburată de nimic, veți putea reîncepe – treptat – să acționați, fără să mai pierdeți din vedere conştientizarea ființei dumneavoastră. Aceasta este cea de-a doua fază a meditației. În prima fază trebuie să învățați să fiți. În cea de-a doua puteți trece la mici acțiuni: să curățați podeaua, să faceți un duş, păstrându-vă însă autocentrați. Puteți trece apoi la lucruri mai complicate.

Spre exemplu, eu vă vorbesc, dar meditația mea nu este tulburată. Eu continui să vorbesc, dar centrul meu nu este tulburat de niciun val, cât de mic.

Aşadar, meditația nu se opune acțiunii. Nu este o formă de escapism față de viață, ea vă învață pur şi simplu un nou fel de a trăi. Vă plasează în centrul ciclonului.

Viața continuă, chiar cu o intensitate mai mare, cu mai multă bucurie, cu mai multă claritate, cu o creativitate mai mare, dar voi rămâneți singuri, un simplu privitor pe vârful colinei, care contemplă ce se petrece în jurul lui. Nu mai sunteți acum cel care face, ci cel care contemplă.

Acesta este secretul meditației: transformarea celui care acționează în cel care contemplă. Acțiunea continuă fără probleme, pe nivelul ei; puteți tăia lemne, puteți extrage apă din fântână. Puteți face tot felul de lucruri, mai mari sau mai mici. Singurul lucru care contează este să nu mai pierdeți din vedere centrul.

Această conştientizare, această contemplativitate, nu mai trebuie să fie niciodată tulburată, ocultată, uitată. Meditația

este în realitate ceva foarte simplu[69].

Ne poți explica principalii paşi care trebuie făcuți pentru a ajunge la starea supremă de conştiință meditativă?

Primul pas constă în conştientizarea propriului corp. Treptat, omul devine din ce în ce mai conştient de fiecare gest al său, de fiecare mişcare. Pe măsură ce devine tot mai conştient, încep să se petreacă adevărate miracole: multe lucruri pe care obişnuia să le facă înainte dispar pur şi simplu. Corpul devine mai relaxat, prin el începe să pulseze o muzică interioară, şi o pace profundă coboară asupra lui.

Al doilea pas constă în conştientizarea propriei minți, a gândurilor. Acestea sunt mai subtile decât corpul, deci mai periculoase.

Când veți deveni conştienți de gândurile voastre, veți rămâne surprinşi de ceea ce se petrece în interiorul vostru. Dacă ați nota în scris tot ceea ce vă trece prin minte, clipă de clipă, ați rămâne cu gura căscată. Nu v-ar veni să credeți că aceste lucruri se petrec în interiorul ființei voastre. Este suficient să notați timp de zece minute gândurile care vă trec prin minte. Închideți uşile şi ferestrele, astfel încât nimeni să nu poată intra, pentru a putea fi absolut sinceri cu voi înşivă. La sfârşit, ardeți hârtia, pentru ca nimeni să nu afle ce ați scris pe ea. Singurul lucru care vă mai rămâne de făcut este să fiți absolut sinceri, să scrieți tot ceea ce vă trece prin minte.

După zece minute, citiți cele scrise şi veți face cunoştință cu nebunia din interiorul vostru! Nefiind conştienți de ea, această nebunie continuă să curgă ca un curent subteran prin mintea voastră. Ea vă influențează în tot ceea ce faceți, vă afectează chiar dacă nu faceți nimic; ea afectează totul. Iar totalitatea ei va reprezenta viața voastră! De aceea, acest nebun trebuie transformat. Iar miracolul conştiinței constă în faptul că nu trebuie să faceți nimic altceva decât să fiți

[69] De la suferință la iluminare, Cap. 2.

conştienți.

Fenomenul contemplării este atât de puternic, încât poate schimba totul. Încetul cu încetul, nebunul dispare. Treptat, gândurile intră pe un făgaş normal, se structurează; ele nu mai sunt haotice, ci tind să devină un cosmos. Şi astfel apare pacea. Când corpul şi mintea sunt împăcate, ele încep să comunice, între ele apare o punte. Ele nu mai aleargă în direcții diferite, nu mai călăresc pe cai nărăvaşi, care nu pot fi conduşi în aceeaşi direcție. Pentru prima oară, în interior apare o anumită armonie, pe baza căreia puteți face cei de-al treilea pas necesar: conştientizarea emoțiilor, a sentimentelor, a stărilor lăuntrice.

Acesta este palierul cel mai subtil, şi implicit cel mai dificil de controlat, dar dacă ați reuşit să deveniți conştienți de gândurile voastre, ați făcut deja un mare pas înainte. Pentru emoții, sentimente, stări, este nevoie doar de o conştientizare ceva mai intensă.

Dacă deveniți conştienți de toate aceste trei paliere, ele se unifică într-un fenomen comun. Iar când ele devin una, funcționând împreună, la unison, ele se transformă într-un fel de orchestră, într-o armonie simfonică. Atunci se manifestă cea de-a patra stare, care nu poate fi controlată. Ea apare întotdeauna de la sine. Este un dar al totalității, o răsplată pentru cei care au atins primele trei nivele.

Cea de-a patra stare este conştiința ultimă, trezirea sau iluminarea spirituală. Ființa devine atunci conştientă de propria sa conştiință pură, devine un buddha, o ființă trezită. Abia atunci află ea ce înseamnă beatitudinea. Corpul experimentează plăcerea, mintea experimentează fericirea, inima trăieşte bucuria, iar cea de-a patra stare reprezintă beatitudinea. Beatitudinea este scopul tuturor *sannya*-şilor, al tuturor căutătorilor, iar modalitatea de a atinge acest scop este conştientizarea[70].

[70] Vechiul iaz: pleosc!, Cap. 22.

Au femeile nevoie de o meditație specială?

Nu. Meditația are legătură numai cu conştiința voastră, iar conştiința nu este nici masculină, nici feminină. Aceasta este una din premisele fundamentale care trebuie înțelese.

Toate religiile i-au contestat femeii posibilitatea creşterii spirituale, pornind de la ideea că trupul ei este diferit, că biologia ei este altfel decât cea a bărbatului. De aceea, ea nu ar putea – chipurile – să atingă înflorirea supremă a conştiinței. Ciudat este însă faptul că nimeni nu şi-a pus problema: cine atinge înflorirea supremă, trupul, mintea sau conştiința?

Corpul femeilor diferă de cel al bărbaților. Dacă trupul ar fi cel care intră în meditație, atunci cu siguranță ar fi nevoie de meditații diferite pentru femei şi pentru bărbați. Corpul nefiind implicat însă în meditație, nu se pune problema vreunei diferențe. Spre exemplu, în Yoga, unde corpul fizic este foarte important – căci toate posturile yoghine au fost create pornind de la fiziologie – există numeroase posturi care nu sunt potrivite pentru trupul feminin, şi există altele care sunt mult mai potrivite pentru femei decât pentru bărbați, din cauza flexibilității sporite a trupului feminin. De aceea, în Yoga s-ar putea face o distincție: Yoga pentru femei şi Yoga pentru bărbați.

Mintea celor două sexe este şi ea diferită. Bărbatul gândeşte logic, lingvistic. Femeia este afectată în mai mare măsură de emoții, de sentimente, care sunt non-verbale. Aşa se explică de ce femeile nu sunt înclinate către argumentație, preferând să țipe, să se certe şi să plângă. Aşa au stat dintotdeauna lucrurile, şi femeia câştigă întotdeauna în fața bărbatului, care se simte stânjenit de acest fel de manifestare. El poate avea dreptate din punct de vedere logic, dar mintea femeii nu funcționează în termenii logicii.

Aşadar, dacă meditația ar avea ceva de-a face cu mintea, am putea vorbi de o meditație pentru femei şi alta pentru bărbați. Dar meditația nu se referă decât la esența cea mai intimă a ființei noastre, care nu poate fi divizată într-o

jumătate masculină şi alta feminină.

Conştiința nu este altceva decât conştiință. Oglinda nu este decât o oglindă. Ea nu are sex, sau gen[71]. Rolul ei este pur şi simplu să reflecte.

Conştiința este exact ca o oglindă care reflectă obiectele. Iar meditația nu înseamnă altceva decât această reflectare, a minții în acțiune, sau a corpului în acțiune. Nu contează dacă trupul celui care meditează este al unui bărbat sau al unei femei, nu contează felul în care funcționează mintea sa, emoțional sau logic. Indiferent care este cazul, conştiința nu trebuie decât să fie atentă. Această atenție, această luciditate, este meditația.

De aceea, nu se poate face vreo diferențiere între meditația pentru bărbați şi meditația pentru femei[72].

Se poate spune că meditația este un proces de „purificare"?

Meditația este un proces de eliminare a întregului trecut, cu toate bolile sale, cu tot acel puroi care s-a adunat de-a lungul timpului în voi.

Procesul este dureros, dar el este purificator, şi nu există o altă cale pentru a vă purifica[73].

Orice meditație este un instrument de purificare a ființei interioare. Întreaga ştiință a religiei tinde către acelaşi scop: purificarea ființei interioare a omului, renunțarea la trecut, la povară, la ceea ce este mort în el, la ceea ce este inert, transformarea omului într-o ființă vie. Cu cât el devine mai sensibil, cu atât mai profund va putea pătrunde el în miezul existenței. Iar Dumnezeu se află chiar în centrul ultim al existenței. Până când nu vom reuşi să pătrundem în propriul nostru centru, va fi imposibil să putem contacta sursa întregii vieți[74].

---

[71] N.T. în limba engleză, majoritatea substantivelor nu au gen.
[72] Lumina pe cale, Cap. 35.
[73] Cum să mergi în Zen, cum să stai în Zen, Cap. 14.
[74] Dați-vă drumul!, Cap. 6.

Primul lucru care este necesar este un *catharsis,* o eliberare a tuturor acelor lucruri din interiorul vostru care sunt greşite, care sunt reprimate acolo. Este necesar să eliminați tot ce ați reprimat de-a lungul timpului, să eliberați aceste energii. Metodele tradiționale sunt bune, dar ele au fost inventate cu mii de ani în urmă, aşa că a apărut un decalaj, şi ele trebuie completate cu multe altele. Iar din perspectiva mea, cel mai important lucru care trebuie adăugat este acest catharsis. În cazul occidentalilor sunt necesare încă şi mai multe lucruri, tot felul de experiențe noi. Eu însumi încerc tot felul de lucruri[75].

De ce pui un accent mai mare pe meditația haotică decât pe cea sistematică?

Eu prefer metodele haotice mai degrabă decât pe cele sistematice pentru că o metodă haotică este extrem de utilă pentru a împinge centrul ființei dinspre creier în jos. Centrul nu poate fi împins în jos prin nicio metodă sistematică, pentru că sistematizarea este o activitate a creierului. Aplicarea unei metode sistematice nu face decât să întărească poziția creierului, să trimită mai multă energie la acest nivel.

Metodele haotice permit anularea creierului. Acesta nu mai poate face nimic. Metoda este atât de haotică încât centrul este automat împins dinspre creier în jos, către inimă. Dacă veți aplica viguros, nesistematic, haotic, Meditația Dinamică pe care v-am recomandat-o, centrul vostru se va deplasa în inimă. Atunci se va produce un *catharsis.*

Catharsis-ul este necesar deoarece inima voastră este îngrozitor de reprimată, din cauza creierului vostru. Creierul a preluat controlul într-o măsură atât de mare încât a ajuns să vă domine complet. În ființa voastră nu mai există loc pentru inimă; de aceea, aspirațiile ei sunt reprimate. Voi nu

[75] Eterna căutare, Cap. 4.

ați râs niciodată din inimă, nu ați trăit niciodată din toată inima, nu ați făcut niciodată nimic din inimă. Creierul s-a impus întotdeauna, sistematizând lucrurile, ordonându-le într-o manieră matematică. Şi astfel, inima a fost reprimată.

De aceea, voi aveți nevoie mai întâi de toate de o metodă haotică, pentru a împinge centrul conştiinței dinspre creier către inimă. Aveți apoi nevoie de un *catharsis* pentru a despovăra inima, pentru a o deschide. Când inima devine uşoară, centrul de conştiință coboară încă şi mai jos; el ajunge la nivelul ombilicului. Ombilicul este sursa voastră de vitalitate, sămânța din care s-a născut întreaga voastră ființă, inclusiv trupul şi mintea.

Am motive serioase să aplic această metodă haotică. Metodologia sistematică nu vă poate ajuta prea mult la ora actuală, căci creierul vostru o va folosi ca un instrument personal. Nici incantarea *bhajan-urwor* nu vă poate ajuta prea mult la ora actuală, căci inima voastră este atât de împietrită încât nu se va deschide la auzul unei simple incantații. Incantațiile, rugăciunile, nu pot fi decât o formă de escapism pentru ea. Inima voastră nu poate încă înflori în rugăciune, căci este copleşită de reprimări de tot felul. Personal, nu am cunoscut nici măcar o singură persoană care să poată pătrunde adânc în rugăciune. Rugăciunea a devenit imposibilă, deoarece iubirea însăşi a devenit imposibilă.

Aşadar, conştiința trebuie împinsă în jos, către sursa ei, către rădăcini. Numai în acest fel poate apărea posibilitatea unei transformări. De aceea, eu folosesc metodele haotice, pentru a împinge în jos conştiința, pentru a o scoate de sub influența creierului.

Ori de câte ori vă aflați în haos, mintea voastră se opreşte. Spre exemplu, în cazul în care conduceți o maşină şi cineva vă sare în față, reacția voastră este atât de bruscă încât nu poate fi pusă pe seama minții. Mintea are nevoie de timp. Ea se gândeşte ce trebuie să facă şi ce nu trebuie să facă, ia în considerație diferite argumente. De aceea, atunci când apare

posibilitatea unui accident, senzația pe care o simțiți este în apropierea abdomenului, ca şi cum stomacul vostru ar fi cel care reacționează. Din cauza accidentului, conştiința voastră este împinsă în jos, către ombilic. Dacă accidentul ar putea fi calculat dinainte, creierul ar putea să-l prevină, dar atunci când se petrece, el apare fortuit. Ori de câte ori în viața noastră se petrece ceva neobişnuit, ceva necunoscut, conştiința se deplasează în zona ombilicului.

Dacă întrebați un călugăr Zen: „Cu ce parte a corpului gândeşti?", el îşi va aşeza mâinile pe burtă. Când occidentalii au intrat pentru prima oară în contact cu călugării Zen, ei nu au înțeles nimic: „Ce nonsens! Cum poți gândi cu burta?" Dar răspunsul Zenului este cât se poate de semnificativ: conştiința se poate folosi de orice centru al corpului, iar centrul cel mai apropiat de sursa ei este ombilicul. Creierul este centrul cel mai îndepărtat de sursa conştiinței, ceea ce explică de ce el devine centrul de manifestare a conştiinței atunci când energia vieții este orientată către exterior. Când energia vieții curge către interior, centrul conştiinței va cobori până la nivelul ombilicului.

Metodele haotice sunt necesare pentru a putea împinge conştiința către rădăcinile ei, căci transformarea nu este posibilă decât de la acest nivel. În caz contrar, omul nu face altceva decât să teoretizeze şi nu se produce nicio transformare. Nu este suficient să ştii ce ai de făcut. Ca să te schimbi cu adevărat, este necesar să umbli la rădăcini…

În viziunea mea, omul modem s-a schimbat atât de mult față de strămoşii săi încât are nevoie de metode noi, de tehnici noi. Metodele haotice pot ajuta mintea modernă, căci aceasta este ea însăşi haotică. Acest haos din interiorul omului modem se explică prin revolta corpului împotriva minții şi a represiunii sale. În termeni yoghini, am putea vorbi de revolta centrului inimii şi al centrului ombilicului împotriva creierului.

Aceşti centri se împotrivesc creierului deoarece creierul a monopolizat întregul teritoriu al sufletului uman. Situația a

ajuns atât de departe încât nu mai poate fi tolerată. Nu este deloc întâmplător faptul că universitățile au devenit de atâtea ori centre ale revoltelor studențeşti. Dacă privim întreaga societate ca pe un tot organic, capul ei, creierul, va fi – desigur – universitatea.

Datorită înclinației către revoltă a minții modeme, omul este predispus astăzi către metodele haotice. Meditația Dinamică vă poate ajuta să vă deplasați centrul de conştiință mai jos de creier. Persoana care o aplică îşi va pierde astfel predispoziția către revoltă, căci însăşi cauza revoltei a fost satisfăcută. Ea va cunoaşte astfel o uşurare.

De aceea, eu cred că meditația nu este utilă numai pentru mântuirea individului, pentru transformarea lui; ea poate fi folosită şi ca temelie pentru transformarea întregii societăți, a tuturor ființelor umane. Umanitatea nu mai poate continua astfel; ea va trebui fie să se sinucidă, fie să îşi transforme energiile[76].

Am auzit vorbindu-se despre meditație ca fiind ba o artă, ba o ştiință. Tu cum o priveşti?

Meditația este o capacitate; ea nu este o artă, nu este o ştiință, nu este un meşteşug; ea este o capacitate. Pentru a medita, este necesar să ai capacitatea de a intra într-o tăcere spontană. Tăcerea poate fi cultivată, dar o tăcere cultivată nu este o tăcere adevărată; ea înseamnă doar reprimarea gândurilor, a agitației tale, o ținere a lor sub presiune. Vulcanul rămâne însă activ, chiar dacă reuşeşti să-l ții cât de cât sub control. Acest gen de meditație nu este foarte profundă, nu are cum să fie. Mulți oameni practică rugăciunea, dar o numesc meditație; ei îşi reprimă procesul gândirii, care continuă, dar în subteran. Gândurile dispar de la suprafață şi continuă în subteran, dar sunt încă prezente. Este suficient un moment de uitare şi ele revin. Este nevoie de o energie uriaşă pentru a le reprima, şi întregul proces se

[76] Psihologia esotericului, Cap. 4.

dovedeşte inutil.

Adevărata meditație reprezintă o capacitate, nu o artă: capacitatea de a intra într-o tăcere spontană. Dacă ai puterea de a contempla 24 de ore pe zi, apar câteva momente în care intri automat în starea de tăcere de care vorbesc eu. Ele apar singure, şi în aceste momente, cel care contemplă dispare. Aşadar, primul lucru la care trebuie să fim conştienți este apariția acestor momente... iar când apar, este important să ne oprim complet din ceea ce facem, să rămânem liniştiți, să curgem cu ele. Procesul se petrece natural, nu poate fi forțat, aşa că nu poate fi vorba de niciun fel de reprimare. Lăsați această stare să vă învăluie. Aceste momente apar în mod natural; ele reprezintă ferestre către Realitate, care se deschid singure în viața fiecărui om, dar noi suntem de regulă prea ocupați pentru a fi atenți la ele şi la briza proaspătă care pătrunde în noi, la soarele care ne luminează ființa. Noi avem alte lucruri de făcut.

Aceste deschideri nu pot fi forțate să se petreacă atunci când vrem noi. Oamenii încearcă să mediteze în anumite perioade, aşa că uneori, foarte rar, se pot produce coincidențe; în caz contrar, aceste stări nu apar, iar „meditația" continuă ca un fel de ritual.

De aceea, tot ce aveți de făcut este să contemplați... Dimineața devreme, după un somn lung şi odihnitor, când întreaga natură se trezeşte, păsărelele încep să cânte, iar soarele se ridică pe cer... dacă simțiți atunci un moment special, un spațiu care se deschide în voi, lăsați-vă atraşi în el. Rămâneți tăcuți sub un copac, pe malul unui râu, sau pur şi simplu în camera voastră, şi... existați. Nu trebuie să faceți nimic special. Savurați spațiul respectiv, dar nu încercați să prelungiți momentul dincolo de durata sa naturală. După ce dispare, ridicați-vă şi continuați-vă activitatea; nu mai e nimic de făcut. Şi nu tânjiți după el; când va veni clipa, el se va întoarce de la sine. El vine întotdeauna neinvitat. Este foarte sfios. Dacă îl invitați, nu vine niciodată. Dacă îl vânați, dispare complet.

Această stare pe care o numim meditație este foarte delicată şi foarte sfioasă; este extrem de feminină. Dacă ştiți să aşteptați cu răbdare, ea va veni, şi încă de mai multe ori pe zi.

Uneori, noaptea, când toată lumea tace, veți constata subit că ea este prezentă. Scufundați-vă în ea. Alteori poate apărea chiar când sunteți la piață, înconjurați de zgomote de pretutindeni. Vă simțiți dintr-o dată transportați. În voi se lasă o tăcere divină. Nu voi sunteți cei care ați creat-o, ci este un dar de la Dumnezeu, *prasad;* este grația divină.

După ce ați cunoscut această capacitate, veți constata că ea apare din ce în ce mai des. Intrați atunci într-un fel de armonie cu ea. Între voi şi acest spațiu numit tăcere, seninătate, linişte, pace, se naşte un fel de poveste de iubire. Iar legătura dintre voi devine din ce în ce mai puternică, în final, ea devine supremă, iar starea de meditație nu mai dispare niciodată. Vă veți putea închide atunci oricând doriți ochii, pentru a o privi. O veți putea aproape atinge; va deveni tangibilă. Dar este o capacitate, nu o artă. Nu o puteți învăța. Trebuie doar să fuzionați cu ea[77].

Care este maniera corectă de meditație?

Primul şi cel mai important pas constă în curățarea ființei voastre interioare de gânduri. Nu se pune problema să păstrați gândurile bune şi să eliminați gândurile rele. În cazul celui care meditează, toate gândurile sunt un balast; el nu îşi mai pune problema de bine sau rău. Gândurile ocupă spațiul din interiorul ființei voastre, şi din cauza lor, voi nu puteți cunoaşte tăcerea absolută. Aşadar, gândurile bune sunt la fel de nepotrivite ca şi cele rele; nu trebuie să faceți nicio discriminare între ele. Nu goliți cada numai de apă; aruncați şi copilul!

Meditația are nevoie de o linişte perfectă, de o tăcere atât de profundă încât nimic să nu mai mişte în interiorul ființei

[77] Tao poate fi gustat cu vârful limbii, Cap. 17.

voastre. După ce veți ajunge să înțelegeți exact ce este meditația, nu vă va mai fi greu să o atingeți. Ea este dreptul vostru prin naştere. Orice om are capacitatea de a o atinge. Dar nu le puteți avea simultan pe amândouă: şi mintea şi meditația.

Mintea este o turbulență. Ea nu este altceva decât o nebunie normală.

Este necesar să pătrundeți dincolo de minte, într-un spațiu în care niciodată nu a pătruns vreun gând, în care imaginația nu funcționează, în care nu se nasc vise, în care pur şi simplu sunteți, dar Iară să fiți cineva anume.

Meditația este mai degrabă o înțelegere decât o disciplină. Nu trebuie să faceți absolut nimic, doar să înțelegeți cu claritate ce este meditația. Această înțelegere va opri singură funcționarea minții. Ea este ca un stăpân la apariția căruia servitorii îşi încetează certurile, nu mai îndrăznesc nici măcar să-şi vorbească. Subit, stăpânul intră în casă şi toată lumea tace. Dintr-o dată, toți servitorii încep să-şi vadă de treburi. Cu numai o clipă înainte, ei se certau şi argumentau, şi nimeni nu făcea nimic.

Înțelegând ce este meditația, voi invitați stăpânul în casă. Mintea este servitorul. În momentul în care stăpânul intră, mintea tace, iar casa se umple de o fericire tăcută şi distinsă.

Dacă ați cunoscut odată spațiul meditativ, iluminarea nu mai este decât o chestiune de timp. Nu o puteți însă forța. Trebuie să deveniți o aşteptare continuă, intensă, aproape la fel ca foamea sau ca setea, nu un simplu cuvânt...

În meditație, aspirația devine doar o sete de iluminare şi o aşteptare plină de răbdare, căci ea este un fenomen atât de măreț, iar voi sunteți atât de mici. Mâinile voastre nu o pot cuprinde; nimeni şi nimic nu o poate poseda. Ea va veni şi vă va copleşi, dar voi nu puteți face nimic pentru a o aduce Ia voi. Sunteți prea mici, energiile voastre sunt prea neînsemnate. Ori de câte ori o veți aştepta însă cu răbdare, cu dor şi pasiune, ea va veni. La momentul potrivit, va sosi.

Întotdeauna a procedat astfel[78]

[78] Noul răsărit, Cap. 16.

DESPRE AUTOR

Învățăturile lui Osho sfidează încercarea de a le include într-o categorie, ele acoperind totul de la căutarea individuală a sensului vieții până la problemele sociale şi politice cele mai urgente cu care se confruntă societatea de azi. Cărțile sale nu au fost scrise de el, ci reprezintă transcrierea înregistrărilor video şi audio ale discursurilor la care au asistat, de-a lungul a 35 de ani, oameni veniți din toată lumea. Osho a fost descris de Sunday Times din Londra ca fiind unul dintre „Cei 1000 care au făurit secolul XX", iar de către autorul american Tom Robbins ca fiind „omul cel mai periculos de la Isus Christos încoace".

Osho însuşi a spus că ceea ce face el ajută la crearea condițiilor naşterii unui nou tip de ființă umană. Adesea a caracterizat această ființă umană nouă ca „Zorba Buddha" – o ființă capabilă să se bucure atât de plăcerile pământeşti ale unui Zorba Grecul, cât şi de seninătatea tăcută a unui Gautama Buddha. Elementul comun care se regăseşte în toate lucrările lui Osho este o viziune cuprinzătoare ce incorporează atât înțelepciunea atemporală a orientului cât şi cele mai avansate descoperiri ale ştiinței şi tehnologiei occidentale. Osho este de asemenea cunoscut pentru contribuția revoluționară adusă ştiinței transformării interioare, printr-o abordare a meditației care ține cont de ritmul accelerat al vieții contemporane. „Meditațiile active" create de el au ca efect mai întâi eliberarea stresului acumulat de corp şi de minte, pentru a facilita intrarea într-o stare de meditație relaxată şi fără gânduri.

Sunt disponibile două lucrări autobiografice ale autorului:
— *Autobiography of a Spiritually Incorrect Mystic*
(Autobiografia unui mistic nonconformist, apărută la Editura

Mix)

— *Glimpses of a Golden Childhood*
(Amintiri dintr-o copilărie de aur, apărută la Editura Mix)

CENTRUL RECREAȚIONAL INTERNAȚIONAL DE MEDITAȚIE OSHO

Centrul recreațional internațional de meditație OSHO este locul în care vă puteți petrece o vacanță minunată şi în care cei veniți pot avea experiența personală directă a unui nou mod de a trăi, caracterizat de un grad mai ridicat de atenție, relaxare şi amuzament. Situat la aproximativ 100 de mile sud-est de Mumbai, în Pună, India, centrul recreațional oferă un program diversificat miilor de vizitatori care vin anual din peste o sută de țări din toată lumea. Cândva reşedință de vară pentru maharajahi şi coloniştii britanici bogați, Pună este acum un oraş modem şi prosper, care găzduieşte universități şi industrii high-tech.

Centrul recreațional de meditație se întinde pe o suprafață de 40 de acri, într-o suburbie mărginită de copaci, cunoscută sub numele de Koregaon Park. Centrul recreațional oferă cazare pentru un număr limitat de oaspeți, în noua „Guesthouse" (casa de oaspeți), iar în apropiere se află numeroase hoteluri şi apartamente private disponibile pentru o şedere pe o durată de timp de la câteva zile până la mai multe luni.

Programele centrului recreațional de meditație au toate la bază viziunea lui Osho cu privire la o ființă umană nouă din punct de vedere calitativ, care să aibă capacitatea atât de a lua parte în mod creativ la viața de fiecare zi, cât şi să se relaxeze în tăcere şi editație. Majoritatea programelor se desfăşoară în săli modeme, dotate cu aer condiționat şi includ şedințe individuale, cursuri şi ateliere care acoperă orice începând de la arte creative până la tratamente holistice

pentru sănătate, terapie şi transformare personală, ştiinţe ezoterice, abordarea sporturilor şi recreării în manieră „zen”, probleme survenite în cadrul relaţiilor şi momente importante de tranziţie din viaţa femeilor şi bărbaţilor.

Pe tot parcursul anului sunt oferite şedinţe individuale şi ateliere de grup, alături de un program zilnic diversificat de meditaţii. Cafenelele şi restaurantele situate în aer liber, în incinta centrului recreaţional servesc atât mâncare tradiţională indiană, cât şi meniuri internaţionale, toate având ca ingrediente legume crescute organic în ferma proprie. Campusul are sursa sa privată de alimentare cu apă sigură, filtrată.

Pentru mai multe informaţii vizitaţi: www.OSHO.com un website cuprinzător, în mai multe limbi, care include o revistă, cărţi de OSHO, discursuri ale lui OSHO în format video şi audio, Biblioteca OSHO cu arhiva scrisă în limba engleză şi în limba hindusă şi informaţii detaliate despre meditaţiile oferite de OSHO. Veţi găsi, de asemenea, programul pentru OSHO Multiversity şi informaţii despre Centrul recreaţional internaţional de meditaţie OSHO.

NOTA EDITORULUI

Osho este un vorbitor, el nu a scris nicio carte. Cărțile apărute sub semnătura lui sunt de fapt discursuri (sau fragmente de discursuri) înregistrate şi transcrise de discipolii lui. Este necesar să aveți în vedere acest fapt şi să nu luați ad litteram sfaturile date de Osho, deoarece toate afirmațiile lui au sens în contextul în care au fost spuse, iar rolul acestor afirmații este, în primul rând, acela de a trezi conştiințele celor ce îi receptează mesajul.

„Trebuie să mă adresez unei mulțimi, aşa că trebuie să generalizez, or adevărul generalizat devine fals. El are sens întotdeauna numai în cazul unei persoane anume. Eu mă confrunt în fiecare zi cu dificultatea aceasta. Dacă vii la mine şi mă întrebi ceva, îți răspund ție şi nimănui altcuiva. Altă dată, altcineva vine şi mă întreabă ceva, iar eu îi răspund lui şi nimănui altcuiva. Iar aceste două răspunsuri pot să fie chiar contradictorii, din cauză că aceste două persoane care au întrebat pot să fie contradictorii."

(spune Osho în cartea „Psihologia ezotericului")

„Ceea ce rostesc eu poate să nu reprezinte ceea ce vreau să spun. Iar ceea ce vreau să spun poate să nu fie ceea ce este rostit. Aşadar nu confundați spusele mele cu mesajul meu. Citiți mereu printre rânduri, urmăriți întotdeauna nu ceea ce s-a spus, ci ceea ce a fost indicat. Există lucruri care nu pot fi spuse, dar pot fi arătate, indicate. Tot ceea ce este profund şi tot ceea ce este fundamental poate fi doar arătat, niciodată rostit. Iar eu spun lucruri care nu pot fi spuse, prin urmare nu vă agățați de cuvintele mele. Dați totdeauna cuvintele deoparte, ca şi cum ar fi nesemnificative, şi pătrundeți adânc căutând înțelesul fără de cuvinte, înțelesul tăcut. Acesta se

află întotdeauna acolo, în spatele cuvintelor.”

(spune Osho în cartea „Eu sunt poarta”)

—— Sfârșit ——

„...femeia trebuie iubită, nu înțeleasă. Acesta este primul pas către înțelegere."

„Prima lecție a iubirii constă în a nu solicita iubire, ci în a o dărui. Fiți dumneavoastră cel care dăruiește. De regulă, oamenii fac exact invers. Chiar și atunci când dăruiesc, o fac numai cu speranța că iubirea lor le va fi returnată. Ei nu dăruiesc de bunăvoie, ci doar condiționat. Ei dăruiesc, dar privesc cu coada ochilor să vadă dacă primesc ceva înapoi. Ei nu cunosc legea naturală de funcționare a iubirii. Este suficient să turnați, să vă revărsați, iar iubirea va veni.

Și chiar dacă nu vine, nu este nevoie să vă îngrijorați, căci adevăratul îndrăgostit știe că a iubi înseamnă a fi fericit. Dacă iubirea vine înapoi, foarte bine; atunci fericirea va fi cu atât mai mare. Dar chiar dacă ea nu se întoarce înapoi, actul iubirii v-a făcut fericiți, de-a dreptul extatici; atunci, de ce să mai fiți îngrijorați în legătură cu întoarcerea ei?"

Din „Cartea despre femei"

ISBN 978-973-85646-0-2

www.edituramix.ro

9 789738 564602

EDITURA MIX ®
Magia cuvintelor